Rodica Ojog-Braşoveanu

O TOALETĂ À LA ELISABETH TAYLOR

-roman poliţist – ciclul Melania Lupu-

1992

Nepoatei mele, MĂDĂLINA

1

„AM SĂ-L UCID!“

Prin ochii Ancăi Dragu trecu o flacără pe care bărbatul n-o observă. Îşi lega cravata bleumarine cu picouri sidefii. Străluceau discret ca nişte spinele. În oglinda toaletei se reflecta patul dublu florentin, noptierele cu veilleuse gemene. Două vase de argint. Le coafau abajururi enorme din mătase trandafirie.

Marian Dragu se consultă în oglindă cu privirea aceea specială care încearcă să fie obiectivă, să se detaşeze, să împrumute nepărtinirea ochiului străin. Era încântat de propria imagine – „arăt de un milion de dolari!“ – dar spuse altceva:

— O chestie e certă! În materie de cravate şi batiste, în sfârşit,

Rodica Ojog-Braşoveanu

O TOALETĂ À LA ELISABETH TAYLOR

-roman poliţist – ciclul Melania Lupu-

1992

Nepoatei mele, MĂDĂLINA

1

„AM SĂ-L UCID!“

Prin ochii Ancăi Dragu trecu o flacără pe care bărbatul n-o observă. Îşi lega cravata bleumarine cu picouri sidefii. Străluceau discret ca nişte spinele. În oglinda toaletei se reflecta patul dublu florentin, noptierele cu veilleuse gemene. Două vase de argint. Le coafau abajururi enorme din mătase trandafirie.

Marian Dragu se consultă în oglindă cu privirea aceea specială care încearcă să fie obiectivă, să se detaşeze, să împrumute nepărtinirea ochiului străin. Era încântat de propria imagine – „arăt de un milion de dolari!“ – dar spuse altceva:

— O chestie e certă! În materie de cravate şi batiste, în sfârşit, accesorii, italienii sunt imbatabili.

Nevastă-sa îl fixa din fotoliul scund, de budoar. Stătea picior peste picior, într-o atitudine de contemplaţie ironică, bălăbănindu-şi papucul pe vârful degetului gros.

— Da ştiu că te găteşti! E aşa de interesantă şoricuţa de astă seară?

Marian se îmbrăca rar în costum, preferind vestimentaţiile juvenile: canadiene, vindiacuri şi blugi, şepcuţe de licean, cămăşi din pânză topită descheiate până la plex şi care lăsau să se vadă medalionul de aur cu semnul scorpionului. Îşi închipuia că toate acestea îl fac să pară mult mai tânăr. Era de o cochetărie feminină, se îngrijea şi conserva cu grijă şi aplicaţie de actriţă. Nu fumase niciodată în viaţa lui, bea cu multă moderaţie şi detesta să-şi spună vârsta.

Pe nevastă-sa, chiar după nouă ani de căsătorie, contrastul dintre toaleta meticuloasă, de pisicuţă, şi aspectul viril al bărbatului nu înceta s-o surprindă. Marian Dragu era ceea ce femeile obişnuiesc în general să definească drept „un tip superb“, apăsând puternic pe cea de-a doua silabă. Foarte înalt, avea un trup de bun gimnast chipul seducător, oleacă prea frumos în prima tinereţe, câştigase după treizeci de ani în vigoare. Una din particularităţile cele mai fascinante ale lui Dragu era râsul puternic, plin de viaţă, cascadă de tinereţe punând în valoare o dentiţie ce ar fi stârnit invidia aştrilor de la Hollywood.

— Dacă mi-a plăcut totdeauna ceva la tine, Anca, este că ai umor.

— Ştiu mai bine decât oricine ce am în dotare. Zi, cine-i zâna?

Încerca să păstreze un ton detaşat, egal, să voaleze orice tuşă de gelozie.

— O femeie extraordinară. Într-adevăr un exemplar de excepţie, şi ştii că nu mă prea avânt în adjective.

— Nimeni nu-ţi poate contesta competenţa în materie.

Şi era sinceră. De pe la treisprezece-paisprezece ani, fără cel mai mic efort din partea lui, muierile îi picau în braţe, ca drogate. Într-a IX-a, la liceu, o prietenă de-a maică-sii, femeie matură, avocată renumită, având ea însăşi copii mari, făcuse pentru el o pasiune smintită.

Bărbatu-său îi descoperise, fără investigaţii complicate. Răpusă de patimă, femeia comitea zilnic zeci de imprudenţe, îl aştepta cu maşina după terminarea orelor de şcoală, îl săruta în plină stradă sub ochii stupefiaţi ai trecătorilor. Urmase, evident, divorţul. Scandalul imens dăduse start unei cariere sentimentale care amintea – păstrând proporţiile – de cea a unui Rudolf Valentino sau Ramon Novarro.

— Ce înţelegi tu prin exemplar de excepţie?

— Adică nemaiîntâlnit. Simplu, nu? Arată dumnezeieşte, mintea îi e la fel de arătoasă ca şi înfăţişarea, are toate datele unei mari doamne.

— Aha! Vasăzică de aia ai abordat strai de recepţie.

— Normal! Un mantou de vulpi argintii şi o tarabă de bijuterii impun partenerului o anume ţinută.

— Hm! exclamă roasă de gelozie Anca. Taraba de giuvaeruri nu-i dovadă de gust distins.

Marian Dragu zâmbi. O ciupi neglijent de obraz.

— Depinde cine şi cum le arborează, draga mea. Stilul e tot!

Femeia îşi feri capul. Gândi otrăvită că în nouă ani de căsătorie nu primise nici o podoabă. Verighetele le făcuse ea din nişte fleacuri de aur – două coroniţe, un inel fără piatră şi un rest de lanţ – rămase de la bunici.

— Cine suportă oficiul financiar? Ce-i bărbatu-său?

— Vezi, iubito, spuse Dragu atingând perfid o chestiune dureroasă, există femei care şi-au depăşit condiţia de serve obsedate să pună mâna pe un titrat, ele refugiindu-se în posturi umile de mici amploaiate cu preocupări intense în

vederea realizării unei bucătării economicoase. De pildă, Lelia câştigă cât trei bărbaţi. Nu-i măritată.

Anca, desenatoare tehnică la un institut de proiectări, îşi muşcă buzele. De când se căsătoriseră, aluziile sau trimiterile directe la absenţa unei diplome universitare (şi o gratulau toţi: Marian, soacră-sa, amicii familiei) îi înveninau zilnic existenţa. Orice pretext era bun pentru a o răni sângeros: faptul că se scumpiseră roşiile, că Vasileştii şi-au schimbat Dacia cu un Taunus, că femeia de serviciu cere acum 25 de lei pe oră, sau că n-au fost invitaţi la soareaua doctorului Gabrea.

Soacră-sa: „Dacă amândoi soţii câştigă e altceva. S-au dus vremurile când trăgea doar bărbatul iar doamna, cu zestre confortabilă, întindea pasienţe. Azi, fără diplomă, dacă găseşti prostul să te ia, eşti o povară ruşinoasă.“

Cumnatu-său: „Gabrea invită numai lume bine. Ai văzut? Pe Matei, de când s-a însurat cu funcţionărica aia, nu l-a mai chemat niciodată.“

Marian: „Nu trebuie să ştie toată lumea că ai doar liceul. Nu zic să minţi, dar poţi lăsa să se înţeleagă că ai măcar ASE-ul. Sunt economistă la…“

Anca oftă imperceptibil. Întrebă cu voce uşor alterată:

— Te-ai culcat cu nababa ta?

— Încă nu. Probabil că se va comite astă-seară.

O rostise cu naturaleţe, fără urmă de jenă. Îi plăcea să-şi povestească aventurile şi Anca ştia toate muierile din ultimii nouă ani, ba şi de dinainte, deţinând fişe complete: studii, stare civilă, salariu, nume, aptitudini de pat etc.

Pentru a fi complet edificată nu trebuia să cenzureze corespondenţa şi compartimentele secrete ale *portefeuilles*-ului, să-i controleze telefoanele sau să-l sărute după ureche pentru a detecta marca de parfum a ultimei cuceriri. Marian îşi trăia ceea ce pentru un alt bărbat ar fi constituit o a doua existenţă pe faţă, la lumina unui bec de 1000 de waţi, într-o paralelă firească, fără umbră de clandestinitate.

Sadism? Orgoliu de puşti înfumurat sau de colecţionar de dame? Încă nu ştia exact şi, uneori, Anca se gândea cu satisfacţie la suferinţa lui Marian (avea să fie crâncenă!) când, căzut în dizgraţiile inerente vârstei, va pierde adoraţia femeilor.

Dragu îşi verifică portvizitul – „am două mii la mine, pentru orice eventualitate“ – şi îşi trase pe mânecă raglanul de un cenuşiu de argint.

— Deci nu m-aştepţi diseară. Dacă sună Olga, spune-i că sunt la maică-mea. Tensiune, crampe, bătături, mă rog, inventezi tu ceva.

— Te-ai plictisit de ea?

Olga era amanta oficială a ultimelor şase luni. Marian Dragu ridică din umeri.

— Încă nu-mi dau seama. Acum mă interesează altcineva. Pa, Pusi. Zâmbi fermecător: Nu-mi urezi succes?

„Ba să crăpi!“, dar se stăpâni. Surâse galben:

— Cum să nu?! Am să-ţi ţin pumnii. Ştii cum e prima oară, se mai întâmplă şi rateuri.

Bărbatul ridică arogant bărbia.

— Era cazul să cunoşti până acum firma! Garantată, credit nelimitat.

Îl auzi în vestibul fluierând vesel – se simţea tânăr, întreprinzător, plin de seducţie, gata să ia cu asalt orice redută –, apoi uşa apartamentului se închise cu zgomot.

Anca se apropie de oglindă. Avea treizeci şi patru de ani, dar părea de patruzeci şi cinci. Cearcănele înfipte pe obrajii supţi încă din primele luni de căsătorie n-aveau să mai dispară niciodată, după cum niciodată n-aveau să se mai întoarcă prospeţimea chipului, privirea înstelată. În dantura impecabilă un canin albăstrui îi rănea surâsul.

„De ce rabd? De ce nu plec în lume? Mai sunt tânără, mai pot fi iubită.“ Iubită, cum Marian n-o iubise niciodată. O luase pentru că altfel aşternutul Ancăi îi era inaccesibil. Fata îl adorase din prima secundă dar, lipsită de temperament, îi rezistase. Într-un puseu de încăpăţânare,

Marian, împotriva opoziţiei familiei, consimţise să intre în primărie.

— O să mi-o plătească! decise femeia cu voce tare. Cu preţ cumplit! Ultimul pe care-l poate plăti cineva!

Se duse în bucătărie şi luă al treilea festal. Gestul cu care duse paharul la gură era acela al sinucigaşului. Dar nu ea avea să moară. O hotărâre ireversibilă.

2

— Dacă nu-l ucid, înseamnă să mor eu. În consecinţă…

Olga Gabrelotti verifică telefonul dacă are ton. Aştepta de cinci ore s-o sune, tresărea la fiecare tril emis de cutia din ebonită. Aparatul îl moştenise de la taică-său, care-l achiziţionase în 1935.

— Câţi ani ai împlinit tu, Olguţo?

Tânăra se uită surprinsă la bătrână. Fuma rezemată de spătarul canapelei.

— Ce-ţi veni, tanti?

— Aşa. Mă uit la tine că ai sărit din treizeci şi tot nu ţi-a venit mintea la cap.

Olga încleştă pumnii. Când era furioasă, îndepărtata origine italiană devenea de-a dreptul stridentă. Avea priviri înflăcărate, ten cald, catifeliu şi o gură lacomă. Una din acele guri care par totdeauna mai pline de dinţi decât ale altora, sugerându-ţi animale puternice, primejdioase: lei, tigri… O gură feroce…

— Ţine minte că de mâna mea moare.

Mătuşă-sa scutură indiferentă scrumul.

— Nu vorbi prostii. În fond, individul… Apropo, cu ce se ocupă?

— E inginer.

— Da… Puteam să pariez. Plouă cu din ăştia, îţi vine să crezi că nu mai există alte profesii pe lume… Ce voiam să-ţi spun… Da! În fond, ţi-a promis ceva?

Olga avu o scurtă ezitare. Nu, nu-i făgăduise nimic şi chiar în primele cinci minute petrecute împreună îi mărturisise că e însurat.

„… pe toată viaţa“ adăugase, strângând-o uşor de mână.

Dansau în casa unor amici comuni care sărbătoreau un eveniment de familie.

„Chiar aşa?“

„Îhî, surâsese Marian. Sunt hotărât să nu greşesc a doua oară.“

Mătuşă-sa conchise încântată:

— Ei vezi? Ascultă-mă pe mine, deşi sfaturile sunt totdeauna inutile. Vorba aia, fiecare ştie să greşească şi singur. Când întâlneşti un bărbat ca Don Juanul tău imposibil, scandalos de seducător din ce înţeleg eu, amuză-te cât poţi, dar ai grijă să-ţi încui inima în *safé* suprablindat. Dacă eşti însă slabă de înger, coteşte-o urgent pe altă uliţă.

Olga o măsură sarcastică:

— Aşa ai procedat tu?

Tanti Sofia fusese o femeie plină de draci. Cu poveştile ei de dragoste, doar inventariate, ai fi umplut volume. Ultima oară se amorezase la aproape cincizeci de ani. Cea mai frumoasă dragoste dintre toate, dar şi cea mai dureroasă.

Olga continuă, aranjând nervoasă revistele de pe masă:

— Mie îmi faci pe înţeleapta? Eram o puştoaică pe atunci, dar ţin minte perfect cum te învârteai ca turbată prin casă aşteptând să sune Ovid, sau cum naiba îl chema.

Sofia Macarie, femeie în vârstă, corpolentă şi elegantă, avea înfăţişarea clasică a pocheristei înverşunate. Erau greu de definit amănuntele din aspect sau vestimentaţie care-ţi sugerau cartofoarea, dar, privind-o, instinctiv o vedeai ţinând ţigara într-o mână şi cărţile în cealaltă.

— Faptul că eu am greşit odinioară nu e suficient pentru a mă împiedica să văd erorile altora. Ba dimpotrivă!

— Atunci nu-mi mai vorbi mie de vârstă. Că ai treizeci, cincizeci sau o sută de ani, tot aşa iubeşti.

— Sunt de acord. Hai s-o luăm altfel. Ce vrei de la tip? Să divorţeze?

Olga strânse cordonul halatului de baie. Avea un trup picant, care în ciuda rotunjimilor nu-şi pierduse linia. *Fausse maigre…*

— În definitiv, de ce nu? Ar trebui s-o vezi pe nevastă-sa. O oaie leşinată, fără pic de nerv sau farmec. Se îmbracă exact ca o provincială, fără stil…

— Chestia-i să se dezbrace cu stil, o întrerupse mătuşă-sa.

— Slăbeşte-mă cu spiritele!… Şi care pe deasupra mai e şi cretină! Imaginează-ţi că dacă am să-i comunic ceva lui Marian sau viceversa i-o spunem direct, deşi ştie că sunt metresa lui.

— Exact ce-i trebuie inginerului tău. Doar un imbecil ar schimba-o. La genul lui, n-avea nevoie de temperament acasă.

Olga trânti cu zgomot pieptenele pe toaletă.

— Începi să mă enervezi. Pe mine mă iubeşte…

— Ţi-a spus-o el?

— Trebuie să mă iubească! strigă femeia.

— Asta-i cu totul altceva. Fetiţo! Bărbaţii ca Marian nu iubesc niciodată. Nu pot iubi! îi stricăm noi, de mici. Cel mult îşi pierd minţile la bătrâneţe pentru câte o puştoaică. Şi, chiar şi atunci, nu iubesc practic femeia respectivă, ci tinereţea ei. O fac cu intensitate, cu o ardoare amplificată de sentimentul că ei şi-au halit porţia de tort. Îi umilesc zaharina şi pastilele pentru inimă, controlul periodic al tensiunii, paradontoza care avansează, genunchii deveniţi indiscreţi prin stofa pantalonilor şi mereu înfiguraţi…

— Teorii de cafeluţă, şuetă de babete…

— Ţi-l aminteşti pe Cernea? A lucrat împreună cu taică-tău la minister… Ce bărbat superb a fost ăsta, întreabă-mă pe mine!… Nu, nu, nu mi-a văzut niciodată lenjeria intimă, îl ştiu însă bine, frecventam aceleaşi cercuri. Dumnezeule! Nu-l uit prin ’50-’55 la mare! Dansa pe terasă la Rex, într-

un costum alb cu fular *bleumarine* la gât. Un zeu! În fine, pe la vreo cincizeci şi ceva de ani – şi arăta încă splendid – a făcut o pasiune dementă pentru o mucoasă care abia terminase facultatea. Ascultă-mă, Olguţo! Doar cu zece ani înainte, nici măcar nu i-ar fi îngăduit să-i facă ghetele. O nefericită cu chip de broască râioasă – prăpădita avea faţa plină de coşuri –, un bazin de vacă şi în plus crăcănată.

Olga îşi înfipse mâinile în şolduri:

— Şi ce vrei să-mi demonstrezi cu asta?

— Dacă n-ai înţeles, e inutil să mă repet.

— N-am înţeles şi nu vreau să înţeleg! îl iubesc! urlă. E viaţa mea! Asta e mult mai uşor de priceput.

— Hm!… „Iubeşte-mă că te tai!“ spunea badea Vasilică.

— Chiar aşa!

Olga se îndreptă furioasă spre telefon.

— Îl sun!

— Iar? Te-ai uitat la ceas?

— Nu-mi pasă!

Sofia Macarie scoase o ţigară din pachet.

— Indiferent cât ar fi de… înţeleaptă nevastă-sa, există totuşi o decenţă, Olga. Parc-ai fi crescută într-un tractir.

— De vreme ce lui nu-i pasă de legitimă, nu văd de ce aş menaja-o eu.

— Olga!

Femeia zvâcni din umeri „lasă-mă dracului în pace!“ şi formă nervoasă numărul.

— Cu Marian!

Mătuşă-sa o urmărea perplexă:

„Ce maniere! Fără scuze, fără bună-seara… Nebună asta pe de-o parte, iar ălălalt îşi aranjează combinaţiile prin nevastă. Te pomeneşti c-o pune să-i primenească şi patul când îşi primeşte curtezanele. Nu mai există nici o perdea. Sigur, ne-am făcut şi noi de cap, dar existau totuşi nişte limite, se păstra un minim de convenienţe. Hotărât, e o lume în care nu mi-ar plăcea să trăiesc. Nu regret deloc că nu mai sunt tânără.“

Văzu figura pleoştită a nepoată-sii şi-i îndreptă o privire interogativă. Brusc, Olga apucă o vază de porţelan şi-o izbi de perete:

— Bestia!

— Ţi-a răspuns el?

— Nu. Curva de nevastă-sa!

— Asta-i cea mai bună! râse bătrâna. Tot nevastă-sa e, nu tu care-i împrumuţi bărbatul! Excelentă gluma! Abia aştept s-o vând!

Olga n-o asculta.

— Mi-a zis că va lipsi toată noaptea.

— Marian?! întrebă stupid Sofia Macarie.

— Dar cine?! Vlad Ţepeş? E cu o damă, ceva nou, un „exemplar de excepţie“.

— Ce-ar fi să te culci?

— Remedii mai inteligente nu cunoşti? Apucă umerii pufoşi ai bătrânei şi începu s-o zgâlţâie cu putere. Dacă mă conving că aşa stau lucrurile într-adevăr…

„Şi se va confirma“… gândi Sofia Macarie.

— …îl ucid. Ţi-o jur! îl ucid!

Bătrâna oftă:

„Nu m-ar mira…“

3

— Îi dau una în cap şi-l achit!

Bătrânul trase cu urechea spre „odăile de dincolo“ şi îşi continuă monologul. Fixa fotografia unei femei mature cu trăsături cam pline, dar dulci. Cândva, acum cinci-şase decenii, fusese considerată o mare frumuseţe, dar azi, cei născuţi după războiul din Coreea îi priveau chipul dând sceptic din cap. „Poate, dar nu-mi prea vine a crede…“

— Da. Elvira! îl achit… Chiar pe finu-tău. Un monstru! Ca întreg neamul lor… Toţi au fost demenţi, canalii, bandiţi… Am optzeci de ani… Ce-or să-mi facă? Tot dau ortul popii, măcar să plec *dincolo* răcorit.

Se ridică anevoie din jilţ şi închise aparatul de radio. Un Philips răguşit, achiziţionat în ’37. Era ora unu şi crainica *Europei libere*, Alexandra Polizu, citea ultimul buletin de ştiri.

Cu paşi nesiguri (flebita, tu-i mama ei!) se apropie de patul aşternut şi potrivi încă o dată pernele şi păturile. Spre deosebire de mers, senil, greoi, dureros, gesturile aveau vigoare. Anton Cernat era un bătrân puternic, cu trăsături hotărâte, nealterate de vârstă. După moartea nevesti-sii, acum cincisprezece ani, avusese mai multe legături. Pe ultima o lichidase cu câteva luni în urmă. Două perechi de palme şi „uită-mi numărul de telefon…“ Iubita – şaizeci de ani, văduvă, pensionară şi bunică – fusese obraznică: îi ceruse să închidă televizorul (erau în pat) şi femeia refuzase.

„Poţi s-o faci şi tu la fel de bine. Adăugase ironică: Apeşi cu degetul pe butonul roşu…“

Bătrânul alungă gândul scârbit.

— Ce te poţi aştepta de la o profesoară de lucru manual? Faţă de Elvira însă aveam dreptul să am pretenţii… Da, mă înnebuniseră ţi cu fumurile voastre. Boieri vechi, pământeni, cu urice şi hrisoave de nobleţe, proprietăţi şi moşii – nu puteai să pui degetul pe hartă fără să dai de vreun acaret al Scarlaţilor –, pension în străinătate, tânără, frumoasă! Toate fâs! Unde ţi-a fost capul, Antoane? se întrebă a mia şi a mia oară bătrânul cu ciudă proaspătă, intactă, de parcă nu trecuseră cincizeci de ani de atunci.

Se lăsase păcălit ca un copil de faşă. Latifundiile de zestre se dovediseră a fi nişte ferme părăginite şi o prăvălie falimentară, pensionul din Elveţia – şcoala ortodoxă de pe Principatele Unite, tinereţea – cea mai sinistră farsă! Era cu doisprezece ani mai bătrână ca el. Trucaseră pur şi simplu actele, şi faptul că-l născuse pe Dorel la patruzeci şi cinci de ani fusese o adevărată minune. Măcar de-ar fi luat premiul Nobel pe chestia asta!

Frumuseţe! Anton Cernat scrâşni iar din măselele – tratate, îmbrăcate în viplă. Fusese şi rămăsese un bărbat sanguin, plin de pofte, care cerea în primul rând de la o femeie să fie muiere. Lui Anton îi plăceau „bucăţelele bune, pietroase, cu ochi jucăuşi şi apetituri zburdalnice“.

Înainte de a fi împlinit cincizeci de ani, Elvira era o babă (se trecuse vertiginos) cu cărnuri moi, striate de vinişoare albastre şi roşii, cu gura pustiită de paradontoză. Avea oroare de dentist, şi „pauzele“ le umplea cu ghemotoace de vată. Cât despre pat, ferească sfântul! Pântece şi sâni de gelatină, picioare reci…

— Şi totuşi n-am abandonat-o. Puteam să-i părăsesc atunci, în refugiu, pe ea şi pe plodul ei… Sau după ce s-a prăpădit Dorel. Mi-a fost milă… Am fost un imbecil… Pe urmă, mi l-a vârât în suflet pe Marian. „Că să năşim, nu mai am somn de când s-a dus băiatul. Drăguleştii sunt oameni

de condiţie, cu influenţă, bine situaţi…“ Mie-mi spui?! Bogaţi ca o turmă de păduchi. Numai eu ştiu cât am cheltuit pentru canalia asta. Meditatori în liceu, pe urmă facultatea. Cine i-a făcut rost de serviciu în Bucureşti? Şi mulţumirea? Spune-mi dumneata! se adresă el unui interlocutor imaginar. Care a fost recunoştinţa? A sărit cu cuţitul la mine… Sunt cinci ani de-atunci, şi de cinci ani, crede-mă, domnule dragă, eu n-am mai stat cu el la masă. Ba, îmi datorează optzeci şi şase de mii de lei, toate economiile mele, şi-acum vrea să mă dea afară din casă… La situaţia lui, are nevoie de şase camere… Cum, nu mă crezi?

Întinse braţul şi trase sertarul noptierei. Acolo, la îndemână, se aflau prinse într-o clamă vreo şase coli aşternute mărunt. Alături de sume mari – cinci mii cinci sute un televizor, o mie rate la mobilă, zece mii un serviciu Rosenthal – erau trecute şi cheltuielile mărunte, de o meschinărie hilară: doisprezece lei – şase pâini în 3 ianuarie 1970 (nu lipsea niciodată data), trei lei o ciocolată (îi trebuia Elvirei s-o piseze deasupra tortului), o pâine, un kg de miere etc.

— Da, şi-acum umblă să mă dea afară din casă…

Cu opt ani în urmă, Marian, vrând să-şi cumpere maşină, îl convinsese pe naşu-său să-şi lichideze garsoniera, să-i „împrumute“ patruzeci de mii şi, evident, să se mute la el.

— Am fost un dobitoc… Asta am fost.

După ce Marian se însurase, viaţa pentru Cernat devenise un iad. Nu pentru că Anca ar fi fost din cale-afară de rea – cel mult Marian era cel care o ticăloşise –, dar modul de viaţă al tinerilor i se părea de nesuportat. În realitate, bătrânul Cernat, obişnuit să fie şi să se comporte ca un stăpân absolut, încercase inconştient să se impună ca atare şi în casa lui finu-său. El ar fi vrut să le dicteze programul de viaţă până în cele mai personale probleme. Le cenzura relaţiile, „De ce îl primiţi în casă pe Popescu? E un profitor, sau o canalie, sau neam prost etc.“, decreta

asupra meniurilor, aprovizionării de toamnă, datei curăţeniei mari, orelor între care puteau petrece.

Cu un asemenea prilej, muzica şi dansul prelungindu-se după ora unu noaptea (o sâmbătă cu sfânt), Anton Cernat năvălise în living urlând că nici el, nici vecinii nu se pot odihni şi adresându-se întregii asistenţe: „Ia mai duceţi-vă pe la casele voastre!“ Indignat, furios, Marian îl luase de umeri vrând să-l scoată afară. Bătrânul interpretase gestul ca pe o intenţie de violenţă şi ridicase pumnul. Marian pusese mâna pe cuţit…

— Acum trei săptămâni, urmă bătrânul, m-am trezit cu boarfele împachetate – lipsisem vreo trei ceasuri, eram la policlinică, ştiţi, joia am raze – şi cu o cheie în mână. Da… da, domnule dragă. Mă şi mutase într-un bordei, la o bătrână… O odaie cu chirie, ca să ajung în camera mea trebuia să trec printr-a ei… M-am dus la Procuratură… Aşa am rămas aici…

Anton Cernat dădu din cap cu tristeţe şi oftă.

Aici. Care era viaţa lui? Zile oribile cu şicane mici şi mari, fiecare parcă mai perversă, generate de o fantezie inepuizabilă. Televizorul urla… Radioul dat la maximum şi, brusc, la orele cele mai imposibile, frigiderul blocat („Trebuie chemat specialistul, dracu’ ştie ce s-o fi întâmplat…“ „Vorbă să fie! Când cei doi stau la masă, untul, ouăle, oalele cu mâncare nu lipsesc.“) Cada interzisă cu săptămânile. Canalia şi cu nevastă-sa aveau grijă să epuizeze ceasurile de apă caldă.

Ieri – de mânie, sângele îi năvăli în obraji vopsindu-l vânăt – l-a auzit spunându-i Ancăi: „Dacă nu se cară urgent, îl denunţ că are cocoşei…“

Cocoşei… Doi bănuţi ca de cincisprezece bani, mascota lui din timpul războiului…

— Da, conchise Anton Cernat, poate că eutanasia nu-i chiar o crudă, bestială aberaţie, aşa cum ne-am închipuit… Asemenea canalii trebuie stârpite. Un real serviciu adus societăţii. Şi am s-o fac!

4

Cristea nu se scula niciodată înainte de douăsprezece, aşa că Mielu 46 petrecu ceasurile dimineţii căscând gura, „pipăind piaţa“ şi „bursa“ de pe strada Covaci. Făcu un mic business cu un casetofon vândut de doi arabiţoi fraieri, probabil proaspăt picaţi în meleag, căci, o dată dezmeticiţi şi deprinzând obiceiurile pământului, bronzaţii dovedeau reale aptitudini în materie de învârteli: de la ciubucurile mărunte (cafea boabe, săpunuri, fumegante imperialiste – mai ales Kent şi Mariboro – sprayuri, chewing-gum sau fleacuri de aur cu piaţă de desfacere în cooperativele Higiena), până la loviturile babane cu valută forte sau autoturisme.

Lucian Cristea, sau mai simplu şi generalizat Luc (singurul din tagmă fără vreo poreclă mai colorată), îi deschise cu ochii cârpiţi de somn. Bombăni ceva nedesluşit şi se vârî din nou, vertiginos, în aşternutul răscolit, se înveli până sub nas – era vestit de friguros – şi întrebă înfundat, de sub plapumă:

— Ce-i, Paş’şase? Nu te-a învăţat guvernanta că vizitele sunt valabile după ora cinci?

— Iartă-mă, coane… Eu sunt seralist…

— Păi pune mâna pe carte atunci! Bagă difuzorul!

— Am prins un pont a-ntâia!

Luc îl măsură sceptic, de la ghetele uriaşe, de gigant, nr. 46 (de unde şi porecla), şocante la un bărbat slăbuţ care nu depăşea 1,60 în, până la şapca de piele cu bumb în creştet. Nu, sărmanul nu era prea chipeş, cu gura lui ondulată şi

nasul posomorât, cârmit brusc de la jumătate spre stânga. Din cauza figurii triste însă, făcea bine la înmormântări şi, cu asemenea prilejuri, avea totdeauna asigurat un loc în fotoliul I. Interesant era însă că, în ciuda înfăţişării funebre, 46 era de o egală bună dispoziţie, deloc complexat, şi acosta optimist, cu tupeu de Alain Delon, doar femei de nota zece.

Cristea îi dădu brânci:

— Cuvântează fiule, că mă trage la picioare.

Mielu 46 îşi roti semnificativ privirea. Era garsoniera clasică a blocurilor construite înainte de război. O cameră foarte mare, o baie comodă şi un antreu încăpător. Când o vizitase prima oară, îşi manifestase mirarea:

— La asemenea hogeac cum dracu' n-au sculptat şi o bucătărie?

— Arhitectul avea ulcer, rânjise Cristea. Băieţică, garsonierele astea erau făcute cu schepsis. Coteţe *del amore*. Unul, doi sau trei inşi, în funcţie de lovele, făceau o asociaţie şi plăteau împreună chiria; p'ormă picau la mica înţelegere: azi vin eu s-o domiciliez, mâine tu, şi aşa mai departe…

Pentru un ochi avizat, surprinzător era însă decorul odăii, o combinaţie ciudată de mobile şi obiecte vechi, „boiereşti", şi altele amintind de locuinţele mic-burgheze, chiar de mahala, de acum cinci-şase decenii. Astfel, pe scoarţele olteneşti spânzurate pe perete (oroare!) vegheau blând icoane vechi, în vreme ce vase de argint – candelă, cristelniţă, amfore, ceainic englezesc, samovar, pahare de botez etc. – sălăşluiau alături de infame porţelanuri de bazar; tablouri – sfârşit şi început de epocă –, portrete de oameni avuţi debordând de bijuterii, zulufi, pincenezuri, decolteuri generoase şi umeri pufoşi, canotiere à la Caragiale şi mustăţi în furculiţă dominau două bufete unde tronau glastre ieftine. De pildă, clasica fântână arteziană îmbrăţişată de două nuduri despletite din sticlă cafenie. Zânele aveau o poziţie extrem de incomodă: îngenuncheate,

rezemate cu fesele în călcâie în vreme ce braţele se căutau înnodându-se pe la spate într-o performanţă de fachir.

Cristea, ghicind temerile lui Mielu 46, anticipă:

— Da, Lelia e în baie. Ai ceva împotrivă?

Mielu coborî glasul:

— Uite, patroane, care-i chestia! Ştiu că gagica-i cuşer şi că mergi cu ochii legaţi pe mâna ei. Mie, însă, tot mi-e teamă şi băieţii nu-s nici ei mai viteji. Ghina e de sex feminin. Ăi mai daţi în paşte caizi s-au pârlit din pricina câte unei gagici: aşa au ajuns de-au spart norma la sare fină alde Fane Grunding, Nelu Bâţ – îl ştii matale, ăla frigurosul Mitică Shop, ca să nu mai citǎm şi presa străină…

Cristea i-o reteză sec:

— Pauză! Cine zice de Lelia, mă-njură de mamă!

— În regulă, Luc!

— Dă-i cep la text!

Mielu 46 se lăsă pe spatele fotoliului îmbrăcat în creton, îşi încrucişă degetele peste pântecele supt şi începu să-şi rotească morişcă degetele cele mari.

— E un tip care stă pe Ana Ipătescu…

Cristea ciuli urechile. Pe bulevardul „barosanilor“ nu stau naţionalizaţi.

— Gagiul, urmă 46, inginer…

— P… ţ făcu decepţionat celălalt, reproducând un zgomot de intestin. Patru-cinci mii salariu, CAR plătibil tot anul, ca să consume concediul la hotel şi nu soileală la pânză cu pepsi cald şi haleală adusă în portbagaj, mici pe plajă.

Colţul gurii lui Mielu dezvălui în surâs maliţios un canin îmbrăcat în aur. „Vipla ţine la opinci. Când te ajungi, trebuie retuşată poza…“

— Te grăbeşti, patroane! Nu ştiu ce hram poartă gagiul, dar după inventar zici că-l cheamă Ali-Baba.

— Adică?

— Icoane, argintoase, jaduri, limbiste{1} şi alte chestii valabile. Nu merge la ştifturi{2}.

— Pontu-i sigur?

— Sută la sută!

— Scuipă fasolea!

— Îl cunosc pe ăla de-i citeşte contorul. Clar? Ce-a văzut la gagiu în casă – îi zice Marian Dragu – cică n-a ginit în trei cincinale de meserie…

Îl întrerupse intrarea tumultuoasă a Leliei, care, aşezându-se pe braţul fotoliului, îl luă pe după umeri şi-l sărută pe păr.

— Ce plăcere! Amicul meu 46.

— Chiar el, bâlbâi Mielu, incapabil să reziste farmecului femeii.

Avea în jur de douăzeci şi cinci de ani, dar nu-i dădeai mai mult de nouăsprezece; genul despre care nu-ţi poţi închipui în ruptul capului cum va arăta la patruzeci. Părea imposibil ca figura aceasta ingenuă, cu obrajii proaspeţi, prototipul splendorii de pension, cântată de trubadurii începutului de veac, să îmbătrânească vreodată. Deşi „demodată“ în viziunea estetică a contemporanilor, captiva prin inedit, unicat de feminitate între băieţoasele puse în circulaţie de Brigitte Bardot, „îmbufnata“ anilor ’60.

Totul la Lelia era miniatural, suav, celest: culorile de arhanghel, candoarea privirii, dulceaţa glasului. Din clasele primare visase să fie actriţă; vis alimentat de rude, prieteni, cunoştinţe, „artistă să te faci!“, în urma unei naive dar generalizate convingeri că pentru scenă e suficient un fizic agreabil (în cazul Leliei, cu totul singular) şi să ai memorie. „Chestia-i până înveţi rolul…“

Căzuse de două ori la Institutul de teatru şi ancorase în existenţa întreţinutei de lux. Avea o priză excepţională la bărbaţii maturi, săriţi din patruzeci de ani, şi în palmaresul carierei ei sentimentale se înscriau mai ales profesionişti de mare cotă: avocaţi, medici, vreo doi scriitori celebri, un compozitor de succes etc…

Cu Cristea se încurcase închipuindu-şi că e un mare aventurier. Riscurile escrocului îi biciuiau imaginaţia romanţioasă, îi plăcea să-l confunde cu condottierii

fenomenului infracţional contemporan. „Nu m-aş putea culca niciodată cu un contabil sau cu un notar“, afirma mereu. În mintea Leliei, slalomul primejdios printre paragrafele Codului Penal echivala curajul, bărbăţia, tentativa aspră, forţând porţile succesului.

Luc se ridică în capul oaselor.

— Marian Dragu ai spus? Inginer?

— Da, patroane, eşti la potou.

Cristea azvârli o privire semnificativă spre Lelia.

— Omul nostru! urmă afirmativ-interogativ, vrând să se asigure: Un tip până în patruzeci, moacă telegenică, „nu-i scoateţi în cale neveste, surori, fiice, copiliţe până în 170 de ani…“ Răpune tot, nu-i rezistă nici cucoanele din fotomontajul ortodox: Paraschiva, Ecaterina, Filofteia.

Lelia se ridică şi se privi în oglindă. Era incapabilă să lase să treacă un sfert de ceas fără să se contemple. Şi, când nu se uita în oglindă, îşi consulta într-un soi de itinerar cerc unghiile, gamba, buclele lungi, faldurile rochiei – acum ale halatului –, decolteul.

— El e, Luc! Nu încape nici o îndoială.

Cei doi colaborau, păcălirea fleţilor cvadra şi cvincvagenari fiind unul din divertismentele (altele erau loviturile mari) cuplului Luc-Lelia. De altfel, Lelia îi era fidelă, îl iubea sincer şi discret, Cristea asistă la toate „escapadele“ amantei lui.

Fu rândul lui Mielu 46 să-şi manifeste surpriza:

— De unde naiba îl ştiţi?

Lelia zâmbi. Dinţii aveau albeaţa albăstruie a laptelui, erau uşor orientaţi înăuntru, ca la păpuşile de porţelan ale bunicilor. Cei mai frumoşi şi cei mai vulnerabili, dar asta avea s-o afle peste vreo douăzeci de ani.

— Am *rendez-vous* cu el astă-seară. Ţi-am spus, Luc, că nu mă înşel niciodată? L-am mirosit imediat că nu-i proletar.

Cristea o învălui într-o privire fierbinte. Erau de toate acolo: dragoste, admiraţie, încredere desăvârşită, aproape

fanatism. Şi-ar fi sacrificat mai degrabă mâna dreaptă decât s-o piardă.

— I-ai vizionat apartamentul? se interesă Mielu.

Lelia îşi scutură buclele râzând:

— Fără OK-ul lui Luc? Eşti copil!

— Atunci? Ăştia frumoşi sunt de obicei ififlii. Trombonesc ei, nu se lasă traşi în piept de alţii.

Cristea râse superior, cu satisfacţie de proprietar.

— N-o cunoşti, amigo! Ce-i drept, sortiment ca Lelia nu întâlneşti cu duzina la Lido sau Athénée…

— Caramba! exclamă Mielu. (Habar n-avea ce înseamnă, dar suna bine.) Eşti un baftangiu.

— Ştiu… Propui deci o gaură la tezaurul Dragu din uliţa… Ipătească̆i. Mi-ar plăcea să mergem la sigur.

— Ia-o pe şosea, coane! Cum adică?

— Trebuie să fim convinşi că merită deplasarea.

Mielu îl cercetă cu o privire subţiată.

— Adică îţi închipui că Nelu Watt mi-a vândut iordane?

— Ţţ! Chestia e ca acareturile să nu fie ştifturi. Am nevoie aici de ochi şcolit, nu seralist. Pe un ageamiu îl aiureşte tot sclipiciul. Nichelul zice că-i argint, bronzul aur, orice peisaj cu beznă e Rembrandt. Inventarul trebuie să-l facă Lelia…

Fata era expertă, în orice caz mult mai competentă decât oricare dintre ei. Bunică-său avusese un prosper magazin de antichităţi pe vremuri, concurându-l pe Djaburov, taică-său, naţionalizat, lucrase până la infarct ca specialist consultant în Consignaţia.

— Gagiu’ e însurat, observă Mielu. Chiar dacă-i dai tu liber Leliei, cum poate s-o primească ăla cu nevastă-sa în casă?

Fata râse:

— De ce cu nevastă-sa? N-are decât s-o expedieze. Marian e îndeajuns…

— Marian? o întrerupse neliniştit Cristea.

Deşi miza ferm pe corectitudinea Leliei, trandafirul înflorit în inimă mai avea spini:

— Aţi ajuns intimi?

Lelia îi sări sprintenă de gât:

— Luc, dragul meu! Tipul îmi ciuguleşte din palmă, a cheltuit cu mine într-o singură seară la Inter peste două mii de lei, şi vrei să mi se adreseze cu Milady?

— O meriţi, iubita mea, rosti fermecat Cristea, sărutându-i mâna.

— Spuneam, continuă Lelia cu un ton de fetiţă îngâmfată – de fapt, mai mult răsfăţ decât infatuare –, că Marian e atât de prins, încât cred că nu-mi poate refuza nimic. Pretindea că din barul lui nu lipseşte absolut nici o băutură, e colecţionar, şi că anevoie l-ar putea pune cineva în încurcătură solicitându-i vreo marcă de whisky sau şampanie fără să-l poată mulţumi. Am să-i spun că am chef de un coniac Napoleon ori trotil Amiralul Nelson. Aşa cum l-am intuit, snob şi grozav de mândru de muzeul lui, se va grăbi să mi-l ofere acasă. Copii, trebuie să încep să mă îmbrac!

— OK! făcu Mielu ridicându-se. În consecinţă, urmează secundo tempo: inventarierea tezaurului şi p-ormă dăm gaură. Sper să mă ţineţi la curent.

Lelia îi atinse obrazul cu mâna parfumată:

— Te-am uitat noi vreodată? Dintre toţi prietenii lui Luc, pe tine te iubesc cel mai mult. Nu ţi-a spus-o încă? E un rău!

Mielu, care ştia că femeia minte mai al naibii decât un sobor de dascăli greci, roşi totuşi de plăcere şi se plecă într-o reverenţă de nouăzeci de grade. Încercă stângaci ceea ce îşi închipuia că ar fi graţioasa reverenţă a marchizilor din secolul al XVIII-lea.

— Cu plecăciune!

Ieşi demn, ţeapăn, dorindu-şi din suflet (se simţea urmărit cu privirea) să fi avut măcar cu zece centimetri mai mult.

— Ăsta-i Mielu, zâmbi Cristea.

Lelia îi sări de gât, apoi îşi făcu degetele corniţe.

— Beeee!...

5

Va muri deci…

Ecoul ultimei bătăi a orologiului mai pendulă, reverberaţie palidă în încăperea ticsită de mobilă.

Laura Mircescu deschise încet ochii. De la un timp, pleoapele prea grele îi perdeluiau privirea, se săltau anevoie. Gestul de a le ţine cu arătătorul, mai ales pe cea stângă, devenise o necesitate. Fusese o femeie frumoasă, celebră în epocă, şi chiar acum, la optzeci şi cinci de ani, impresiona tenul catifelat, trăsăturile de o nobleţe princiară. Vârsta nu-i alterase cochetăria. Continua să se fardeze îngrijit încă de dimineaţă, peruca bleu-argintiu era de calitate, papucii, capotul, şalul de mohair, elegante, nu cedaseră comodităţilor senectuţii.

— Mă auzi, mamă?

Bătrâna dădu imperceptibil din cap. Somnola toată ziua în jilţul comod de lângă sobă; când avea chef întindea mâna să răspundă la telefon. Sistemul de a lăsa aparatul să sune în van îl exaspera pe fiu-său.

„Există apeluri importante pe care le ratez din cauza ta.“

„Cine are cu adevărat nevoie de tine te găseşte oricum. Gândeşte-te că ai locui singur. Iar pe mine… pe mine n-are cine să mă mai caute. Amicii mei sunt definitiv cazaţi la Bellu sau în Père Lachaise…“

În ton se simţea resemnarea amară a mondenei frenetic solicitate altădată.

— Te aud, Alfred. Aud totul, dar mă interesează prea puţine.

— Hm! exclamă sarcastic Mircescu. Îmi închipuiam că certa perspectivă ca fecioru-tău să devină un asasin ţi-ar fi putut stârni un minim de curiozitate.

Bătrâna îşi umflă buzele dispreţuitoare:

— *À d'autres, mon petit!* Mirceştii n-au avut niciodată vocaţia actelor extraordinare. Moi, fleaşcă…

Avea un stil special de a pronunţa *x*-urile. Astfel „extraordinar" devenea „egztraordinar", rostea „egzagera", cerea să i se „egzplice".

— Mi se pare totuşi că papa reuşise destul de bine.

— Şansă, fiule. Ursitoare generoase i-au netezit drumul încă din leagăn. Relaţii, avere, tradiţie. Cu cine a avut el de luptat? S-o fi început ca Zăvoianu. Mă-sa purta opinci din coajă de tei, iar el a venit la liceu la Craiova cu o hăinuţă şi trei patace în buzunar. După douăzeci de ani, nevastă-sa se balada la Paris în *Rolls* şi se îmbrăca la Lanvin.

Mircescu respiră adânc. În special corelaţia cu Zăvoianu îl crispa. Fusese ani de zile amantul „*en titre*" al Laurei Mircescu şi probabil marea dragoste a vieţii ei. Înainte încă de a o înţelege Alfred, copil pe atunci de şapte-opt ani, îl detestase instinctiv. Un bărbat abrupt, numai vână, cu trăsături unghiulare şi glas bruscat. Emana atâta virilitate, atâta forţă, încât, vorba lui Mitică Mătăsaru, judecător la Curtea Supremă, ofensa. „Individul mă umileşte, *mon cher*. În faţa lui mă simt ceva între moluscă şi eunuc…"

— Uită-te la tine! conchise bătrâna. N-ai fason de paladin…

Alfred Mircescu începu să dea nervos din picior. Nu trebuia să se uite în oglindă, ştia cum arată. Scund şi slab până la monstruos (nu depăşise niciodată patruzeci şi opt de kilograme şi, la aproape cincizeci de ani, se îmbrăca la magazinele pentru adolescenţi), avea un chip de o neaşteptată frumuseţe feminină. Cu alt trup, bineînţeles, ar fi făcut furori în epoca Polei Negri şi a lui Leonardo. Tot ansamblul emana pregnant o atmosferă de anormal; doar privindu-l încercai o senzaţie de pervers şi obscen, te

gândeai la vicii murdare faţă de care băutura ori jocul de cărţi ar fi ţinut de regnul preşcolar. Fără legătură, preciză săltându-şi arogant bărbia:

— Sunt doctor în ştiinţe medicale, premiat…

— De o sută de academii, îl întrerupse Laura Mircescu, dintre care cea mai importantă-i cea din Tombuctu, ai făcut un vagon de comunicări de importanţă mondială şi ta-ta-ta şi tu-tu-tu…

Alfred îşi înfipse mâinile în buzunarele hainei de casă vişinii.

— Ascultă, mamă, de când mă ţin minte ai făcut totul ca să mă umileşti. De ce? Şi în ce scop? Ce ai realizat?

Bătrâna se prefăcu că doarme. În realitate, ea se simţise totdeauna umilită aducând pe lume un hibrid. Nu dorise acest copil. Mai corect spus, ar fi dorit ca altul să fie tatăl. La ce te puteai aştepta însă din partea Mirceştilor? Toţi în neam fuseseră la fel: lipsiţi de vigoare, limfatici, jalnici, mai ales după treizeci şi cinci-patruzeci de ani, când aerul lor de copii întârziaţi devenea strident. Erori ale naturii. Capabili ce-i drept şi robaci, căci trebuie să-ţi ocupi cu ceva timpul când femeile se uită la tine ca la un gândac, iar pentru viciu îţi trebuie talent, energie, sănătate.

Alfred Mircescu îi scutură uşor umărul.

— Minţi! Nu dormi.

Maică-sa deschise anevoie un singur ochi:

— Poate că n-am chef să te ascult. Oricum, am obosit… Ai reclamat furtul automobilului? pufni: Doar unui mic imbecil ca tine i se pot întâmpla asemenea curiozităţi ridicole!

— Eşti nedreaptă. Se fură în fiecare zi.

— Eu cunosc o grămadă de lume căreia nimeni nu i-a furat nimic.

— Pe cine cunoşti tu.

Iritat, medicul părăsi încăperea.

Ştia că Laura nu-l iubeşte, o simţise încă din copilărie şi totuşi el continua să nutrească pentru ea sentimentele cele

mai devotate. N-avea pe nimeni afară de ea. Nici măcar un prieten. Se simţea singur şi devorat de ură.

În bibliotecă – fostul birou avocaţial al bătrânului Mircescu şi din care nu păstrase decât biblioteca, o canapea de piele şi două marine de Catargiu – Alfred îşi umplu o ceaşcă din cafeaua păstrată caldă în termos. Ca în întreg cartierul, ca în aproape tot Bucureştiul, nu existau gaze decât între miezul nopţii şi şase dimineaţa, şi Alfred, congenital anemic, tremura vârtos. Frigul – cumplită iarnă! – îi intrase în oase şi, în ciuda paliativelor (radiatoare încinse, sticle cu apă fierbinte, pernă electrică), avea impresia că nici măcar soarele torid al unei Andaluzii sau vipia Pompeiului n-ar mai reuşi să-l dezmorţească.

Cu mâna nesigură, îngheţată, duse ceaşca la buze. Avea să-i demonstreze maică-sii, sieşi, tuturor… Care toţi? îl străpunse ca un ac gândul. Nu interesa pe nimeni, străbătea străzile, oraşul, viaţa, ignorat până la a se simţi invizibil. Telefonul care tăcea cu săptămânile (din când în când o greşeală îi stârnea mici sincope de emoţie), cutia poştală veşnic goală spuneau suficient despre drama singurătăţii absolute în marele oraş.

Se aşeză pe canapea şi îşi duse genunchii la gură cu o mişcare caracteristică. Deasupra căminului fals atârna portretul unui străbun, paharnic în vremea domniei lui Ghica în Ţara Românească. Tabloul acesta exercitase totdeauna asupra lui o fascinaţie specială, îl atrăgea, fără să ştie de ce, chipul de rozător al boierului. Îl simţea aproape, fibre obscure păreau să realizeze, peste secole, o stranie afinitate între cele două „stârpituri“. Intuia, intuise mereu, că Mircescu cel vechi fusese infirm. Figura tipică, de o spiritualitate sensibilă, ca şi mâinile, nervoase, prea delicate, „inteligente“, cu vârful degetelor răsucite în sus, nu puteau aparţine decât unui cocoşat. Din păcate, documentele de familie nu pomeneau nimic despre o asemenea tară, iar caftanul bogat cu chenar somptuos de

samur nu îngăduia să-i vezi spinarea schiloadă. Pentru Mircescu, portretul paharnicului avea atâta concret, un concret imperios, palpabil, prezent, încât dacă într-o zi i-ar fi sunat la uşă, nu ar fi fost surprins şi l-ar fi poftit înăuntru cu naturaleţe.

— N-am altă soluţie. În ultimă analiză, puţin importă ce crede unul sau altul, n-am nimănui nimic de demonstrat, dar, ca să trăiesc eu, trebuie să moară el.

Îl avea pe Dragu în faţa ochilor, seducător, de o sănătate stridentă, individul sortit succesului fulgerător şi nelaborios. Era de ajuns să existe, să-l vezi, să surâdă.

De fapt, maică-sa, Laura, fusese vinovată, mă rog, relativ vinovată, autoarea inconştientă a iadului în care se zbătea de atâţia ani. Bineînţeles, el, Alfred greşise dar îşi închipuia că şapte ani de detenţiune constituie o plată copioasă pentru o mică intervenţie, efectuată până în ’66 zilnic, în serie, de mii de medici din mii de localităţi, pentru treizeci de lei „bucata“. Tânăra era o rudă îndepărtată, şi doamna Mircescu, căreia nimeni nu-i bănuise vreodată patriotisme de clan, insistase ca Alfred să opereze. Un chiuretaj clandestin, nefericit.

Fusese condamnat la doisprezece ani (beneficiase de o amnistie şi scăpase cu şapte) şi „decorat“, bineînţeles, cu interdicţia dreptului de a mai profesa cândva.

În timpul detenţiei, bătrâna, ale cărei noţiuni despre bunurile materiale, în general, erau minime şi fanteziste, înstrăinase patru piese de o valoare inestimabilă. O icoană a Sfântului Martin datată din secolul XI, o cristelniţă masivă de argint, care făcuse parte din tezaurul Maricăi Brâncoveanu, un ulei de Picasso şi un desen de Toulouse-Lautrec.

Fireşte, doamna Mircescu ştia că nu vinde seminţe, dar se lăsase ameţită de suma *cash* cu multe zerouri: avea nevoie de bani pentru avocat, pachetele lunare ale lui Alfred („de parcă mi-ar fi trimis sandvişuri sărate cu diamante“) şi, natural, confortul ei diurn.

„Pentru cincizeci de mii!“… Mircescu nu izbutea să se liniştească. Îi spusese de atâtea ori maică-sii că nu există piaţă în România pentru asemenea capodopere, care ar fi înnobilat colecţiile unui Aga-Khan, Onassis, Rockefeller…

Le achiziţionase Marian Dragu, căruia Laura, într-un puseu de luciditate, îi smulsese promisiunea scrisă (total lipsită de relevanţă juridică) că va putea reintra în posesia respectivelor bunuri dacă îi restituie suma cu dobândă legală într-un interval de cinci ani.

Pentru superficialitatea doamnei Mircescu exista o singură circumstanţă atenuantă. Negocierile avuseseră loc după cutremur, când cotele la bursa artei înregistrau cifrele cele mai scăzute după epoca de aur a Talciocului. „Nu merită, domnule, să bagi bani, să te sacrifici pentru ziduri, ţoale, giuvaeruri sau semnături celebre… N-ai văzut la cutremur? Praful s-a ales din toate. N-au fost mai deştepţi Cătăneştii care s-au distrat toată viaţa şi n-au nici frigider? etc.“

Fireşte, când doctorul Mircescu, încropind suma de cincizeci de mii, se prezentase la Dragu, cerând rezilierea actului de vânzare, acesta îi râsese în nas. De altfel, era de-ajuns să-i vezi surâsul feroce, mâinile rapace, ca să-ţi dai seama că n-ar lăsa să-i scape din mână câteva sute de mii de dolari. La un moment dat, plictisit de insistenţe, îi spusese răspicat:

„Ascultă, domnule doctor! De ce nu mă dai în judecată?“

„Ştii la fel de bine ca şi mine. N-am nici o şansă să câştig. Legal, ai toate drepturile.“

„Şi-atunci?”

„Fac apel la omenia dumitale. Sunt într-o situaţie disperată, n-am serviciu. Capodoperele pe care ai pus mâna au aparţinut străbunicilor mei. Le-au achiziţionat şi păstrat cu sfinţenie din considerente artistice, dar gândindu-se şi la vremuri de restrişte.“

„Ce pot să fac? Asta-i negustoria! Azi câştig eu şi pierzi dumneata, mâine viceversa.“

„Sunt de acord să pierd, dar în limitele unor parametri financiari decenţi. Este inuman. Şi să mai ştii, domnule inginer, că avuţie dintr-aceasta, dobândită cu japca şi sângeroasă fraudă, n-aduce noroc.“

„Zău?! Ia fă dumneata un voiaj la New York, convoacă la un congres pe tovarăşii capitalişti capete de afiş ca Rockefeller, Ford, Morgan, explică-le teoria asta barocă şi să văd dacă-şi împart *safe*-ul cu dumneata. La baza tuturor marilor averi – deschide Economia Politică – au stat totdeauna frauda, escrocheria, şantajul, mărţişoarele picante ale Codului Penal. Şi să nu-ţi închipui că strămunii dumitale maharajahi şi-au rostuit comorile făcând muşchi la coarnele plugului.“

Galben de mânie, înfrigurat, doctorul Alfred Mircescu se repezi la bibliotecă şi scoase o sticlă de vodcă. O duse direct la gură. Gestul revenea din ce în ce mai frecvent.

„E limpede! oftă Mircescu. Aici nu mai am nimic de făcut. Orizontul meu e definitiv blocat. Trebuie să plec dincolo… Iar dincolo, la cincizeci de ani şi lefter, n-ai nici un haz. Un culcuş sub podurile Senei, oftica, dejunuri încropite din pubele înainte de a apuca gunoierii să le deşerte, haine vechi dăruite de oficiile de ajutor ale bisericilor ortodoxe.”

— Nu, domnule Dragu, nu te vei bucura de agoniseala Mirceştilor. Decât să mor eu, prefer să mori dumneata.

Trase hotărât sertarul unui scrin Biedermeier şi scoase o fiolă umplută cu un lichid verzui.

„Nici măcar n-o să te chinuieşti. Sunt un tip eminamente uman.“ Îl izbi propria figură reflectată în oglindă: un cap de mort care rânjea.

6

„Îl ucid!“

Se uită la calendarul de perete şi calculă, mişcând buzele:

„Suntem în 12… Am s-o fac pe 15… E sâmbătă, ziua mea bună… Da… Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Nu mai am nimic de pierdut…“

— Domnu’ Nanu! Domnu’ Nanu, mă auzi’?

Bărbatul avu o schimă de plictiseală, braţele îi ţâşniră brusc: „Ce dracu’ mai vrea şi asta?“

Răsuci cheia şi crăpă uşor uşa. Încercă să-şi stăpânească glasul:

— S-a întâmplat ceva?

Proprietăreasa, o femeie de şaizeci de ani, cu obraz, trup şi şorţ, peste capot, toate clasic „cumsecade“ se interesă încercând să inventarieze odaia peste umerii lui Nanu:

— N-ai ieşit de trei zile, domnu’ Nanu… Mă gândeam… Am o ciorbiţă de pui, dreasă cu ou şi smântână… e fierbinte, fierbinte!…

Octavian Nanu clătină capul, mulţumind din vârful buzelor. Are o criză de ulcer, ţine regim etc…

Doamna Lucreţia oftă „de!“ şi se întoarse la bucătărie. Era văduvă de cinci ani, iar fiică-sa, copil unic, se măritase la Cluj. Bătrâna se simţea singură în hudubaia cu odăi înalte, sobe pântecoase şi marchiză (carouri de sticlă albastră şi galbenă), o casă tipică a Bucureştilor vechi, ridicată, aşa cum avertiza frontonul de ipsos, la 1890. De

altfel, după cum se confesa vecinelor, singurătatea o determinase să închirieze una din camere.

„Mi-e urât pustiul odăilor. N-am cu cine schimba un cuvinţel, şi să ajung să vorbesc singură ori cu motanul nu vreau. Nu mi-e de chirie, am pensie frumuşică, iar fata îmi tot trimite. S-a luat cu un doctor…”

Din nefericire, Octavian Nanu o dezamăgise cumplit. Nu era amator de şuetă, nu aprecia cafeluţele extra, naturale, bursa bârfelor din cartier ori de la *Europa liberă* îl lăsa rece.

„Ciudată făptură! se minună (pentru a câta oară?) doamna Lucreţia. Slujbă, şi repede în aşternut. Nu tu o berică, o muiere, un televizor… Mirarea bătrânei mergea în crescendo: o carte, domnule, ori o gazetă! Dar baremi un telefon. În trei luni nu l-a căutat nimeni, n-a ridicat receptorul o dată…“

În camera lui, Octavian Nanu aprinse ţigara de la mucul celeilalte. Îi era lene să se întindă după cutia de chibrituri. Camera fusese a Lucicăi, fiica proprietăresei. În rafturile micii biblioteci mai existau manuale şcolare, caiete, ici-colo ursuleţi, căţei, păpuşele de la Fondul Plastic. Cadourile unui Gigel, Bogdan sau Cătălin, adolescenţi cu portofele goale, dar inima doldora de fiorii primei iubiri.

Între volumele lui Teodoreanu, *Fata din Zlataust* şi *Secretul Anei Florentin*, se afla un teanc de ilustrate legate cu panglică verde. Una dintre ele, expediată de la mare şi semnată Andrei – era cel puţin aşa apreciase Nanu – reprezentativă.

Te salut, coajă blondă! Am ancorat la Mamaia. Reşedinţa – la pânză! Purii fac pe acrobaţii dar sunt scârţari. Duc deci o viaţă sportivă. Roşii calde, pepsi idem, duş colectivist, WC-ul, curs de step. Cum m-au sărit la chenzina asta, ioc lovele, ioc discotecă. În schimb, ultraviolete şi talpă în fiecare seară pe faleză. Dus şi întors, dus şi întors. Aş putea da ora exactă. Ţi-am pupat revlonul, Andrei…

Octavian Nanu se întoarse cu faţa spre perete. De câte ori vedea teancul de ilustrate îşi amintea de scrisorile lui către Cecilia.

„Îi scriam în versuri! Cât puteam fi de penibili, Dumnezeule! auzi! „Fecioara mea de vis… Iubirea noastră, floare albă… Infinitul din ochii-ţi însetaţi…“

Îl părăsise imediat ce-şi pierduse serviciul. Ar fi fost în stare să-şi sacrifice mama pentru ea (în fond o şi făcuse după primele întâlniri, subvenţiile lunare încetaseră), iar Cecilia nici măcar nu voise să-l asculte.

„Te rog încetează! Am simţit de la început că eşti gelos pe Dragu. Nu-i suporţi succesele, inteligenţa, victoriile. Eşti un meschin incapabil să admiţi că cineva ţi-ar putea fi superior. Invidia nu te lasă să admiri. Da, asta el N-ai capacitate de admiraţie.“

„Cecilia, te implor, ascultă-mă! Nu-mi pasă că are nasul mai frumos decât al meu, că toate toantele din institut, de la Sanda, femeia de serviciu, până la şefa contabilă, sunt picate după el. Dar înţelege că omul ăsta nu numai că mi-a furat munca, dar mi-a mai aruncat în spinare şi un fals…“

„Asta o spui tu. Ştiu precis că situaţia ta a fost serios analizată de COM.“

„Dacă s-ar fi dovedit ceva, eram azi în puşcărie, nu-ţi dai seama?“

„Ai un director cumsecade şi şansă.“

În ochii ei, scăpase ieftin doar cu desfacerea contractului de muncă conform unei litere ambigue, cvasi-inofensive. După două săptămâni Dragu îi semna lucrarea şi pleca la specializare pentru un an în RDG.

Încă şase luni, spusese medicul. Cu aproximaţie.

„Ei şi? Ce mai contează o săptămână-două în plus sau în minus? N-am împlinit încă treizeci şi cinci de ani, dar mă simt de şaptezeci… Un cretin afirma că la un individ nu actul de naştere contează, ci buletinul arterelor. Imbecil! Important e cât şi ce ai simţit. Unii ard într-un an mai mult

decât într-o viaţă, iar alţii nu ard niciodată, chiar dacă ajung centenari…“

— Ar mai fi o şansă, încheiase doctorul. Există la Los Angeles un sanatoriu unde se fac experienţe interesante cu rezultate, hai să zicem optimiste… O echipă de medici condusă de doctorul Armstrong… Din comunicări reiese că au reuşit să aducă pe linia de plutire cazuri disperate…

— Vă bateţi joc de mine! Cum să ajung acolo? Cine-mi dă drumul? De unde dolari?

— Domnule Nanu, eu te informez. Am această obligaţie. Dacă dispui sau nu de mijloace financiare, aceasta este o chestiune care te priveşte. Poate că ai neamuri pe acolo, prieteni… În sfârşit, nu se ştie niciodată…

Din odăile doamnei Lucreţia răsună glasul dulceag cu tremolouri demodate al lui Jean Moscopol. Placa, patent Philips, fusese înregistrată în 1932. Patefonul era contemporan.

„Mână birjar şi du-mă în noapte…“

Octavian Nanu îşi astupă urechile.

„Nu mai am ce pierde. Sâmbătă 15 decembrie.“ Şi îşi imaginează cu voluptate *faire-part*-ul care avea să apară în gazetă până la sfârşitul săptămânii. „X, y, z, nevastă, părinţi, naşi, cumnaţi, cuscri, nepoţi şi etc… cutremuraţi de durere anunţă trecerea în nefiinţă (expresia de ultimă oră) a celui ce a fost inginerul Marian Dragu…“

7

— *Ma chère*, spuse colonelul Odobescu, în locul tău aş încerca să discut mai serios cu Marian.

Zoe Dragu îl cântări cu o privire ironică. Bătrânul, distins ca totdeauna, elegant, stătea răsturnat în fotoliu, picior peste picior, cu tâmpla rezemată în degetul gros şi arătătorul mâinii stângi. O poziţie specifică, inimitabilă, confortabilă elegantă.

— Îl cunoşti pe Marian de când era la grădiniţă. A solicitat şi acceptat vreodată *conseil*-ul cuiva? *Tu deviens gaga, mon petit*...

Colonelul îşi suflecă buza inferioară. Nu fusese niciodată un bărbat frumos, dar avea masculinitate. Chiar şi acum, la şaptezeci de ani, sugera forţă, vigoare. Nu dusese niciodată o viaţă de sihastru, dar excesele le compensase prin intense exerciţii fizice (oină în tinereţe, scrimă, echitaţie, tenis) şi anumite reguli fixe, respectate cu foarte mici abateri. De pildă, evita să bea alcool înainte de apusul soarelui, duşurile reci chiar şi iarna erau obligatorii, la fel jumătatea de oră de gimnastică matinală. Aceeaşi disciplină stimulată probabil şi de temperamentul bărbatului pe care femeile nu încetează să-l intereseze toată viaţa (majoritatea, după şaizeci de ani, îşi uită sexul, nu mai cedează locul unei cucoane în tramvai, uită s-o lase să intre prima într-un stabiliment sau altul) era evidentă şi în aspectul colonelului, totdeauna impecabil.

— Draga mea, eu te consiliez pe tine, nu pe el.

Zoe Dragu râse cochet:

— Mă ştii pe mine mai docilă? Am făcut toată viaţa doar ce m-a tăiat capul. Marian îmi seamănă.

Odobescu surâse. Ţinea şi azi la Zoe. Acum treizeci şi cinci de ani fusese extrem de atrăgătoare. Picantă, amuzantă, cu un apetit de viaţă inepuizabil şi o tonă de *sex-appeal*. Fusese o pasiune fulminantă, împărtăşită, care cu timpul se transformase într-o tandră şi afectuoasă camaraderie. După moartea lui Dragu, acum douăzeci de ani, îi propusese să legalizeze legătura. Refuzul Zoei îl ofuscase atunci. Azi, îi era recunoscător. Căsătoriţi, probabil că relaţiile dintre ei ar fi evoluat altfel, nu s-ar mai fi simţit la fel de bine împreună. Puţini sunt cei care într-un mariaj ştiu să păstreze intacte valorile reale ale unei iubiri. Intervin meschinăriile, o anume intimitate, care deviază în lipsă de pudoare. Ţinută neglijentă, zgomote în baie, rufărie dubioasă, gură ştirbă cu proteza la vedere, pe chiuvetă sau în paharul de pe noptieră. „Suntem în familie…“

O cercetă de la vârful escarpenului – Zoe nu primea niciodată în rochie de casă – până la coafura savant neglijentă. („Părul trebuie să pară natural, să nu se vadă că acum ai ieşit din mâna coafezei. Când văd ororile acelea de buclişoare, încleiate cu fixativ…“)

Colonelul o aprecie ca un cunoscător. Rămăsese o cucoană bine, la care îţi face plăcere să te uiţi. O femeie în vârstă, bineînţeles, dar distinsă, cu clasă. Una din calităţile Zoei era că, deşi mereu în pas cu moda, se îmbrăca adecvat vârstei, adaptându-şi cu subtilitate vestimentaţia la canoanele impuse de Nina Ricci, Casa Chanel sau Yves Saint Laurent.

— Lăsând la o parte chestiunea de principiu, în definitiv ce te îngrijorează la Marian? În ce sens ar trebui să discut cu el?

— *Ma chère*, există o vorbă: În dragoste nu trebuie să fugi, ci să pleci la timp. Eu consider că aforismul nu are aplicaţie exclusivă în amor, ci e universal valabil.

— Nu înţeleg. Unde să fugă Marian? Şi de ce? Sau de cine?

— Oriunde şi de toată lumea. Nu i-ar strica o schimbare de climă şi de zonă.

— Asta aşa, *pour changer*? Se plictiseşte în Bucureşti?

— Îi plictiseşte pe alţii, ca să uzez de un termen indulgent. Bref, consider că un an-doi petrecuţi în provincie i-ar prii grozav.

— Vorbeşte limpede! De ce?

Colonelul stinse ţigara privind concentrat scrumiera.

— Spuneai, şi-i adevărat, că Marian îţi seamănă. Dar până şi defectele tale devin delicioase datorită farmecului tău şi faptului că eşti o persoană agreabilă. Marian face totul, cel puţin asta-i impresia, pentru a deveni antipatic. Dur vorbind, e de-a dreptul detestat. Şi nu de un ins, doi.

— Scurt! Despre ce-i vorba?

Odobescu îşi coborî privirea încurcat. Zoe Dragu îi sesiză stânjeneala şi insistă:

— Te rog, fără menajamente. Ştii că nu cad pe spate din orice fleac.

— În definitiv, nu-ţi ofer nici o noutate. După cum ţi-ai dat de mult seama, afacerile lui Marian nu sunt tocmai curate.

— E dotat cu simţ comercial. De unde l-a moştenit, habar n-am, dar incontestabil are stofă de mare negustor. Încă din facultate s-a descurcat perfect cu banii, îşi cumpărase magnetofon, motocicletă, avea o garderobă fără cusur şi ştii bine că atunci eu nu mai dispuneam.

Colonelul o privi dintr-o parte, „hai să fim serioşi!“

— Lasă-mă cu fleacurile din studenţie. S-o luăm concret! Marian e inginer de zece ani. Cunoşti salariile.

— Ei, şi?

— Ai o bandă pe ochi, *ma chère*? Cum îţi explici că, la un venit destul de modest, Marian este astăzi, raportat la condiţiile existente, un adevărat nabab?

— Insinuezi că a furat?

— Nu. A escrocat.

Sângele vopsi obrajii discret fardaţi ai Zoei Dragu.

— Dacă afirmaţia ar fi venit din partea altcuiva, l-aş fi dat afară.

— Mi-ai cerut să nu te menajez. Ascultă, Zoe! Oamenii de la care Marian a achiziţionat o piesă sau alta fac parte din lumea noastră. Ceea ce a rămas din lumea noastră. Dacă pe tine s-au jenat să te informeze, cu mine n-au fost la fel de delicaţi. Capodopere cu cotă maximă pe piaţa occidentală au intrat în casa lui fecioru-tău la preţuri ridicole.

— Cine i-a obligat să vândă?

— Sărăcia, boala sau circumstanţe care impuneau urgenţă. Unele înstrăinări au fost făcute sub condiţii de restituire pe care Marian, ulterior, nu le-a respectat.

Doamna Dragu săltă capul dispreţuitoare.

— Să-l defere justiţiei.

— Nu pot s-o facă, le lipsesc armele legale.

— Şi-atunci?

— Există celelalte, nelegale. Crime nu se comit doar în vest.

— A, sări Zoe Dragu, acum m-am convins că te-ai sclerozat! O şi văd pe madame Mircescu, sau pe consilierul Dumşa, de la care a luat colţarul baroc, manevrând revolvere sau flacoane de cianură… Caraghios! De trei ori caraghios! Cred că ai reluat de curând *Procesele celebre* ale lui Henri Bordeaux. Acolo mişună asasinii şi kilogramele de arsenic. Era epoca, ce vrei!

Bătrânul încercă dintr-o dată un sentiment de penibil. Acum, aici, în încăperea agreabilă, feminină fără a cădea în dulceag, temerile lui exprimate cu glas tare, gravitatea cuvântului crimă i se părură ridicole. Totuşi, nu capitulă.

— Dragă Zoe, din câte am văzut şi trăit în şaptezeci de ani, oamenii prea deştepţi nu sfârşesc niciodată bine.

— Zău?! Istoria e plină de asemenea specimene şi toţi au statui.

— După ce în prealabil au primit un cuţit în inimă sau un glonţ în tâmplă. Iar pe Marian nu-l cheamă Iulius Cezar, nici

Henric al IV-lea şi nici Abraham Lincoln, aşa că bronzul e discutabil. Când trăieşti doar printre vrăjmaşi, trebuie să fii atent unde pui piciorul şi în ce pat te culci. Începând cu nevastă-sa…

— Te rog! îl întrerupse Doamna Dragu. Nu-mi vorbi de fiinţa aceea. Am ştiut de la început că nu-i de Marian.

— Eu aş fi zis dimpotrivă, surâse Odobescu.

— E lipsită de personalitate, n-are clasă, n-are educaţie.

— Nu l-ar fi suportat altfel.

— O oiţă, continuă înverşunată Zoe Dragu, care ar fi fost o bună nevastă pentru un mic funcţionar. Ca să-l stăpâneşti pe Marian îţi trebuie altă rasă, alt nerv. Un minim de subtilitate.

— O asemenea femeie, ripostă colonelul, ar cere infinit mai mult decât poate oferi Marian.

— Fiecare marfă cu preţul ei. Din fericire, fiu-meu are în această privinţă ochiul sigur, evaluează exact. În fond, îl felicit, ştie să trăiască, nu trebuie să întrebe pe nimeni ce are de făcut.

Colonelul Odobescu rosti pe gânduri:

— Ştie să trăiască… E stupid…

— Ce-i stupid? întrebă din ce în ce ce mai montată Zoe Dragu.

În fond, nu era de acord în totalitate cu existenţa lui Marian, iar uneori îi lua apărarea nu atât din afecţiune excesivă cât din spirit de contradicţie şi repulsie congenitală pentru orice imixtiune în viaţa altuia. Insistă:

— Ce-i stupid?

— Ai băgat de seamă? surâse Odobescu. Tot ce-i bun în viaţă e ori imoral, ori îngraşă.

Zoe Dragu se strâmbă:

— Asta nu-i de la tine.

— Ei bravo! râse colonelul arătând cu degetul gros spre lustra aprinsă. Că parcă electricitatea ai inventat-o dumneata…

— Hai să nu ne mai certăm. În definitiv, Marian e destul de mare ca să-şi poarte singur de grijă. Ce-ai zice de un macao?

— *Volontiers, madame!*

Zoe Dragu deschise scrinul şi scoase cărţile de joc. Încerca o vagă nelinişte nedefinită şi constată plictisită că i se zbate ochiul stâng. Se gândi să-l sune pe Marian, aşa, ca să-i audă doar glasul, dar se răzgândi. „Fleacuri!“

— Ciudat! remarcă în timpul jocului. Am impresia că aud în permanenţă un fâlfâit de aripi, de parcă o pasăre mi-ar zbura pe lângă urechi.

Colonelul îşi ridică privirea deasupra ochelarilor.

— Ţi-ai controlat tensiunea?

Zoe Dragu clătină din cap.

— Nu… Nu e de la tensiune… Am mai avut aceeaşi impresie când…

Îi fu teamă să-şi continue gândul şi puse cartea pe masă.

„Şeptarul de pică… Nenorocire şi lacrimi… Ce-mi veni?“

8

— Draga mea, arăţi absolut divin.

Lelia, contrar femeilor frumoase, atât de obişnuite cu omagiile, încât nu mai reacţionează nici în faţa complimentelor jenant de măgulitoare al căror metru vizează Everestul, surâse cu timiditate de fetiţă.

— Adevărat?

Marian Dragu, prea versat pentru a se lăsa păcălit de ingenuitatea reacţiei, aprecie totuşi ineditul de stil. O prinse tandrii de bărbie.

— N-am pronunţat în viaţa mea un cuvânt mai adevărat.

O învălui într-o privire admirativă. Era îmbrăcată cu rafinament, în nuanţe desăvârşite ţinând seama de blondul părului, ajutat discret de L'Oreal 3 să bată în argintiu. Întreaga toaletă era cenuşie: rochia angorată, blana delicată petit-gris, accesoriile. Un fular rose pal ţinea culoarea obrajilor şi a buzelor cu frăgezime de fetiţă.

Pe Calea Victoriei, Dragu înregistră încântat privirile trecătorilor; aceleaşi omagii mute în sala Melodyului.

Inginerul alegea restaurantul în funcţie de clasa victimei. Astfel, Continentalul şi Athénée Palace-ul erau rezervate exemplarelor de notă maximă – rarisime – a căror poziţie socială şi materială corespundeau fizicului de excepţie. Aceasta era categoria „Lady" şi despre care Dragu îşi închipuia că ar putea fi competitive chiar la Ritz, Hilton, Claridge, Tour D'Arent, sau new yorkezul 21. Erau şi singurele numere pentru care se decidea să îmbrace costum şi cravată.

„Intelectualele“ erau conduse la Capşa: „Nu-i muzică (fireşte, restaurant cu adevărat de elită), vezi lume ceva mai scuturată, mai apar din când în când şi exponate ale fostelor clase exploatatoare; în fine, ce a mai rămas. Oricum, putem discuta în linişte…“

Pe gâsculiţele frumuşele, de obicei studente sărăcuţe, provinciale modeste sau mici funcţionare după două-trei rateuri la facultate, le impresiona „Bulevardul“, fastuos în abundenţa lui de oglinzi, marmură şi aurărie. Muzica de café-concert a lui Tudor Pană le făcea sentimentale şi, după două pahare de vin, începeau să se simtă bine, nu le mai inhibau serviciile complicate de masă, faptul că nu ştiau să atace un şalău bonne-femme ori Chateau-Briand-ul, sau că toaleta lor încropită din împrumuturi nu era exact ceea ce ar fi trebuit să fie.

Paraşutelor le asorta Berlinul gălăgios cu mulţi studenţi greci, dans dezlănţuit şi nici un fel de pretenţii vestimentare. Uneori, când Anca lipsea din oraş, se sărea restaurantul, respectivele fiind aduse direct acasă şi servindu-li-se acelaşi meniu: vodcă, sticksuri şi covrigei uscaţi, ultimele casete ale ultimei formaţii *en vogue*, atmosferă clar-obscură.

Dragu observă încântat eleganţa discretă cu care mânca Lelia (nu balet, „fiţi atenţi ce desăvârşit despic eu morunul sau puiul de baltă“) în general, atitudinea extrem de naturală. În mod evident, nu debuta azi în lumea marilor restaurante.

— Câţi ani ai, Lelia?

Femeia făcu ochii mari şi lăsă tacâmurile din mână. Inginerul se grăbi să completeze:

— La vârsta ta asemenea mărturisiri avantajează. Eşti scandalos de tânără.

— Peste zece ani n-am să mai fiu şi-atunci ai să calculezi: „Stai să vezi! Dacă în ’83 avea aşa şi pe dincolo, înseamnă acum… Extraordinar, n-aş fi crezut!“

Dragu începu să râdă. Îi prinse mâna şi-i sărută podul palmei.

— Ştii, Lelia, ceva mă surprinde…

— Îi? făcu fata ridicând sprâncenele şi clipind, de fapt clămpănind des ca o păpuşă. „Compoziţia“ o făcea extrem de tânără, părea o elevă de liceu care izbutise să plece boită de acasă, fără s-o vadă maică-sa.

— Mi se pare ciudat, rosti aprinzându-i bricheta, că nu te-am întâlnit până acum. Era imposibil să nu te fi remarcat!

— Ce caraghios eşti! Gândeşte-te că am terminat liceul abia acum doi ani…

„Asta înseamnă cel puţin şapte!“, socoti pentru el Dragu, dar se mulţumi doar să dea din cap, auditor amabil.

— …şi, în consecinţă, nu ieşeam. Ai mei erau, sunt cam ortodocşi. Şi mai e ceva. Bucureştiul are circa două milioane de locuitori, fără a mai pune la socoteală flotanţii, cei veniţi ocazional, cu treburi sau să caşte gura, străinii. Nu era greu deci să nu ne întâlnim.

Dragu ştia că are dreptate. De fapt, azvârlise afirmaţia doar pentru a deschide pârtie unor întrebări mai directe. Părinţi ortodocşi… Pe undeva normal. Lelia stârnea şi sfinţii zugrăviţi pe ziduri de biserică.

— Să ştii că în provincie mentalitatea a rămas rigidă.

— De unde eşti, Lelia?

— Din Râmnicu Vâlcea. Ultimul an de liceu l-am făcut însă aici. Am stat la sora maică-mii.

Fata se întrerupse. Îl zărise în sfârşit pe Luc şi se simţi dintr-o dată mult mai liniştită. Cristea ocupase o masă în apropierea orchestrei. Îl însoţea 46, înduminecat într-un costum sobru cu vestă şi papion. Părea un personaj din *Opera de cinci parale* în travesti.

— Şi după aceea? se interesă încet Dragu.

— A! Am dat la Institutul de teatru şi am căzut.

— N-ai perseverat?

Lelia îşi clătină buclele blonde.

— N-am talent. Hai să zicem că fiind fotogenică aş fi intrat la cinematografie. Şi după treizeci şi cinci de ani ce făceam? Pelicula nu iartă. Dacă n-ai har, ca actriţă în maximum zece ani eşti perisabilă. Vin altele, tinere, fără riduri, „la modă“…

— Gândeşti teribil de lucid. N-ai încercat şi în altă parte?

— Ţţ! M-am măritat.

— Serios? Încă nu mi-ai spus.

— Când era să ţi-o spun! râse Lelia. Dacă pui cap la cap orele petrecute împreună nu întrunim nici măcar o normă.

— Cine e tipul? Mai există în viaţa ta? Hai, vorbeşte-mi, nu mă lăsa să te trag eu de limbă.

Lelia ridică din umeri:

— Era medic, cu cincisprezece ani mai mare ca mine. Te rog să mă crezi că ne-am iubit…

— Slavă Domnului, respiră inginerul, că o spui la trecut.

— Poate-l iubesc şi azi… Nu ştiu, adăugă visătoare.

După cum Dragu îşi asorta restaurantul la victimă, Lelia îşi recita autobiografia – trei sau patru variante bine puse la punct – ţinând seama de hramul fraierului. Pentru Marian alesese basmul fermecătoarei tinere văduve, incapabilă să se desprindă de umbrele trecutului, dar care în bună parte corespundea realităţii.

— A murit, explică, într-un accident de avion în Franţa. Se afla la un congres… Sunt doi ani de-atunci.

— Îmi pare rău, îngână inginerul de circumstanţă. Scuză-mă că te întreb. Din ce trăieşti acum? N-ai deloc aerul unei salariate care aşteaptă chenzina, făcând socoteala că în sfârşit poate luna viitoare va reuşi să-şi cumpere rochia visată timp de un semestru. Lelia îşi coborî privirea.

— Mi-a lăsat mult, foarte mult. În obiecte şi bani numerar.

— Care se vor epuiza într-o zi…

— Deocamdată trăiesc doar din dobânzi. Iar într-o zi, mă voi recăsători… O să-ţi par burgheză, adăugă roşind („cum Dumnezeu reuşeşte?!“, se minuna mereu, până la exasperare, 46), dar vreau să am măcar trei copii.

„Îţi stau la dispoziţie, replică Dragu în gând. Uite o tehnică la care mă pricep binişor…“

Lelia se uită la cupa goală şi Dragu i-o umplu cu şampanie, fără să mai aştepte chelnerul.

— E răsuflată. Trebuie să-mi promiţi că vii într-o zi la mine. Vreau să-ţi ofer un Binet 1910. Mai am câteva sticle de la taică-meu.

Era una din pastilele preferate ale inginerului, făcând parte din repertoarul rezervat celor de nota 10 sau intelectualelor, rar, în crize acute de grandomanie, şoricuţelor. Sticlele existau, într-adevăr, dar goale. Ocazional, când voia să ia maul, le umplea cu Zarea obişnuită, în care punea o jumătate de linguriţă de bicarbonat, apoi improviza o mică toaletă de staniol. Toantele, ameţite de muzică, de alcoolul consumat înainte, de lumina difuză şi de farmecul inginerului, se lăsau impresionate de bubuitul formidabil al sticlei destupate. Unele îşi notau pe pachetul de ţigări, cu dermatograf, marca.

Lelia îşi ridică privirea limpede:

— Şi cu nevastă-ta ce faci? Am apreciat că m-ai avertizat chiar de la început că ai nevastă. Nu ştiu dacă eşti un om bun sau rău, dar, dat fiind startul, nu te văd mincinos şi asta înseamnă ceva.

— Ai să te convingi că nu te înşeli. Dar fiindcă veni vorba de starea mea civilă… Cum de-ai acceptat să te întâlneşti cu un bărbat ocupat?

— Mă simt extraordinar de bine cu tine, parcă am fi camarazi de-o viaţă. Ţi-am spus că intenţionez să mă recăsătoresc peste doi-trei ani. Până atunci însă vreau să mă distrez, dar mai ales să cunosc viaţa, oamenii. Tu nu eşti un personaj comun…

— Deci mă studiezi… Mă aşteptam la ceva mai măgulitor, dar deocamdată mă mulţumesc şi cu atât… Dansezi?

— Valabil tandemul, trebuie să recunoşti, aprecie Mielu 46. Gagiu’ e ’ncliftat Neckermann, zici că-i din patria dolarului.

Luc concedă zgârcit:

— Mda… nu-i rău…

El însă arăta foarte bine într-un ansamblu pus în circulaţie de Sfântul acum vreo douăzeci de ani, dar care continua să rămână în actualitate. Înfăţişarea masculină, un anume aer sportiv, altul decât cel al profesioniştilor, îi determina pe cei mai mulţi să-l califice spontan drept om al apelor sau aerului. De altfel, dintre toate ocupaţiile pe care şi le atribuia, în funcţie de împrejurări, avea predilecţie pentru cea de aviator.

Îşi rezemă bărbia în mâinile încrucişate, observându-i pe cei doi. Într-adevăr făceau o pereche remarcabilă. Dansau decent – un tango celebru, languros, ce-ţi purta gândul spre meleaguri cu excedent de soare şi băuturi cu multă gheaţă –, dar nu crispat. Armonia desăvârşită nu era însă a perechii rodate, ci a două trupuri tinere, bine făcute, cu graţie firească. „În orice caz, îşi zise Cristea, îţi dai imediat seama că ăştia doi încă nu s-au culcat împreună…“

Fin observator, Luc se lăuda, şi nu fără temei, că-i este de ajuns o singură privire pentru a ghici starea socială şi materială, statutul civil, în fine, tot hramul unui individ. Cât priveşte cuplurile, îl amuza (în special în restaurante) să ghicească stadiul legăturii. „Sunt la prima ieşire, copiii se tatonează… Pe ăia de vizavi îi vezi? Cu gonzesa vopsită ca un drapel! Încă nu s-au sărutat… Nici blonda cu grasul! N-au făcut până azi amor, dar, după ce pleacă din birt, se lasă cu aşternut… Frumoşii de alături? Ascultă-mă pe mine, luna viitoare serbează cel puţin două cincinale de când nu se mai deranjează reciproc…“

— Măiculiţă! exclamă Mielu holbându-se. Fii atent, neamule, ce depou are dama în fustă verde! Uite-o acolo, lângă coloană, dansează cu un bărbos!

Luc îşi întoarse privirea plictisit. Femeia, cam la vreo treizeci de ani, reprezenta exact genul lui Mielu. Chip drăgălaş, ochi drăcosi, bărbie dublă, şezut mai mult decât generos. Simţindu-se admirată, îşi conduse partenerul pe nesimţite spre masa escrocilor, făcând fiţe, adevărate acrobaţii cu fesele agresive.

Lui Mielu 46 îi străluceau ochii.

— Ce cotlete babane!

— Mă, tu eşti nebun! spuse Cristea sincer consternat. Asta dacă-ţi dă un brânci, iei trenul de Chitila fără să mai treci prin gară. Te catapultează!

— Nu-mi duce grija… O invit la noi la masă.

— Auzi! Fără chestii din astea. Te trezeşti la căminul din Bolintin? Nu vreau scandal.

— Stai ţeapăn, milord. Tipu-i mameluc, nu-şi ruinează bicepşii pentru o gagică. Dama mă place, ce mai! De cinci minute îmi arată ce dentist bun are…

Într-adevăr, femeia râdea cu gura până la cercei, aruncându-le priviri directe, aproape agresive. Cristea dădu un bobârnac brichetei fine, cu marginile placate.

— Te place pe dracu’!

Mielu se ridică şi se îndreptă spre toaletă. Luc îl avertiză încă o dată:

— Ai grijă! Nu vreau circ.

Rămase pe gânduri, uitându-se după Lelia şi Dragu, care părăsiseră ringul. Se întreba dacă „safe-ul“ inginerului merita eforturile Leliei şi riscurile pe care le presupunea implicit o eventuală devalizare.

De câte ori o însoţea, umbră discretă, în astfel de întreprinderi, Cristea încerca un sentiment de autonemulţumire, foarte aproape de greaţă. Traficarea farmecelor iubitei ofensa bărbatul din el, o anume mentalitate extrem de virilă. Şi deşi era încredinţat că manevrele Leliei se opreau categoric la uşa tuturor dormitoarelor, presimţea că ţineau totuşi de arsenalul prostituţiei. Luc detesta proxeneţii. I se părea firesc să fure,

să spargă, să escrocheze, dar găsea abject să comercializeze trupul femeii iubite. Iar în momente de mare sinceritate îşi spunea că, traficând graţiile Leliei, nu era mai puţin ticălos.

În fond, Cristea avea veleităţi de burghez pus pe pricopseală. Visul lui era „marea lovitură“, care-i va permite să ducă o viaţă de cetăţean cumsecade, în perimetrii materiali concepuţi de el. O vilă cu verandă (neapărat verandă, dă bine, sună bine, arată bine), „asezonată“ cu obiecte de calitate (n-aveau fireşte să lipsească televizorul în culori şi video-casetofonul), o maşină imperialistă, o rezervă serioasă în aur şi valută. Toate alături de Lelia, bineînţeles, şi unul sau doi copii care să mişune în grădină, jucându-se cu un câine de rasă. Spre deosebire de alţi amici din tagmă, Luc nu viza un viraj spre occident.

— Ce să facem acolo? îi explicase Leliei în nenumărate rânduri. Nu poţi fi bun meseriaş decât în ţara în care te-ai născut. Trebuie să cunoşti oamenii, deprinderile, unde trebuie să dai gaură, başca tehnica locală. Safe-urile lor nu seamănă cu casa de bani a lui Costică, responsabil la Restaurantul Răzoare. Pe urmă e concurenţa. Adică mă duc eu, tolomac de pe malul Dâmboviţei, să suflu în ciorba boşilor din Chicago?

— Unii o fac, zâmbise Lelia. Există escroci internaţionali, capete de afiş pe listele Interpolului.

— Există. Dar ăia sunt umblaţi, şcoliţi (ştiu cel puţin trei-patru limbi capitaliste), au tradiţie. Că trag la Ritz – în Paris, la Royal – în Monte Carlo sau la Hilton – în New York, tot la îndemână sunt. Vorba aia, am fost o singură dată la Praga şi nu ştiam, la hotel Park, pe ce buton să apăs ca să evacuez WC-ul.

— Astea se învaţă cel mai uşor. Chestia-i să ai bani.

— Zi-mi unde e îngropată oala cu galbeni, că mă arunc într-acolo în pas gimnastic.

— Adevărat, pentru o femeie e mult mai uşor.

— Tot copil ai rămas, Lelia. Nu zic, eşti superbă, dar ştii ce concurenţă-i acolo? „Fetiţele“ debutează la cincisprezece-şaisprezece ani, la douăzeci şi cinci eşti purie şi, dacă n-ai izbit-o, treci la sectorul marinari beţi, în speluncile din Marseille sau Barcelona. Iar gagicile sunt trăznet! Îmi spunea unul călătorit, şi tipu’ nu-i un ageamiu, că cele mai frumoase muieri din Paris le-a văzut făcând trotuarul în Pigale. Baremi halotcele din Amsterdam – cică stau în vitrină aşteptându-şi muşterii – îţi taie pur şi simplu răsuflarea, zici c-ai picat în haremul lui Soliman Magnificul.

— E chestie şi de noroc.

Cristea îi prinsese amândouă mâinile:

— Şi cu mine ce faci?

Ridică privirea, uitând să tragă din ţigară. Mielu 46 se întorcea radios ţinând şoldana de braţ.

— Faceţi cunoştinţă. Domnişoara Vali.

Femeia chiţăi, întinzând o mână grăsulie cu degete strangulate de trei-patru inele banale şi de prost-gust, dar de care era foarte mândră.

— Poţi să-mi spui Vali. E mai simplu.

Avea o voce neaşteptat de subţire, piţigăiată, faţă de gabaritul generos. Emana un miros special de brună asudată. Stridentă era lăcomia de toate soiurile şi nuanţele de care părea impregnată întreaga făptură. O simţeai lacomă dinaintea unei mese copioase, în pat, la vederea unui portofel bine garnisit, mereu flămândă, avidă, nesăţioasă. Peste fusta verde purta un pulover care-i desena sânii enormi şi burleurile lăsate de sutien, dar amănuntul îl stimula teribil pe Mielu. Îi mângâia spinarea ondulată, iar ochii îi străluceau încântaţi.

Cristea, fără să-i dea atenţie, se uită la Mielu:

— Unde-i mocofanul?

— Şi-a adus aminte că mâine semnează o condică, rânji Mielu. Bărbatul tău e în câmpul muncii, nu-i aşa, scumpete?

— Nu-i deloc al meu, ciripi grăsana. Am fost colegi de liceu, atât.

Cristea îi îndreptă o privire ascuţită.

„Tu ai făcut liceul şi pe mine mă cheamă Dama cu camelii…“

Întoarse plictisit capul spre masa Leliei. Cei doi păreau adânciţi în discuţie, foarte ocupaţi şi încântaţi unul de celălalt. Cristea simţi o strângere de inimă. Dincolo de gelozia pe care încerca totdeauna să şi-o reprime, avea o stare de nelinişte nouă. Trăia sentimentul primejdiei, presimţea eşecul. Mai mult, nenorocirea.

Vali, surprinzându-i încordarea şi direcţia privirii, îl măsură maliţioasă:

— Îţi place cetăţeanca?… E bine, nu zic, dar cu frumosul ăla de la masă îşi pârleşte manichiura. Ciuleşte receptorul, că ştiu ce vorbesc.

— Adică?

— Am cunoscut două tipe care s-au îmbătat cu verde de Paris din cauza lui.

— I-auzi! se minună Mielu.

— Pe cuvânt de sindicalistă. E inginer, procopsit – are un coteţ ca’n Dallas – dar fiară mare.

— Adică? insistă Cristea.

— Nu i-a scăpat fâţă pe care să-şi fi pus ochii. Fetele-i pică popice la picioare, gagiul are un lipici nemaipomenit, dar baiul e că în aşternut îşi prăpădesc nu numai acele de păr, dar şi inimioarele. Când se plictiseşte, cam după o lună, două, le şutează ca pe o coajă de portocală. Toantele îi plâng pe sub fereşti, câte două-trei o dată.

Mielu o privi rânjind:

— Tu n-ai fost toantă, nu-i aşa?

— Nu! râse Vali. Pe mine nu m-a vrut el.

Luc se crispă. Dragu săruta palma Leliei, care râdea. Ciudat! Lelia nu îngăduise nimănui până acum asemenea intimităţi. Şi râsul… Râsul acela senzual, din piept, pe care i-l cunoştea atât de bine. Cristea încleştă pumnii. Era râsul clipelor la care îşi închipuia că doar el avea dreptul.

Lelia ţinea paharul lângă buze fără să soarbă din el. Surâdea vag, pe gânduri, neluându-şi ochii de la chipul inginerului.

— Rămâne deci stabilit, rosti Dragu. Azi e miercuri… Sâmbătă bem împreună şampania Binet 1910.

— Ascultă, zâmbi fata. Părerea mea e s-o păstrezi pentru o persoană mai competentă.

— E plăcerea mea. În fond, era încântat de replica ei. „Nu-i proastă. Alelalte îmi înghiţeau motorina dându-mi să înţeleg că doar cu licori de juma’ de secol sunt deprinse.“

— Şi cu doamna Dragu cum rămâne? Unde o expediezi?

După zvâcnetul de nepăsare al umerilor, înţelese cât de puţin conta femeia aceea în viaţa lui. Apoi, pe neaşteptate, cu o surpriză care-i împietri o clipă obrazul, realiză cât de bine se simţea în compania inginerului. Că Marian Dragu îi plăcea, cum nu i-a mai plăcut nici un bărbat înaintea lui.

„Şi Luc?” Îşi stăpâni pornirea instinctivă de a-şi întoarce capul spre masa lui Cristea. Nu-i era teamă de expresia de pe chipul lui. Îi era teamă de a ei. „Şi totuşi pe el îl iubesc… Ăsta mă amuză ca un căţel, ca o jucărie, ca un capriciu, ca un mărţişor…”

— Nu-ţi face probleme, draga mea, spuse cu suficienţă şi ton de stăpân absolut Marian. Doamna Dragu n-a văzut-o pe maică-sa de astă-vară. Mi se pare normal şi cuviincios ca, după atâta vreme, să petreacă împreună la Caracal acest sfârşit de săptămână.

Umplu din nou cupele:

— Ultimul pahar, iubita mea!

Era într-adevăr ultimul, dar n-o ştia.

9

Joi seara, în conformitate cu un obicei care data de câţiva ani, Marian trecu s-o vadă pe maică-sa. O găsi ca totdeauna, în ţinută de vizită, coafată, parfumată; privind-o îţi venea să te uiţi instinctiv după mănuşi şi poşetă. Părea totdeauna gata să iasă pe uşă. *Deux-pièces*-ul lamat însă, de un verde adânc, mineral, smaragdul din deget şi escarpenii fini din antilopă cenuşie denunţau intenţii festive. Inginerul îi sărută obrazul întins cu mişcarea caracteristică a femeii care-şi menajează machiajul şi începu să râdă.

— Străluceşti, *ma chère*, ca un pom de Crăciun.

— Mersi, eşti amabil. Adică sunt stridentă, se strâmbă Zoe Dragu.

— Nici gând. Pur şi simplu brillezi. Ia spune tu adevărul! Vreun crai? Îm?

Zoe zâmbi cochet. Vorbe în vânt, desigur, dar era agreabil ca cineva să-şi închipuie că mai pot exista cuceriri în viaţa ei. Ultimul amant îl avusese cu doi ani în urmă. Cine spunea că dragostea-i bine venită la orice vârstă? Personajul trebuie să fi fost un nesimţit libidinos. Fă *streap-tease* la şaptezeci de ani, muşcă umărul sau buzele partenerului cu o proteză a două mii de lei bucata, zi-i iepuraş sau pisicuţă amantului-amantei, contemporani cu Răscoala Boxerilor.

— *Mon cher*, vine o vreme când până şi celor mai neserioşi dintre noi ne vine mintea la cap. Mă duc la Lizeta, că are lume.

— A avut lume şi altădată şi te-ai dus mai puţin gătită.

— A venit Blanche în ţară…

— Care Blanche?

— Ei, care! Angeleasca, măritată Dupuis. Un oarecare Dupuis, zarzavagiu sau măcelar *en gros*, nu ştiu bine, dar Blanche îşi dă aere de parcă ar fi un de Guise.

Marian începu să râdă. Acum ştia despre cine-i vorba. Măcelarul sau zarzavagiul era de fapt proprietarul câtorva supermagazine alimentare din Franţa. Fără exagerare, unul din regii capitalului.

— Mă plictiseşte, continuă Zoe Dragu, s-o văd cum se uită la noi ca la nişte spălătorese falimentare, cum se făleşte cu ceasul de la Cartier, mantoul de la Sophie Sitbon, poşeta – „un capriciu delicios, dragele mele“ – de la Kenzo etc.

— Clar! înţelese Dragu aşezându-se la locul lui preferat, un fotoliu cu spatele spre fereastră.

După ce Marian terminase facultatea, Zoe hotărâse să vândă apartamentul în care locuise cu bărbatu-său din 1940. „Eu, îi explicase fiului, nu sunt îndeajuns de bătrână, iar tu eşti de-ajuns de mare ca să avem dreptul la o viaţă personală. Nu suport să incomodez, dar nici să fiu incomodată.“

În consecinţă, îi dăduse o parte din bani lui Marian, iar cu restul achiziţionase un apartament pe Dimitrov, schimbat apoi cu o garsonieră dublă, pe Bulevardul Dacia, adevărată bijuterie: dale roşii în loc de parchet, lumini camuflate în antablament, baia căptuşită cu faianţă turquoise, boiserie de mahon.

Inginerul îşi plimbă privirea asupra decorului familiar. După înstrăinarea apartamentului, maică-sa îşi păstrase obiectele preferate, îi îngăduise lui să-şi aleagă tot ce pofteşte, restul vânduse. Marian se stabilise de mult asupra pieselor pe care le va păstra după moartea Zoei. (N-o dorea, ţinea sincer la maică-sa.) Avea să reţină orologiul Second Empire, o piramidă încadrată de două obeliscuri, combinaţie de marmură neagră şi de Suedia; greoi, desigur, prea important, fără graţie, dar se potrivea cu colţarul

baroc. Va păstra şi reproducerea după Murillo. Reproducerea Zoei n-avea cine ştie ce valoare, dar pictorul fusese îndemânatic şi tabloul, discret prin dimensiuni, avea să „dea bine“, rapel cu gobelinul din sufragerie – *La vendidia*, culesul strugurilor. Va vinde „chinezăriile“, porţelanuri, jaduri şi miniaturi din fildeş, căci nu ţinea la arta orientală, ca şi biroul veneţian, sinistră mixtură sepulcrală de abanos şi sidef.

— Cine mai vine? întrebă cu o curiozitate moale.

Zoe îşi tamponă delicat nările cu batista.

— În principiu, aceiaşi. Atena şi cu bărbatu-său, Gigeta – e extraordinar ce s-a îngrăşat în ultima vreme…

— Dă-i voie, râse Marian, la şaizeci şi opt de ani…

— Şaptezeci şi unu, precizã apăsat Zoe, dar tot nu-i dau voie, a devenit repulsivă. Mă rog, avocatul Radian.

— Tot craidon?

— Mai sobru, după operaţia de prostată. Cine mai vine… A, da, Matilda şi, evident, Odobescu…

— *Mon colonel*! exclamă inginerul pocnindu-şi călcâiele, fără să se ridice din fotoliu. Ce mai face?

— Apropo de Ion…

Zoe se opri. Îşi ţuguie buzele şi se uită la fiu-său clipind des.

— Ce-i cu Ion?

Evident, Marian cunoştea relaţiile dintre colonel şi Zoe. Împlinise doisprezece ani când, uitându-se pe gaura cheii în dormitor, îi văzuse dormind îmbrăţişaţi. Taică-său avea un proces în provincie. De câte ori îşi amintea de întâmplare, Dragu zâmbea. „N-am avut nici un şoc, n-a căzut nici un univers. În ziua aia aveam teză la istorie, «Războaiele punice» şi am copiat cu râvnă… De, eram blindat încă de atunci.“

— Dragul meu, nu trebuie să ţi-l descriu pe Ion, ştii că a fost toată viaţa un caraghios, dar păstra totuşi anumite limite. Acum e de-a dreptul penibil… Cred că-i sclerozat.

— Lasă preambulurile, mamă. În general, te exprimi mai direct.

— Sunt atât de consternată eu însămi!

— Ciudat! Tu nu vii uşor de-a dura!

— Fără îndoială… Acum însă… Ideea e de-a dreptul fistichie. Gândeşte-te numai! îşi închipuie că eşti ameninţat cu moartea.

— Niciodată nu m-am simţit mai sănătos!

— Nu fi imbecil, *mon petit*. Îi e teamă de un asasinat!

— Asasinat?!

— Textual. Ca soluţie, îţi sugerează să te refugiezi câţiva ani în provincie.

Marian Dragu râse artistic. Hohote distincte subliniind aberantul temerii şi al soluţiei. Ceva însă în gargara de ilaritate răsuna nesigur, fals, şi Zoe Dragu îşi concentră privirea:

— Marian! Te cunosc bine şi ştiu că nu eşti o pildă de virtute… N-am fost nici eu şi ar fi ridicol să-ţi pretind ţie mai mult.

Inginerul o asculta cu buzele încleştate. (O venă pe care acum o observa Zoe prima oară îi zvâcnea sub ureche. Părea ceva viu, o râmă care se zvârcoleşte, o omidă, şi doamnei Dragu îi venea să întindă mâna s-o dea la o parte, s-o alunge.)

— Mai ştiu, sau intuiesc că nu toate afacerile tale au fost tocmai… elegante, dar mi-am zis că asta-i negustoria… Spune-mi, dragul meu, există cineva pe care să-l fi… supărat chiar atât de tare, să-l fi rănit atât de adânc încât să-ţi dorească moartea?

Dragu se ridică şi începu să se plimbe prin odaie. Din când în când, lua câte un obiect în mână, îl răsucea, sau pur şi simplu îi schimba poziţia.

— Vezi, mamă, există oameni şi oameni. Iar reacţiile diferă în funcţie de temperament, mentalitate, stare de spirit. I-am văzut pe unii făcând icter pentru că, la piaţă, au scos din portofel o hârtie de zece, convinşi fiind că dau una

de cinci, iar vânzătorul, chilipirgiu, nu le-a atras atenţia şi evident nu le-a dat restul. Alţii, în schimb, acceptă cu seninătate că li s-a furat în tramvai o mie de lei sau că au spart un vas de preţ. „Dacă-mi rupeam o mână mă aranja mai bine?“

— În consecinţă?

— În consecinţă, consider că faţă de tot ce-am făcut, dar absolut tot, doar un nevropat, un nebun furios, ar putea să-mi dorească moartea.

Se simţea însă îngrijorat, nu era la primul avertisment şi, dintr-o dată, vizita nu-i mai făcu plăcere. Rămase încă un sfert de oră schimbând fraze de circumstanţă, apoi ieşiră împreună şi o conduse pe Zoe până la prima staţie de taxiuri. Când maşina demară, doamna Dragu îi făcu un semn graţios cu mâna.

Îl vedea pentru ultima oară.

10

Pe patul din dormitor, sacul de voiaj era aproape plin. Anca Dragu, în capot şi cu obrazul dat cu cremă, recapitulă cu glas tare:

— Cred că am pus totul: vasăzică o bluză de schimb, foile cenuşii, furou, cămaşa de noapte. Trusa de cosmetice… A, da, să nu uit! Peria de dinţi. Rânji sinistru: Ar fi culmea. Tocmai peria de dinţi…

Trase fermoarul doar pe jumătate şi duse sacul în vestibul. Marian nu era acasă, anunţase că întârzie la o canastă şi o rugase să noteze pe agendă numele persoanelor care-l caută în lipsă. Anca se executase conştiincios şi cu litere majuscule: Olga (cea mai isterică dintre toate!), Florina (perseverentă încă după şase luni de abandon), Andreea (miorlăială sâsâită), tovarăşa Doina de la organizarea muncii (trombon! tovarăşa de la… te caută la serviciu, nu acasă la zece noaptea!).

Anca se trânti pe pat cu o carte, dar îşi dădu seama imediat că e incapabilă să se concentreze. „De-ar trece şi ziua de mâine! Să fie mai repede sâmbătă… nu mai am răbdare…“

Starea aceasta de febrilitate o sfâşia. Nu mai ştia cu ce să-şi ocupe timpul. Spălase, călcase, îşi făcuse valiza cu două zile înainte.

Scoase sticla de whisky din bar şi umplu sonda până la jumătate. În mod obişnuit, nu se atingea de băuturile străineşti, acestea fiind destinate decorului sau unor guri simandicoase care trebuiau zdrobite de un anumit *modus*

vivendi. Însuşi Marian, când era singur, se mulţumea cu vodca autohtonă, eventual Havana Club. La „Vagabondu“ (Johnnie Walker), Tovarăşul Nelu (Lord John), Cucu Ana (Queen Ann) etc… se uita cu duioşie de mamă, neîndrăznind să le atingă decât cu cârpa de praf.

Anca sorbi cu voluptate din licoarea aurie. Nu fusese o băutoare, maică-sa, zgârcită şi austeră, nu-i îngăduise nici măcar o linguriţă de bere sau vin chiar în sărbători, şi îşi amintea azi amuzată că, până a se căsători cu Marian, nu comanda în restaurante decât limonadă sau pepsi.

Nu pentru că s-ar fi ambalat cu Marian, abstinent din patologică dorinţă de conservare. Constatase însă că serile, nopţile în care lipsea le îndura mai uşor, fantezia – până la obscen de plastică, imaginându-şi partidele lui cu diverse partenere – pierdea din acutul contururilor şi cel puţin adormea. Se trezea în zori cu gura uscată, ochii injectaţi şi obrazul ciudat de întins. Buhăiala, în fază incipientă, îi dădea un aer de prosperitate. Colegele o întrebau numele cosmeticienei. Anca răspundea invariabil: o cheamă *Vodca*. Prietenele râdeau câş: „A început şi asta să se creadă spirituală…“

Acum, turnându-şi al treilea pahar, decise definitiv că alibiul ei era perfect, că întreaga combinaţie nu prezenta nici o fisură. Nu era o concluzie îmbujorată cu efectul alcoolului, se simţea sigură. Amănuntele le pusese la punct perfect lucidă şi reflectând vreme de săptămâni.

„Sâmbătă dimineaţa voi fi o femeie văduvă.“ Se auzea declarând cu obrazul desfigurat de durere şi păr răvăşit (obligatoriu răvăşit, dă un aer nenorocit, mai eficace decât lacrimile) anchetatorului:

„Am luat trenul de ora şase şi cinci spre Caracal… (Fii atentă! Nu uita să iei bilete şi pune şalul persan – e ca un stindard – pentru ca ulterior casieriţa să te poată identifica…) Nu ne-am certat. Am plecat pur şi simplu s-o văd pe mama. E singură, în vârstă, n-am fost la ea de astă-

vară. Apoi mi s-a telefonat de la procuratură… Altceva nu ştiu nimic…“

— Ba ştii, fetiţo, continuă cu glas tare. Te vei trezi ca de obicei înaintea lui Marian, îi vei pudra peria de dinţi cu cianură. O să aştepţi până crapă, ştergi toate urmele în linişte şi pleci cu trenul următor, de nouă patruzeci…

La ora aceea, n-avea cine s-o vadă părăsind blocul. Dobreştii erau la băi, bătrâna Scurtu era în spital, Cernat nu ieşea înainte de douăsprezece, poştaşul venea după prânz…

Până stinse lumina, Anca se delectă gândindu-se la modelul rochiei de doliu. „După şase luni, am s-o port cu perle… dă foarte distins…“

Adormi. În timpul somnului întinse mâna căutând reflex trupul bărbatului. Degetele se înfipseră crispate în aşternutul rece.

11

În mintea Olgăi Gabrelotti răsuna, refren insuportabil, discuţia cu Marian.

— Draga mea, a fost frumos, dar acum a trecut. Fii înţelegătoare.

— Mie nu mi-a trecut.

— Ţi se pare. Sunt convins că exagerezi.

Reuşise să-i vorbească dând buzna peste el la institut. Năvălise în birou ca o furie şi se proptise dinaintea biroului şuierând:

— Îţi baţi joc de mine?

Jenat de privirile sarcastice ale colegilor, Dragu se ridicase şi, luând-o afectuos de braţ, o scosese pe coridor.

— Nu vrei să discutăm în altă parte?

— Aici!

— Olga, fii rezonabilă.

— De cinci zile te ascunzi de mine, acum nu mai scapi.

— Facem o convenţie. Mă aştepţi la patru jumătate în staţie.

Intraseră apoi într-un birt modest. Dragu încercase să-i explice dialectic şi cu toate menajamentele că legătura nu-l mai interesează.

— În definitiv nu ţi-am ascuns că sunt însurat, nu m-am angajat cu nimic.

Olga îl sfârtecase cu privirea.

— Vrei să-mi spui că te-ai întors la nevastă-ta? Că de dragul ei mă concediezi?

— De ce nu? E o femeie onorabilă, drăguţă şi la care ţin foarte mult. Ca dovadă, nici o clipă nu m-am gândit s-o abandonez… Ţi-am promis vreodată s-o fac?

Adevărat, nu-i făgăduise, dar faptul în sine i se părea Olgăi un amănunt lipsit de importanţă. Temperament pătimaş, vulcanică până aproape de patologic, neobişnuită să-şi frâneze poftele, nu suporta organic să-i stea ceva sau cineva în cale. Părinţii, divorţaţi pe când era copil de şcoală primară, nu o struniseră. Foarte tineri atunci când se despărţiseră, având fiecare o viaţă privată agitată şi încercând vagi remuşcări faţă de Olga, încercau să-şi panseze conştiinţa făcându-i cadouri costisitoare, răsfăţând-o în timpul liber. Şi-o azvârleau unul altuia şi fetiţa, până la terminarea liceului, îşi plimba garderoba prin taxiuri din Cotroceni la Domenii. De câte ori era expediată „te muţi la taică-tău“ sau „mergi la maică-ta“ primea „bacşiş“ o pereche de blugi, ghete mocasin, un lănţişor de aur…

Se căsătorise la nouăsprezece ani, cu un coleg de facultate, un băiat frumuşel, blond ca un arhanghel, domol. După câteva reprezentaţii însă de impetuozitate din partea Olgăi, o luase la goană iepureşte, întorcându-se la părinţi…

„Şi-a găsit o târfă! Ei bine, nu, dragul meu! Cu mine nu merge. Şi nu merge, pentru că nu pot trăi fără tine. N-o să fii al meu, dar nici al alteia nu vei fi, chiar dacă îmi rup capul! Mi-e absolut indiferent, orice s-ar întâmpla.“

Planul i se părea excelent şi eficace, ca toate soluţiile simple: Marian avea sâmbătă SRL. Nevastă-sa va fi plecată în provincie după cum îi comunicase ea însăşi. La prânz îi va suna la uşă cu un buchet de flori şi o sticlă de whisky. „Nu mai am nici o pretenţie, bem pentru despărţire, îţi urez noroc!“…

Verdele de Paris avea să desăvârşească restul.

12

Anton Cernat închise aparatul de radio. Îi deranja gândurile. Pe chipul parcă de lemn, doar privirea încordată vieţuia. Stătea în fotoliul orientat spre fereastră, uitându-se fix la cerul cenuşiu de iarnă.

„Mai sunt două săptămâni până la Crăciun… Nici atâta… Ei bine, pe ăsta o să-l rateze…“

Îşi aminti iar, clocotind de furie, de alte sărbători când făcuse sacrificii – mai ales în anii grei de după război – pentru ca „să se bucure băiatul“. Şi toate numai din pricina Elvirei: „Noi n-avem copii, îi suntem naşi, o să ne fie de ajutor la bătrâneţe…“

— Am avut pe dracu’! mârâi Cernat uitându-se cu ură la fotografia Elvirei, al cărei obraz i se părea acum puhav, ochii palizi, mustind de idioţenie. Tu baremi ai crăpat înainte de a-ţi admira opera, iar mie, vezi bine ce ajutor îmi dă! Brânci în groapă!

Când Marian împlinise optsprezece ani, Elvira, cu aceleaşi argumente oscilând între calculul meschin al investiţiilor pentru viitor şi afecţiunea caracteristică femeii care şi-a pierdut copilul şi acum îi căşunează pe odrasla vreunui neam sau al câte unui vecin şi începe să-l plouă cu dragoste anormală şi cadouri, îl determinase să-i dăruiască ceasul lui de aur, un Loginnes de buzunar cu patru capace. Vezi Doamne, majoratul!

„Ce dobitoc am fost! Cu ce naiba m-a ameţit? Măcar de aş fi iubit-o, măcar de m-ar fi făcut fericit în pat! Sau să-mi fi păsat de bătrâneţe. Eram sănătos tun, nici acum nu-s

bolnav iar toţi ai mei au trăit peste optzeci de ani şi nici unul n-a murit în baston sau cărucior…“

Greşeala cea mai mare o săvârşise însă când renunţase la propria lui locuinţă şi se mutase la „canalie“. Băiatul n-avea maşină… „Ptiu! scuipă spre propria-i imagine din oglindă: Bătrân sclerozat!…“ Se gândise însă că odaia e complet separată, cu duş, şi după chef ar fi participat sau nu la viaţa tinerilor Dragu. Când nu mai avusese nimic de obţinut de la el, Marian încuiase definitiv uşa corespondentă.

— Aici te-a ars, finule! rânji Anton Cernat. Am cheia. O să intru peste tine şi înainte de a-ţi face cruce – avu un gest semnificativ – Kaput! Amin! Şi asta cât de curând… Dacă nu eu…

Îl înecă un acces de tuse. Când isprăvi, se apropie de calendar. Fără să fie propriu-zis credincios, bătrânul îşi închipuia că o crimă săvârşită chiar în timpul sărbătorilor de Crăciun ar cântări mai greu la judecata cea mare. De aceea, devansase data crimei.

Rămăsese pentru sâmbătă 15 decembrie.

13

Piatra scăpăra splendid la lumina veilleusei. Era un smaragd de trei carate instalat pe o crenguţă de briliante. Un model de acum circa o sută cincizeci de ani, dar „anticele“ aveau picanteria lor, se purtau din nou alături de străbunii nobili.

Pe doctorul Alfred Mircescu îl umfla râsul când auzea câte o cuconiţă (în materie de snobism, femeile deţin campionate), prima sau a doua generaţie după WC-urile cu faianţă de lemn – de un par te ţii, cu celălalt dai după câini – pomenind în treacăt de bunica Sturdza sau verii Ghiculeşti. Cu surâs condescendent, spre sporirea notei de autentic şi justificarea numelui plebeu, un „escu“ oarecare, strecurau şi câte o mezalianţă; mariajul neconvenabil era determinat în general fie de pasiunea bunicii pentru un mişel de rând, ofiţer de obicei, sau de falimentul bunicului prinţ, care fatal dusese la însoţirea cu un negustor bogat.

În continuare, „strănepoata“ Callimachilor, sau Ghiculeştilor, sau Mavrocordaţilor îşi arăta inelul, broşa ori brăţara rostuite de pe la bătrâne, autentice aristocrate ajunse în mizerie:

— Uite vezi, ăsta îl am de la bunica (sau stră, sau mătuşa mare, sau…). Era născută Cantacuzino… Din păcate, au rămas doar câteva piese. Apoi, cu oftat şi surâs resemnat: Ştii cum a fost atunci, după ce s-au schimbat vremurile. S-a pierdut totul…

Artistele în materie făceau rost şi de fotografii vechi, cucoane şi domni importanţi în straie bogate plini de

giuvaeruri – vezi pozele de la Bellu. Erau preferate burţile cu veste şi hara-kiri de lanţuri pe care le presimţeai scumpe şi grele la cântar, barbetele şi mustăţile à la Franz-Josef, uniformele de generali de la 1877, crinolinele şi umerii goi, ori, dimpotrivă, cascadele de dantele Bruxelles ori Valenciennes, à la Marie Stuart.

Răposaţii, uitaţi de decenii în albume de catifea cu colţuri de argint, zâmbeau iar pe ziduri de bloc nou, contemplând căpiaţi oameni a căror existenţă n-ar fi presimţit-o chiar dacă şi-ar fi închipuit că neamul nu li se va stinge niciodată.

Mircescu puse inelul la loc, în cutiuţa de marochin roşu pe care literele de aur – Valentin Rue de la Paix – se desluşeau încă perfect.

Momeala! Da, momeala ţinuse.

— Am un inel de vânzare, domnule inginer. O adevărată piesă.

Glasul lui Marian Dragu răsunase plin de uimire în receptor:

— Ia te uită! Cum se face că vă adresaţi tocmai mie? Dintre toate calificativele cu care m-aţi dezmierdat, „escroc“ a fost cel mai gingaş.

— Sunteţi dintre puţinii în măsură să precizeze giuvaerul şi care poate oferi o sumă substanţială, nediluată de rate.

— Perfect! Ce propuneţi?

— Vă pot face o vizită sâmbătă?

— Prefer să vin eu la dumneavoastră.

— Regret, dar mi-e imposibil. E ultimul obiect de preţ al mamei şi nu ştie că am de gând să-l înstrăinez. Trebuie menajată.

— Înţeleg. Rămâne atunci pe luni, să zicem.

— Insist pentru sâmbătă, domnule Dragu. (Nevastă-sa îi comunicase că pleacă la Caracal, deci lucrurile se aranjau cum nu se poate mai bine.) Am nevoie stringentă de bani, până la sfârşitul acestei săptămâni.

Alfred Mircescu puse inelul alături de o fiolă cu un lichid de un verde identic cu cel al smaragdului.

„Coincidenţele destinului!“ traduse Mircescu.

Un frison care-i zgâlţâia tot trupul îl cuprindea la gândul că-şi va recupera comorile, cristelniţa brâncovenească, icoana veche de o mie de ani, Picasso-ul, desenul lui Toulouse-Lautrec… I-l făcuse cadou după operaţia reuşită o bătrână a cărei bunică, Elsa Filip, o aventurieră, colindase lumea împreună cu un taraf de lăutari. Cărbunele lui Lautrec o surprinsese la Moulin Rouge.

Doar mâna lui genială ar fi putut reda mişcarea aceea îndrăzneaţă, de pasăre venită în picaj, a arcuşului. Elsa fusese desenată din spate, cu profilul abia schiţat rezemat de vioară. O capodoperă pe care n-ar fi schimbat-o cu nici unul din desenele lui Ingres.

„Să-mi aduc aminte să iau sacul albastru. Intră totul acolo, şi nu atrage atenţia…“

I se făcu dintr-o dată foame şi părăsi odaia.

În bucătărie, Laura Mircescu mânca fursecuri de ciocolată cu lapte. Îşi măsură fiul ironică.

— Ce-a rămas cu asasinatul tău, Alfred? Urmăresc în fiecare zi decesele din gazetă cu sufletul la gură. Zău, prea îmi dai emoţii. *À mon âge, tu sais*…

Alfred Mircescu deschise hotărât frigiderul. Scoase untul şi un pate de ficat şi declară pe un ton care se voia indiferent:

— Consultă-l pe cel de luni, dar nu înainte de a-ţi lua propranololul.

— Luni?! De ce luni?

— Pentru că duminică nu apare *România liberă*.

— *Tiens!* Înseamnă că sâmbătă…

— Exact. Sâmbătă.

Bătrâna chicoti, dar nu comentă. Îşi muie buzele în cană, apoi, aducându-şi aminte, rosti pe un ton diurn:

— Să nu uiţi de andive, Alfred.

— Acum s-a închis. E ora două.

— Bineînţeles că nu acum. Dar mâine să nu uiţi. Adăugă sarcastică: Sâmbătă s-ar putea să fii prea ocupat…

14

„Doamne! De-ar înceta odată! Simt că înnebunesc!“

Octavian Nanu strângea pumnii de furie. Capul îl ţinea între două perne rezemate de braţele ridicate. Inutil! Trăncăneala leneşă a cucoanei Lucreţia spărgea zidurile încăperii, străpungea pânza pernelor, îi sfredelea burghiu urechile.

Din pricina frigului, proprietăreasa încuiase celelalte odăi şi îşi primea acum prietenele în dormitor.

— Da, draga mea, o potriveşti bine din făină… cât cuprinde… ştii, până se îngroaşă, ca la clătite…

Nanu făcea eforturi disperate să n-o audă.

„Sâmbătă! mai am treizeci şi şase de ore… După aia, nu mă mai interesează nimic.”

Avu un râs care răsună ca un scâncet.

„E ultima vineri pe care o trăieşti, tovarăşe inginer Dragu!“

Încercă o voluptate specială gândind, ultima. Şi repetă cuvântul, de astă dată cu voce tare:

— Ultima.

— Taci! făcu dincolo coana Lucreţia ridicând un deget. Parcă zise ceva… Îi?… Mi s-o fi părut! Spui drept, n-am mai pomenit asemenea naţie de om şi slavă Domnului, n-am trecut nici eu prin lumea asta cu urechile astupate. Răposatul, după cum bine ştii, a fost grefier patruzeci de ani la raionul Tudor Vladimirescu, mă rog, cum îi zicea, şi auzea destule. Venea acasă şi tot povestea…

— Dacă te deranjează, auzi Nanu glasul celeilalte – o ştia, o cumătră cu multe şorţuri şi urechea din naştere în forma găurii de cheie – de ce nu-i faci vânt?

— Aia e, că nu mă deranjează, râse cucoana Lucreţia. Nici nu-l simt. Da’ spune şi dumneata, coană Valerică! Stă la mine de aproape doi ani şi nu ştiu dacă a strănutat o sută de cuvinte. Omul, că-i necăjit, ori bucuros, tot mai sloboade un of! ori un ha, ha, ha! Spui drept, mi-e milă să-l dau afară. Când mă gândesc la el, parcă văd un câine fără de stăpân, amuşinând porţile în noapte aprigă de iarnă.

„…câine fără stăpân, repetă Octavian Nanu foindu-se în aşternutul prea fierbinte, umed ca un scutec, ca un chilot de baie îmbrăcat sub pantaloni înainte de a se fi uscat. Şi are dreptate!“

Aşa se simţise după ce-l abandonase Cecilia. Îngrozitoare zile, săptămâni, luni… Se gândise la sinucidere, la crimă, simţea nevoia unui act disperat. O reîntâlnise după vreo cinci ani, tot zveltă, tot fâşneaţă, mereu cochetă dar în mod evident îmburghezită. Emana din întreaga ei făptură un sentiment de automulţumire, de suficienţă, de „m-am ajuns“. Se cazase bine – era căsătorită cu un colonel de aviaţie – şi devenise extrem de importantă.

— Eşti fericită?

Se întâlniseră cu totul întâmplător în Piaţa Romană şi se lipiseră de ceasul de la Leonida ca să nu încurce circulaţia.

— Dar, bineînţeles! Am doi copii… Vino într-o zi la noi, să ne vezi apartamentul, să-l cunoşti pe bărbatu-meu. Trebuie să-ţi spun că-i un om supercivilizat, ştie că ai existat în viaţa mea. În fond, de ce nu am rămâne prieteni?

Nanu se crispase. Detesta stilul bărbatului nobil a cărei siguranţă de proprietar e travestită în înţelepciune cu mult sos de distincţie. Vezi romanele englezeşti: Lady Abigail şi Sir John s-au iubit în copilărie, au fost chiar logodiţi… Şi ce importanţă are? Hai să uităm fleacurile, suntem amici, marţea viitoare dejunăm la King.

— Pe Dragu l-ai mai văzut?

Cecilia îl măsură surprinsă.

— Dragu?! Bag de seamă că ai rămas un caraghios. N-a însemnat niciodată nimic pentru mine.

— Şi atunci? De ce m-ai părăsit?

— Am realizat la timp că nu-mi poţi oferi nimic sau mă rog, foarte puţin din tot la ceea ce aspiram eu. Hai să lăsăm momentele dezagreabile! Spune-mi când vii să ne vezi… Uite, mie mi-ar conveni de pildă miercuri seara… Îţi explic unde stau, e foarte simplu…

Nanu o ascultase cu un sfert de ureche. Intuia perfect cum avea să decurgă vizita, o etalare de multilaterală bunăstare: „Uite, covorul ăsta e manual, a costat atâtea mii de lei – şi leul era leu“, sufrageria, refuzată la export, dormitorul stil, uzina muzicală în care intrase iar o căruţă de bani. Urma obligatoriu un recital al copiilor geniali, „ia spune tu, Cătălin, poezia aia cu bunica şi gâscanul“, apoi repertoriul colonelului – isprăvi – vitejii – decoraţii – şi „între noi fie vorba“ cât îl costase remontul vilei.

— …tai mărunţel, faci un rântaş şi…

„Tai mărunţel… Nu! rânji Octavian Nanu. Eu n-o să fac tocană. Dau o singură dată… ştiu cum să înfig cuţitul. De jos în sus! Şi adânc. Rămâne pe sâmbătă.“ Îi reveni absurd în minte titlul unui roman de-al lui Hilton şi parafrază „Adio, mister Dragu!“

Râse şi în curând adormi.

— …nu-l ţii în cuptor mai mult de zece minute… Smântâna o serveşti la masă.

15

Când intră în vestibul, inginerul Dragu oftă cu satisfacţie. „În sfârşit! Liber până luni…“

Îşi lăsă ca de obicei servieta pe cuierul oglindă şi se descălţă.

— Anca! Ai venit?

Întrebase maşinal. Dacă nu ţinea în braţe o femeie, prefera să fie singur şi urmărea cu oarecare sentiment de nemulţumire ceasul care parcă totdeauna se grăbea când nevastă-sa trebuia să se întoarcă. Anca venea de obicei spre şase. Lucra departe şi până acasă trebuia să schimbe trei mijloace de transport. În realitate, Dragu ar fi putut-o scuti de tracasatul drumului aducând-o cu maşina. Îşi menaja însă timpul şi „calul“. Uneori, văzându-l pierzându-şi ceasuri întregi îngrijind Taunusul roşu achiziţionat cu doi ani în urmă, Anca se simţea cuprinsă de ură. Ar fi aruncat-o în aer şi era încredinţată că, având de ales între nevastă şi maşină, Marian ar fi sacrificat-o fără şovăială pe cea dintâi.

Telefonul ţârâi discret şi inginerul, în halat, se trânti pe canapea, pregătindu-se pentru o şuetă plăcută.

— Da, răspunse cu glas de o virilitate afectată.

O voce voalată, evident contrafăcută, se interesă:

— Dragu?

— Da, răspunse inginerul puţin contrariat.

Nimeni nu i se adresa punctând scurt doar numele de familie. Nici măcar la serviciu.

— Cu ce vă pot fi de folos?

Celălalt râse.

— Am vrut să te avertizez că mâine, sâmbătă, vei muri. La revedere.

Perplex, inginerul înregistră declicul convorbirii întrerupte şi rămase cu receptorul în mână. Încercă să râdă: „Ce banc tâmpit!“

Simţea însă vag că glasul acela nu era pus pe bancuri.

Când se trezi, constată că nevastă-sa trecuse pe acasă. Văzu plasele în bucătărie încă nedesfăcute, iar pe biroul lui corespondenţa adusă cu poşta de după-amiază. Una din scrisori îi era adresată cu menţiunea „strict personal“. Surâse satisfăcut băgând de seamă că plicul e intact. La începutul căsătoriei lor luptase serios cu nevastă-sa pentru a o determina să respecte secretul corespondenţei.

— Între doi soţi nu trebuie să existe secrete.

— În cazul în speţă, principiul mi se pare total lipsit de urbanism şi mahalagesc.

— Ştiai că nu te însori cu o prinţesă.

— N-am pretins decât un minim de civilizaţie. De altfel, problema o pot rezolva foarte simplu, deschizându-mi o căsuţă poştală.

Tăie plicul cu coupe-papier-ul (era atât de pedant, încât nu suporta cel mai mic semn de dezordine, până şi jurnalele abandonate la coş erau îngrijit împăturite, niciodată făcute ghemotoc) şi cercetă nedumerit foaia albă pe care erau scrise doar câteva cuvinte:

„Mâine vei muri. Dacă ai de luat dispoziţii testamentare, grăbeşte-te.“

Încercă să citească şi luă la întâmplare o carte găsită pe noptieră. O citea Anca: *Moartea unui preşedinte*.

„Aha! Kennedy! Uite de ce o ţineau şalele şi pe asta!“

Nevastă-sa citea enorm, făcând eforturi disperate să-şi completeze lacunele educaţiei. Din păcate, lectura fără metodă, neîndrumată, nu izbutise s-o ducă prea departe. Cunoştinţele dobândite de ea se asemănau cu oaze pierdute într-un deşert imens, între care nu existau căi de legătură.

Îi lipsea asociaţia, liantul ideilor. De pildă, acum va şti tot ce se poate şti despre asasinarea lui Kennedy, habar n-având însă ce-i cu războiul de secesiune sau cam pe unde ar veni pe hartă Texasul.

Astfel, în discuţii mai subţiri, făcea gafe lamentabile, înregistra grave scurtcircuite de cultură, făcându-i pe cei din jur să-şi plece ochii jenaţi. Cei mai puţin gingaşi o corectau cu brutalitate.

„Moartea…“ cuvântul rămăsese înfipt în mintea inginerului şi, excedat, azvârli cartea, având grijă să-i ascundă titlul sub o ilustrată rămasă pe noptieră.

Dădu drumul la casetofon şi îşi turnă un deget de whisky „ca să-şi mai schimbe ideile…“

Glasul Nathaliei Johnson, ajutată de trompeta lui Marsalis, umpleau încăperea cu o muzică ciudată, cu stridenţe agreabile de pasăre exotică.

Caseta se întrerupse brusc. „Iar a umblat proasta aia la sculă“, îşi zise iritat. Brusc, rămase ţintuit locului.

După câteva clipe, banda continuă să se deruleze:

— … Te omor! Ah! Cu câtă satisfacţie am s-o fac! O meriţi, bestie!

Marian Dragu simţi că transpiră. Era glasul Ancăi. Înţelese imediat ce se întâmplase. Neorientându-se în multitudinea de butoane şi clapete, se autoînregistrase la un moment dat fără să-şi dea seama. Nu o dată o surprinsese vorbind singură.

Glasul Nathaliei Johnson reluă insinuant:

— I Iove you…

Trecu în bucătărie şi îşi turnă un pahar cu sifon. Îl bău pe nerăsuflate, şi apoi încă unul. Auzi prin peretele subţire gâjâitul bătrânului Anton Cernat, care se foia prin odaia lui ca un vierme ostenit.

„Altul care bombăne singur… Trăiesc într-o casă de nebuni! Trebuie să fac neapărat ordine şi în chestiunea asta…“

— Îl ucid! Cu satârul îl ucid! rosti tare Anton Cernat. Nu îmi mai pasă de nimic. Ce-or să-mi facă la optzeci de ani?

Dragu simţi un cârcel în inimă. „Ce-i asta? Complot?“

— Atunci rămâne aşa cum am stabilit.

— Da… da… răspunse distrat Dragu.

Vocea inginerului i se păru Leliei neaşteptat de rece.

— Ascultă, am impresia că ideea nu te mai amuză cine ştie cât. Nu te sfii, pot renunţa, am şi alte variante pentru mâine seară.

— Nu fi copil… Bineînţeles că abia aştept să te văd. Rămâne la şapte… Adăugă fără să-şi dea seama: Sper să nu intervină nimic…

— Ai grijă, în caz că-mi dai plasă, nu te iert în veci! Unica scuză – decesul.

Râse şi închise.

Marian Dragu rămase câteva clipe înmărmurit. Simţi că nu mai rezistă şi începu să se îmbrace cu gesturi precipitate.

Era ora 20:30.

16

În nări îi stăruia încă aroma suavă a parfumului folosit de Melania Lupu. O vizitase în timpul după-amiezei. Se vedeau cam o dată, de două ori pe lună şi maiorul, care făcea reale acrobaţii de timp pentru a nu rata aceste întâlniri, se simţea mereu fermecat de personalitatea bătrânei. Melania părea că se potolise. Devenise o pensionară cuminte, care-şi umplea existenţa cu mici distracţii inofensive. Uneori, maiorul se întreba în ce mod îşi cheltuieşte ea acum fantezia frenetică – „schizofrenică“ zicea altădată –, energia, apetitul de gangster care operează cu mănuşi de dantelă…

Întâlnirile decurgeau în acelaşi mod. Când vremea o îngăduia, făceau plimbări lungi prin Cotroceniul năpădit de roze sau la şosea, prin cartierele preferate de Melania. Iubea în special Aleile Zoe şi Alexandru, unde încerca emoţii speciale.

„Mă întreb adeseori de ce oare străduţele acestea mă tulbură atât de tare! Îmi vine să cred că poate am trăit aici într-o altă existenţă. Căci fiecare casă mi-e dragă, mi-o simt aproape când încerc să ghicesc ce se petrece dincolo de perdea sau oblon, simt cum îmi bate inima. Cred că poate aş ghici realitatea dacă mi s-ar îngădui să vizitez fiecare imobil… Dumneavoastră ce părere aveţi?“

Maiorul, căruia subtilităţile metempsihozei îi scăpau, ocolea afirmaţiile directe dând răspunsuri evazive:

„E interesant… Mi-amintesc că în adolescenţă am citit romanul *Umbre* al lui Hilton. Era vorba despre o situaţie

similară, doar că peisajul respectiv îl constituia un lac situat pe vârf de munte. În sfârşit, cam pe aici…“

O dată cu venirea toamnei, întrevederile aveau loc în salonaşul bătrânei. Maiorul învăţase care sunt obiceiurile preferate ale Melaniei şi ale inevitabilului Mirciulică, iar bătrâna învăţase să prepare cafeaua după gustul lui Cristescu şi băgase de seamă că preferă Cointreau-ul vârfuit cu un deget de Maraschino.

Cele două ceasuri de taclale treceau în zbor. Discutau câte în lună şi în stele, îşi aminteau de cunoştinţe comune – cei mai mulţi ofensaseră normele de legalitate şi morală – iar câteodată, maiorul îi povestea dosare vechi. Melania dorea să i le prezinte în formulă enigmistică, ea amuzându-se să ghicească soluţia.

Cristescu se întorsese la minister cam în jur de opt seara şi agăţându-şi paltonul în cuier îşi zise că Melania, şubredă oricum, a cam slăbit. Îl îngrijora mai ales paloarea şi o tuse uşoară, dar persistentă ca un tir şi pe care nu i-o cunoscuse înainte.

Când inginerul Dragu intră în birou, tocmai îşi spunea că ar fi trebuit să insiste mai mult, la nevoie s-o silească să viziteze medicul.

— Luaţi loc, spuse maşinal. Cu ce vă pot fi de folos?

— Mă numesc Marian Dragu, inginer la ICSP. Domnule maior, sunt ameninţat cu moartea.

Cristescu îl cântări dintr-o privire. Un bărbat foarte bine, elegant, tipul de dandy al anilor ’50. Părea echilibrat – nimic din faciesul şi comportamentul neurastenicului, aşa că afirmaţia era cel puţin surprinzătoare.

— Cine vă ameninţă şi de ce?

— De ce? inginerul săltă braţul într-un gest semnificativ: Habar n-am!

„Vorbă să fie! reflectă Cristescu. Oricât de aberant ar fi motivul şi oricât de ţicnit proprietarul lui, ca să devină vindicativ la acest mod, trebuie cât de cât tulburat. I-ai asasinat cocoşul care te trezea dimineaţă de dimineaţă în

zori sau cel puţin l-ai înjurat cu sârg, într-un schimb amabil de pumni…”

— Şi cine… semnează ameninţarea?

Marian Dragu surâse nesigur:

— Cine… Într-adevăr, cine sau câţi?

De astă dată, maiorul simţi nevoia să-şi pună ochelarii de distanţă. Nu, categoric n-avea de-a face cu un client antrenat al secţiilor de psihiatrie. „Dacă ăsta-i vreun nevropat, înseamnă că eu, în douăzeci şi cinci de ani de poliţie, n-am învăţat nici cât ştie un agent de la circulaţie.“

— Câţi? Nu vă ascund că sunt uluit. Pentru ca un singur individ să colecţioneze resentimente atât de grave şi de numeroase, fie trebuie să ocupe o funcţie extrem de importantă de la înălţimea căreia a împărţit răul cu sacul, fie avem de-a face cu un infractor extrem de abil. A pricinuit necazuri grele celor din jur, dar din păcate ele scapă bisturiului justiţiei. Şi atunci, o reclamaţie la Procuratură fiind ineficace, oamenii protestează în mod personal. În ce ipostază vă aflaţi dumneavoastră, sau care e a treia variantă?

— În orice caz, fotografia mea nu figurează la rubricile citate. Cât despre a treia, rămâne ca dumneavoastră s-o ghiciţi. Eu nu vă pot spune nimic în plus.

— Să încercăm totuşi, propuse maiorul. Primo! De unde aţi concluzionat că sunt mai mulţi cei care doresc să vă ucidă?

— În cursul zilei de azi, am primit cinci avertismente aproape identice. Ai să mori!

— Sub ce formă?

— Telefoane, o scrisoare anonimă, ameninţări formulate de un vecin pe când îşi închipuia că nu e auzit şi chiar…

— Chiar? întrebă Cristescu urmărindu-l cu interes crescând. Chiar?!…

— Mi-e penibil s-o spun, dar asta-i situaţia: chiar şi nevastă-mea…

— Există formulări care ţin de stările excesive. Evident, ele nu sunt civilizate, dar din păcate destul de frecvente în viaţa de cuplu: „Te ucid!… Îţi crăp capul!…“ Şi vorba lui Caragiale – „Să ştiu că intru în cremenal!…“

Inginerul îşi trecu mâna – degete pătrate, puternice, masculine dar lipsite de delicateţe, observă Cristescu, uite un băiat brutal, fără scrupule, căruia nu i-aş încredinţa-o niciodată pe fiică-mea – peste fruntea boltită, fără riduri.

— Ameninţarea n-a fost proferată cu ocazia vreunui scandal. Nevastă-mea obişnuieşte să vorbească singură. Fără să-şi dea seama, s-a înregistrat pe o bandă. Am ascultat-o azi întâmplător.

— Înţeleg. Iată un început de drum. Cel puţin în privinţa doamnei, mi-aţi putea desluşi motivul pentru care vrea să rămână văduvă. E o stare civilă puţin îmbietoare şi divorţul, înaintea crimei, ar rezolva simplu orice nemulţumiri.

— Vine dintr-o familie cu nervii zbuciumaţi. Există, nu-i aşa, mulţi nebuni, dar ăştia din neamul ei au şi certificat. O vară neurastenică îşi petrece cea mai mare parte a anului în sanatoriul de la Predeal, un bunic s-a sinucis, mătuşă-sa…

Îl întrerupse trilul telefonului. Maiorul înclină uşor capul a scuză şi ridică receptorul. Ciripitul dulce al Melaniei Lupu îi descreţi fruntea.

„…trebuie să ştiţi că Mirciulică vă mulţumeşte graţios pentru parizer. Adevărat, şi mie mi s-a părut extrem de apetisant. Mi-am îngăduit o singură felioară… Prefer să aibă el ceva gustos şi proaspăt, căci are un stomac sensibil, iar chifteluţele de peşte de la Gospodina i l-au deranjat grozav.“

— Mă bucur, doamnă.

— Sunt convinsă că v-am deranjat, dar mi-am spus că indiferent cât de ocupată ar fi o persoană, o veste bună dată asupra nopţii nu poate decât să-i priască.

— Nici de astă dată nu v-aţi înşelat.

Când închise telefonul, după convenţionalele urări, pe figura maiorului mai stăruia un zâmbet duios. Se uită la Dragu care-l urmărea intrigat şi respiră adânc:

— Vă rog să mă scuzaţi… Deci nervi neliniştiţi… Apropo de doamna… Ar mai exista şi alte pricini?

— Da… O gelozie patologică…

— Motivată?

— Depinde cum vreţi s-o luaţi. Cunoaşteţi un singur bărbat care să fi fost fidel, dar cu desăvârşire fidel nevestii? Nu mă cheamă Sfântul Grigorie Decapolitul carele a sălăşluit vreme de şapte ani în aşternut cu o desfrânată fără s-o atingă, şi în afară de asta, personajul, din câte ştiu eu, nu era însurat.

Cristescu se gândi o clipă de câte ori a înşelat-o el pe nevastă-sa, alt Othello cu ghenă şi fustă, dar renunţă. Nu era tare la aritmetică.

— Vedeţi, în această chestiune, problema se poate pune din punctul de vedere al discreţiei, frecvenţei şi al comportării faţă de soţul inocent. O infidelitate machiată practic nu s-a comis. Când scoţi însă drapele că ai aflat ce culoare de portjartier preferă Coca, sau Lili, sau…

— Care bărbat normal o face? îl întrerupse inginerul. La o gelozie, repet, maladivă, nevastă-mea mai adaugă şi un strivitor complex de inferioritate.

Maiorul îl măsură lung:

— Oare nu l-aţi alimentat?

— Ăsta sunt şi mi se pare absurd să mă cobor pentru a ajunge la nivelul ei. Ştiu să ţin în mână o furculiţă, am o frază corectă, n-am inconvenienţe. Ea nu e receptivă, comite în societate gafe după gafe, îşi face o virtute din a fi brutală şi prost crescută. Simte diferenţa, mai ales, de tratament din partea apropiaţilor, şi din cauza asta a ajuns să mă deteste. Mi-aduc aminte de un dejun, la maică-mea. Eram vreo cinşpe-şaişpe persoane şi printre altele ni s-a servit o supă. Singurul leorbăit care se auzea în sufragerie era al nevesti-mii.

Cristescu încercă să reconstituie peisajul matrimonial al soţilor Dragu. El superb, pretenţios, crescut într-o casă bună, ea modestă, cumsecade probabil, dar incapabilă să urce câte două trepte o dată ca să ajungă la ceea ce el învârtea pe degete din grădiniţă. Mai realiza că Dragu, pentru a face afirmaţii atât de neelegante despre nevastă-sa, trebuie să se fi aflat într-o stare de acută surescitare. În lumea lui, oricât de oribil ar fi partenerul de viaţă, nu-l blamezi în faţa străinilor.

— Încep să înţeleg, în sfârşit, încerc. Hai să inventariem acum ceilalţi candidaţi. Cine v-ar putea detesta în asemenea măsură încât să vă dorească moartea?

— Vă repet, nu ştiu.

— S-o luăm alt fel! Ce duşmani, chiar dacă termenul e grav, aveţi? Sau măcar oameni care nu vă simpatizează, deşi e absurd, dacă nu-mi place cum zâmbeşte Ionescu, să vâr cuţitul în el.

— Duşmani? Dragu ridică din umeri. Vorba moldoveanului: vrăjmaşi să dea Dumnezeu, că junghere sunt destule. Teoretic, fireşte că am colecţionat inimiciţii. Oamenii de regulă sunt invidioşi, nu suportă succesul semenilor. Foarte puţini sunt în stare să admire, să se bucure de izbânda altuia.

— Pricep, surâse blând maiorul, că dumneavoastră faceţi parte din categoria învingătorilor ale căror victorii îi îmbolnăvesc de hepatită pe cei din jur. De, nu-i plăcut să inventariezi în jur doar tenuri şofranii.

— Nu sunt un infatuat, domnule maior…

„Şi încă ce infatuat! reflectă Cristescu. Dacă ai putea, ţi-ai ridica o statuie în Piaţa Palatului, în mantie de o bate vântul şi cu un deget ridicat… Da, domnule, oare de ce suflă crivăţul în toate veşmintele şmecherilor imortalizaţi în bronz sau piatră şi de ce naiba ţin toţi mâna întinsă?“ La a doua întrebare aflase răspuns cu câteva săptămâni în urmă. Se afla în Piaţa Universităţii, în dreptul statuii lui Heliade

Rădulescu. Întâmplător, auzise schimbul de replici al unor puşti care veneau din spate:

— Alo! Frumosule! Ştii de ce a întins gagiul degetul?

— Ţţ!

— Ca să vadă dacă plouă…

— …dar, continuă Dragu, am înregistrat succese puţin comune pentru vârsta mea!

— Ce fel de succese?

— Pe toate planurile, răspunse cu naturaleţe inginerul. Profesional, material, ca… ezită negăsind imediat cuvântul, ca bărbat.

— Fiţi mai explicit, vă rog.

Inginerul schiţă un gest „cum doriţi!“ şi începu să vorbească limpede, în fraze rotunde parcă dinainte formulate, îndelung repetate. Subiectul, în mod evident, îi făcea plăcere.

— Profesional, am mai multe invenţii la activ, o specializare în RDG, câteva turnee în URSS. Dispun de un salariu maxim, iar în perspectivă am fost propus să conduc o sucursală pe care întreprinderea noastră urmează s-o deschidă în Franţa, la Paris. Se uită la Cristescu triumfător: Un inventar, consider eu suficient pentru a fi invidiat, duşmănit, calomniat.

— Da, admise maiorul. Din punctul de vedere al funcţiei, al veleităţilor, există persoane pe care aceste realizări nu le lasă să doarmă. Din acest punct de vedere m-ar interesa eventual câteva nume.

Dragu respinse categoric:

— Nu există asemenea persoană.

— De ce? zâmbi maiorul. Consideraţi că nu puteţi fi înlocuit?

— Da. În conjunctura actuală, ţinând seama de activul valorilor profesionale din institutul nostru, această eventualitate este exclusă.

— Nimeni nu-i de neînlocuit, domnule inginer. A murit Shakespeare şi soarele a continuat să răsară… În sfârşit, nu

modestia e defectul dumneavoastră principal. Deci, asta e situaţia profesională. Referiţi-vă acum la succesele de ordin material.

— Hm! Veţi medita din nou asupra modestiei mele. Am realizat o casă cum nu sunt multe în ţara asta. Dacă vreţi să vă convingeţi, sunteţi oricând bine venit.

— Vă cred pe cuvânt. Deci, multe obiecte de artă, valori, piese de excepţie.

— Exact.

— Şi care-i secretul? Oricât de bine aţi fi retribuit, nu realizezi muzee dintr-un salariu.

— Nu contest că am avut şi şansă şi un start favorabil. Părinţii mei au fost bine situaţi. De la ei am moştenit, ca să zic aşa, un fond de bază, pe care eu l-am exploatat inteligent şi având tot timpul o idee foarte exactă despre cotele de la bursa artei. Adăugaţi plecările în străinătate, care totdeauna aduc beneficii.

— Exprimat mai plebeu, aţi cumpărat ieftin şi aţi vândut scump. S-a simţit cineva frustrat în urma acestor operaţiuni?

— Habar n-am şi nici nu mă interesează. La urma urmei, dacă intru într-un magazin şi achiziţionez un obiect care nu corespunde preţului, adică realizez că m-am păcălit, nu mă duc a doua zi să arunc în aer unitatea.

— Comparaţia e speculativă, dar mă rog… Au existat deci persoane care s-au considerat spoliate. Din nou, aceeaşi rugăminte: oferiţi-mi câteva nume.

— Imposibil. Ar trebui să vă dau o listă a tuturor tranzacţiilor mele, urmând să vă informaţi personal în ce măsură au rămas nemulţumiţi.

— Vă rog s-o pregătiţi.

— Am să încerc. Nu ţin registre.

— Dar aveţi facturi şi chitanţe. Obiectele preţioase – oricât aş fi de novice în materie – au de obicei buletin de identitate. Referiţi-vă acum la a treia categorie de succese.

Dragu surâse încurcat:

— Mi-e foarte penibil…

— Depăşiţi momentul. Nu daţi impresia unui ruşinos…

— Domnule maior, eu nu sunt vinovat că Lili m-a preferat lui Costică sau că nevasta lui Nelu îmi face avansuri.

— Nici în această direcţie nu-mi puteţi oferi nume?

Pe chipul inginerului se ivi o expresie de mare senior, gentilomul *sans peur et sans reproche* de pe vremea turnirurilor, gata să-şi sacrifice viaţa pentru onoarea stăpânei inimii sale.

— Regret, dar aş fi lipsit de cel mai elementar cavalerism, nominalizând. Ar fi inelegant faţă de doamnele în cauză, dintre care multe sunt cineva sau soţii de „cineva…“

Cristescu râse:

— Îţi vine să crezi că au existat legiuni de femei în viaţa dumneavoastră. După cum se vede, aţi lucrat în toate domeniile la scară maximă. Bun! Ce pot face eu acum?

— Asta trebuie s-o ştiţi singur, replică parcă ofensat inginerul. Existenţa unui cetăţean e ameninţată, trebuie să luaţi măsuri.

— Domnule inginer, în douăzeci şi cinci de ani de meserie întâlnesc primul caz de acest gen, şi din câte ştiu eu nici colegii mei n-au întâlnit ceva asemănător. Ascultându-vă, mi-au venit în minte romanele care apăreau cândva în *Colecţia celor 15 lei*… Doar că acolo, pentru realizarea misterului şi a suspensului, victima nu era avertizată că va fi ucisă. În mod normal, doar dacă nu ai de-a face cu un sadic, în speţă ar fi vreo cinci, te dai peste cap pentru a-ţi lua prada prin surprindere. Un om neavizat, în anumite situaţii, se comportă ca un copil. Avem deci de-a face cu un caz singular. Oferiţi-mi o idee: cum vă putem ajuta?

Inginerul, ofuscat, ridică dezamăgit din umeri.

— Dacă ştiam că aşa stau lucrurile, renunţam să vă mai deranjez.

— Vreţi să vă instituim o escortă? Admitem că mijloacele umane şi materiale de care dispunem ne-ar permite această soluţie. Dar pentru cât timp? O lună? Două? În vremea

aceasta, pretendentul la titlul de asasin stă cuminte şi aşteaptă să vină la zar. Amână doar deznodământul.

Inginerul Dragu se ridică:

— În consecinţă, mă condamnaţi la moarte?

— Din câte am înţeles, râse maiorul, aţi făcut-o dumneavoastră înşivă. Că nu sunt de acord cu sentinţa „privată“, asta e cu totul altceva. Vă pot oferi totuşi un sfat: fiţi prudent, evitaţi locurile şi orele pustii, dar mai ales încercaţi să-i mulţumiţi pe nemulţumiţi.

— Aberant! Vă mulţumesc pentru consultaţie.

— Totdeauna la dispoziţia dumneavoastră.

Marian Dragu părăsi biroul cu paşi apăsaţi.

„Hm! reflectă Cristescu mângâindu-şi bărbia despicată, bine rasă. Infect individ… Realmente nu văd ce pot face pentru el… Să sperăm într-o bufonadă…“

Gândurile, însoţite de adierea unui surâs, alunecară din nou spre Melania Lupu. La ora aceasta, aproape zece, desigur îl culcase pe Mirciulică şi-i fredona „Berceusa“ de Mozart.

17

Lelia plecase de două ore şi jumătate să-l întâlnească pe Dragu şi încă nu dăduse nici un semn de viaţă. Se înţeleseseră să-l sune chiar din locuinţa inginerului – un telefon măsluit, adresându-se unui unchi imaginar – prin care să le dea OK-ul. Aparatul tăcea însă şi Cristea tresărea la fiecare zgomot.

Mielu 46, „locotenentul“ lui, îi urmărea ironic zbuciumul, mestecând chewing-gum.

„Îi e ăstuia acum de tezaurul inginerului, cum mi-e mie de statuia Aviatorilor. Îi pasă de gagică să nu fi ajuns la maioul frumosului…“

Cristea stinse a cincea ţigară, fumată doar pe jumătate. Se plimba agitat prin încăpere, izbindu-se mereu de picioarele întinse ale lui Mielu.

— Ce-ai cu umblătorii mei, coane?

Îşi schimbă totuşi poziţia, lăsându-i drumul liber.

— Nu pricep ce s-a întâmplat. Trebuia să sune de cel puţin o oră…

— S-o fi defectat telefonul ăluia, opină fără credinţă Mielu.

În ceea ce-l privea, n-avea nici un dubiu. Leliei îi plăcuse Dragu, trebuia să fii amiralul Nelson de ambele faruri ca să nu-ţi dai seama.

Mielu 46, copil al cotloanelor neguroase din marele oraş, avea filozofia lui de viaţă, care excludea din capul locului noţiuni ca cinste sau morală. „Cred într-un tip atâta vreme

cât ceea ce face sau îi cer îi aduce vreun profit sau îi produce o plăcere în organism… “

În consecinţă, considera cuvântul de onoare drept o figură de stil, nu credea în nimic, şi ar fi fost în stare să vândă şi sicriul lui taică-său, împreună cu locatarul, dacă afacerea ar fi fost rentabilă.

— S-a defectat pe dracu’! făcu iritat Cristea. N-ai idei mai deştepte? Se bătu cu degetul în tâmplă: Acolo, la tine, nu-i trafic deloc?

— Sunt sens unic! Ascultă, apropo de idei. De ce nu bagi matale o sârmă? Dacă răspunde, îl ceri pe mitropolitul Moldovei şi te scuzi că-i greşeală.

Cristea se repezi la aparat şi formă numărul inginerului.

— Degeaba!

Mielu 46 îşi stăpâni zâmbetul. „Cred şi eu! Că ăla răspunde la ţignale când îi arată damei o figură de judo…”

Cristea trânti receptorul şi spuse brusc:

— Ascultă, nu mai ţine. Uite cum procedăm…

— Poruncă!

— Eu rămân aici, pe fază, poate că totuşi sună, iar tu te duci acolo, în recunoaştere. Ceva s-a întâmplat. Uite cheile de la maşină.

Mielu se întoarse după vreo oră, palid şi extrem de agitat.

— E groasă, coane!

— Ce-i? De ce ai întârziat atâta?

— Am dat târcoale o vreme coteţului, ca să mă orientez. Pe urmă, am urcat la individ şi am sunat la uşă. La o adică, mă dădeam drept unul care-l caută pe naşu’ Costică.

— Şi?

— Zexe! Mucles! Mi s-a părut curios că n-aud nimic… La şedinţe din astea, se vâră difuzorul, ştii, de atmosferă.

— Zii mai repede!

— Mi-am scos scula şi i-am dibăcit broasca. Nu cine ştie ce… Un 333 – England. Când intru, doar o aplică aprinsă şi-

l văd pe Superbu’ la podea, făcut ţăndări. M-am cărăbănit accelerat.

— Şi Lelia?

— Nici urmă.

* * *

— Alo! Alo! Miliţia?

— Da, răspunse ofiţerul de serviciu.

— Miliţia?

— Da, tovarăşe!

Califică expert: „Bătrân, surd şi speriat.“

— Mă numesc Anton Cernat şi locuiesc pe Ana Ipătescu 99 C... Vecinul meu de apartament, inginerul Marian Dragu, a fost asasinat.

18

— Mă simt vinovat, spuse Cristescu.

Colonelul Ionaş îl privi scurt. Maiorul era palid şi trăda o tulburare care nu-i era caracteristică.

— Nu-s nici patruzeci şi opt de ore de când individul mă avertizase că va fi ucis. Şi totuşi l-am lăsat să plece…

— Ce puteai face? Să-l cazezi la noi? Nu, dragul meu, e absurd să-ţi inventezi culpe. Ce fel de om era?

Cristescu oftă încercând să reconstituie portretul inginerului.

— Genul de bărbat care reuşeşte totdeauna, nu prea scrupulos în alegerea cărărilor şi mijloacelor. Egoist până la ferocitate, narcisist desăvârşit – se admira şi din faţă şi din profil, şi pe din afară şi pe dinăuntru –, teribil de infatuat. Dacă i s-ar fi dat posibilitatea să se mai nască o dată, nu şi-ar fi schimbat cartea de vizită nici cu Alexandru Macedon. Un asemenea bărbat atrage fulgerul inimiciţiilor ca un magnet.

— Băieţii din echipă păreau striviţi de decorul apartamentului.

— Într-adevăr, e „gălăgios“, uluitor de somptuos. Muzeu fără cea mai mică notă de exagerare şi nu trebuie să fii expert ca să-ţi dai seama că fiecare obiect de acolo, raportat la un salariu obişnuit, reprezintă ani de muncă. Asemenea inventar, fără pleaşca unei moşteniri sau altă lovitură băftoasă de destin, nu se poate realiza într-o singură viaţă.

— Poate că mobilul crimei ar trebui căutat cam pe aici.

Cristescu ridică o clipă ochii spre figura jovială a colonelului. Era un bărbat între două vârste, corpolent, şi care îşi economisea mişcările şi gestica la maximum. Se deplasa foarte rar pe teren, dar prin compensaţie, mintea – afirmau colegii – îi funcţiona cu două sute pe oră.

— E adevărat, lipsesc în mod evident nişte obiecte… Vreo cinci icoane – se cunosc pe perete locurile unde au fost agăţate, iar inginerul, un estetician absolut, chiar vânzându-le, n-ar fi lăsat zidul ştirb – şi probabil piese de argintărie. Dragu fiind adept al simetriei – o simţi în fiecare încăpere –, reperezi imediat pauza, lipsa obiectului geamăn. În sfârşit, în privinţa asta nevastă-sa ne va oferi date complete. Nu cred însă că jaful a fost mobilul crimei.

— De ce?

— Las la o parte intuiţia, dar un element mi se pare relevant. Dragu a fost un bărbat puternic, în stare să se bată cu trei inşi o dată. În casă nu există nici o urmă de altercaţie violentă. L-am găsit prăbuşit cu faţa în jos şi craniul zdrobit. A fost deci luat prin surprindere, când se afla cu spatele spre agresor…

— Continuă.

— În casa Dragu, snob prin excelenţă, dispunând şi de o anumită suprafaţă socială, n-ar fi intrat un borfaş oarecare. Nu era tipul la care să aibă oricine acces şi pot să jur că fără firmă simandicoasă – de la director în sus cel puţin – nu treceai dincolo de preşul de picioare din faţa uşii.

— Comorile despre care îmi pomeneai puteau tenta şi personaje mai „nobile“. Există borfaşi şi borfaşi: găinari care operează în tramvai sau de mare clasă.

— Mă rog, totul e posibil… Ce mă supără cel mai tare este că nu putem stabili ora crimei.

— Da, făcu Ionaş, asta încurcă într-adevăr situaţia.

Toată ziua fusese un ger cumplit – nu ostenise nici acum – iar din cauza unei conducte sparte de câteva zile, locuinţele din blocul de pe Ana Ipătescu rămăseseră neîncălzite. Cadavrul fusese găsit în stare de perfectă conservare,

împiedicând aprecierea chiar cu cea mai generoasă aproximaţie a orei la care victima încetase din viaţă.

— Vecinul de apartament – Ionaş îşi coborî privirile în dosar căutându-i numele – Cernat ăsta, n-a putut oferi nici un indiciu?

— Afirmă că s-a simţit foarte rău şi sâmbătă şi duminică şi s-a drogat cu tranchilizante. De fapt, nici azi nu se simţea faimos – e evident bolnav – aşa că declaraţia pe care i-am luat-o a fost sumară.

— N-am reţinut. Cum a descoperit crima?

— Locuieşte în comun cu victima. L-a şocat faptul că telefonul suna de două zile fără să răspundă nimeni şi mai ales faptul că, luni dimineaţa, nu l-a auzit pe Dragu plecând la serviciu. A deschis uşa, fiind naşul victimei avea cheia, şi astfel a avut posibilitatea să admire peisajul. A scăpat o replică ciudată.

Colonelul Ionaş îl privi interogativ:

— A fost, sunt convins, rosti maiorul pe gânduri, o afirmaţie involuntară… Oamenii care vorbesc singuri, mai ales bătrânii, şi individul mi-a dat senzaţia că face parte din faună, pierd la un moment dat autocontrolul. Sunt atât de obişnuiţi să peroreze fără interlocutor, încât nu-şi mai dau seama că sunt auziţi, înregistraţi, că există martori.

— Ce a zis în fond? se interesă colonelul nerăbdător.

— „Mi-a luat-o altul înainte…“

19

Pe taică-său nu-l avea în peisajul amintirii, deşi Anca nu mai era chiar copil când acesta se prăpădise, în urma unei intervenţii chirurgicale… Una din puţinele fotografii rămase îl amintea aşa cum arătase probabil în realitate, un bărbat insignifiant, pe care, ca să nu-l ignori, trebuia să te controlezi, reprezentând exact ceea ce fusese: un funcţionar modest la Secţia Financiară din Caracal. Nu-ţi trebuia fantezie ca să-i intuieşti genul: mohoreală congenitală, teamă isterică să nu-şi indispună superiorii, obsesia zilei de mâine, economii şi, mai ales, ca mentalitate de viaţă „nu mă bag, nu mă amestec…“

Maică-sa i se asortase perfect. Fără să fi fost urâtă, era prototipul de femeie care se mărită greu, prin intermediul peţitorilor, după ce a colecţionat o sumă frumuşică de „vederi“ infructuoase. De altfel, se căsătorise târziu, spre treizeci şi cinci de ani şi, ca toate femeile care s-au cazat anevoie, avea să păstreze toată viaţa cultul „cracului de izmană de la casa omului“.

Aşa o crescuse şi pe Anca, într-un respect umil pentru bărbat, oricât ar fi de ticălos. Profera, printre alte crezuri, principiul că o căsnicie, oricât de rea, e mai bună decât nici una, decreta fără drept de apel că, dacă o căsătorie e nefericită, vina aparţinea totdeauna, dar totdeauna, numai femeii. Detesta cochetăria, machiajul, risipa şi „ultima modă“: o rochie trebuie să ţină cel puţin cinci ani, după care devenea bună de piaţă sau pe sub palton, pantofilor – practici, comozi, dar mai ales rezistenţi – li se preconiza o

existenţă de decenii, o singură umbrelă era tocmai de-ajuns pentru toată viaţa.

Anca nu ţinea la maică-sa. Îi reproşa educaţia rigidă, viaţa searbădă la care o silise, faptul că-i sigilase din copilărie uşa bucuriilor, silind-o să privească pe gaura cheii la fericirea altora. Anca nu-şi serbase niciodată ziua de naştere („Fleacuri! risipim bănuţi scumpi pe mofturi!“), purtase în permanenţă haine cu două-trei numere mai mari, astfel încât, când îi ajungeau pe măsură, erau zdrenţe, culori închise, de preferinţă cafeniu, care ţin la curse lungi.

Acum, deşi ştia dinainte cam la ce gen de judecăţi şi sfaturi trebuia să se aştepte din partea maică-sii, Anca simţea nevoia să se confeseze, să-şi comenteze nefericirea.

Se aflau în ceea ce doamna Vintilă obişnuia să numească cu suficienţă odăiţa-salon: o canapea, două fotolii, câteva scaune şi o masă rotundă, de mijloc, aşternută cu un macrameu. Toate vechi, ponosite, fără strălucire; un interior în care nu ţipa bucuria de a trăi. Pe o etajeră, câteva fotografii de familie.

Doamna Vintilă întindea o pasienţă interminabilă. La un moment dat, îşi ridică ochii şi abandonă cărţile, răvăşindu-le.

— Da’ cu tine ce-i? Nu pari într-ale tale. Nici aici – bătu cu unghia într-un popă de pică – nu-ţi dă bine.

Anca oftă, agăţându-se de întrebare.

— Degeaba, mamă! Nu merge deloc treaba cu Marian. Nu merge!

Bătrâna – de fapt nu era bătrână, dar aşa păruse toată viaţa – îşi ţuguie buzele, devenind brusc atentă.

— Nu-i nevoie să strigi… De ce zici că nu merge?

— Nu mă iubeşte, nu are pentru mine nici cel mai elementar respect.

— Vina ta, fată, că n-ai ştiut să-l faci să te iubească şi să te respecte.

— Ah, mamă, veşnicile dumitale teorii…

— Născoceşte tu altele. Ce înseamnă că nu te iubeşte? Te bate?

— Nu-i vorba de asta…

— Te ocăreşte? Vine beat? Banii ţi-i aduce în casă? Ce mai vrei atunci? Ţie ţi s-a urât cu binele. Deveni brusc îngrijorată: Ori poate vrea el despărţenie?

— Nu ştiu ce vrea el, rosti Anca ostenită, dar eu m-am gândit nu o dată la divorţ.

Doamna Vintilă se holbă:

— Să divorţezi?! Te-ai smintit! Crezi că vine altul să te ia? Har Domnului, cadră de frumoasă nu te-am greşit, avere să îmbrobodeşti vreun fleţ n-ai, prea tânără nu mai eşti. Nu mai pomenesc de dandanaua cea veche, de mă mir, zău, cum de încă n-a răsuflat. Auziţi, oameni buni! se adresă ea zidurilor, sau poate fotografiilor de pe etajeră. Leapădă boţ de aur, pentru că nu-i face serenade şi n-o dezmiardă cu pana unde ştiu eu.

— Dar înţelege, mamă, urlă Anca, mă dispreţuieşte, mă umileşte, la fiecare ocazie îşi bate joc de mine!

— Ce-i aia te umileşte?

— Îmi scoate mereu pe nas că-s incultă, că-s din familie de mahalagii nevoiaşi, că nu-s titrată.

Ofensată în fond, dar rămânând ferm pe poziţie, maică-sa netezi cu degetele muncite faţa de masă.

— Nu eşti titrată… Ştii bine cum te-am crescut: cu acul şi cu maşina de scris. Eu te-am scos la un liman. Mai încolo, trebuia să te descurci, nu să-ţi salţi poalele până-n cercei… Îţi luai un serviciu şi terminai facultatea la fără frecvenţă. Da’ şi el e capiu’. Ce? Când s-a însurat nu ştia pe cine ia?

Anca nu-i răspunse. Continuă, simţind nevoia să se descarce:

— În fiecare zi e cu altă muiere… Nu mai pot răsufla o clipă din cauza telefoanelor. Atâta are în cap: bulendrele lui, dar-ar focul în ele, şi curvele! Zece, o sută, o mie!

— Ai vrut bărbat chipeş.

— Nu! Să-l fi luat cu gheb, aşa-i? Da’ ce, eu îs chioară?

— De când îi lumea, frumosul, cât ai întoarce capul, sare gardul la vecinică. Las’ că-i trece, mai ai şi tu răbdare câţiva ani, să ajungă la tâmplă sură.

— Ei bine, urlă, nu mai am răbdare! Îmi zici că nu-s zână şi nici prea tinerică. Când te-ai măritat dumneata erai mai bătrână decât sunt eu astăzi.

— Oi fi fost, dar nu aşa trecută. Cercetează-te în oglindă!

— Şi de ce crezi că arăt ca o babă? izbucni fiică-sa în lacrimi. De bine? De zile senine? De prea multă dragoste?

— Nu, de proastă. Ehe! Pe tine te-a răzgâiat Dumnezeu. Ia să fi muncit tu acolo, la împins vagoane, să fi avut o liotă de copii, sau să fi rămas văduvă ca mine, cu plod aninat de poale. Bagă-ţi minţile în cap, vezi-ţi de slujbă şi de gospodărie, că nu cunoşti cât e de amarnic traiul de una singură.

Anca îşi şterse lacrimile. Rosti cu glas îngheţat:

— O să-l cunosc. Am şi început să-l cunosc.

Doamna Vintilă, izbită de subtextul tonului, o privi încordată:

— Ai băgat divorţ?

— Nu. Şopti cu privirea pierdută: Am făcut altceva… Ceva îngrozitor.

20

Anton Cernat, martorul care descoperise asasinatul, se simţea prea rău pentru a putea da vreo declaraţie, soţia inginerului încă nu-şi făcuse apariţia, iar bătrâna doamnă Dragu se eschivase, rugându-l pe maior s-o mai cruţe câteva zile. În treacăt, îi sugerase să discute cu colonelul Odobescu. Îşi închipuia că i-ar putea oferi unele informaţii.

Colonelul locuia pe o străduţă, prin spatele cinematografului Patria, într-o casă veche, aşa-zis boierească. Castanii din grădină dădeau pitoresc şi o anume atmosferă întregului ansamblu. Cristescu îşi zise că, privind imobilul cu ferestre înalte, à la Française, uşa de fier forjat şi zidurile năpădite de iederă, făcând abstracţie de ceea ce lăsai dincolo de gardul de piatră, te puteai lesne crede în anii ’20 sau ’30. Nimic din evoluţia oraşului nu alterase aerul de epocă al aşezării.

Odobescu îl primi în odaia lui (locuia în comun cu nişte rude), şi maiorului îi fu de-ajuns o singură privire pentru a identifica şi situa personajul. Un *bon viveur* care ştiuse totdeauna să ia ce e mai bun de la viaţă, indiferent de vicisitudinile înfruntate. Era elegant, cu un sacou dintr-o stofă moale, cadrilată, pe nuanţe de bej, coniac, zahăr ars, la care asortase un pulover pe gât cafeniu. Emana o aromă discretă de săpun (ai fi zis că acuma a ieşit de sub duş) şi lavandă fină.

— Doamna Dragu, începu maiorul, a avut amabilitatea să-mi dea telefonul şi adresa dumneavoastră.

Colonelul acuză o oarecare nedumerire.

— Curios, nu m-a avertizat.

— Fireşte, trece prin momente dificile. Din câte am înţeles, inginerul era copil unic.

„Nu mi-o desena dumneata pe Zoe, îşi zise colonelul. O doare, bineînţeles, dar nu se prăbuşeşte niciodată.“

— Copil unic, desigur. Ce nenorocire!

— A afirmat că mi-aţi putea oferi unele informaţii.

Odobescu îi strecură o privire rapidă, pe sub sprâncene.

„E clar! Zoe vrea să vorbesc, altfel nu-i servea ăstuia *tuqua*-ul. Dar cât? Şi până unde? Unde să mă opresc?“

Şovăiala bătrânului provocată de dilemă îl înşelă pe maior, crezând că doar încearcă să-şi adune gândurile.

Se uită primprejur. O încăpere clasică de ofiţer superior – cavalerist – din alte timpuri. Câteva tablouri bune (Cristescu nu era un cunoscător, dar o intuia vag după rame şi discreţia pânzelor), două statuete ecvestre din bronz, fotografii, grupuri de militari unde, pesemne, l-ai fi identificat anevoie pe tânărul de acum patruzeci-cincizeci de ani. Pe divan era azvârlit un brocart vechi, iar pe noptieră se afla un Telefunken antebelic al cărui potenţiometru înţepenise probabil pe unde scurte…

Ion Odobescu îşi drese glasul.

— Informaţii e mult spus. Mai degrabă impresii. Cred că Zoe… a… vreau să spun doamna Dragu, îndreptându-vă spre mine, s-a gândit la o discuţie avută acum vreo patru sau cinci zile. Suntem prieteni vechi, pe Marian îl ştiu de când purta breton şi pantaloni golf… Îi împărtăşeam nişte temeri în ceea ce îl priveşte…

Cristescu îl întrebă din ochi: „adică?“

— Vedeţi… Marian ducea o viaţă… cum să spun… o viaţă imprudentă! îi spuneam şi maică-sii… Fiecare dintre noi avem duşmani, dar băiatul acesta reuşea să-şi atragă mereu noi inimiciţii.

— Încercaţi un portret, sugeră maiorul. Mă interesează punctul dumneavoastră de vedere.

— Portretul! râse încetişor Odobescu. Mi-e destul de dificil să reconstitui relieful… geografia caracterului lui. Nu se lăsa pătruns, nu era un campion al confierilor. Avea un *charme* incontestabil, irezistibil, fiind în acelaşi timp un dur. Dur ca un gangster…

Se opri brusc.

— Nu vă jenaţi de cuvinte, domnule colonel, surâse Cristescu, intuindu-i scrupulele. Discuţia aceasta este strict confidenţială. Nu mă puteţi ajuta decât rămânând în limitele strictei sincerităţi.

— Da…, înţeleg… Când interesele i-o dictau, era neîndurător, feroce aş zice. Asemenea oameni, dacă ştiu să se ferească bine, ajung de obicei extrem de departe. Marian a clacat. N-a văzut de unde porneşte glonţul.

Cristescu ceru permisiunea să fumeze, şi Odobescu îi împinse scrumiera.

— V-aş fi recunoscător dacă mi-aţi prezenta unele pilde de… ferocitate. Dar, înainte de aceasta, aş vrea să epuizăm o altă problemă. Soţia victimei, Anca Dragu, pare deocamdată exclusă din cauză. N-a fost în Bucureşti. Mă refer la ziua crimei. De altfel, încă nu s-a întors. M-am interesat la serviciu, în sfârşit, am luat toate informaţiile cuvenite. Există însă o casetă unde proferează ameninţări clare…

Maiorul îi explică în câteva cuvinte despre ce era vorba, iar Odobescu începu să râdă cu amărăciune.

— Asta seamănă cu o sentinţă de condamnare pe care ţi-o semnezi singur. Biata fată… Uite că o dată a avut totuşi şansă.

— Vă solicit o simplă opinie, care desigur nu vă angajează cu nimic. Vi-o imaginaţi în ipostaza de asasină a propriului ei soţ?

— Nu… sincer nu… E o fiinţă slabă… Căsătoria asta a fost o greşeală de la început.

— De ce?

— Domnule maior, eu sunt un om bătrân şi am rămas la mentalitatea epocii mele. Poate mă înşel, deşi în forul meu intim sunt încredinţat că nu greşesc şi că teoria mea va rămâne valabilă totdeauna, indiferent de meridian, ev sau orânduire socială: oamenii nu trebuie să se amestece între ei.

— Nu cred că v-am înţeles foarte bine.

Odobescu se lăsă pe spatele fotoliului şi îşi încrucişă degetele peste pântecele supt.

— Una dintre condiţiile pentru ca o căsnicie să izbutească este ca cei doi parteneri să provină din acelaşi mediu. Asta contează chiar mai mult decât dragostea. Nivelul social al celor doi trebuie să fie acelaşi, căci în căsătorie nu funcţionează principiul vaselor comunicante. Foarte puţini izbutesc – şi aceasta-i valabil şi pentru bărbaţi, şi pentru femei – să-şi depăşească tarele, limitele propriei clase, să zicem. Iar când prima fierbinţeală se domoleşte, păcatele ţâşnesc ca nişte fântâni arteziene, vreau să zic devin vizibile, stridente, enervante în ochii celui aflat din start pe o treaptă superioară. Anca era o fată modestă… Avea nevoie de un alt fel de soţ. Zâmbi: Mi-aduc aminte… Se aflau la începutul căsniciei, Marian era la serviciu. Anca făcea curăţenie de Paşti. Enervată de aspectul icoanelor, înnegrite de ani, de veacuri aş zice, le-a frecat cu Alba menaj. Şansa a fost că n-a avut timp să deterioreze prea multe. Vă daţi seama cum a reacţionat Marian. În asemenea situaţii trimiterile la originea modestă sunt inevitabile. Şi aceasta face parte din gafele mari… Existau celelalte, mici, dar care irită prin multitudine şi frecvenţă; mâncatul necivilizat, economiile dezgustătoare (lenjerie neîngrijită, ca şi ţinuta de casă – „nu se vede“!), confidenţele făcute servitoarelor în pragul bucătăriei…

— Mulţumesc. Cred că încep să reconstitui peisajul conjugal al soţilor Dragu. Referiţi-vă acum la ceilalţi eventuali vrăjmaşi.

— Nu ştiu ce să vă spun, în afară de impresii şi generalităţi. Se pare… cred că a făcut negocieri mult prea… avantajoase.

— În termeni mai puţin indulgenţi asta ar putea însemna speculă? Escrocherii? Amândouă?

Bătrânul, deşi el însuşi se referise la escrocherii în discuţia cu Zoe Dragu, păru speriat de calificare.

— A, nu… Cred că e exagerat, ştiţi, oamenii când sunt în pierdere… În sfârşit. De fapt, pe mine lucrurile acestea m-au interesat foarte puţin. Colportările, viaţa altora mi-au fost totdeauna indiferente. Cum spun americanii, nu m-am născut cu ochiul şi urechea în formă de gaura cheii.

— Şi totuşi, insistă Cristescu, deţineţi unele informaţii, chiar dacă vagi.

— Doar ce-am auzit întâmplător. Oamenii cu care a tranzacţionat Marian fac parte din… lumea noastră, unde am rămas foarte puţini. Poţi vedea câţi, cu ocazia înmormântărilor.

— Perfect. Câteva nume!

Colonelul surâse încurcat:

— Cu certitudine vă pot oferi unul singur. Asta însă nu înseamnă că aş suspecta persoana respectivă de crimă.

— Nu înseamnă deloc, îl asigură Cristescu.

— Da… hm… da… Nu ştiu în ce măsură ar avea dreptate, dar doctorul Alfred Mircescu s-a considerat totdeauna jefuit, spoliat de Marian. Tranzacţiile – era vorba parcă de mai multe obiecte – au fost încheiate de maică-sa, în vreme ce Mircescu executa o pedeapsă.

— Altcineva?

— Nu pot numi pe nimeni precis. Mircescu cred că v-ar putea da relaţii mai multe.

Brusc, Cristescu păru fulgerat de un gând neaşteptat. Îşi roti semnificativ ochii prin interiorul unde mai existau vestigii de preţioasă bunăstare.

— Dragu a avut… afaceri şi cu dumneavoastră?

Colonelul începu să râdă cu poftă:

— Ce idee! Nu, domnule maior. Pe mine m-au spoliat naţionalizarea şi Talciocul.

21

Doamna Laura Mircescu îşi sorbea tacticos cacaoa cu lapte. Deşi proteza o deranja puţin – „trebuie chemat tehnicianul“ –, nu muia bucăţelele de cozonac în ceaşcă, conţinutul părându-i-se după aceea *orribil*. Esteticul fusese crezul dintotdeauna al bătrânei şi îl cultivase în toate sensurile şi clipă de clipă. Chiar azi, ostenită de ani şi fără slujnică, trăia în condiţiile celor mai rafinate norme de civilizaţie. Faţă de masă impecabilă brodată cândva la Robescu (galbenă pai la ceai, albă la dejun şi cină), tacâmuri de argint, ceşti, servicii de porţelan etc. Nu lipsea niciodată o floare graţioasă, una singură! – într-un pahar de cristal zvelt, la fel de graţios.

Se ridică greoaie de la masă, fără s-o strângă. Avea s-o facă Alfred, care în general îndeplinea micile oficii gospodăreşti şi efectua cumpărăturile. În baie, clăti proteza, îşi fardă din nou buzele, se cercetă lung, din toate părţile, cu aceeaşi privire de acum cincizeci de ani şi păru mulţumită.

Se întoarse în odaia de zi şi, ca de obicei, se aşeză în balansoar. Ochelarii şi ziarul se aflau la îndemână, pe o măsuţă turcească. Alături îl auzea pe Alfred meşterind ceva. Zgomot de instrumente ce presupun în general „artizanaturi“ de fineţe. Adora să repare ceasuri sau să „comită“ din te miri ce – sârmuliţe subţiri, fâşii de aramă, anouri de sticlă etc. – tot felul de podoabe pe care le plasa la Fondul Plastic.

„Veşnic bricolează câte ceva!“

Faptul o enerva fără să ştie anume de ce. Nici măcar nu încerca. În realitate, tot ce făcea Alfred o enerva.

Căscă discret şi deschise jurnalul la pagina a patra. Bineînţeles, n-o interesau realizările colectivului de oameni ai muncii de la uzinele „Steagul roşu“, nici articolul doctorului cutare de la spitalul X (numai când citea „spital“, bătea în lemn; îl avea în oroare şi nu fusese în viaţa ei internată, nici măcar când îl născuse pe fiu-său), care recomanda în termeni semănând a poruncă un regim alimentar ştiinţific, bazat pe zarzavaturi şi peşte oceanic.

„Ce de aberaţii pot susţine *ces gens*!... Toată viaţa mea am fost carnivoră şi, slavă Domnului, nu mi-au lipsit vitaminele. Sau n-am aflat-o până acum şi nici nu ţin s-o mai aflu...“

În general, citea întreaga pagină a Micii Publicităţi, dar începea cu rubrica *„Decese“*.

Regreta că întâlneşte din ce în ce mai rar nume cunoscute. Nu dorea răul nimănui, doar că faptul în sine o făcea să-şi simtă şi mai concret singurătatea. „Dacă nici în jurnal nu mai întâlneşti cunoştinţe, înseamnă că eşti cu adevărat foarte bătrân...“

— Egztraordinar! exclamă stupefiată, pronunţând ca de obicei în loc de x, gz. Alfred!!

Medicul se ivi în prag cu un cleştişor minuscul, ca o jucărie, în mână. Maică-sa bătu cu unghia lăcuită roşu aprins, atât de lungă, încât se încovoiase, în pagina gazetei.

— Ai văzut *faire-part*-ul lui Dragu? Înmormântarea e mâine.

Mircescu încercă să fie spiritual:

— Ce te surprinde? E normal să-l îngroape.

— Nu face pe imbecilul! Vasăzică a murit! „Moarte tragică“, aşa scrie.

— Bineînţeles, moartea ca urmare a unui asasinat nu poate fi veselă.

Râdea galben, şi dinţii frumoşi, foarte albi, sclipeau sinistru pe obrazul tern. Stătea rezemat de uşă într-un

picior şi, din cauza poziţiei, şoldurile păreau asimetrice. Doamna Mircescu lăsă gazeta în poală şi îşi scoase ochelarii. Îl fixă cu o privire în care se amestecau de toate: curiozitate, stupoare, atenţie concentrată, revelaţia încercată dinaintea unui ins despre care-ţi închipui că-l cunoşti pe degete, pentru ca după aceea să comită un gest care te face KO.

— Va să zică…

— M-am ţinut de cuvânt, mamă. Aşa cum sunt eu moale, fără vână, moluscă din familia Mirceştilor.

— Adică…

— Da, l-am omorât.

Bătrâna ceru un păhăruţ cât o coajă de nucă cu liqueur. Nu bea, nu băuse în ultimii ani, dar acum simţea nevoia. Fiu-său râse:

— Vrei un întăritor sau sărbătoreşti evenimentul?

— Nu-mi vine să cred.

— Doar scrie negru pe alb.

Doamna Mircescu îşi muie buzele în păhăruţ.

— Dovedeşte-mi.

— Ce să-ţi dovedesc? Ţi-am spus că-l voi lichida sâmbătă, şi sâmbătă a clacat. Ce mai vrei?

— Dovada concretă. Te cunosc prea bine, fiule, ca să ştiu de ce eşti în stare…

Agasat, Mircescu îi întoarse spatele, îndreptându-se spre odaia lui. Se întoarse după câteva secunde cu sacoşa de voiaj şi-i trase cu gesturi nervoase fermoarul. Scoase un tablou mic, în culori vii.

— Picasso! îl recunoşti?

Laura Mircescu întinse gâtul să vadă mai bine. Fiu-său aruncă pânza pe divan şi continuă:

— Uite cristelniţa, uite icoana, uite-l pe Lautrec! E OK?

Bătrâna se lăsă pe spatele balansoarului. Dădu doar din cap şi începu să se legene.

22

— Îmi pare bine că vă văd sănătos!

Cristescu arborase un aer festiv: „Trăiască 1 Mai!“ Anton Cernat, abia călcând, intră primul în odaie.

— Eh! Sănătos pe dracu’! Mulţumitor, dacă ne gândim că la vârsta mea eşti atât de aproape de Dumnezeu, încât poţi să dai mâna cu el.

Deşi ger cumplit (instalaţia de gaz încă nu se reparase, iar bătrânul era atât de înfofolit, încât părea un garderob de haine), Cristescu ar fi deschis fără şovăială fereastra. Acelaşi aer fetid pe care-l întâlnise în absolut, dar absolut toate casele de bătrâni: urină, aşternut neprimenit, sudoare stătută (de la veşmintele de vară nedate la curăţat ani de zile) şi valeriană.

„Ce-i cu ei, domnule? îşi pierd mirosul? Nu le mai pasă? Trebuie să fiu atent să nu uit peste vreo zece-cincisprezece ani de chestia asta. Adulmec sau nu aromele infecte, să aerisesc în orice caz…“

— Domnule Cernat, am venit la dumneavoastră pentru un plus de informaţii. Felul în care aţi descoperit cadavrul l-am stabilit rândul trecut. Mă interesează în ce raporturi vă aflaţi cu inginerul Dragu. În general, relaţiile dintre persoanele care locuiesc la comun sunt extreme: fie excelente, fie infernale.

Bătrânul trupeş, puternic, îşi îndreptă asupra lui ochii negri, cu tăietură frumoasă, dar cam prea apropiaţi de rădăcina nasului.

— Pe mine treceţi-mă liniştit în categoria a doua.

— Cum se face atunci că aveţi cheia de la uşa care dă în bucătăria familiei Dragu?

Anton Cernat îşi puse palmele pe genunchi. Unul dintre ei, cel suferind, era mai gros, ocrotit pesemne cu un bandaj de nădejde: o bucată de flanea sau o spinare de iepure.

— E foarte simplu, domnul meu. Odată, acest apartament mi-a aparţinut în întregime. Când l-am cedat, retrăgându-mă în odaia aceasta, am păstrat accesul la bucătărie.

— Înţeleg… Probabil chiria devenise incomodă.

— Nici un fel de chirie! Am fost proprietar.

— Când aţi efectuat vânzarea?

Din nou Cernat rânji.

— N-a existat nici o vânzare. Do-na-ţi-u-ne, dragul meu. Sunteţi jurist, cunoaşteţi instituţia.

— Ce v-a determinat să comiteţi asemenea liberalitate?

— Tembelismul nevesti-mii aflată la menopauză – cred că ajunse în faza asta toate ar trebui internate în case de sănătate – şi imbecilitatea subsemnatului.

Tăcu şi începu să respire greu. Cristescu îi înregistră tremurul buzelor, neliniştea întregului chip, freamătul degetelor.

— Dragu, reluă bătrânul, victima cum îi spuneţi dumneavoastră, dar termenul e impropriu.

— Ce propuneţi în schimb? surâse blând Cristescu.

— Canalia! Călăul altora!… Deci canalia e finul nostru. Tot o idee strălucită a cretinei de-acolo! Arătă cu degetul gros, peste umăr, fotografia Elvirei plină de praf. Dacă doresc din suflet să existe şi lumea cealaltă, este pentru că tânjesc s-o iau la pumni.

Maiorul privi chipul fad din fotografie. Părea o fiinţă blajină, neînsemnată, despre care nu puteai spune nimic. Avea doar expresia aceea de infinită tristeţe, caracteristică în general femeilor cu chip de pasăre, exceptând, desigur, figurile vultureşti.

Brusc, încercă dinaintea bătrânului o senzaţie de neplăcere. Totdeauna îl crispaseră expresiile dure,

violenţele de limbaj şi cu atât mai odioase i se păreau când acestea erau emise la adresa partenerului de viaţă. Mai ales călătorit dintre cei vii.

Har Domnului, nici relaţiile lui cu nevastă-sa nu constituiau un model pentru tinerii căsătoriţi. De douăzeci de ani, Corina îl agasa cu perseverenţă, avea obtuzităţi, meschinării şi încăpăţânarea a zece catâri talentaţi. Nu-şi permisese niciodată însă cea mai modestă ireverenţă, n-o judecase în faţa altora.

— …Singurul nostru copil a murit la doi ani. Era anemic, rahitic, astmatic, hidrocefalic şi cu încă vreo cinci chestii din astea în ic. Normal, prunc făcut la patruzeci şi cinci de ani! Pe urmă, cum n-o chema Abraham, să plodească la nouă sute de ani, a rămas cu oful după odraslă. A făcut o pasiune pentru canalia asta şi… restul vi l-am povestit.

— Adică l-aţi botezat.

— După care au urmat sacrificiile lanţ. Tot ce ne prisosea, ba chiar şi din cealaltă felie, era de drept alocat lui Marienuş. Bicicletă, ceas cu Mickey-Mouse – ştiţi, braţele maimuţoiului reprezentau acele – aparat foto. Vine ziua băiatului, să-i dăm un CEC de trei mii… E Crăciun, n-are costum bun… Vacanţa mare! A promovat fără nici o corigenţă etc…

— Bun, îl întrerupse maiorul, pe care inventarul de sacrificii al bătrânului nu-l mai interesa, de vreme ce prinsese ideea. Cum se face însă că dumneavoastră, care păreţi un bărbat plin de personalitate – nu vă văd lesne de îmbrobodit –, ba chiar deloc, aţi acceptat această servitute?

Anton Cernat, vânăt de mânie, îşi dădu un pumn zdravăn în cap.

— Ţeastă de bou! De câte ori mă bărbieresc, scuip oglinda, adică mă scuip pe mine.

— Am înţeles.

— Sunt curios, rosti trăgându-şi sufletul, cum o da ochii cu Elviruţa. Cred că s-au şi întâlnit. Acolo, rânji sinistru, nu-l

aştepţi două ceasuri în frig pe 31… Sunt curios dacă o să-i povestească cum a vrut să mă dea afară din casă, cum…

Mai mult înecându-se, Anton Cernat epuiză dinaintea maiorului, fără economie de amănunte, lista ingratitudinilor lui Dragu.

Cristescu clătină din cap cu amărăciune:

— Da… Fraza pe care aţi scăpat-o deunăzi capătă sens.

Bătrânul se holbă:

— Care frază?

— „Mi-a luat-o altul înainte…“

— Şi pe ăla îmi vine să-l strâng de gât! Mi-a răpit singura bucurie pentru care mai trăiam. Singurul ţel!

Se ridică pe cât îi îngăduia piciorul bolnav de repede şi scoase de sub pat o secure de bucătărie.

— Uite, domnule! Cu asta voiam să-i sfărâm divla! O şi pregătisem.

Maiorul simţi că i se taie răsuflarea. Rămase cu ochii pe lama ascuţită. Avea urme de sânge.

23

Luni dimineaţa, Olga Gabrelotti dădu telefon la serviciu, anunţând că este bolnavă. Rămase toată ziua în pat, în cămaşă de noapte, nespălată, cu părul răvăşit. De trei zile se îndopa cu tranchilizante – acum era literalmente drogată – şi cu vodcă. Din când în când, se târa ciocnindu-se de mobile până la baie, să-şi ude compresa de pe frunte. Nu se uitase nici măcar o dată în oglindă, ceea ce probabil nu i se mai întâmplase de la trei ani. Simţea că-i pocnesc tâmplele de durere şi organismul refuza cu perversitate să se anestezieze. Se ameţise în sensul că zbura, trupul îşi pierduse materialitatea, casa plutea pe valuri vrăjmaşe, o chinuia greaţa, dar era lucidă, nu izbutea să adoarmă, să uite.

Spre seară, între două partide de canastă, o vizită mătuşă-sa. Îşi dădu drumul în fotoliu, fără să-şi scoată blana.

Olga îi reproşă cu glas stins:

— De ce-ai aprins lumina?

— N-am venit să facem spiritism. Şi vreau să văd cum arăţi… Îngrozitor! Ce-i cu tine?

— Mă doare capul. Lasă-mă…

— Nici n-am venit să stau. Am pietre la Dina. Dar dacă ai nevoie de mine…

O spusese moale, afirmaţie de convenienţă, aşa cum mai avea în poşetă câteva zeci de fraze pe gen, adaptabile la o situaţie sau alta.

— N-am nevoie de nimeni, o repezi Olga.

Era ceea ce dorea să afle şi Sofia Macarie, dar, bineînţeles, comunicat pe alt ton. Era adepta teoriei că se poate spune absolut orice, dar în termeni civilizaţi şi cu zâmbetul pe buze.

— Am înţeles, nu fac parte dintre persoanele cărora trebuie să le dai brânci ca să găsească uşa. Pentru liniştea mea însă, lămureşte-mi o chestiune. Ce-i cu *faire-part*-ul lui Dragu? Când l-am citit, am simţit un cuţit în inimă.

— Şi? Ce vrei de la mine?

— Spune-mi doar că n-ai făcut-o tu şi plec imediat.

— Ai să pleci oricum. Moaie-mi compresa asta…

— Te rog, fetiţo! Atât! Da sau nu.

Pentru o femeie care avusese toată viaţa nervi excepţionali, nu fusese mai sentimentală decât o piele de rinocer şi nimeni n-o văzuse vreodată plângând, tonul rugător, privirea sincer îngrijorată impresionau. Mângâie timid umărul nepoată-sii.

— Spune, draga mea…

Olga îşi ascunse faţa în îndoitura braţului.

— Du-te… Nu pot să-ţi spun…

24

„O faţă drăgălaşă, dar prea de timpuriu ofilită. Nu-mi place privirea. Fixă şi întoarsă cumva înăuntru. Stau şi mă întreb dacă mă vede…“

Maiorul Cristescu îi prezentase condoleanţele de rigoare şi se aşezase pe un scaun florentin cu spătarul sculptat, teribil de incomod.

„Sunt de acord, domnule, cu bunul gust, cu fantezia, iubesc şi eu frumosul, dar esteticul lipsit de raţiune e o aberaţie. Ce-i cu spătarul ăsta? Dacă te rezemi de el, îţi fracturezi coloana. Prefer dracului un fotelaş de opt sute pe care-l iei în rate de la Căminul…“

Anca, toată în negru, îşi descleştă buzele. Întrebă cu o voce răguşită specifică, parcă n-ar fi vorbit de mult:

— Ce vreţi să ştiţi?

— Mda, dată fiind situaţia în care vă aflaţi, mă voi rezuma doar la câteva întrebări. Când aţi plecat din Bucureşti?

Anca îşi duse degetele subţiri la frunte, făcând un efort să-şi amintească.

— Sâmbătă dimineaţa cu trenul de şase şi cinci… Adăugă: Cred că mai am biletul în poşetă.

Maiorul îşi coborî iute privirea. Ascultase de prea multe ori caseta cu înregistrarea Ancăi, pentru a nu-şi aminti fiecare cuvânt. „Când ajungi la destinaţie, de obicei arunci biletul. Chiar în gară sau înainte de a începe să despachetezi… Ciudat…“

— Ce făcea soţul dumneavoastră, când aţi părăsit locuinţa?

— Dormea.

— Deci nu v-aţi luat rămas bun.

— Suntem căsătoriţi de nouă ani.

— Şi?

— Îmi închipui, nu ştiu… Cred că anumite gesturi se fac doar la început.

— Toate cele trei zile cât aţi lipsit le-aţi petrecut exclusiv în Caracal?

— Unde era să mă duc? În fond, m-am dus special pentru mama. N-o văzusem de astă-vară…

— Pare ciudat…

— Ce anume?

— De obicei, în asemenea „deplasări“, soţii pleacă împreună.

— Acum am reuşit să-mi iau restanţa de concediu.

Maiorul o cercetă atent. Femeia părea sinceră, dar avea rezerve.

— Risc o întrebare nedelicată, doamnă. V-aţi iubit soţul?

— Mai mult decât pe mine însămi.

— Răspundea în aceeaşi măsură?

Anca reflectă. Răspunse cu privirea plecată:

— M-a iubit în felul lui.

— Există mai multe feluri de a iubi?

— Cândva îmi închipuiam că nu…

— Ce anume v-a nemulţumit în comportarea lui?

— N-nimic.

— Minţi! urlă dintr-o dată un glas din bucătărie, făcându-i pe amândoi să tresară.

Anton Cernat, în pijama şi halat de casă, descheiat, năvăli în încăpere.

— De ce minţi? Toată ziua vă certaţi! Ţi-a scos sufletul cu grandomania, cu canalismele, cu tufele lui! Bestia! Bine că a crăpat!

Perplex întâi, maiorul Cristescu izbuti să-şi revină:

— Domnule Cernat! Vă rog… nu e momentul…

— Dar când?! Lasă-mă, dom’le, să vorbesc, să-ţi spui eu cine a fost personajul, că asta-i bleagă şi stă cu nasul în buric!

Anca, ruşinată, poate pentru a-şi ascunde lacrimile, îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Aud totul! Fără să vreau aud! urmă înfierbântat bătrânul.

Din pricina debitului precipitat, neîngăduindu-şi de teama de a nu fi întrerupt să-şi tragă respiraţia sau să-şi înghită saliva, pulveriza ca o stropitoare.

— Nu zic, îşi mai înşală omul nevasta, dar s-o pui madamă de tractir, să-ţi patroneze aventurile, s-o trimiţi de-acasă sau s-o pui să-ţi fixeze *rendez-vous*-urile?! Ai mai auzit dumneata, domnule, că eşti miliţian, de asemenea bestie obscenă? Olga, Florina, Mioara, Doina, Cici!… Astea aşa, pe care le ţin eu minte!

Cristescu interveni hotărât:

— Domnule Cernat, pot să vă solicit privilegiul de a ne lăsa singuri?

Bătrânul îi azvârli o căutătură nimicitoare. Rămase o clipă în cumpănă şi, brusc, îi întoarse spatele. Se auzi târşâitul piciorului bolnav, apoi uşa de la odaia lui trântită cu furie.

Anca îşi luă mâinile de pe faţă. Le lăsă în poale, cu palmele în sus. Impresia de abandon era copleşitoare.

— Ştiu că vă vine greu, spuse încet maiorul, dar treceţi peste incident. Bătrânii îşi pierd lesne controlul, iar vârsta exagerează, dă amploare până şi unor incidente mărunte.

„Minţi, Cristescule! Ştii bine că tinerii sunt cei care amplifică. Tocmai datorită lipsei de experienţă, evenimentele iau proporţii colosale. De aceea în rândul populaţiei juvenile se întâlnesc cel mai frecvent sinuciderile. Vârstnicii au văzut multe, puţine drame îi mai iau prin surprindere. Dar ce naiba să-i spui amărâtei ăsteia?“

— Nu exagerează, şopti Anca. Aşa a fost. Poate v-aş fi ascuns-o, dar eram sigură că a vorbit. Şi probabil nu numai

el.

Deşi cunoştea amănuntul, maiorul încă nu-şi consumase surpriza. Nu întâlnise şi nu auzise niciodată despre un caz similar. A, cunoscuse desigur cupluri care, deşi locuiau în acelaşi apartament, trăiau despărţite de mult în fapt. De conivenţă că anumite considerente de ordin social sau material, ori ambele, îi împiedicau să oficializeze în cadrul unui divorţ separaţia, continuau să coexiste, vecini amabili, care se menajau reciproc. Avea, desigur, fiecare legătura lui, dar, dintr-un elementar bun simţ, „terţii“ nu erau aduşi acasă, nu se baladau în maiou sau furou la baie ori bucătărie sub ochii soţului legitim.

— Cum de-aţi îngăduit această situaţie?

Femeia îi azvârli o privire din depărtări. Arătă cu mâna spre pereţi:

— Sper că vă daţi seama că nu pentru boarfele astea! L-am iubit… îl mai iubesc încă…

— Sunteţi o construcţie specială. Asemenea împrejurări învenineză, generează o ură indestructibilă, iar soţul inocent devine vindicativ.

— De ce nu spuneţi cuvintelor pe nume? Adică din pricina umilinţelor şi a ofenselor aş fi putut să-l omor. Dacă mă suspectaţi, spuneţi-mi-o!

„Ia te uită! gândi Cristescu. Toţi afirmau că-i o micuţă mahalagioaică prostuţă, genul «în loc de unt, pui margarină, revine mai ieftin…» Lângă frigider, în bucătărie, atârnă vreo cinci-şase şorţuleţe. Se pare că nu-i chiar aşa…“

— Aţi auzit probabil că, în materie de crimă, surâse cu amabilitate maiorul, suspectat din principiu, aprioric, este în primul rând soţul înşelat. Urmează amanţii etc. Mie întâmplător nu-mi plac teoriile fixe şi mă abat adesea de la regulă. Întâmplarea face însă că, în legătură cu dumneavoastră, a intervenit un amănunt ieşit din comun.

— Care?

— Din neatenţie v-aţi înregistrat la magnetofon, probabil într-un moment de slăbiciune. Vorbeaţi singură… Din textul respectiv, câteva fraze, decizia dumneavoastră de a vă ucide soţul este categorică. Ziua hotărâtă este sâmbătă. Cel puţin bizar, Dragu moare sâmbătă.

Anca, palidă, îşi înfipse unghiile în palme.

— Pot să aud şi eu banda?

— Se află în biroul meu, dar o puteţi audia oricând.

Femeia păru să se prăbuşească în ea însăşi. Se făcuse mică, un mototol de cârpe negre şi piele.

— La furie se spun multe… Probabil că sufeream îngrozitor. În ultima vreme se purta cu adevărat odios. Nu l-am omorât eu…

— Vreau din suflet să vă cred. A mai intervenit însă o situaţie neclară. Aţi afirmat că aţi părăsit Bucureştiul cu trenul de şase şi cinci minute.

Anca îngână:

— Da…

— Nu-i tocmai exact. În realitate, aţi luat trenul de 9:40. Avem declaraţia domnişoarei de la bufetul gării, care vă cunoaşte – ţine tonetă afară, pe peron – şi a mamei dumneavoastră, care afirmă că aţi sosit la prânz.

Anca, îngheţată, îl privea ca o fiară încolţită. Maiorul îşi simţi inima năpădită de milă şi se ridică.

— Vă mulţumesc că m-aţi primit. Nu vreau să vă mai reţin.

25

Melania Lupu se trezi extrem de bine dispusă. Se întinse în aşternut cu pumnii strânşi deasupra capului, aşa cum se obişnuise încă din copilărie şi, înainte de a deschide ochii, ciripi:

— Bună dimineaţa, Mirciulică! Cum e afară? Mă auzi, Somnorilă?

Motanul, aşezat în pălăria bătrânei, abandonată pe canapea, o privea mut cu un singur ochi fix şi verde.

— Dragul meu, făcu Melania, căutându-şi papucii cu pompon, a saluta e o politeţe, a răspunde e o obligaţie. Şi am considerat totdeauna că, mai ales dimineaţa, oamenii trebuie să fie extrem de amabili. Asta ne asigură tuturor o zi bună…

Zbură spre baie şi, în curând, Mirciulică auzi jetul puternic al duşului. Melania se întoarse după un sfert de oră vioaie, încălzită, ungându-şi mâinile cu cremă Gerovital.

— Nu pentru că ai crede că palmele tale vor redeveni fragede ca ale unei tinere gheişe, ci de dragul flaconaşului atât de drăgălaş.

După micul dejun – mereu acelaşi: cafea cu frişcă şi cozonac ea, motanul o ceaşcă de lapte cu un degetar de rom, căci bărbaţii simt nevoia de un întăritor, mai ales iarna – începu să se îmbrace. Era cald, plăcut, iar micul pom de Crăciun – îl cumpăra totdeauna cu două săptămâni înainte, pentru a se bucura cât mai mult de el – însufleţea încăperea, dându-i un aer festiv. De altfel întregul interior era vesel, mobilat graţios (bătrâna detesta mobila greoaie,

avea în oroare stilul florentin sau veneţian, „nu-mi place să trăiesc într-o biserică“), iar florile, măcar una singură, nu lipseau niciodată de pe toaletă.

Făcuse pomul pe data de zece, cu Mirciulică, spre înserat, regretând că maiorul Cristescu, ocupat, nu se poate desfăta împreună cu ei.

— Ştii, dragul meu, afirmase căutând din ochi unde să agaţe un îngeraş dolofan cu aripi azurii cum se purtau acum şaizeci de ani (majoritatea jucăriilor aveau aceeaşi vârstă, astfel că pomul era extrem de original şi fermeca reiterând peisaje, ani, oameni şi bucurii vechi), ştii, presimt că prietenul nostru nu e tocmai fericit.

În miorlăitul motanului i se păru că desluşeşte o întrebare.

— Cum care prieten? Domnul maior Cristescu. Bineînţeles că eu sunt prea bine crescută ca să-l descos, iar el prea bine crescut ca să mi se confieze, dar pun rămăşag că, în zori, când se trezeşte, dă ochi de un spate întors şi un cap plouat cu bigudiuri. Nu aude „bună-dimineaţa, motănel, ci ai grijă să nu uiţi de hârtie igienică, de cinci zile îţi spun…“

După trei sferturi de oră, Melania se simţea cu desăvârşire în formă. Se fardase uşor şi îmbrăcase o rochie angorată de un cenuşiu foarte deschis. Mărgelele de cristal bleu făceau să-i scânteieze ochii.

Avu impresia că motanul o fixează neliniştit şi îl luă în braţe.

— Nu lipsesc mult, dragul meu… Ştii, mi-a căşunat ieri un chef. N-am văzut-o de un car de vreme pe biata Laura Mircescu… Cum care Laura? Adică ai dreptate, n-ai de unde s-o cunoşti, eşti prea tânăr. A fost bună prietenă cu maman şi chiar cu bunica. Fireşte, era mai mică decât ele. Stă în Vatra Luminoasă.

Începu să râdă încetişor:

— Mi-a venit acum o idee năstruşnică. Nu ştiu dacă ai băgat de seamă, dar românii, când îţi vorbesc despre o

persoană necunoscută, obligatoriu precizează cu lux de amănunte cartierul, strada unde locuiesc. De ce oare? Dar la asta o să ne gândim altădată…

Îşi trase pe mâneci *trois-quart*-ul de astrahan gris (vânduse în toamnă un tablou mic de un maestru olandez din secolul al XVI-lea, la care nu ţinuse niciodată), apoi se privi ultima oară în oglindă. Ca totdeauna când se simţea mulţumită, îşi sărută propria imagine şi tot de la ea îşi luă rămas-bun, fluturându-şi graţios degetele.

— La revedere, draga mea, şi succes!

Supărat că e lăsat singur, Mirciulică se prefăcu că doarme.

— Arăţi bine, mormăi cu ciudă parcă Laura Mircescu. Eşti şic, distinsă, chiar bătrână ai *charme*. Ce-ai adus acolo?

— Mi-am amintit că-ţi plac şarlotele şi am trecut pe la cofetăria Athénée Palace, unde nu lipsesc niciodată. Cred că sunt proaspete.

Laura Mircescu începu să râdă:

— Ai rămas aceeaşi. Amabilă şi mincinoasă. Mi-au plăcut pe dracu’! N-am suferit în viaţa mea piftia aia dulce. Mă dădeam în vânt după bomboane crocante, halviţă, nucile vieneze şi pralinele cu migdale de la Riegler… Te-ai gândit însă la dinţii mei… Ia loc!

Melania se aşează pe primul scaun la îndemână, însă ceva mai departe de doamna Mircescu. Îi mirosea din gură.

— Şi acum ce-mi stai ca-n gară? Scoate-ţi blana, lasă poşeta.

Mélania Lupu se dezbrăcă.

— Eşti prost dispusă, Laura?

— Ludovic al XIV-lea, deşi era un imbecil, geniul îl avea în izmene şi asta până a cunoscut-o pe scorpia aia de Maintenon, spunea o vorbă. Mi se pare la Villeroy: „La vârsta noastră nu mai eşti fericit.“

Melania Lupu o privi pe sub sprâncene:

„Norocul tău, Melanie, este că n-ai fost prea frumoasă şi, în consecinţă, ai reuşit să te bucuri la fiecare vârstă de orice se întâmpla fermecător în jurul tău. Laura care narcotiza, dar se şi simţea narcotizată de propriul succes, după ce a îmbătrânit, n-a mai putut gusta nimic. Totul devenise neinteresant, serbăd ca un sirop cald după o şampanie bine frapată…“

Declară apoi cu naturaleţe:

— Ba eu mă simt extrem de fericită.

„Cât eşti de zurlie, comentă în gând bătrâna, nu-i de mirare.“

— Cum de ţi-amintişi de mine?

— Am visat-o pe maman. Eraţi bune prietene…

— Vrei să spui cu bunică-ta. Maică-ta a fost searbădă ca o duminică de toamnă ploioasă, ca o seară când n-ai ce face şi nu sună nici măcar telefonul.

Melania, în fond de aceeaşi părere, emise un ah! de convenienţă. La urma urmelor, răposata admiţând că ar fi fost pe recepţie, nu afla vreo noutate. Laura, slobodă la gură, îi comunicase Victorinei – mama Melaniei – părerea ei în faţă. Evitând totuşi din rest de pietate filială alt fluviu de adjective, schimbă vorba:

— Ce mai face dragul de Alfred?

— Ce-a făcut toată viaţa, replică scurt Laura. Fabrică mărţişoare de Obor şi vise.

— Nu l-am văzut de mult… Mi-ar fi făcut plăcere să-l întâlnesc.

— Am să-i comunic şi o să se simtă încântat.

— Sunt convinsă, declară Melania ridicându-se. Noi doi am fost totdeauna buni prieteni. Pe el şi pe Sandi i-am îndrăgit cel mai mult.

— Care Sandi? se holbă doamna Mircescu.

— Băiatul Ralucăi. Ce, ai uitat-o?

— A, nebuna aia? Mai trăieşte?

Melania păru ofensată:

— A împlinit şaptezeci de ani.

— Şi eu optzeci şi cinci. Asta nu înseamnă nimic.

Se auzi soneria de la uşă. Laura Mircescu îşi pipăi peruca, se uită în oglinda aflată la îndemână şi arătă cu bărbia spre intrare.

— Vezi tu cine e…

Bătrâna auzi uşa deschizându-se, apoi exclamaţia Melaniei:

— Doamne! Ce plăcere! Domnul maior Cristescu!

26

„Nu, îşi zise maiorul privind uşa care se închidea în urma Melaniei. E o simplă întâmplare… S-a liniştit, are totuşi o vârstă… suntem prieteni. Sunt convins că nu-i implicată în porcăria asta.“

Îngrijorarea însă îl stăpânea. Niciodată nu puteai şti ce e în capul Melaniei, ce idei fistichii o bântuie, viaţa ei necunoscând reţete fixe, cu excepţia celor de politeţe. Încercă să se calmeze, spunându-şi că prezenţa Melaniei în anumite dosare are o explicaţie ştiinţifică.

Ultimele anchete – şi aici într-adevăr intervenea coincidenţa – se desfăşuraseră într-o anume lume, astăzi pe cale de dispariţie. Şi soţii Miga din istoria fecioarei de aur, şi bătrânul Grigore Popa – ce dandana cu pânzele lui Rembrandt şi Goya! —, şi Basile Nicolau, şi Micleştii din ultimul dosar şi, evident, Melania făceau parte dintr-o castă lipsită azi de relevanţă socială şi ai cărei membri se împuţinau de la un sezon la altul. Era normal ca supravieţuitorii, automat eliminaţi din viaţa socială contemporană, să se caute, să se accepte, să se constituie în grupuri. Îşi aminti de cuvintele pline de semnificaţie ale unui pensionar, fost cândva un distins jurist: „Au rămas atât de puţini oameni care să ştie că am fost şi eu cineva în viaţă…“

Altfel stai de vorbă cu o persoană care nu-ţi vede hainele demodate şi vata din urechi, te reconstituie în parametrii fizici şi sociali a ceea ce ai reprezentat acum patru-cinci decenii şi altfel cu un Popescu, tip din altă generaţie, care

cască şi se uită discret la ceas, când îi povesteşti cum ai luat Mihai Viteazul sau Coroana României.

Ridică ochii şi întâlni privirea vie a doamnei Mircescu. Maiorul înţelese imediat că, în ciuda vârstei, îşi păstrase nealterată agerimea gândirii. Mai înţelese din diluarea căutăturii concentrate că femeia l-a şi taxat, i-a pus o etichetă.

— O cunoaşteţi de mult pe doamna Melania Lupu?

Bătrâna răspunse, după ce îşi fixă proteza cu limba:

— De o viaţă. Am cunoscut-o şi pe mamă-sa, şi pe bunică-sa.

O femeie interesantă.

— Da, spuse doamna Mircescu neutru.

— Vă vedeţi des, îmi închipui, rosti uşurel maiorul, cu glas de conversaţie convenţională.

— Extrem de rar. La câţiva ani o dată.

Cristescu se sperie. Coincidenţa devenea mult prea bizară. Una e să te întâlneşti sistematic cu cineva, să te frecventezi reciproc, şi altceva, când te cheamă Melania, să-i pici în casă după comiterea unei crime în care s-ar putea să fie implicat individul.

— Cum aşa?

— Mă vezi dumneata pe mine urcând într-un tramvai aglomerat? De altfel am detestat totdeauna *la foule*, iar *auto* nu mai am de treizeci de ani. Cu pipeta, ori cu toptanul, încet-încet m-am despărţit de toate bucuriile. Vă uitaţi la ceas? Fiul meu trebuie să se întoarcă. Poate aveţi şansă şi coada la telemea e mai modestă.

— Nu mă grăbesc, surâse maiorul. Dacă nu vă oboseşte, vorbiţi-mi, vă rog, despre relaţiile pe care le-aţi avut cu inginerul Marian Dragu.

Laura Mircescu dădu din cap, îşi privi manichiura intactă, apoi privirea i se fixă în obrazul maiorului.

— Am fost în relaţii de afaceri. Este o poveste veche, care se referă la o epocă dezagreabilă din viaţa mea. De atunci nu l-am mai văzut şi nici nu mi-a lipsit. Un rechin care,

născut câteva mii de kilometri mai spre vest, ar fi făcut să se vorbească despre el.

— Ştiţi probabil că a fost asasinat.

O cercetă atent, dar bătrâna nu muşcă din nadă.

— Asasinat? Dar asta-i de-a dreptul egztraordinar! Citisem *faire-part*-ul din jurnal, n-am ştiut însă că… Pot să vă spun un singur lucru: ucigaşul merită felicitări din partea dumneavoastră şi nu ghilotina.

Bătrâna exalta, ochii îi sclipeau de o satisfacţie veninoasă, care înfiora indiferent de justeţea actului şi de calitatea victimei. Cristescu întrebă încet:

— V-a rănit chiar atât de greu?

Laura Mircescu îşi săltă bărbia cu o mişcare seniorială, care o definea.

— Domnule maior, eu nu pot fi rănită decât de oameni de aceeaşi condiţie cu mine. Pot fi însă jefuită, iar acest Dragu a făcut-o fără scrupule şi într-un moment extrem de dificil.

— Vă referiţi, desigur, la accidentul din existenţa fiului dumneavoastră.

— Anii aceia când a stat cofrat… La puşcărie, vreau să spun, punctă dur doamna Mircescu. A profitat banditeşte de împrejurări care mă sileau să înstrăinez pe mai nimic adevărate comori. Obiecte în valoare de milioane le-a dobândit în schimbul câtorva sute de mii. Egzistă se pare o justiţie imanentă. Ca să fiu sinceră, n-o credeam, şi doar proştii îl aşteaptă pe Dumnezeu să achite poliţele neacoperite.

— Cu alte cuvinte, sunteţi o vindicativă şi preferaţi plăţi mai terestre.

— Dacă aveam doar zece ani mai puţin, n-aş fi ezitat să-i înfig eu stiletul în inimă.

Maiorul îşi îndreptă maşinal dunga pantalonului. Se interesă amabil:

— Fiul dumneavoastră vă seamănă?

Bătrâna râse scurt:

— Vă răspund direct la întrebare indirectă. Nu el l-a lichidat, domnule maior. Nu face parte din familia gladiatorilor, nici a eroilor, nu-l cheamă nici Robespierre, nici Marat, în fond toţi nişte mari criminali, n-are stofă de pirat. O să vă surprindă, dar, dacă bătrâneţea are un avantaj, acela este că poţi spune tot ce pofteşti şi poţi trimite pe oricine la dracu’ sau în altă parte. Oricum, preferam să-l cheme Al Capone decât să egziste miel sacrificat de oricine are chef de borş sau stufat.

— Mi-ai terminat portretul, mamă, sau mai ai completări?

Maiorul întoarse capul surprins. Omul acesta se mişca într-adevăr pisiceşte. Ţinea câteva pachete în mână şi o sacoşă de plastic verde cu mânerele cusute. Cristescu nu mai întâlnise niciodată „ideea“ şi reflectă uimit: „Ce naiba, domnule, chiar aşa de greu s-o ducă? Pentru un leu stai şi ţeşi o zdreanţă de plastic?“

Maică-sa dădu din umeri sâcâită. Se interesă iute, lacomă:

— Ai găsit brânză?

— Da.

— S-o laşi în bucătărie.

Era evident că abia aştepta s-o guste, că mâncarea rămăsese singura ei bucurie. Pândea probabil orele de masă cu ochii pe ceas.

— Domnul a venit să stea de vorbă cu tine. Treceţi în birou. Eu mă simt ostenită.

În odaia alăturată, Cristescu auzi amuzat gâfâitul, apoi paşii bătrânei care se grăbea spre bucătărie. După câteva minute, apăru doctorul Mircescu, frecându-şi mâinile abia spălate.

Maiorul îi cercetă făptura cu milă şi, în acelaşi timp, fascinaţie; fascinaţia oribilă a monstruosului şi a perversului, pe care o încercau toţi cei ce veneau în prim contact cu medicul. Poziţia cocostârcească nu adăuga graţie staturii bicisnice.

— Portretele măgulitoare nu sunt specialitatea mamei, încercă Mircescu să zâmbească.

În realitate, deşi în cincizeci de ani ar fi trebuit să se obişnuiască cu – blând spus – ireverenţele Laurei, acestea nu încetau să-l irite. Iar bătrâna avea satisfacţia sadică de a-l umili faţă de oameni străini, ceea ce era incapabil să suporte. Ca de obicei, mâinile începură să-i tremure, glasul foarte plăcut îşi pierdu siguranţa.

Maiorul îi sesiză tulburarea şi declară amabil:

— Doamna practică un umor acid, dar rămâne o persoană foarte agreabilă, cu o conversaţie instructivă.

Îi cercetă chipul fin, cu trăsături frumoase de cadână: „Inteligent, cult, hipersensibil, complexat. O viaţă interioară accidentată şi obositoare…“

— Eram în antreu, spuse medicul, şi am auzit o parte din schimbul de replici. Deci Dragu a fost asasinat…

— Vă surprinde?

— Oarecum… Prin inedit… Majoritatea oamenilor mor altfel. Dar individul şi-a meritat soarta.

— Interesant… E a cincea sau a şasea oară când se emite în faţa mea aceeaşi opinie.

Mircescu îşi mângâie fruntea. O frunte pe care o simţi totdeauna înfierbântată.

— Faptul mi se pare simptomatic. Aceeaşi teză susţinută de mai mulţi inşi are, în general, şansa să corespundă unui adevăr obiectiv. Îmi pot permite o întrebare? Cum a fost ucis? Care a fost, adică, modalitatea de crimă?

— I s-a zdrobit craniul cu o secure.

— Deci nu s-a chinuit, constată Mircescu şi în ochi i se desluşi o umbră de dezamăgire.

— Spuneţi-mi, domnule doctor, cam la cât apreciaţi dumneavoastră paguba înregistrată în urma afacerilor cu Dragu?

Alfred Mircescu îşi mişcă mâinile evaziv:

— E greu de oferit o cifră fermă. Bursa artei înregistrează fluctuaţii imprevizibile. Cota unui obiect

creşte sau scade în funcţie de împrejurări deosebite: contează în primul rând preţurile de pe piaţa occidentală. Dacă dă în nemţi, să zicem, furia icoanelor, acestea îşi triplează sau chiar înzecesc valoarea. Un samovar de argint pe care-l puteai obţine la talcioc cu şaizeci-şaptezeci de lei, a ajuns acum peste o mie de dolari. Există desigur şi circumstanţele economice, ghearele crizei – când omul n-are ce mânca, nu-i mai arde de artă şi achiziţii costisitoare. Un alt factor e moda: de pildă un Schweitzer-Cumpăna cu cotă serioasă până prin anii ’50, acum îl vinzi la un preţ mediocru. Calamităţile naturale îşi spun şi ele cuvântul: după cutremur, sau inundaţiile din ’70, preţurile scăzuseră cu 30-40%. Aşa că vedeţi, e greu de apreciat.

— Totuşi… Încercaţi o evaluare cât de aproximativă.

— Mda… Întâmplarea face că obiectele obţinute de la mine au ştachete relativ ferme. Un Picasso rămâne totdeauna un Picasso, la fel un Lautrec.

Cristescu nu-şi ascunse surpriza. Bănuia că obiectul disensiunii nu-l constituia vreun tablou cu căprioare şi lebede pierdute într-un colţişor pitoresc cu podeţ şi aripi de moară părăsită, dar nu se aşteptase la nume atât de simandicoase.

— Pânzele acestea se află în apartamentul lui Dragu?

Mircescu îi ocoli privirea. Săltă din umeri:

— Presupun că da. N-am fost la el de cinci ani. De un lucru vă asigur. În caz că le-a înstrăinat, ele nu se mai află în ţară. Le-a vândut greu, pe valută forte. Deci, întorcându-ne la o sumă aproximativă, paguba suferită o apreciez cam la trei milioane de lei. Insist, mergând pe sume modeste. Gândiţi-vă că la Galeriile Pitti din Florenţa, acum un an, o pânză a lui Picasso s-a vândut la licitaţie cu cinci milioane de franci francezi. Înmulţiţi cu cincisprezece.

— De ce cu cincisprezece?

Mircescu râse.

— Ştiţi bine că ăsta-i cursul francului la negru. Aveţi dumneavoastră suficient de-a face cu tranzacţiile acestea

clandestine, ca să nu vă dau eu detalii. Deci, dintr-un foc, şaptezeci şi cinci de milioane pe o pânză nu dintre cele mai extraordinare. Acum aveţi în principiu peisajul escrocheriei în mare.

Maiorul pentru care orice sumă depăşind zece mii de lei, zi cincizeci, poftim o sută de mii, traductibilă în salariu pe atâtea luni sau ani, îşi pierdea semnificaţia, clătină din cap cu o expresie atât de uluită, încât medicul începu să râdă.

— Mi se pare fabulos. Spuneţi-mi, există mulţi particulari în ţară care să dispună de astfel de averi?

— Există, zâmbi medicul. Sunt multe case unde dacă intri ai impresia, mai ales dacă eşti şi cunoscător, că ai nimerit în peştera lui Ali Baba. De obicei ăştia se cunosc între ei, între ei încheie diferite tranzacţii, cunosc preţurile, au diferite *tuyau*-uri. Mulţi fac parte din lumea medicală care a prins cabinetele particulare. Acolo se câştiga fantastic, iar inspiraţii au investit totul în obiecte de artă luate la preţuri ridicole în Talcioc, Consignaţia sau direct de la vânzător. N-aveţi idee cât s-a scurs atunci peste graniţă! Nu existau interdicţii, iar diplomaţii străini au cărat vagoane de asemenea comori: mobilă, tapiserii, porţelanuri, argintărie, bijuterii… În sfârşit…

— Da, făcu maiorul. Mi-ar plăcea să discutăm cândva mai multe pe temă. E un sector nespus de interesant, străin pentru mine. Vă amintiţi cumva când l-aţi văzut ultima oară pe Dragu?

— Sunt cinci ani de-atunci. Vă spun exact, în iarna lui ’78, ieşisem din închisoare şi făceam o tentativă disperată să recuperez măcar unele obiecte. Natural, tot în pagubă, dar efectiv n-aveam ce mânca. Ceream un bacşiş din averea cu care mama, silită, îl înzestrase. Dragu mi-a râs în nas.

— Şi de-atunci?

— Nimic. Absolut nimic. N-am discutat nici măcar la telefon. Ce era să ne mai spunem?

— Scuzaţi-mi întrebarea: din ce trăiţi acum?

— Fac unele fleacuri pentru bâlciuri, dar, în principal, redactez lucrări de stat pentru studenţii mai slăbuţi.

— E rentabil?

— Destul. Iau cinci mii de lei pentru o teză care-mi solicită cam două săptămâni de lucru. Din păcate însă, în materie nu există sezon non-stop. Iarna, toamna cam vegetez.

Maiorul tăcu câteva clipe. Se surprinse privindu-i mâinile cu osatură nobilă, dar prea gingaşe, prea feminine şi încearcă să şi le imagineze manevrând satârul acela de bucătărie. Nu se punea problema forţei. Chiar un copil de doisprezece ani îţi poate sfărâma capul cu o asemenea unealtă, iar mânia, ura dezlănţuită, voluptatea răzbunării înzestrează herculean făpturile cele mai fragile. Cristescu încerca să intuiască dacă bărbatul din faţa lui dispunea de suficient potenţial viril – crima, fenomen desigur reprobabil, presupune însă anumite valenţe – pentru a premedita şi realiza un asasinat. După opinia bătrânei, medicul n-avea pedigree în acest sens, iar întreruperea nefericită de sarcină, consumată cu ani în urmă, nu putea fi trecută la rubrica crimă.

— Ce aţi făcut în cursul zilei de sâmbătă?

Mircescu dădu repede din cap, aşteptase întrebarea.

— Nu ţin agendă. La jalnica mea lipsă de activitate nu sunt încorsetat în termene stricte, iar viaţă mondenă nu duc. Întâmplător însă pentru sâmbăta şi duminica, având de ani de zile acelaşi program, îndeobşte administrativ, vă pot face o relatare exactă.

— În consecinţă…

— În consecinţă, dimineaţa am făcut un pic de curăţenie, la ora unsprezece m-am dus să ascult slujba de la Biserica Boteanu. Am trecut după aceea zece minute pe la miliţie… Aceasta ar constitui singura derogare de la program.

— La miliţie? De ce?

— Miercurea trecută mi s-a furat din faţa casei maşina, un Renault 16 albastru. Am vrut să ştiu dacă s-a aflat ceva.

Din păcate, n-am primit nici o veste îmbucurătoare. „Cercetăm, căutăm, aveţi răbdare…“ Cunoaşteţi textul. M-am întors acasă în jur de unu şi jumătate şi am dejunat cu mama. După-amiază mi-am sortat nişte fişe, am citit, am ascultat muzică. La ora douăzeci şi două eram în pat.

— Există – desigur, e vorba de o simplă formalitate – cineva în afară de mama dumneavoastră care ar putea confirma cele declarate?

Mircescu surâse amar.

— Cine s-o confirme? Nu am prieteni, telefonul nu sună cu anii, iar eu trec în general neobservat.

„Aici te înşeli, amice, îl apostrofă Cristescu în gând. Exact cu fizicul ăsta nefericit nu te poţi fofila fără să fii luat în reflector.“

Nu comentă însă, bănuindu-i susceptibilitatea legată de fizic.

— În concluzie, recapitulă cu glas tare, curăţenie, biserică, miliţie, masă, lucru în birou.

— Exact.

Maiorul îl privi fix şi râse încetişor. Mircescu roşi:

— Ce anume vă amuză?

— Amuză! Hm! Hai să zicem că mai degrabă mă nedumireşte. Dacă tot ce mi-aţi relatat corespunde strict realităţii…

— Sub cuvânt de onoare.

— Şi n-aţi omis nimic.

— Nimic, afirmă medicul categoric.

— Atunci nu înţeleg de ce aţi lipsit de la întâlnirea fixată cu inginerul Dragu. Nota am găsit-o în agenda lui de birou pe fila sâmbătă 15 decembrie curent: Dr. Mircescu ora 12.

27

Toate cercetările lui Cristea pentru a da de urma Leliei rămaseră fără rezultat. Peste măsură de neliniştit, făcuse investigaţii la Spitalul de Urgenţă, apoi, cu inima cât un purice, la morgă. Răspunsurile automatizate ale funcţionarelor sunau în acelaşi sens: nici o femeie cu semnalmentele Leliei nu fusese internată sau înregistrată la instituţiile respective.

Împreună cu Mielu 46 se dusese la o mătuşă cu care Lelia întreţinea relaţii destul de susţinute. Pe hoţ îl lăsase bineînţeles să aştepte la un birt din apropiere. Mielu n-avea „faţă“, toată înfăţişarea lui mirosea de la kilometri a combinaţie dubioasă şi, în prezenţa lui, oamenii cumsecade amuţeau subit, pipăindu-şi buzunarele.

Mătuşa Leliei, o cucoană cu faţa ascuţită distonând strident cu trupul corpolent, îl primi într-o sufragerie care mirosea a naftalină şi a mâncare economică. Izul de rântaş preparat probabil zilnic intrase în stofa mobilelor, în perdele, în circumvoluţiunile bibelourilor. Îl măsură prudentă, dar aspectul lui Cristea deruta. Părea serios, sobru, un tânăr la locul lui. Doamna Stan nu păru cine ştie ce preocupată de dispariţia Leliei, cât de „hramul“ lui Cristea. Unde lucrează, cât câştigă, dacă a mai fost însurat, dacă are neamuri multe – ea una, vezi, a luat un orfan şi dulce i-a fost traiul cu bărbatu-său – şi, în general, ce intenţiona cu nepoată-sa. Luc strângea neputincios din măsele, abia îi suporta interogatoriul.

— Mai are rude? Prieteni? Unde aş mai putea s-o caut?

— Nu ştiu, drăguţă. De unde să-i ştiu eu cărările? Şi la mine vine rar, nici pe la părinţi, la Râmnic, nu prea dă. La o urmă e văduvă, şi-a făcut rândul, treaba ei pe unde-i sticlesc ochii. Eu zic c-o fi pe undeva la munte. Acum cu sărbătorile.

— Ei? făcu Mielu. A scuipat ceva grăunţe?

— Cretină! scrâşni Cristea. Şi o duhoare în casă, de-ţi vâra nasul în giratoriu. Îşi bătu pumnul în palmă: Unde să fie? Unde să fie?!

— Ascultă, coane! Din două una, mi-e însă că te oftici…

— Dă-i bici!

— Ori a virat-o cu un tip la vreun hotel şi de două zile admiră doar lustra din tavan, ori i-a expediat te miri ce prietenar câteva drageuri în bufet şi-a umplut-o de butoniere.

Cristea îngălbeni. Aceleaşi posibilităţi le vânturase şi el.

— Cine s-o lichideze şi de ce? Nu mai aşteptă răspunsul lui Mielu şi spuse hotărât: Mă duc la ăla acasă şi lămuresc eu chestia.

— La mort?!

— La el.

28

— Ştii, Mirciulică? Mi se pare nostim cum se repetă istoria…

Melania Lupu, trântită pe canapea, lăsă cartea din mână. Pe copertă, în medalion, o marchiză nu putea fi decât marchiză după gingăşia umerilor, figura suavă şi mâinile spălate în suc de lămâie pentru albeaţă – suspina delicat într-o batistă diafană. Îmbrăcată într-o rochie de brocart mixtură de Empire şi Malakoff, peste buclele arămii purta o bonetă Directoire. Sosul părea amestecat, dar imaginea avea graţie. *„Lettres d'amour. Les plus belles parmi des belles…“*

— M-asculţi, Mirciulică? Nu ştiu dacă ai auzit de Mirabeau – a, ai făcut seralul! Atunci iartă-mă! Mirabeau a fost un domn cu obrazul ciupit de vărsat. Un personaj care a stârnit oleacă de vâlvă în timpul Revoluţiei Franceze… Ai noroc că n-ai fost contemporan cu acest *monsieur*, căci pe vremea aceea, din cauza foametei, strămoşii tăi mieunau în ostropeluri şi pateuri bine condimentate. Ei bine, acest condotier al anilor 1789 a iubit-o pe o oarecare Sophie. Spuneam că istoria se repetă. Nu, nu mâncăm pisici, dar frigul nu ne cruţă nici pe noi. Concentrează-te o clipă doar! Îţi traduc ce-i scria Sophie de la Amsterdam: „nu găseşti că-i prea frig ca să te culci singur? Mie cel puţin aşa mi se pare… Am căutat o modalitate de a-mi încălzi patul. Am făcut focul, dar cearşafurile au ruginit. Adio, dragostea mea frumoasă, te sărut… Fără să mai vorbesc de gât, de umeri…“

„Cu lipsa aceea de săpun, cred că a constituit un act de nebănuită cutezanţă. Gât, umeri, totul trebuie să fi fost nespus de sărat…”

Melania îşi îndreptă ochii spre fereastră. Lapoviţa n-o indispunea, iar anotimpurile ei preferate erau toamna şi iarna. „Nu văd de ce m-ar indispune un cer gri, plin de mister, ploaia fină, răcoritoare, asfaltul ud şi nu un soare ucigător, vipia unui iulie, când totul miroase a praf, gudron, a cauciuc ars şi a transpiraţie amestecată cu parfum. În realitate, oamenilor le place să-şi transfere culpa ciudăţeniilor şi defectelor lor asupra unor fenomene înconjurătoare. Sunt dezagreabilă pentru că afară ninge, sau plouă, sau bate vântul! Aberaţii! De fapt, sunt infrecventabil pentru că am un ficat incomod, sau o fire ciufută, sau nu posed îndeajuns umor ca să realizez că şeful infect şi ranchiunos e de fapt un omuleţ crăcănat care ţipă la noi pentru că nevastă-sa îl corijează acasă cu făcăleţul. Îşi scoate şi el pârleala.“

„Stai dumneata o oră în staţie la 31, mi-ar replica vecinul nostru de la II, domnul Istrătescu – ştii, contabilul – şi pe urmă să-mi povesteşti ce veselă e lapoviţa, ninsoarea sau alte stihii…“

— Ştii, Mirciulică, s-ar putea să aibă dreptate… Cu trei reşouri şi plita mereu aprinsă, peisajul hibernal devine mult mai îmbietor.

Se sculă dintr-o dată şi se duse direct la oglindă. Se privi lung, în ochi:

— Pui un rămăşag, draga mea? Astă-seară până cel mai târziu la ora opt vom primi vizita domnului maior Cristescu. Pe ce pariem? Pe un kilogram de bomboane de la Capşa. O sută patruzeci de lei… Două kilograme?

Nu, nu, nu pot exagera. Am pierdut iar la cărţi… Realmente, Florence are mâini îndemânatice…

Se opri înspăimântată şi îşi dădu o palmă uşoară pe obraz.

— Melanie, nu te mai recunosc! Niciodată n-ai clevetit şi n-ai calomniat… Ce înseamnă mâini îndemânatice?… A, ai vrut să spui că este o excelentă gospodină? Încerc să te iert, dar e pentru ultima oară. Florence nu ştie să facă nici măcar omletă.

Găsind-o în ţinută specială – *deux-pièces* bleumarine, escarpeni şi un cordon subţire lilas – maiorul se interesă:

— Vă pregătiţi probabil pentru o vizită.

— Nici gând, râse Melania. Dar am pus un pariu…

— …Cu Mirciulică?

— Nu, căci el este hotărât împotriva oricăror jocuri de noroc, am pariat cu mine. E foarte amuzant să câştigi întotdeauna. Am pus deci pariu că veţi veni şi atunci m-am pregătit să vă primesc.

Ca totdeauna nu-l lăsă să scoată un cuvânt până nu aduse ceaiul, oferit tot ca de obicei cu mare stil. Gesturile cu parfum de gavotă ale Melaniei, clinchetul delicat al argintăriei şi al porţelanului fin încântară din nou urechile maiorului. Îndrăgise atmosfera din casa Melaniei; o atmosferă specială cu iz de vechi, dar nu de bătrâneţe. Aici, la ea, uitai de troleibuze aglomerate, de obraji năclăiţi cu cremă, de sifonul de la WC care plânge, de aşternutul colorat (ăla alb se murdăreşte prea repede) schimbat la o lună, de refrigeratorul atât de încărcat, încât nu mai încape în el nici măcar o măslină.

Uneori, din pricina ambianţei sordide de-acasă, Cristescu îşi zicea că se simte mai bine în hotelurile de vacanţă, mobilate stas, dar cu mobilă veselă, ziduri luminoase, perdele, cuverturi în culori sărbătoreşti. Nu lipsesc florile – în general ciupite de pe aleile care bordează faleza sau chiar din vaza restaurantului – şi nici zâmbetul convenţional, dar zâmbet, al recepţionerei şi al femeii de serviciu, de cele mai multe ori uitate în graba plecării sau omise (ce, n-are leafă?), dar care nu încetau să spere…

La el, în apartamentul de două camere pe hol, cadrul, departe de a fi optimist, împrumutase culorile şi adjectivele nevesti-sii: cenuşiu, acru, nemulţumit, unsuros şi, în general, totul îmbibat cu fire de păr. Printre altele, doamna Cristescu se dădea în vânt după reţetele din almanahuri, iar unul din precepte poruncea periatul zilnic al părului de o sută de ori.

Da, totul era cenuşiu – pereţi, perdele, lămpi etc., acru – aerul casei la propriu şi la figurat, unsuros – crătiţi, chei, suprafeţele lucioase ale mobilei, nemulţumit, căci totul gemea: clanţele stricate, garniturile din baie şi bucătărie, televizorul Miraj care strănuta, arcurile fotoliilor.

Maiorul avea însă calitatea extraordinară ca, datorită unui efort de voinţă, să facă abstracţie de lucrurile dezagreabile, iar, aflat în alt context, să se bucure ca un şcolar de ceea ce împrejurarea respectivă îi oferea plăcut.

— Mă aşteptaţi deci, surâse maiorul.

— Dar bineînţeles, clipi ca o păpuşă Melania Lupu cu zâmbetul ei inimitabil: „Dacă tânjeam să văd pe cineva acum, dumneata eşti acela…“ Eu am o presimţire a evenimentelor plăcute… Adăugă, zâmbind de astă dată puţin parşiv: Nu ascund că am sesizat şi surpriza dumneavoastră când ne-am întâlnit la Laura Mircescu. O surpriză, sper, agreabilă.

Cristescu începu să râdă:

— Ca totdeauna, constat că nu vă înşeală nici presimţirile, nici intuiţia. Într-adevăr, am fost surprins.

— De ce? Suntem prietene vechi.

— Un amănut pe care-l ignoram. În afară de asta, am intrat în casa Mircescu în interes strict profesional. Anchetez o crimă.

Melaniei i se aprinseră ochii. Bătu din palme fericită:

— O crimă! Ce palpitant! auzi, Mirciulică? O crimă!

Mirciulică n-auzea, croşetând vis dulce lângă radiatorul încins. Melania, din pricina frigului, exagerase doza de alcool. Grogul motanului fusese mai mult vodcă decât apă.

— V-aş fi recunoscătoare, domnule maior, dacă ne-aţi acorda privilegiul să ne consideraţi confidenţi. Ştiţi, viaţa noastră a devenit atât de monotonă…

„Exact de asta mă temeam şi eu! oftă Cristescu. Să nu începi să te plictiseşti…“

Îşi încleşta mâinile pe braţele fotoliului şi se aplecă puţin în faţă:

— Puteţi să-mi daţi cuvântul de onoare că nu aveţi nici un amestec în cazul inginer Dragu?

Bătrâna îl privi nedumerită:

— Inginer Dragu? Habar n-am despre cine-i vorba. I s-a întâmplat ceva neplăcut acestui domn?

— A fost asasinat.

— O! Bietul de el… Dar nu înţeleg întrebarea dumneavoastră… Chiar dacă am petrecut un an…

— „…în pensiunea aceea drăgălaşă“, o întrerupse Cristescu, ştiu că n-aţi fi niciodată în stare de crimă. Dar vedeţi… Nu mi-o luaţi în nume de rău… Şi în acest dosar e vorba de obiecte de artă… Blestematele obiecte de artă!…

În sinea ei, Melania chicoti:

„Bietul domnul Cristescu îşi închipuie că iar ai pus la cale vreo drăcie… E foarte bine, fetiţo, că la vârsta ta mai poţi stârni temeri şi nedumeriri. În general, după şaizeci de ani, nimeni nu se mai ocupă de tine… Obiecte de artă! Hm, începe să devină interesant…“

— Consider, declară pe un ton care oscila între ofensă şi înţeleaptă judecată, că ar fi trebuit demult să dăm uitării anumite neînţelegeri. Apoi, muşcată de curiozitate, se grăbi să precizeze: N-am auzit în viaţa mea de domnul inginer Dragu şi nici că ar fi fost asasinat.

Cristescu o privi lung, încercând să-i descifreze figura delicată.

„Fie ce-o fi! Oricum, găsind-o la Mirceşti acasă, aş fi luat-o la întrebări.“

— Vă cred, doamnă.

Îi relată în câteva cuvinte împrejurările crimei, făcu inventarul persoanelor implicate. Bătrâna îl urmărea cu ochi strălucitori.

— Înţelegeţi deci, încheie maiorul, că întâlnindu-vă într-un context unde mişună icoane de preţ, argintărie şi pânze de muzeu, inevitabil au început să-mi dea târcoale… unele amintiri.

— Nu trebuie să vă lăsaţi copleşit de prejudecăţi… Eram pe atunci amândoi atât de tineri…

„Mie-mi spui? ricană în gând maiorul. Acum patru, trei şi doi ani, mata purtai un şorţuleţ cu răţoi, iar eu mă jucam cu cercul.“

— Vorbiţi-mi vă rog despre doctorul Mircescu. În mare îi cunosc biografia, sunt informat despre accidentul legat de întreruperea clandestină de sarcină. Mă interesează el, ca om.

Bătrâna puse ceaşca pe masă şi îşi mângâie poalele fustei.

— Îl cunosc de când era mic… Trebuie să ştiţi că eu, neavând copii, şi pot spune că acesta a fost singurul lucru care m-a necăjit în viaţă, eram foarte ataşată de băieţeii prietenelor mele. Spun băieţei, pentru că s-a întâmplat să nu existe şi fetiţe. Sandi Miga, Vali Miclescu, Alfred au fost prietenii mei încă de pe când îi plimba bona în cărucior. Staţi! Mi se pare că am chiar o fotografie.

Se ridică sprintenă şi răsfoi câteva clipe în albumul de pe scrin.

— Uitaţi-vă! Aici e Alfred la şapte ani. Ne aflam cu toţii în refugiu, la Crevedia.

Cristescu cercetă instantaneul. Era luat vara, în faţa unei case frumuşele cu lăzi de flori în dreapta şi stânga scării şi între pilonii cerdacului. Băiatul era slăbuţ, stătea în aceeaşi poziţie caracteristică, cu un şold mai sus, şi purta peste buclele brune o pălărioară de pichet, gen cască colonială. Părea timid, fragil şi circumspect în faţa aparatului de fotografiat.

— Da… făcu maiorul evaziv.

Melania se aşezase din nou. Ţinea ochii larg deschişi şi se uita la maior fără să-l vadă.

— Nu pot să vorbesc despre Alfred, fără să mă refer Ia două femei care au avut o importanţă covârşitoare în viaţa lui. Laura – mama şi Marina – nevastă-sa.

— Sentimentul meu, observă Crislescu, este că şi astăzi, doamna Mircescu exercită asupra doctorului aceeaşi influenţă.

— Nu vă înşelaţi. Laura a fost o femeie autoritară, care a făcut toată viaţa ce a poftit. Alfred s-a izbit în familia lui Mircescu. Extrem de inteligent, dotat, la patru ani scria şi citea, dar slab, fără voinţă, fricos. Exact defectele care o oripilau pe Laura. Toată copilăria lui şi chiar în adolescenţă a încercat să-l corijeze, dar, din păcate, ea n-a fost niciodată un bun pedagog, iar metoda ei era dură şi total nepotrivită cu un copil ca Alfred. De pildă, băiatului îi era teamă să doarmă noaptea singur şi mai ales pe întuneric. Laura, încredinţată că-l vindecă, i-a interzis guvernantei să se culce în aceeaşi odaie, iar după rugăciune se stingeau absolut toate luminile. În consecinţă, copilul adormea târziu, se trezea istovit, plâns, cu o privire de om al cărui somn a fost bântuit de coşmaruri fioroase.

— Tatăl băiatului n-a reacţionat?

— N-avea nici un fel de autoritate… Mi-aduc aminte… Alfred avea oroare de apa rece… Ei bine, duşurile reci erau obligatorii şi iarna. Deşi bine intenţionată, îţi dădea totuşi impresia că încerca o plăcere sadică să-l silească să facă tot ce nu-i place sau e împotriva firii lui.

— Sunteţi un excelent psiholog…

Melania râse cochet:

— În realitate, dumneavoastră aţi avut totdeauna despre mine o părere mai bună decât merit. Mă întorc la Laura… Situaţia la care mă refer s-a petrecut în vremea adolescenţei lui Alfred. Niciodată n-a fost maică-sa mai crudă ca atunci. Ne aflam cu toţii la Buşteni, unde Mirceştii

aveau o vilă. Alfred împlinise şaptesprezece ani şi se îndrăgostise de fetiţa unui inginer, veniţi şi ei tot în vilegiatură. O idilă cuminte, ţinând mai degrabă de vremea mea… Bucheţele din flori de vanilie, ceea ce în limbajul îndrăgostiţilor – cine-l mai cunoaşte astăzi? – însemna „te iubesc din toată inima“, versuri stângace, desene după natură făcute pentru Dorina. Bineînţeles, toţi băgaserăm de seamă ce se întâmpla între cei doi tineri şi pot să vă spun că eu mă simţeam emoţionată şi chiar puţin invidioasă.

Se opri uitându-se la maior cu privirea ei caracteristică de fetiţă.

— Invidioasă? râse Cristescu.

— Îhî. Se răsuci spre motan: Mirciulică, sunt convinsă că nu trebuie să asculţi chiar tot ce spun eu. Nu vrei să faci o plimbare?

Motanul nu voia şi refuză să se apropie de uşa deschisă.

— Uneori, observă Melania, are mici încăpăţânări. Nu-i nimic, voi vorbi mai încet, căci am constatat că, după indigestia de anul trecut, i-a slăbit auzul.

Cristescu, obişnuit cu stilul bătrânei, încetase de mult ca, în faţa unor afirmaţii deconcertante, frizând cel puţin „originalitatea“, să se mai întrebe dacă nu cumva îşi bate joc de el.

Melania reluă cu glas scăzut:

— Am fost într-adevăr puţin invidioasă. Să nu mă înţelegeţi greşit… Am ţinut foarte mult la soţul meu şi pot afirma că noi doi ne-am simţit bine împreună. Colonelul avea însă un gen mai… cazon. De exemplu, în perioada logodnei, ca să-mi spună că… Obrajii i se îmbujorară şi îşi plecă privirea: Ca să-mi spună că are o slăbiciune pentru mine, ieşea la raport.

— Cum adică ieşea la raport?!

— Uite aşa! Se ridica în picioare, lua poziţie de drepţi şi pocnea din călcâiele cizmelor: Permiteţi-mi, domnişoară… Înţelegeţi…

Cristescu o privea consternat. Izbucni în râs.

— …sau, urmă Melania, după o plimbare mai lungă prin pădure, când ne-am despărţit, şi-a dus mâna la chipiu: „Vă felicit, domnişoară, sunteţi o bună infanteristă…“ Ştiţi, eu aş fi preferat să mă compare cu o brânduşă sau cu un colibri drăgălaş. Nu pot contesta, mi-a trimis odată şi versuri. Mai ţin minte câteva. Vreţi să le auziţi?

Maiorul dădu harnic din cap. Îşi zise că, la urma urmelor, chiar dacă nu realiza mare lucru cu această discuţie – mai avea de rezolvat câteva hârtii, iar nevastă-sa îl aştepta să meargă împreună într-o vizită „de obligaţie“ care-l înfiora – oricum spectacolul merita.

Melania declamă cu naturaleţe:

— Trompetul sună stingerea, tot regimentul doarme, doar eu veghez şi-s ameţit de ochii tăi ca marea/Ce-mi pasă?/Fi-voi ostenit, mâine manevre sunt,/dar zâne ca iubita mea, nici una pe pământ.

Se opri uitându-se la Cristescu. Acesta comentă uimit, fără să-şi camufleze râsul:

— Remarcabil pentru… un anumit gen.

— M-aţi înţeles deci, făcu Melania mulţumită. Să vă termin istoria cu Laura. Când a observat că băiatul s-a îndrăgostit, a început să-şi bată joc sângeros de el. Mai cu seamă timiditatea lui o scotea din sărite. Într-o zi i-a pus condiţia: Uite, băiete! (acestea sunt cuvintele ei). Dacă până diseară, nu eşti îndeajuns de obraznic cu proasta aia mică încât taică-său să te pălmuiască sau cel puţin să vină la mine să te reclame, nu mai ai ce căuta în casă! Dormi în pădure!

— Ce s-a întâmplat până la urmă?

— A fost ceva îngrozitor. Bineînţeles, Alfred n-a îndrăznit. A rămas peste noapte afară şi a făcut o dublă pneumonie.

— Într-adevăr, dur.

— Vă daţi seama, oftă Melania, că un asemenea copil nu mai avea şanse să ajungă un bărbat normal niciodată.

— Ce mi se pare ciudat, constată Cristescu, este că fiul n-a păstrat resentimente şi continuă, din câte mi-a făcut

impresia, să suporte acelaşi tratament înjositor, că şi astăzi îi acceptă fără crâcneală autoritatea.

— Nu spune nici măcar miau! Cred că există unele fiinţe cărora le place să fie maltratate. Bineînţeles, aceasta nu este o explicaţie suficientă, dar eu alta mai bună nu cunosc. Cert mi se pare faptul că Laura a izbutit să facă din el un bărbat victimă, complexat, care nu putea să nu cadă în ghearele primei fiare cu chip drăgălaş. Căci aceasta a fost Marina, nevasta lui.

Ochii bătrânei se aspriră şi Cristescu rămase mirat. Îi vedea prima dată altfel decât blânzi, binevoitori, candizi. Ochii unei fetiţe cu păpuşa sau iepuraşul preferat în braţe. Îşi manifestă surpriza şi Melania îşi trecu degetele peste pleoape.

— Ştiţi că mie nu-mi plac cuvintele nepoliticoase, dar pentru Marina nu există alt calificativ decât jivină, iar eu una aş prefera să-l ştiu pe Alfred în iad decât împreună cu ea.

— Au fost mult timp căsătoriţi?

— Patru ani. Alfred terminase de câţiva ani facultatea şi rămăsese în Bucureşti. A fost totdeauna un element strălucit. Marina era economistă. O figură nostimă, dintre acelea pe care franţujii le numesc *sournoises* – „parşive“. În prezenţa ei încercam un sentiment straniu. Instinctiv, n-o lăsăm niciodată să stea în spatele meu, simţeam nevoia s-o supraveghez. Ca şi cum mi-ar fi fost teamă să nu-mi facă vreun rău sau să fure ceva. Nici eu nu ştiu ce…

— Interesant.

— Cu Marina, Alfred îşi schimbase doar stăpânul, cu o diferenţă: în timp ce maică-sa îl tratase cu biciul, Marina avea o măciucă. Îl umilea – „stârpitură“ era doar o vorbă de alint –, îl punea în situaţii imposibile. Un singur exemplu, şi există nenumărate: în noaptea nunţii – erau vreo optzeci de musafiri – a dispărut două ore cu unul dintre oaspeţi, un inginer cu care trăise înainte şi nu voise s-o ia de nevastă. Restul, nu mai contează. Telefoane la spital, „întârzie, sunt

cu cineva în dormitor“, sau sunând de la munte: „Fac week-end-ul la Sinaia cu Popescu, vezi, nu-i alarma pe ai mei“ etc..

— Da, constată Cristescu, aproape incredibil. Cum s-au despărţit?

— L-a lăsat ea, după ce ancorase într-un port confortabil, un funcţionar diplomatic cu care a vânturat lumea. Pe unde o fi acum, nu mai ştiu. E deprimant, adăugă după o pauză, să ajungi la vârsta mea şi să constaţi că în viaţă izbutesc cei mai răi dintre noi.

Cristescu o cercetă curios. Era prima oară când o auzea enunţând panseuri triste. Melania rămăsese pe gânduri, jucându-se cu mărgelele de la gât. Întrebă pe neaşteptate:

— Îl suspectaţi cumva pe Alfred de crimă?

— Voiam să vă pun aproximativ aceeaşi întrebare: îl vedeţi în ipostaza de asasin?

Bătrâna şovăi imperceptibil:

— N… nu…

Maiorul o privi scurt, dar nu comentă. Mai flecăriră o vreme, apoi Cristescu, privindu-şi ceasul, se ridică.

— Ba da, draga mea, şopti privind visătoare uşa care se închisese. Îl văd în stare să omoare. S-a adunat în el alâta ură, atâta umilinţă, atâta autonemulţumire, încât un act excesiv devine inevitabil. Cel puţin ca să-şi demonstreze lui însuşi că e în stare de ceva ce-şi închipuie că ar fi o faptă de bărbat. Da, draga mea, sunt aproape sigură că Alfred a ucis. Nu puteai însă să i-o spui domnului maior. Ţii minte când ţi-a dăruit de Crăciun cutia de creioane Castell, obiectul lui cel mai de preţ? Şi asta doar pentru că îl sărutaseşi pe amândoi obrajii şi vârful nasului. De emoţie, începuse să plângă.

Ochii Melaniei se aburiră. O trezi mârâitul nerăbdător al lui Mirciulică. Avea chef să meargă la plimbare.

29

În legătură cu activitatea profesională a inginerului Dragu, Cristescu primise o fişă informativă oficială şi un telefon anonim.

A doua zi dimineaţă, la birou, parcurse nota redactată de Serviciul de cadre. O pagină dactilografiată, capodoperă de caracterizare tip, mâzgălită în grabă de un funcţionar plictisit. Îi dădu un bobârnac şi hârtia, după câteva volte şovăitoare prin aer, căzu pe covor.

„…element de nădejde… excelent din punct de vedere al pregătirii profesionale… Conştiincios… întreprinzător… spirit de organizare… răspunde prompt la toate chemările… şi etc., şi etc…“

„Ar merita, îşi zise maiorul, să mă duc să-l cunosc şi eu pe ipochimenul de la Cadre… Nu zic că pentru postul ăsta trebuie să fii neapărat doctor în psihologie, dar nici să umbli cu ochii legaţi…“

Căci i se părea imposibil, indiferent de capacitatea de disimulare a unui individ ca Dragu, a cărui viaţă doar uşor scormonită îl desemna ca pe un personaj cel puţin primejdios şi fără scrupule, să primească din partea unui serviciu competent calificativul „excepţional“!

Telefonul îl primise la prima oră, de cum intrase în birou.

— Domnul maior Cristescu?

— Chiar el.

— Vă ocupaţi de cazul inginerului Dragu.

— Exact.

— Vă dau un sfat. Luaţi legătura cu inginerul Octavian Nanu, din strada Vlăsiei 57. Veţi afla lucruri interesante.

— Cu cine vorbesc?

— Bună ziua!

— Aşa vă cheamă?

— Da. Un nume la fel de bun ca oricare altul.

Cristescu puse încet receptorul în furcă. Glasul aparţinea unei femei. Un glas cultivat, sigur, limpede, fără cea mai mică intenţie de măsluire.

Trase sertarul biroului şi deschise ghidul Bucureştiului. Peste câteva minute îşi îmbrăcă paltonul şi părăsi ministerul.

30

„Necompetitivă!“ îşi zise Cristea când o văzu pe Anca Dragu.

Aproape că dăduse buzna peste ea. Sunase direct la uşă, pretextând o urgenţă: în apartamentul de la etajul inferior era inundaţie, trebuia să vadă ce se întâmplă în baie.

Luată prin surprindere, drogată cu soporifice, Anca îi deschise. Purta un capot de molton decolorat. Părul în dezordine, fără luciu, părea un pămătuf de câlţi căţărat în vârful capului, iar obrajii supţi de nesomn şi lacrimi se prăbuşeau abrupt în bărbia ascuţită.

O luă spre baie, „numai asta îmi mai lipsea“, dar Cristea o opri.

— Nu vă mai deranjaţi, doamnă. Nu există nici o inundaţie.

Femeia îl cercetă mirată. Brusc, în ochi îi scăpără spaima şi instinctiv făcu câţiva paşi înapoi.

— Nu strigaţi! Nu vă fac nici un rău.

— Ce înseamnă asta?

— Că trebuia să vă văd neapărat şi altfel nu m-aţi fi primit.

Ameţită, Anca se rezemă de scrin.

— Nu înţeleg nimic. Ce doriţi?

— Voi fi scurt. Ştiu ce nenorocire vi s-a întâmplat şi primiţi, vă rog, condoleanţele mele. Regret că trebuie să fiu nedelicat în asemenea momente, dar sunt silit. Sâmbătă 15 decembrie, logodnica mea, Lelia Bogdan, avea întâlnire cu soţul dumneavoastră aici, la ora 19:00.

Anca îşi înfipse unghiile în marginea de marmură a scrinului.

— Ce ticăloşie! Dumnezeule!… Cum puteţi… Acum…

Lucian Cristea, delincvent, gangster de Dâmboviţa, individ predestinat prin vocaţie să trăiască baletând printre paragrafele Codului Penal, se simţi impresionat.

— Vă rog să mă iertaţi. Dar tocmai pentru că v-aţi iubit soţul, încercaţi să mă înţelegeţi. Din momentul în care a plecat spre locuinţa dumneavoastră, i-am pierdut urma, nu mai am de la ea nici un semn de viaţă. Pur şi simplu a dispărut.

— Ce pot eu să vă fac?… Ce vreţi de la mine?… Am fost plecată din Bucureşti…

— În preajma cărei ore s-a stabilit decesul?

Anca trase nervoasă de reverele capotului. Îşi muşca buzele spasmodic şi nu trebuia să fii specialist ca să-ţi dai seama că se afla în pragul unei crize de isterie.

— Nu ştiu nici eu… A fost frig… Ger… S-a stricat instalaţia… Lăsaţi-mă! Lăsaţi-mă!

— O ultimă rugăminte! Îngăduiţi-mi să arunc o privire prin apartament. Poate există vreo urmă… Măcar să ştiu dacă a ajuns aici.

Anca, doborâtă, se lăsă să alunece pe lângă scrin. Îşi aduse genunchii la gură şi îşi acoperi capul cu braţele.

— Fă ce vrei… Nu-mi pasă.

Cristea cercetă dormitorul, sufrageria, livingul, micul salonaş, atenansele. S-ar fi agăţat de orice: o agrafă, rujul eventual uitat, o batistă, vagi efluvii de Miss Dior, parfumul Leliei. Nu găsi nimic.

Încercă să-şi ia rămas-bun de la Anca, să se scuze încă o dată. Femeia scutură capul, mereu ascuns între braţe.

— Du-te!… Du-te!… Lăsaţi-mă!

Într-un elan de compasiune, Cristea îi puse mâna pe umăr. Nu găsi nimic să-i spună şi ieşi precipitat.

Suspine sfâşietoare cutremurau trupul firav.

— Iartă-mă, Marian… Iartă-mă…

31

Când Cristescu îşi manifestă dorinţa de a sta de vorbă cu Nanu, proprietăreasa, cucoana Lucreţia, desenă o figură atât de uluită, încât maiorul începu să râdă:

— Nu înţeleg ce vă surprinde.

— Stă la mine de doi ani. Sunteţi prima persoană care-l caută acasă sau la telefon. Aşa ins… orfan, n-am pomenit. Dar poftiţi… Poftiţi în casă!

Din obişnuinţă, Cristescu îşi roti ochii în jurul odăii. Amestec de mobile vechi şi noi, clasicul garderob cu oglindă – de zestre –, garnitura de 8500 „recamier“ cu fotolii, obiecte multe, mărunte, presărate peste tot. Închipuindu-şi că maiorul se uită la fotografia înrămată în plastic de pe televizor – un bărbat tip victimă cu o mustaţă bătăioasă în contrast aproape iar cu privirea de rumegător blajin –, cucoana Lucreţia zise:

— Răposatul… A fost grefier patruzeci şi cinci de ani la raionul Tudor Vladimirescu. De… Am făcut şi noi ce-am putut.

Cristescu sesiză substratul afirmaţiei, mustind de o satisfacţie domestică, emoţionantă în cumsecădenia ei.

— E foarte frumos…

— Ce-am putut… Un singur salariu, că al meu m-a ţinut acasă. Avem şi o fată, măritată bine, după un doctor… Luaţi o dulceaţă?

Amuzat – proprietăreasa îl trata ca pe un musafir personal – Cristescu refuză amabil, arătându-se presat de timp.

— Da… sigur… Cum să nu? Bătu într-o uşă cu furnirul cam scorojit. Domnu’ Octavian! Domnu’ Nanu!… Ai oaspeţi.

Rămase cu gâtul întins şi urechea la pândă, până se auzi mişcare dincolo. Uşa se deschise brusc şi apăru un cap ciufulit, cu privire de strigoi.

— Mă iertaţi un minut, spuse după ce Cristescu se legitimă. Mă schimb şi…

Chipul cucoanei Lucreţia căpătă o expresie conspirativă, „bârfă la portiţă“, şi şopti precipitat:

— Curios om. Cumsecade, cinstit, dar mut plăticã. Zace toată ziua în iatac cu ochii pe pereţi. Are vreun necaz, oare?

— Nu, surâse Cristescu… Am venit pentru câteva informaţii.

Nanu se ivi în prag şi cucoana Lucreţia se oferi gentilă:

— Puteţi rămâne aici, că-i mai cald. Eu tot am treabă în curte.

— Da, făcu Nanu repede, e preferabil.

„Pesemne, îşi zise Cristescu măsurându-l, dincolo mizeria e crâncenă. A apucat cel mult să arunce o cuvertură peste aşternut…“

Toată înfăţişarea lui Nanu trăda dezinteres, o silă de propria-i persoană şi tot ce-l înconjura. „Uite unul despre care, dacă auzi că s-a sinucis, exclami: era de aşteptat!“

Figura cu trăsături nesigure, stinse, de blond trecut de prima tinereţe, era aceea a unui bărbat ce-şi închipuie despre el că nu există deziluzie pe care să n-o fi cunoscut. Hainele ponosite aveau nevoie de perie, gulerul şi reverele erau plouate cu mătreaţă. Costumul părea intrat la apă – de ce toţi indivizii al căror interes pentru femei oscilează spre zero au pantalonii prea scurţi, în vreme ce centura le ajunge la subsuori? —, cămaşa verzuie era dubioasă.

— Ştiu de ce-aţi venit la mine, spuse brusc Nanu.

Cristescu îl privi surprins. Nu pentru că Nanu intuise motivul vizitei, ci pentru că făcuse prima mişcare. Şi-l închipuise mai degrabă circumspect, un ins care nu-şi dezvăluia imediat artileria, aşteaptă să fie atacat.

— De ce? întrebă Cristescu negăsind o replică mai bună.

— A murit Dragu şi probabil mă socotiţi unul dintre suspecţi.

— O afirmaţie interesantă, aprecie maiorul. Avem de-a face cu suspecţi doar în materie de crimă. Cine v-a informat că inginerul Dragu a fost asasinat?

Nanu râse. Un râs strâmb, cu buze chinuite. Deşi avea o dantură corectă, râsul îl urâţea.

— Lucruri din astea se află totdeauna, domnule maior.

— Doar când este vorba despre un cap de afiş sau faci parte din cercul mai îngust ori mai larg al victimei.

— Să zicem că pe mine m-a interesat în mod special persoana lui Dragu şi i-am urmărit în permanenţă evoluţia. Pe urmă, formula din *faire-part* e concludentă: tragica moarte. Nu tragic accident – maşină, avion etc. —, nu fulgerătoare – infarct, nu după o lungă şi grea suferinţă – boală incurabilă.

— Aproape logic, aprecie maiorul. Deci urmăreaţi îndeaproape existenţa inginerului Dragu. Înseamnă că persoana care mi-a sugerat să discut cu dumneavoastră era bine informată.

— Pot să vă întreb despre cine-i vorba?

Cristescu desluşi în ochii lui Nanu un interes atât de viu, încât deveni curios. Ce-l mai putea oare zgâlţâi pe acest dezabuzat, ce-l putea scoate din indiferenţa totală faţă de o viaţă lipsită de orice mugur de nădejde?

— Nu vă pot da un nume, căci nu mă aflu în posesia lui. Mi-a telefonat la birou o femeie care a ţinut să rămână anonimă.

— O femeie, repetă Nanu. Da… da…

— Presupun că vă gândiţi la cineva anume.

Octavian Nanu avu o scurtă ezitare. Ridică brusc din umeri: „nu mai am nimic de pierdut“.

— Cred că ştiu cine v-a sunat. Fosta mea logodnică, Cecilia Bratu. Mă rog, acum doamna colonel Vintilă.

„Aha! îşi închipui maiorul că sesizează despre ce-i vorba. Probabil încă una dintre istoriile acelea în trei ale lui Dragu: el – raiul, iubita disputată şi Nanu, logodnicul păcălit şi abandonat.

— Vă detestă chiar atât de mult?

— Poate că a făcut-o din spirit de justiţie, rânji Nanu, din responsabilă echitate cetăţenească. Suntem datori să dăm tot concursul nostru autorităţilor.

Maiorul – nu trebuia să îmbătrâneşti în miliţie ca să cunoşti mentalitatea generalizată în legătură cu „turnătorii“ – trecu peste observaţie.

— Bineînţeles, este vorba despre o simplă impresie, dar nu cred că doamna în cauză m-a căutat dintr-un puseu justiţiar.

— Nici eu nu cred, râse Nanu.

— Dragu a fost pricina despărţirii dumneavoastră?

— Indirect, da…

— L-a… iubit?

Nanu avu un gest de imensă osteneală.

— Toate îl iubeau… Ce importanţă mai are? Un lucru sigur. N-au trăit împreună. Completă cu greutate: El n-a vrut-o.

Maiorul nu comentă. Era limpede că pe Nanu, în ciuda blazării, întâmplările acelea vechi încă îl căzneau.

— Poate aş fi iertat-o… Ce caraghios! Să ierţi pe cineva că nu te iubeşte… În mentalitatea mea neroadă, mentalitatea tuturor bărbaţilor, esenţial mi se părea că nu-i aparţinuse. Gândire sălbatică, necivilizată. Uneori o strângere de mână conţine mai mult adulter decât o săptămână petrecută la Mamaia în aceeaşi odaie de hotel. Nu credeţi?

— Vă mărturisesc, se eschivă maiorul, că n-am reflectat asupra fenomenului. Personal, în probleme afective nu cred în sentinţe şi reţetare. Cuvântul decisiv îl are structura individului. În consecinţă, de ce v-aţi despărţit?

— Ea a plecat. După ce m-au dat afară din slujbă.

— Care a fost motivul concedierii?

— Dosarul meu e acolo, la întreprindere… Mi-e silă să mă mai gândesc… Toate au rămas departe, chestiunea carierei ratate nu mă mai atinge. Dacă vă interesează însă diabolismul unei persoane, canibalismul cu care un individ îl poate distruge pe altul şi ştiţi să citiţi printre rânduri, merită să răsfoiţi dosarul. E opera integrală a inginerului Dragu. Râse sardonic: „Dragul nostru domn Dragu…“

„Da, îşi zise Cristescu, cred că într-adevăr merită studiat.“

— Iau drept exact ceea ce-mi spuneţi dumneavoastră. Cecilia cunoştea situaţia reală?

— Cea pictată de Dragu. Nici măcar nu m-a lăsat să mă explic, să argumentez. Avea încredere oarbă, tâmpită în tot ce spunea, făcea şi afişa Dragu. Iar pe mine m-a suspectat în permanenţă de invidie. Ce minte obtuză! Doamne, Dumnezeule!… Nu vă supăraţi! Aveţi cumva o ţigară?

Maiorul îi întinse prompt pachetul. Spre deosebire de alţi fumători îl desfăcea complet, nu doar la un colţ, umplându-şi buzunarele cu tutun. Nevastă-sa făcea de fiecare dată scandal. La spălat, toate rufele căpătau un miros de „mahorcă“.

— Invidios! De ce dracu’ să fiu invidios? Pe un chip de *gigolo* 1980 şi o pereche de pantaloni bine călcaţi? Pe un cap găunos – ce preocupări şi veleităţi! – pe o inteligenţă de escroc? Mi-e indiferent ce gândiţi despre mine, dar am fost un bun profesionist, cu cel puţin opt capete şi cinci biblioteci de specialitate peste Dragu. Omul ăsta n-a deschis o carte tehnică de când a isprăvit facultatea, lucrarea de stat i-au făcut-o alţii… În sfârşit… Scuzaţi-mă, am obosit…

Arăta într-adevăr livid, umerii i se pleoştiseră.

— Nu vă reţin. Bineînţeles, despre lucrurile acestea vom mai discuta. Punctaţi-mi doar, vă rog, în mare, cum v-aţi petrecut ziua de sâmbătă.

Nanu îşi apăsă pleoapele cu mâna. Cristescu avu impresia acută că ard.

— Nu vă mai osteniţi, domnule maior. Eu l-am ucis pe Dragu.

32

Doamna Dora Miloia avea şaptezeci de ani, o garsonieră pe Bulevardul Macaralei, multă fantezie şi o vulpe argintie, pe care o chema Matilda, cumpărată în 1941 la celebrul Neumann din Braşov. În zilele frumoase o scotea din cutia de carton, înlătura cu infinite precauţii hârtia de mătase şi apoi îi făcea toaleta. O scutura de levănţică, îi peria spinarea trudită, dădea lustru ochişorilor de sticlă şi o boare de fixativ pe mustăţile pleoştite. Pleca apoi la plimbare vârându-şi adânc obrajii şi nasul în blana moale.

Doamna Miloia, pensionară, trăia absolut singură. Fusese căsătorită cu un medic, bărbat mohorât, plin de neîncredere în semeni, „toţi canalii sau imbecili“, care o deprinsese să trăiască izolată. Obişnuinţa şi timiditatea organică îi secaseră orice îndrăzneală faţă de contactul social. Abordată de vecini sau vânzătoarele din cartier cu observaţii convenţionale, bătrâna se fâstâcea, roşea parcă veşnic surprinsă asupra unei greşeli şi, după ce îngâna două-trei cuvinte, se grăbea să dispară.

Doamnei Miloia îi plăceau la nebunie dantelele şi cărţile cu detectivi. Misterul o fascina, evenimentele senzaţionale – poate reacţie a unei vieţi extrem de şterse, cu un grafic al existenţei mai neted decât un lac încremenit sub soare de iulie – o făceau să exulte.

O revistă editată de MAI constituia lectura ei preferată şi se simţise plină de însufleţire şi de elan tineresc, când un colonel de miliţie lansase un apel de ordin general tuturor

cetăţenilor de a fi vigilenţi, scoţând în evidenţă importanţa colaborării dintre autorităţi şi populaţie.

Plină de avânt, exagerase însă puţin şi, după vreo câteva săptămâni, făcuse o informare la miliţie. În apartamentul vecin, precizase gâfâind de emoţie şi cu glas clandestin, se întâmplau lucruri îngrozitoare. Era probabil vorba despre un sadic care-şi tortura victimele. Între şapte şi nouă seara, gemetele, vaietele, suspinele, mă rog, tot ce intră în portofelul caznelor, erau de-a dreptul sfâşietoare. „Ca pe vremea Inchiziţiei!“ O deplasare discretă la faţa locului lămurise lucrurile. Iezuitul, neînduplecatul Loyola, contabil la Ferma 30 Decembrie, învăţa să cânte la cimpoi.

Urmaseră, desigur, câteva momente dezagreabile. Ofiţerul o privise straniu şi-i sugerase discret că la clubul Femina din cartier oamenii îşi treceau vremea cât se poate de util şi plăcut. Mai dezagreabile erau întâlnirile inevitabile cu vecinul contabil. Îl evita din răsputeri. Se pare însă că şi celălalt dovedea aceeaşi îndârjire, dar în sens contrar. O pândea când ducea gunoiul la crematoriu sau deschidea brusc uşa, dacă auzea liftul oprindu-se. Cuvintele lui, totdeauna aceleaşi, rostite cavernos, îi tăiau respiraţia doamnei Miloia: „Asasinul vine la noapte!“

În dimineaţa aceea de iarnă ieşi ca de obicei pe balcon să presare seminţe pentru cei doi guguştiuci care o vizitau zilnic.

Deodată, încremeni de surpriză. Chiar în dreptul nasului ei se bălăngănea un bileţel care atârna de un soi de frânghie galbenă. N-avea ochelari şi nu-şi putea da bine seama despre ce era vorba. Se simţea paralizată, nu ştia cum să reacţioneze. Un glas pogorât din ceruri îi dădu ghes:

— Ia-l repede şi fă ce scrie acolo! Te rog.

Mâna nevăzută dădu drumul biletului, care căzu în balcon.

Bătrâna îl luă cu sentimentul că manevrează o bombă cu neutroni şi intră în casă. Speriată şi fascinată în acelaşi

timp, se duse întâi în bucătărie, unde înghiţi la iuţeală un extraveral.

„Ce aventură extraordinară!… N-aş fi crezut că aşa ceva se întâmplă cu adevărat…“ Se întoarse în odaie în vârful picioarelor, îşi luă ochelarii şi începu să observe obiectul. Ceea ce luase drept frânghie – amănunt şi mai extraordinar – era de fapt o şuviţă de păr lung, blond, împletit. La capătul ei, prins cu o agrafă, se afla biletul.

Doamna Miloia, sufocată de emoţie, descifră după mai multe încercări (literele erau scrise cu dermatograf pe o bucată de hârtie igienică): *Du biletul lui Lucian Cristea din strada Vlădeni 15B. E urgent.* Înăuntru, înfăşurat, un al doilea mesaj: *Oamenii lui Dolga mă sechestrează. Lelia.*

Doamna Miloia, răpusă de senzaţional, reflectă vreo jumătate de ceas. Primul impuls fu să dea buzna la miliţie, dar amintiri prea proaspete îi aduseră sângele în obraji. N-ar mai fi riscat în ruptul capului încă un moment penibil. „Dacă e cumva vreo glumă?…“

Până în strada Vlădeni însă se putea deplasa, iar decizia o va lua la faţa locului. Începu să se îmbrace. Îşi simţea inima ca un purice, dar aerul pe care-l respira era tare, ameţitor ca pe creastă de munte. Se afla în plină aventură.

33

Când se legitimă, Olga Gabrelotti tresări atât de puternic, încât se rezemă de cuierul din vestibul ca să nu cadă.

Îşi mai revenise, dar cearcănele, vrăjmaşul cel mai încăpăţânat al femeilor brune, stăruiau gropi vinete pe obrazul catifelat. Îl invită pe Cristescu să ia loc, fără însă să se aşeze şi ea. Mai zăbovi prin încăperea-studio făcându-şi treabă cu diverse mărunţişuri, de parcă, amânând începutul discuţiei, ar fi încercat să-şi adune gândurile.

Maiorul o urmărea discret. Era o femeie foarte atrăgătoare, prototipul italiencei frumoase. Tăietura ochilor, traşi spre tâmple, o făcea să semene cu Antoanella Lualdi. Pielea satinată, ca şi nările dilatate, trăda un temperament vulcanic, gura voluntară cu colţuri răzvrătite completa impresia: neînfrânare.

„O femeie dificilă, conchise maiorul, genul care-şi poate împinge partenerul până la cele mai mari nesăbuinţe, ea însăşi fiind capabilă de acte disperate…”

Definindu-i în mare geografia caracterului, maiorul nu fu surprins de felul degajat în care Olga recunoscu legătura nelegitimă cu inginerul Dragu. Indiferentă faţă de opinia semenilor, ca mai toţi indivizii ale căror pofte, nestrunite, le vor trasa totdeauna itinerarul existenţei, Olga reconstitui în faţa lui Cristescu peisajul dragostei ei. Îl iubise pe Dragu cu patimă, cu toată dăruirea, dar, la un moment dat, pretinzându-i imperios să divorţeze, declanşase

despărţirea. Nu era femeia care să se plimbe la infinit pe tristele alei ale adulterului.

— … Bărbatul pe care-l iubesc trebuie să-mi aparţină total, aşa cum eu mă dăruiesc fără rezerve.

— Adică 24 de ore din 24, surâse Cristescu.

— Chiar 25! Şi în somn! Nu suport bărbaţii care se uită pe furiş la ceas, se simt obligaţi să petreacă weekend-ul şi sărbătorile cu legitima, iar, ori de câte ori încearcă să se eschiveze, încep invariabil cu „de ce nu mă înţelegi tu, iubito!“

— Sunt neplăceri inerente într-o legătură clandestină. Dragu v-a ascuns că e căsătorit?

— Nu! Da’ ce-i cu asta? Ne împiedicăm de patru-cinci grame de aur şi o bucată de hârtie roz?

— Societatea are anumite legi…

— Nu mă interesează nişte legi imbecile, elaborate de toiege şi bărbi albe. La cincizeci sau şaizeci de ani ai uitat că ai fost tânăr, dacă ai fost vreodată, nu mai ştii ce simţi când strângi omul iubit în braţe. Dragostea nu are canoane, se anfişează de coduri şi decrete. E guvernată de un singur verb: a iubi.

Se înfierbântase, ochii întunecaţi străluceau ca îmbăiaţi în beladonă, nările vibrau.

— Teoria dumneavoastră e interesantă, aprecie Cristescu. Faceţi abstracţie însă de faptul că exact dumneavoastră, tinerii, bărbaţi sau femei, imediat ce vă aflaţi de cealaltă parte a baricadei, mai bine-zis în tabăra celor legitimi, apăraţi cu dinţii legile de care pomeneam. Hai să răsturnăm situaţiile: închipuiţi-vă că dumneavoastră aţi fi fost soţia lui Dragu, iar o altă femeie i-ar fi cerut să divorţeze.

— Dacă cei doi s-ar fi iubit, nu m-aş fi opus…

„À d’autres, micuţo“, îi replică în gând Cristescu.

— …iar în afară de asta, dacă aş fi fost o Anca, nu m-aş fi încumetat, n-aş fi avut neruşinarea să aspir la un bărbat ca Marian Dragu.

Maiorul avu o mişcare a capului – „ia te uită!“ – şi zâmbi uşor maliţios.

— Scuzaţi-mă… Dar există vreun bărbat la care dumneavoastră aţi avea bunul-simţ să nu aspiraţi?

— Nu! Încă vreo cinci ani. După aceea, sunt gata să părăsesc arena.

— Aş fi curios să vă întâlnesc atunci, declară visător Cristescu. În sfârşit… Toate acestea sunt teorii. Relataţi-mi, vă rog, cum aţi petrecut ziua de sâmbătă.

Femeia îşi subţie privirea. Ochii păreau două bride oblice.

— Credeţi că eu l-am ucis?

— Nu cred nimic şi, în general, mă feresc de prejudecăţi. În materie de crimă, primul suspect este soţul…

— Pe oaia aia puteţi s-o excludeţi aprioric, îl întrerupse Olga. E o cretină cu şira spinării din gelatină.

— …apoi, reluă mereu surâzând Cristescu, amantul sau amanta. Dumneavoastră n-aveţi nimic dintr-o ovină, iar spinarea pare de bronz.

— Cum s-ar spune, îmi daţi la cap cu propriile mele argumente. Adevărat, l-aş fi putut omorî, străbunii mei sunt din Sicilia, oameni născuţi sub constelaţia lui Venus, care şi-au furat iubitele, s-au spintecat în pumnale pentru ele. Dragostea pe meleagurile acelea e la fel de fierbinte, la fel de ucigătoare ca şi soarele care le stăpâneşte. Repet însă, nu eu l-am omorât pe Marian.

— Vă cred. Cum v-aţi petrecut deci ziua de sâmbătă?

— Am stat în casă. Nu m-am dus nici la serviciu. Mi-era foarte rău.

— Există cineva care ar putea s-o confirme?

— Nu. N-am răspuns nici unui apel. La uşă, sau telefonic.

Cristescu îşi muşcă buzele. O fixă câteva clipe în tăcere.

— Nici… n-aţi telefonat?

— Nu.

— Precis?

— N-am telefonat nimănui.

— Mda… E ceva care nu merge. Să fi existat concomitent în viaţa inginerului Dragu două femei – legături extraconjugale – desigur cu acelaşi nume? Ştiţi, Olga, fără să fie Rozalinda sau Cleopatra, nu-i totuşi un nume foarte comun.

— Nu înţeleg nimic…

— Nici eu! Există un martor care a auzit o discuţie telefonică purtată de inginerul Dragu, sâmbătă 15 decembrie în cursul dimineţii. Fraza finală a victimei mă umple de nedumerire: „Bine, Olga! Te aştept până în prânz…“

Femeia rămase cu ochii la maior. Expresia era a unui om rătăcit în pădure.

34

— Arăţi ca o mâţă care a umblat la borcanul cu smântână.

Sică Tropicalu’ – opera intens vara, pe litoral: chelner, omul cu toneta de îngheţată, escroc, hoţ (prăduia sacoşe imperialiste pe plajă şi valize de toate naţiile în camere de hotel) – o cercetă atent.

Era un bărbat scund, cu burticică la treizeci de ani şi cu o figură simpatică, jovială, care-i deruta pe mulţi. Trecea în general drept un Mitică, tip eminamente cumsecade, cu familie gălăgioasă, amator de *matchuri* vizionate pe stadion, partide de table în maiou şi pantaloni de pijama, şi „una mică, aici, după colţ“ cu amicii.

Lelia îi azvârli o privire dispreţuitoare.

— Nu-mi pasă cum arăt. În orice caz, în viziunea ta artistică.

Sică se lăsă să alunece în fotoliu şi începu să râdă.

— Ba să-ţi pese, gagico! L-ai auzit pe patron! Te lasă gigea şi nevătămată, câtă vreme o ţii pe şosea. La a mai mică fentă însă, îţi ajustează muianul. Atât! O poză retuşată şi te-ai aranjat de-o pensie la vârstă fragedă.

— Poţi să mă scuteşti de conversaţie?

— Nu eşti obligată să mă asculţi, dulceaţo. Mi-am închipuit însă că te interesează dacă arăţi ca Sophia Loren sau ca o poieniţă arată de obuze.

Lelia îşi stăpâni o undă de înfiorare. Cu patru zile în urmă, îl văzuse prima oară pe patron, dar nu trebuia să-l priveşti de două ori ca să-ţi dai seama ce fel de individ este.

Dur, fără scrupule. Nu ţi-l puteai închipui zâmbind şi nimeni, niciodată, nu-l văzuse cu vreo femeie. Ceea ce cutremura în mod special era privirea, şi nu o dată, în tramvai, pe stradă sau într-un magazin, necunoscuţi care-i întâlneau ochii tresăreau, simţind un inexplicabil nod de spaimă.

Despre Dolga – simplu, Dolga, singurul din tagmă fără poreclă şi care nu vorbea în argou –, Luc îi povestise romane. Cândva, merseseră pe aceeaşi mână. Se despărţiseră cu doi ani în urmă. Cristea, el însuşi o fire autoritară, extrem de voluntar, nu mai suportase atmosfera de teroare, modul autocratic în care Dolga îşi conducea oamenii. Îl provocase la o discuţie deschisă (amândoi veniseră însoţiţi de „gorile“) şi se despărţiseră după trei ore de tratative, în termeni civilizaţi, dar glaciali. Vor coexista, având însă grijă să nu stea unul în calea celuilalt. Cu această ocazie, practic, îşi împărţiseră Bucureştiul în două fiefuri ale căror graniţe fuseseră delimitate precis. Hotarul principal îl constituia Calea Victoriei, continuând traseul până la Casa Scânteii. În stânga avea să opereze Dolga, în dreapta Cristea, orice imixtiune urmând să fie plătită. Până acum, convenţia fusese respectată.

Interesant la Dolga, povestea Luc, era atmosfera de mister de care ştiuse să se înconjoare. Nimeni nu-i cunoştea trecutul, locuinţa, ce învârtise până la patruzeci şi cinci de ani, când se afirmase în lumea interlopă datorită câtorva lovituri îndrăzneţe. În general, acţiona iute, totdeauna extrem de documentat, cu metode originale. Vorbea „spălat“ şi Cristea bănuia că individul are studii superioare, probabil Dreptul: o anume terminologie de specialitate, „bicicleta“ cu care făcea slalom printre subtilităţile Codului Penal, nume de jurişti activi scăpate în câteva ocazii.

La răpirea Leliei participase el însuşi, ajutat de o singură persoană, omul de la volan. O despărţeau douăzeci sau treizeci de metri de locuinţa lui Marian, când îşi simţise

gura astupată cu o cârpă şi braţul strâns ca într-o menghină. Până să se dezmeticească, se trezise în maşină.

Şoferul demarase în viteză, rânjind:

— Acu’ poţi să dai drumul la difuzor, păpuşico!

— N-o sfătuiesc, observase uscat patronul. Îi întinsese o pereche de ochelari negri. Dacă vrei să n-ai neplăceri, pune-i. Adăugase după câteva clipe, apăsând pe silabe: Eu sunt Dolga.

Lelia, perplexă, îngrozită, se ghemuise în fundul maşinii. I se părea că vizionează un film, că momentele trăite nu-i aparţin. „Eu sunt Dolga.“ Subtextul era străveziu ca sticla: „E de ajuns, nu?“

Fusese, într-adevăr. Din clipa răpirii, Lelia nu scosese încă o singură silabă. Se întreba care ar putea fi motivul concret al acestei sechestrări. Era bineînţeles legat de Cristea, de rivalitatea dintre cele două tabere, dar nu sesiza miza. Gândul însă că, oricât ar fi de crâncenă, Lucian n-o va sacrifica, o mai calmă. După vreo douăzeci de minute – deci o distanţă apreciabilă de centru, calculase Lelia – maşina oprise. Coborâseră. Dolga o luase de braţ, îndrumându-i paşii.

— Îţi ţii gura.

Intraseră într-un lift, apoi, în sfârşit, în apartamentul acesta care părea nelocuit. Dintre cele două camere, doar una era sumar mobilată. O canapea extensibilă, un fotoliu, două scaune şi o masă improvizată dintr-o placă PFL aşezată pe un cufăraş de lemn cum aveau odinioară soldaţii din mediul rural. În bucătărie, nici un fel de veselă sau tacâmuri, doar câleva pahare, ceşti şi un fierbător electric, în baie un săpun, două prosoape şi sulul de hârtie igienică.

Un interior mut, dar grăitor în ermetismul lui: aici nu locuia nimeni, era un simplu refugiu şi, aşa cum se dovedea acum, loc de sechestrare al ostaticilor.

Imediat după sosire, Dolga dispusese scurt:

— Treci în baie şi dezbracă-te. Citi spaima aprinsă în ochii Leliei şi completă dispreţuitor: Ai un halat... Fii fără

grijă, nimeni nu te va atinge.

Năucă, Lelia se schimbase. Îi tremurau mâinile, nu nimerea fermoarul, clipsul sutienului. Cedând unui impuls nedefinit, ascunsese pieptănul şi trusa de machiaj din material plastic în sifonul WC-ului.

Dolga se adresă scurt tipului care condusese maşina:

— Le faci pachet şi le pui în portbagaj. Apoi către Lelia: Domnişoară, vei fi silită un timp să locuieşti aici. Durata sejurului depinde de amicul Cristea.

— Ce trebuie să facă? îngânase Lelia.

— Ţi-o va spune personal. Accentuase: Dacă va face ce trebuie.

Lelia, cu inima pierită, se interesase:

— Şi… dacă nu va face?

— Vei suporta dumneata consecinţele. Un avertisment. Nu încerca să iei legătura cu exteriorul, nu alarma blocul, locatarii de aici. Cât timp joci corect, nu ţi se va întâmpla nici un neajuns. Un om de-al meu te va supraveghea fără întrerupere. Dacă trişezi, vei regreta o viaţă. Arătă cu degetul spre faţa Leliei: Îţi place cum arăţi? Atunci stai liniştită şi gândeşte-te la marii mutilaţi.

Şoferul rânjise:

— Adică dacă nu vrei să-ţi schimbi poza de la buletin, stai în coadă, pe picioarele din spate.

Şi totuşi, Lelia nu aşteptase stând în coadă. Impulsivă, capricioasă, detestând să primească porunci, sufocată de mânie stăpânită – un impotent probabil care se crede dur şi face cinema cu mine! – căutase timp de trei zile o soluţie pentru a-l contacta pe Lucian. Tropicalu’ o supraveghea fără întrerupere, iar noaptea o silea să ia un somnifer puternic. Reflectând, îşi dăduse seama că nu avea posibilitatea de a-l alerta pe Luc decât în scris. Dar în toată casa nu exista nici o bucată de hârtie, nici un creion. Admiţând însă că impedimentul s-ar fi putut depăşi, era incapabilă să ofere cel mai modest punct de reper al adresei unde se află. De la fereastră – avea permisiunea să

„admire natura“ fără oprelişti – nu desluşea decât o pădure de blocuri. Se afla deci într-un cartier nou, dar care dintre ele? Chiar pentru un bucureştean sadea ar fi fost imposibilă detectarea. Felia aceea de capitală se putea numi la fel de bine Chibrit, Drumul Taberei sau Pajura…

Ideea de a folosi drept instrumente de scris dermatograful şi hârtia igienică îi venise încă din primele ceasuri de captivitate. Problema se punea însă cum şi prin cine putea fi transmis mesajul. Soluţia fu oferită de cele optzeci de ţigări fumate zilnic de Sică. Trebuia mereu aerisit – Lelia reclama migrene cumplite – şi, de la o vreme, plictisit, individul îi îngăduia, desigur supraveghind-o mereu, să deschidă singură fereastra. Cu acest prilej, constatase că, în fiecare dimineaţă, la ora opt, la etajul inferior o femeie în vârstă – glasul i se auzea desluşit – chema porumbeii să le dea de mâncare. Biletul către Lucian îl alcătuise. Mai trebuia unul pentru bătrână, unde în cuvinte puţine şi cât mai limpezi, să-i explice situaţia. Dar cum să-i parvină? Aruncate – riscau să fie luate de vânt. Sfoară nu se află în casă, halatul n-avea cordon.

Şi, dintr-o dată, ochii îi scăpăraseră de satisfacţie: părul! Părul, una din marile ei podoabe, şi care despletit îi ajungea până la şale.

Îşi tăiase o şuviţă – avea forfecuţă în trusa de machiaj –, îl împletise, agăţase biletele în agrafă. Şansa făcuse ca Sică să prepare în bucătărie cafeaua şi avusese astfel posibilitatea să strecoare bătrânei şi câteva cuvinte.

Totul mersese ca pe roate, dar din nefericire nu-şi controlase reacţiile, iar Tropicalu’, izbit de expresia de triumf, intrase la bănuieli. Ca să-i abată gândurile, dar vrând şi să-şi alunge nedumeririle, Lelia i se adresă pe un ton indiferent:

— Aş vrea să te întreb ceva…

Sică o privi mirat. În patru zile Lelia evitase orice schimb de replici, răspundea doar direct interpelată şi cu maximum

de laconism. Tropicalu’ conchisese că gagica-i necuvântăreaţă.

— Parcă spuneai că n-ai chef de conversaţie.

— Uite că mi-a venit, şi zâmbi cum aflase de mult că-i stă bine.

„Măiculiţă! se holbă Sică. Asta zic şi eu Buftea! Ce smile! Ce govie! Ce proteză neaoşă!…“

— Trec pe recepţie. „Răspundem ascultătorilor.“

— Cunosc convenţia dintre Cristea şi patronul tău. De ce o calcă azi Dolga?

— De unde ştii că Dolga a dat startul? Poate că ălălalt l-a provocat.

— Exclus! Sunt cu Lucian de un an de zile. Îmi spune absolut tot ce face.

— Ca să vezi! se miră sincer Tropicalu’. Nu-l credeam aşa de fraier încât să-şi arate cărţile fufei.

Lelia trecu peste observaţie.

— De ce Dolga nu-şi mai respectă cuvântul?

— Păpuşică, tot ce pot să spun e că eu sunt simplu trăpaş în oastea jupânului şi nu consilier. Dacă într-adevăr nu l-a asmuţit Cristea, nu văd decât două explicaţii: ori ibovnicul matale a tras un tun mare, dar atât de mare că de poftă ochii lui Dolga salivează, ori i-a venit ăstuia al meu poftă să împărtăşească peste toată tagma. Completă cult: N-ai văzut şi la istorie? Napoleon, Hitler şi ăilalţi nasoi…

— Şi dacă, dacă totuşi Dolga va cere ceva imens, iar Lucian nu va putea să-i satisfacă pretenţiile…

Sică zâmbea amuzat. N-o întrerupse.

— Ce se va întâmpla cu mine?

— Fetiţa taichii, atunci nu te invidiez. Dar fiindcă mi-ai zâmbit cu talent, din două în două duminici, când mă duc în vizită de protocol la maică-mea – stă chiar vizavi de Bellu – am să-ţi depun o floricică frumoasă pe piept.

35

Casa doamnei Cecilia Vintilescu, ca şi întreaga ei persoană plus anexele – soţ şi copii – prezentau toate simptomele prosperităţii caracteristice de după anii ’60. Apartament proprietate personală (cinci camere, două WC-uri, bucătărie pardosită cu marmură), mobilă de comandă refuzată la export, covoare manuale, kilometri de macrameu, expoziţie de cristaluri Stirex. Nu lipseau tot felul de obiecte cu sclipici, *made în vest*, nici acolo ieftine, dar cumpărate de turişti al căror bun-gust se extaziază dinaintea stridenţei îngrijit meşteşugite. De pildă, în sufragerie se aflau două aplice – ciorchini de struguri verzi fosforescenţi, în salon un soi de veilleuză ca o ciupercă a cărei pălărie era alcătuită dintr-o multitudine de fire metalice, circular mobile. Pusă în priză, abajurul ciupercă începea să se învârte, alternând culorile curcubeului, tot fosforescente. Copiii o – fetiţă şi un băiat – se încadrau perfect în peisaj. Bine hrăniţi, conştienţi de bunăstarea părinţilor şi arborând în sensul ăsta o siguranţă tangentând suficienţa, şcoliţi peste poate: „fac engleza şi germana de la patru ani, asta mică e la şcoala de gimnastică, ştiţi, chiar Nadia Comăneci a remarcat-o, alaltăieri i-a dat 10 la pod, băiatul e la înot…”

O zbughiseră la joacă după câte un săru’ mâna cântat. Maiorul se crispă. Nu era de acord cu săru’ mâna – indiciu sigur de politeţe mahalagească – adresat unui bărbat şi mai ales de către o fetiţă.

Privind-o pe Cecilia Vintilescu, maiorul încercă să şi-o imagineze aşa cum arăta cu ani în urmă, când o iubise Octavian Nanu. Azi era o femeie la vreo treizeci de ani, grăsunică şi picantă. Avea o mutrişoară drăgălaşă şi presimţeai din capul locului că e genul de femeie dotată cu acel ceva – fără a fi vreo frumuseţe – datorită căruia bărbatul îi ciuguleşte din palmă. Era vioaie, vorbăreaţă, zâmbea, ochii îi jucau în cap neliniştiţi ca două lăcuste.

— Cu ce vă pot servi?

Deschise barul bibliotecii şi se dădu la o parte pentru ca maiorul să poată admira oastea de sticle.

— Mulţumesc. Nu pot lua nimic. Sufăr de ulcer.

— Măcar un Cointreau… E original… Sau nu, ca să nu mă înjure doamna, am să vă ofer o benedictină. E absolut inofensivă.

Maiorul detesta menta, dar îşi zise că, de vreme ce femeia ţinea să-şi consume showul, nu vedea de ce n-ar face-o fericită.

— M-aţi sunat la birou, începu incert Cristescu.

Cecilia surâse şi două gropiţe sexy îi înfloriră în obraji.

Clipi complice:

— Tavi, vreau să spun Nanu, v-a sugerat-o, nu-i aşa?

— Intenţia dumneavoastră era să rămâneţi anonimă.

— Da… într-un fel. Ştiţi, soţul meu are o funcţie, nu ne-ar plăcea să fim amestecaţi în genul acesta de poveşti.

— Aţi făcut-o totuşi.

Cecilia se uită la el clipind ca o păpuşă.

„Asta o să se creadă Scufiţa Roşie şi la cincizeci de ani. Chestia e că ţine! Da, domnule, îi stă bine! Pariez că bărbatu-său e tipul de moş Martin, fericit să danseze rock după cum îi cântă «fetiţa lui».“

— Dumneavoastră n-aţi fi făcut-o? Pe mine nu m-a lăsat conştiinţa să tac. Vedeţi, prea i-am cunoscut bine pe amândoi. Pe Nanu şi pe Marian…

Cristescu oftă imperceptibil. „Ăla care i-a fost logodnic e Nanu, ca la armată sau la serviciu. Derbedeul ălălalt e

Marian…“

— L-aţi iubit pe Octavian Nanu?

Ochii femeii alunecară. Începu să se joace cu medalionul de la gât.

— Da, cred că da… Când eşti foarte tânăr, nu poţi să-ţi analizezi sentimentele.

— El… el vă iubeşte şi azi.

Cecilia îşi pocni palmele îngrozită. Dincolo de „număr“, se simţea însă satisfacţia femeii cochete, încântată că stăpâneşte inima unui bărbat chiar dacă n-ar accepta din partea acestuia nici măcar să-i facă pantofii.

— Bietul băiat! Nu se poate… Îmi pare rău pentru el. Aveam convingerea că şi-a refăcut viaţa.

— E greu să-ţi refaci viaţa, după ce eşti de două ori KO. Şi în viaţa profesională şi din punct de vedere afectiv. De ce l-aţi părăsit?

— Mă dezamăgise îngrozitor. În fond, el este vinovat de toate necazurile lui. Îl invidia pe Marian, se îngălbenea şi începea să tremure doar când îl întâlnea.

— Sunteţi încredinţată că era vorba de invidie?

— Dar ce altceva?! Alergie? Idiosincrazie? Vedeţi, Nanu era incapabil să primească, nu cu bucurie, dar măcar cu indiferenţă succesele altora. Am fost împreună trei ani. Ei bine, în tot acest răstimp doar de două persoane mi-a vorbit frumos, iar una dintre ele era maică-sa.

— Poate că ceilalţi nu meritau.

Doamna Vintilescu începu să râdă:

— Nici dumneavoastră nu credeţi în ceea ce spuneţi. E absurd ca, într-o instituţie de sute de persoane, toţi să fie abjecţi şi ticăloşi. Iar pe Marian, insist, pur şi simplu nu-l suporta.

— L-aţi iubit pe inginerul Dragu?

Pusese întrebarea conştient că nu-i delicată, dar Cecilia Vintilescu nu era femeia care să se froaseze. Prea îi plăcea mult să vorbească despre ea însăşi, să se etaleze, să se demonstreze, să se glorifice: „Uite ce fel de femeie sunt

eu!…“ Şi împrejurările, nu-i vorbă, îi erau favorabile. La serviciu adulată – „ce fată delicioasă e Cici!“ – în familie, fără îndoială divinizată, motorul, benzina, bucuria casei. Era suficient să observi expresia de adoraţie a copiilor când se uitau la ea.

Cecilia îşi ridică privirea din covor.

— Singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată, a fost, este soţul meu.

„Înălţător, dar sună a cărticică de morală. Mă aşteptam la un răspuns mai *flash*…“

— Bineînţeles, adăugă iute Cecilia, l-am admirat pe Marian. Era imposibil să nu-l admiri. Nu-i lipsea nimic. Un fizic de Adonis, minte strălucită, maniere şi gentileţe de marchiz… A admira însă nu înseamnă neapărat şi a iubi.

— Probabil… Spuneţi-mi, doamnă, credeţi că Octavian Nanu l-a ucis pe inginerul Dragu?

Femeia rămase pentru prima oară pe gânduri. Pe faţa bucălie, un burete nevăzut ştersese orice expresie.

— O afirmaţie în acest sens implică multă responsabilitate.

— Vă rog să nu vă simţiţi angajată în nici un fel. Ceea ce vă solicit e o simplă opinie.

— Posibil, şopti greu Cecilia, dar nu sigur. Un fapt rămâne categoric: Nanu e un om ranchiunos şi violent. Odată, într-o criză de gelozie, aproape că m-a strangulat… Cu el aţi vorbit?

— Da!

— Şi ce v-a spus?

— Că el e asasinul inginerului Dragu.

Cecilia căscă gura. Un molar de aur strălucea multicolor la lumina veilleuzei ciupercă. Se redresă după câteva clipe, îşi trase rochia peste genunchii rotunzi.

— Să-l cred? insistă Cristescu.

— Da, făcu într-un târziu Cecilia Vintilescu. Am bănuit chiar de la început…

36

Doamna Dora Miloia detectă cu uşurinţă strada Vlădeni unde locuia Cristea. Bucureşteancă get-beget, cunoştea bine centrul. Îi plăcuseră totdeauna plimbările, iar răposatul Miloia, dermatolog, nu prea avusese dever. De altfel, fusese unul dintre puţinii medici care în perioada cabinetelor nu făcuse avere, nu izbutise să cumpere nici măcar un Wartburg – metrul bunăstării româneşti din primii ani de „democraţie populară“. În consecinţă, aveau timp să se plimbe, şi doamna Dora se simţea şi azi înfioratăde emoţie când îşi amintea promenadele din serile de iunie, învăluite în dantela grea a teilor înfloriţi. Se ţineau de braţ – apropo, de ce astăzi perechile merg alături ca doi străini, şi cel mult tinerii se ţin pe după umeri? – şi flecăreau câte în lună şi în stele. Când Miloia îşi închipuia că sunt singuri, în lumina ocrotitoare a felinarelor, plouaţi cu stele şi arome de primăvară, o îmbrăţişa. Şi împliniseră amândoi şaizeci de ani… Dora roşea ca o fecioară şi Miloia avea atunci dinaintea ochilor fetiţa de şaptesprezece ani, elevă la Liceul Sfânta Maria, pe care o invitase, cu glas sugrumat de timiditate, să ia un *éclair* împreună la Zamfirescu.

Sună o dată timid. Se trezi în faţa unui bărbat scund, cu cozorocul şepcii tras pe o ureche şi care se uita la ea holbat.

— Aţi greşit, spuse Mielu 46, dând să închidă.

— Probabil, se bâlbâi Dora Miloia. Vă rog să mă iertaţi. Îl căutam pe domnul Lucian Cristea.

— A! făcu Mielu. Păi atunci aţi nimerit la fix… Intraţi…

Bătrâna se foi neliniştită.

— Dumneavoastră sunteţi domnul Cristea? Ca persoană avizată, adăugă: Poate aveţi o legitimaţie… ştiţi, m-aş simţi mult mai sigură.

Celălalt o privi căpiat. „Ce-i cu puria asta, domnule? Aşa, e cam leat cu armistiţiul, deşi nici atunci nu mai era de mult fată mare, în plus, pare căzută în cap. Auzi! Legitimaţie! De ce nu şi Wasserman-ul?“

— Stimată doamnă, Cristea trebuie să pice din moment în moment. Eu sunt prietenul lui. Poftiţi.

Bătrâna ar fi vrut să refuze, dar îi era ruşine. Intră şovăitoare, ţinând strâns poşeta la piept, de parcă ar fi vrut să i-o smulgă cineva.

Îşi roti ochii prin încăpere, fără să observe nimic. Trăia o stare de exaltare şi, de emoţie, i se umeziseră ochii. Mielu o studia pe faţă, din ce în ce mai uimit. Îi inventarie ţinuta, mâinile slăbuţe pe care două inele, verigheta şi probabil diamănţelul de logodnă, jucau, vulpea – şi asta contemporană cu tovarăşul Roosevelt. Nu, hotărât, persoana îl deruta, nu făcea parte din jumătatea lui de Bucureşti, habar n-avea cum s-o trateze. Îşi aminti că afară e frig şi se îndreptă spre un bufeţel.

— Luaţi o ţuică?

— O ţuică? Nu… nu cred… adică sunt sigură.

— Păcat… V-aţi mai fi încălzit.

Mielu îşi scărpină creştetul capului, căutând subiect de conversaţie. Bătrâna, deşi caraghioasă – ţipa pe ea naftalina şi ceaiul de plante –, îl intimida vag. Se interesă:

— Aveţi vreo afacere cu domnul Cristea?

Dora Miloia dădu importantă din cap, dar nu oferi amănunte. Mielu începu să fluiere un rock, trecu apoi la fereastră. Când auzi cheia în broască, răsuflă fericit:

— A venit!

Bătrâna schiţă o mişcare de parcă ar fi vrut să se ridice.

Din vestibul se auzi glasul lui Cristea, care se scutura de zăpadă:

— Vreo veste?

Mielu răspunse laconic:

— Da.

Luc dădu buzna în încăpere, abia respirând.

— A telefonat?

Era înfrigurat – nu, nu gerul de afară –, sumbru şi chipeş. Şuviţele de păr negru, umezite, îi alunecau pe frunte, ochii ardeau. O văzu pe bătrână şi rămase cu mâna agăţată în nasturii scurtei de blană. Lui Mielu îi plăcu expresia lui Luc şi îşi împleti degetele pe pântece, anticipând satisfacţii grase. Explică succint:

— Doamna vrea să-ţi vorbească.

Bătrâna se bâlbâi:

— Vin din Chibrit… Ştiţi, acolo locuiesc… am… am o scrisoare… poate ar fi mai corect să-i spun bilet pentru dumneavoastră.

Îi întinse un pacheţel de plastic, pe care Cristea îl desfăcu fără să înţeleagă nimic: un sul subţire de hârtie igienică, o şuviţă de păr împletit… Citi cuvintele pictate cu dermatograf şi exclamă perplex:

— Fantastic!

— Exact aşa mi-am spus şi eu, declară fericită doamna Miloia.

Mielu 46 se îndreptă în fotoliu:

— Pot să aflu şi eu despre ce-i vorba?

— Un mesaj de la Lelia, făcu Luc.

Figura i se înăsprise brusc, ochii îi străluceau drăceşte. Mielu se sufocă de uimire:

— Ei, lasă-mă!

— Da. A priponit-o Dolga.

Mielu înghiţi în sec. Dacă Dolga intră pe emisie, e bine să tragi pe dreapta. Cristea îşi înfipse mâinile în buzunar.

— Ce vrea ăsta, domnule? Poţi să-mi explici? Ce vrea?!

— Vrea mult, în orice caz, decretă Mielu. N-ar fi deranjat altfel gagica.

Bătrâna povesti cum intrase în posesia mesajului, se rătăci în detalii, se prăpădi de admiraţie în faţa igeniozităţii

de care dăduse dovadă Lelia.

Cristea atinse cu degete tremurânde şuviţa împletită. Trupul îi tresări brusc, ca electrocutat.

— Hait! făcu Mielu.

Cunoştea reacţia. Constituia totdeauna preludiul unor hotărâri brusce, lipsite de chibzuinţă, de o cutezanţă dementială.

— Ştiu ce am de făcut. Se adresă bătrânei cu un glas clocotind de mânie abia stăpânită. Daţi-mi, vă rog, adresa dumneavoastră exactă.

Doamna Miloia o recită cu conştiinciozitate, dădu informaţii de taximetrist asupra posibilităţilor de transport, oferind variante de genul îl luaţi pe 74 până la... de unde urcaţi în 319 sau dacă preferaţi tramvaiul etc...

— Mulţumesc, doamnă, i-o reteză Luc gâfâind de nerăbdare. Am o rugăminte: dacă vreţi să ne ajutaţi într-adevăr, nu discutaţi cu nimeni, dar *absolut* nimeni despre această întâmplare.

— Desigur, dumneavoastră vă pricepeţi mai bine. Dar poate că miliţia...

— În nici un caz! Insist, nu comentaţi, nu vorbiţi.

După plecarea bătrânei, Mielu se interesă:

— Ce ai de gând?

Cristea nu răspunse. În ochi avea dinamită. Mielu 46 spuse încet:

— Ai grijă, coane. Ca să te iei de Dolga, îţi trebuie spinare blindată. Eu aş lua-o ca la ONU: tratative şi coexistenţă paşnică.

Cristea continuă să tacă.

Copleşită de propria ei importanţă şi încredinţată că a făcut o faptă bună, doamna Miloia se duse la cinematograf şi vizionă cu deliciu un film documentar despre realizările CAP-ului din Floreşti.

37

Zoe Dragu îl primi după-amiază. Trecuse aproape o săptămână de la asasinarea inginerului şi maiorul, care îndura greu, chiar după atâţia ani de meserie, contactul cu rudele apropiate ale unei victime, apelase la oficiile colonelului Odobescu pentru a intermedia întâlnirea.

Lui Cristescu îi fu de-ajuns o singură privire pentru a constata că doamna Dragu, deşi greu încercată, avea suficient resort şi curaj care-i îngăduiau să depăşească nenorocirea. Îi admiră doliul elegant şi nu trebuia să fii un subtil, ca să-ţi dai seama că femeia aceasta avusese toată viaţa mare stil. Cristescu mai făcu o constatare neaşteptată: deşi doamna Dragu cocheta cu vârsta senilă – în jur de şaptezeci de ani – era imposibil să te gândeşti la ea ca la o bătrână. Chiar în spate, era convins, nimeni nu-i spunea „baba aia de la etajul cinci“.

Maiorul îi prezentă condoleanţe cu o discreţie stângace. O uşoară crispare a feţei trădă durerea Zoei care aprinse imediat o ţigară.

— Vă mulţumesc că m-aţi primit. Voi face tot posibilul ca această întrevedere să fie cât mai scurtă.

— Cu ce vă pot fi de folos?

Întrebarea sunase cam direct, dar nu lipsită de politeţe.

— Aş vrea să lămurim câteva întrebări.

— Vă ascult.

— Spuneţi-mi… Maiorul îşi căuta cuvinte: Asasinarea inginerului Dragu a constituit pentru dumneavoastră o surpriză totală?

Doamna Dragu îşi privi mâna de parcă ar fi controlat toaleta unghiilor – gestul revenea mereu, cu frecvenţă de tic – şi respiră adânc.

— O moarte neaşteptată constituie totdeauna o surpriză. Cu câteva zile înainte de nenorocire, am avut o discuţie cu Odobescu pe care am socotit-o aberantă.

— Mi-a relatat-o.

— Ştiu. După aceea, am încercat o presimţire nefericită. Simţeam acut, concret, de parcă-i auzeam paşii, că se va întâmpla ceva îngrozitor. Am pus totul pe seama convorbirii cu colonelul. Din acest punct de vedere, surpriza n-a fost chiar desăvârşită.

— Înţeleg. Făcând abstracţie însă de episod, a existat ceva în viaţa fiului dumneavoastră care să justifice, în fine, să poată declanşa un sfârşit tragic?

— Domnule maior, în familia noastră, dragostea nu s-a întemeiat pe confidenţe, spionaj, ochi şi urechi lipite de gaura cheii, imixtiuni nedorite. Nici unul dintre noi, îl includ aici şi pe soţul meu, n-am fost campioni ai indiscreţiei. A deschide de pildă o scrisoare care nu ne era direct adresată, chiar dacă Marian mai trăgea încă în vrăbii cu praştia, ni se părea un mahalagism care atenta dezgustător la normele elementare de conduită civilizată.

Maiorul dădu din cap edificat. Se gândi la nevastă-sa, care-i inventaria până şi trusa de bărbierit.

— Cunoaşteţi deci foarte puţin despre viaţa fiului dumneavoastră.

— Cunosc atât cât ni se părea amândurora firesc să cunosc…

— Mda… Aţi constatat, presupun, că din locuinţa victimei lipsesc o serie de obiecte, „găurile“ de pe pereţi sunt evidente… Aveţi cunoştinţă despre efectuarea vreunor vânzări?

— Nu, şi exclud ipoteza de la bun început. Marian vindea după multă chibzuinţă şi, în orice caz, nu cu toptanul. În afară de aceasta, nu era omul să lase zidurile să ţipe. De

mic a avut un instinct al frumosului neobişnuit la un băiat. La doi-trei ani distingea deja culorile, la patru ani a trebuit să-i concediez guvernanta, o nemţoaică într-adevăr urâtă. De câte ori pătrundea în *nurcery*, copilul începea să urle. Da'… iertaţi-mă, consideraţi că jaful ar putea fi mobilul acestei nenorociri?

Maiorul pocni discret din degete. Răspunse sincer:

— Nu ştiu. Posibil, dar e la fel de posibil să constituie doar un paravan… O ultimă întrebare: ce părere aveţi despre nora dumneavoastră?

Zoe Dragu păru dintr-o dată îngrozitor de plictisită. Lăsă să treacă un timp până se hotărî să vorbească:

— Am să vă răspund indirect, comunicându-vă părerea mea despre Marian. Era bărbatul care nu trebuia să se însoare niciodată. Există oameni din aceştia, lipsiţi de vocaţie matrimonială; şi dacă, totuşi, se lasă prinşi într-o capcană, atunci nu-i de-ajuns să ţii casa curată şi să izbuteşti de Crăciun un cozonac acceptabil şi un curcan nu prea ţeapăn… Am ghicit sensul întrebării dumneavoastră… Sunt convinsă că nu ea l-a omorât.

38

Colonelul Ionaş îşi privi ceasul electronic, ora 10, 22 decembrie.

— Formidabil cum trece timpul! comentă cu o nuanţă de uşoară tristeţe în glas. Bătrâneţea, dragul meu! Mi-aduc aminte de bietul taică-meu care, după şaizeci de ani, se prăpădea de spaimă în faţa calendarului: „Uite-i miercuri, mâine-i joi. Iar s-a dus săptămâna…”

— Aşa e, aprobă Cristescu mecanic. Avea dreptate.

— Ţii minte? În liceu, chiar şi în facultate, anul se târa greu, ca un melc. Pe urmă, mai ales după treizeci de ani, nu mai zic de patruzeci, ai impresia că toate ceasornicele merg cu două sute pe oră. Oftă: Hai s-o lăsăm baltă! Panseuri de candidaţi la scleroză. Să recapitulăm deci: ai cinci suspecţi, virtuali asasini, cu cinci mobiluri diferite. Habar n-au unul de altul, dar hrănesc aceeaşi intenţie drăgălaşă de crimă. Ce-i drept, cazul e puţin comun. La ce concluzie ai ajuns?

Maiorul se foi în fotoliu, căutând o poziţie mai comodă.

— La nici una. Derutant e că fiecare dintre ei, cu excepţia nevesti-sii, dar în locul ăsteia face declaraţii casetofonul, nu-şi ascunde resentimentele faţă de victimă, ba regretă că le-a luat-o altul înainte.

— Mare număr trebuie să fi fost Dragu ăsta! Ascultă, bag de seamă că inaugurezi un nou gen de anchetă. Ai mână liberă, bineînţeles, eşti titularul dosarului, dar nu ştiu dacă te înţeleg foarte bine.

— La ce anume vă referiţi?

— Lucrezi singur, n-ai instituit nici un fel de supraveghere asupra „artiştilor“. Ce urmăreşti?

— În circumstanţele date, filajul personajelor e inutil. A, dacă am putea întoarce calendarul înapoi, că tot vorbeam de timp, şi să angajez o supraveghere retro, ar fi cu totul altceva. Dar acum? Că Dragu a fost ucis din răzbunare, sau din gelozie, miza e consumată, asasinul a reintrat într-o existenţă normală. N-are de ce să se agite, de ce să mai acţioneze, în consecinţă cum să se trădeze.

— Stai o clipă! îl opri colonelul. Mi-ai pomenit doar de răzbunare şi gelozie. Excluzi, ca simplă ipoteză măcar, că jaful ar fi putut genera crima?

Cristescu luă bricheta şi începu s-o întoarcă pe toate feţele. Avea mâini splendide şi Ionaş, cu degete scurte şi grăsulii, le admira totdeauna cu oarecare ciudă. În tinereţe visase să ajungă pianist. Îl demobilizase profesorul de muzică din liceu: „A, nu, tinere! În nici un caz pianist, chirurg sau ceasornicar. Îl privise apoi din toate părţile: Pompier cred că te-ar aranja cel mai bine.“ După treizeci de ani, Ionaş încă trăia perplexitatea momentului: „De ce dracu’ pompier?…”

— Nu cred… Nu cred deloc, repetă Cristescu apăsând, că acesta ar fi fost mobilul.

— De ce?

— Autorii de spargeri în case princiare sunt în general profesionişti de clasă, şcoliţi aş zice. Nu se vâră Fane Şobolanul sau Guţă Gură Mică în afaceri cu icoane din secolul al XI-lea, desene de Lautrec, măseaua de minte a lui Soliman Magnificul sau portjartierul lui Napoleon. Pe lângă aşa ceva trec cu ochii închişi. Se vâră la aur – străluceşte – casetofon, haine de piele, bani numerar etc.

— Corect.

— Şi atunci e limpede. Lovitura, în caz de jaf, ar fi purtat obligatoriu o semnătură simandicoasă, iar simandicoşii lucrează curat, studiază terenul, ştiu exact care e orarul stăpânilor, ce uşă să deschidă, evită cu multă grijă crima.

Vreau să spun că, operându-i casa, ar fi luat toate măsurile să nu dea peste Dragu ori nevastă-sa.

— Şi-atunci?

— Mai există un amănunt care mi se pare extrem de semnificativ. Uşa apartamentului n-a fost forţată. Deci, iarăşi deci, victima a deschis singură, ceea ce presupune că omuleţul care l-a lichidat făcea parte dintre familiari.

— După teoria ta, dragul meu, nimeni nu primeşte în casă decât neamuri sau cunoscuţi.

— Cam aşa se întâmplă, mai ales de când şmecherii au început să vâre o fotografie mică într-un etu de plastic şi se dau drept inspectorul X de la ICRAL sau IDEB. Dragu în nici un caz nu făcea parte dintre naivi. Mai adăugaţi mentalitatea individului care se ştie bogat. Ăstora le e frică să mai plece într-un concediu, ba chiar la o petrecere prelungită. De altfel, e de-ajuns să numeri zăvoarele de la uşa lui.

— Ce spui e logic, dar ştii că realitatea nu-i este totdeauna tovarăşă fidelă.

— Spuneam că Dragu n-a fost un naiv. Faptul că moartea l-a surprins stând cu spatele mi se pare concludent.

— Cum ai de gând să continui ancheta?

Maiorul trase uşor de gulerul puloverului, îşi trecu degetele peste obrazul palid.

— Ei, aici e aici! Încerc să reconstitui programul fiecărui suspect în ziua crimei. Iar trebuşoara asta, vă asigur, nu-i tocmai uşoară.

Dintr-o dată începu să râdă, şi colonelul îl privi contrariat.

— Ce-i aşa de vesel?

— Trebuie să vă spun…, da, trebuie să vă spun, că am reîntâlnit-o, tangentând cadrul asasinatului, pe vechea noastră prietenă…

Lăsă special fraza în suspensie, urmărind reacţia colonelului. Acesta, cuprins brusc de o neagră presimţire, explodă:

— Melania Lupu!

Glasul bubuise ca un tun. Se holbase atât de tare, nu doar ochii, parcă toată figura, încât Cristescu îşi zise că de mult nu s-a distrat aşa de bine.

— Nu se poate! auzi! Am o idee! Să vorbim, dom'le, cu băieţii de la paşapoarte, să-i dea un carneţel din ăla verde, să-şi facă naibii vânt şi să iasă din zonă. Să-i mai distreze şi pe alţii!

— E o idee, aprecie maiorul surâzând.

Colonelul îl privi lung. Îşi miji ochii şi se aplecă peste birou:

— Ascultă, eşti teribil de liniştit. Care-i trucul?

— Nici unul, dar am devenit fatalist. Aşa mi-a recomandat medicul.

— Aha! Şi care-i tratamentul?

— Răbdare. Mai de vreme sau mai târziu, buna mea amică tot îşi va dezvălui artileria. Dacă există.

— Aştepţi să-ţi dea un telefon, ca să te avizeze?

— Nu ea, răspunse laconic maiorul. De ieri, o filează Azimioară.

— Hm! O suspectezi, deci.

— Nu, dar o cheamă Melania Lupu.

Telefonul le întrerupse discuţia.

39

Când burghiul soneriei străpunse liniştea întunericului, Melania Lupu crezu că visează. Se întoarse pe partea cealaltă, dar trilul insistent o făcu în cele din urmă să deschidă ochii. Mirciulică, trezit şi el din somn, îşi ridică în semn de întrebare coada, apoi o luă în galop spre bucătărie, adulmecând după micul dejun.

În drum spre vestibul, Melania se uită la ceas. Cinci fără zece.

„Probabil s-a inundat iar baia la Georgeşti… Din câte ştiu însă am închis toate robinetele…“

Se uită prin vizor şi, la început, nu recunoscu figura trasă a doctorului Mircescu. Căciuliţa de astrahan brumăriu era trasă mult, acoperindu-i sprâncenele şi jumătate din urechi.

— Eu sunt, tanti Melania, Alfred!

Bătrâna descuie, înfiorându-se de aerul rece.

— Doamne sfinte, Alfred! Ai rămas un original. Ştii, dacă mă gândesc bine, n-am primit nici o vizită în viaţa mea la cinci dimineaţa… Dar acolo ce ai? Pleci în voiaj?

Se uita curioasă la un sac de călătorie pe care Mircescu, după ce se dezbrăcase în antreu, îl adusese în casă.

— Hai, stai jos… Ce s-a întâmplat? Nu pari în apele tale…

„Dar a părut vreodată? Bietul de el, nu s-a simţit niciodată bine în propria-i piele. Destul de incomod…“

Doctorul Mircescu îşi trecu instinctiv degetele peste obraz. Era vizibil tulburat, întreaga lui făptură, stăpânită de nervozitate, făcea impresia că vibrează.

— Te rog să mă ierţi… Ar fi trebuit să-ţi dau măcar un telefon, dar n-am vrut să sun de la noi… Iar pe stradă n-am găsit nici unul care să funcţioneze.

— Laura e bine?

— Da… Doarme… Nu te superi că am îndrăznit…

— Să lăsăm formalităţile! Eu sunt o femeie în vârstă care nu prea are ce face cu timpul ei, aşa că nimeni, niciodată, nu mă poate deranja.

Mircescu îi sărută recunoscător mâna. Orice gentileţe, indiferent de persoana care i-o dăruia, îl emoţiona până la lacrimi.

— Ştiam că ai să mă înţelegi.

— Dar bineînţeles, dragul meu. Stai să-ţi dau un păhăruţ de coniac. Atât cât să te încălzeşti… Cred că am să-i ofer unul şi lui Mirciulică. Îi stimulează dispoziţia…

— Mirciulică? făcu amuzat medicul. Mai trăieşte? Îl ştiu de o sută de ani.

Bătrâna îl privi contrariată:

— N-are decât şapte ani şi jumătate. Îl confunzi însă, probabil, cu Mircea cel Bătrân.

Medicul se uită la ea visător. Rămăsese aceeaşi persoană încântătoare care-i punea funde în păr şi-l îndopa cu marţipane. Alfred, cu un apetit în genere dificil, detesta acadelele acelea colorate – piersici, cireşe, mere, roşcove – dintr-o pastă condensată, prea dulce. Le înghiţea însă ca să-i facă plăcere, ca să-i simtă apoi degetele răcoroase pe fruntea totdeauna prea încinsă. Desigur, fusese totdeauna puţin caraghioasă, dar îi stătea bine, naivităţile de Scufiţă Roşie emoţionau. Emana mai cu seamă o atmosferă specială, de „alt secol“, cu preocupări absurde dar graţioase, cu dantele la care se pigulea un cincinal. Oamenii aveau vreme şi stresul nu se inventase încă, iar prin urechea uriaşă a gramafonului se adresau cu accente sfâşietoare rochiilor de muselină şi vestoanelor din mătase brută Adelina Patti, Melba, Batistini, Kurz…

— La ce te gândeşti, Alfred?

— La tine, tanti Melania.

— O, roşi bătrâna, nu cred că merit să-mi acorzi atâta importanţă. La vârsta ta ar trebui să te preocupe persoane tinere şi fermecătoare.

Mircescu dădu din mână cu gestul omului care a încetat de mult să se gândească la problema respectivă. Apoi, constată deodată că se simţea neaşteptat de bine, liniştit, reconfortat. Aici, în ambianţa dulce, caracteristică oricărui interior, fie şi o cameră de hotel, locuit şi dichisit de Melania, simţi cum temerile i se risipeau şi o undă de optimism îi îmbujoră cugetul.

„Da, totul se va termina cu bine. Presimt că aşa se va întâmpla. În definitiv, am rezolvat ce a fost mai greu.”

Melania, care nu-l slăbea din priviri, constată surâzând:

— Ai prins puţină culoare în obraji. Am susţinut totdeauna că un păhăruţ înghiţit dimineaţa pe stomacul gol e un stimulent inegalabil. Şi acum spune-mi, dragul meu, despre ce este vorba… E chiar atât de greu?

Părea atât de neajutorat, de fragil, de vulnerabil, încât Melania se aplecă şi îi strânse mâna spontan.

— Hai, copilul meu! Nu poate fi chiar atât de greu.

— Greu? Nu…, nu greu. Arătă cu bărbia spre sacul de voiaj: Aş vrea, adică te rog dacă poţi să-mi păstrezi o vreme câteva obiecte.

Melania se interesă naivă:

— Demenajaţi?

— A, nu, nu-i vorba despre asta. Unde să ne mutăm?… Dar, găsite la mine, ar putea trezi suspiciuni.

Ochii bătrânei sclipiră.

„Fii atentă, fetiţa mea, devine interesant… Îţi dai seama că în sacul acela nu se află două crătiţi şi o pompă de desfundat chiuveta. Şi poţi pune pariu pe un kilogram de jeleuri că pe domnul maior Cristescu l-ar interesa straşnic să audă ce are Alfred de spus…”

Încurcându-se în cuvinte, doctorul Mircescu se aplecă brusc şi deschise fermoarul sacului. Scoase obiectele unul

câte unul şi le întinse pe covor. Melania, care se aştepta oricum la ceva năzdrăvan, măcar o pereche de porumbei, un crocodil sau ceva în genul ăsta, rămase cu ochii căscaţi de surpriză.

— Le recunoşti? întrebă Alfred. Era speriat şi, în acelaşi timp, încântat de sine: „Uite de ce-am fost în stare…“

Melania dezmierdă marginile icoanei din secolul al XI-lea. Un sfânt „papistaş“. Părea bolnav, dar nu din cauza celor nouă secole ce trecuseră peste el. Fusese de la început bolnav, chiar în tinereţile de mult mântuite. Tuberculoză, poate anemie pernicioasă.

— Cum îl cheamă pe dumnealui?

Alfred se miră:

— Ce, nu-l ţii minte? E celebrul nostru Sfânt Martin.

— Sigur că-l ţin minte, dar nu i-am ştiut niciodată numele. Nu cred însă că ar putea fi vorba de Sfântul Martin. Din câte îmi amintesc eu, acela a fost un oştean voinic care şi-a spintecat mantaua în două pentru a dărui jumătate unui sărman căruia îi clănţăneau oasele de frig. Văd şi acum poza din cartea de istorie. Întâmplarea s-a petrecut pe un pod.

Puse icoana alături de celelalte obiecte. Le ştia pe toate, cum să nu le ştie, doar ani de zile le admirase în casa avocatului Mircescu! Uite şi Picasso-ul, una dintre marile lui achiziţii, desenul lui Lautrec, cristelniţa.

Se interesă şoptind:

— Cum ai reuşit să le capeţi înapoi?

— Prin perseverenţă şi un pic de noroc.

Se înfierbântase, şi bătrâna se gândi că era aproape frumos. Înflăcărarea îi vopsea chipul cu lumină, părea de douăzeci de ani, avea ceva din tinerii lui Rafael, făcând bineînţeles abstracţie de trup.

— Auzi, tanti Melania! Ştii cu cât s-a vândut acum, în noiembrie, un Corot la licitaţia muzeului Privat Getty de Malibu? Cu – silabisi – treizeci şi trei de milioane de franci noi! Am văzut pânza în catalog, Femeia cu mandolină. Aşa,

nu pare cine ştie ce… Îţi dai seama ce avere am aici? Picasso are aceeaşi cotă.

Melania îl privi, compătimitoare.

— Şi ce-ai de gând să faci cu averea, copilul meu?

Glasul medicului se năpusti. Răbufneau acum toate dorurile ascunse, toate umilinţele îndurate de la oameni, de la viaţă, şi despre care îşi închipuia că va putea să le înfrângă, să le uite aprinzând havane cu bancnote de o sută de dolari.

— Vreau să trăiesc! În sfârşit, să trăiesc!

Melania zâmbi cu tristeţe:

— Dragul meu, nu banii te învaţă să trăieşti. Te civilizează, sunt de acord, îţi deschid perspective neaşteptate, dar, ca să ştii să trăieşti, trebuie să te naşti cu talentul ăsta. Laura a ştiut… A ştiut şi când a sărăcit…

— Iar eu n-am să ştiu niciodată, asta vrei să spui.

— Dragul meu, mie nu-mi place să fiu dezagreabilă. Mi-e teamă să nu încerci încă o decepţie. Poate cea mai mare… Aveam cândva o prietenă, o femeie foarte fină. Când s-au schimbat vremurile, a fost obligată să muncească din greu. Ceva foarte ingrat, la un birou de mesagerii. Venea frântă acasă, uneori târziu, după ce se lăsa întunericul. Aşa am întâlnit-o într-o noapte geroasă de ianuarie, pe la zece. Am schimbat câteva vorbe, dar mi-am dat imediat seama că era fericită. Acasă – o garsonieră modestă – o aştepta o cadă fierbinte, pregătită de bărbatu-său, şi o sticlă de vin ieftin, pe care voia să-l fiarbă cu zahăr şi scorţişoară. Aveau să-l bea împreună ascultând programul de muzică de dans de la difuzor, căci radioul îl vânduseră de mult.

Făcu o pauză şi reluă pe acelaşi ton al gândurilor ce caută mult îndărăt, peste ani:

— Am mai avut o prietenă, Mica Duma. Ce n-avea femeia asta? Rolls, riviere de briliante, una din cele mai somptuoase case din Bucureşti, o armată de slugi… S-a sinucis la treizeci de ani. Se plictisea…

Mircescu ridică din umeri:

— Prefer să mă plictisesc cu bani decât fără. Oricum, sunt dator să încerc.

— Şi cum vezi tu practic problema?

— Voi face tot posibilul să scot marfa peste graniţă. Asta-i de la sine înţeles.

— Cum?

Doctorul avu o scurtă ezitare:

— Am să mă gândesc. Există totdeauna o soluţie.

„Poţi fi convinsă că a şi găsit-o, draga mea. Nu sunt însă la fel de convinsă că e şi convertibilă în fapt… Ingeniozitatea n-a fost partea cea mai tare a Mirceştilor…“

Se mulţumi doar să constate:

— Ştii, lucrurile astea nu sunt deloc simple. Şi nu-i de ajuns să găseşti un singur truc. Repetiţia, sistemul trădează. Ai patru obiecte – deci ai nevoie de patru găselniţe.

— Poate mă ajuţi tu, râse medicul. Ai totdeauna idei.

— Aşa susţine Laura, neuitând să adauge că, totdeauna, cretine. Câtă vreme crezi că va trebui să păstrezi lucrurile la mine?

— O lună, poate două, poate trei… Depinde de mai mulţi factori. Adăugă nesigur: Primeşti? Nu-ţi ascund că, dacă nu eşti de acord, mă pui în mare încurcătură. Totală. N-am prieteni, n-am… de fapt, n-am pe nimeni. Eşti singura persoană pe lume în care am încredere. Mai mult decât în mama.

— Ştiu, dragul meu…

Se ridică şi, luându-l pe Mirciulică în braţe, începu să se plimbe.

„O ocazie nebănuită, draga mea… În nici un caz nu trebuie să-i dai cu piciorul. Aşa ceva nu se naşte la orice colţ de uliţă.“

Mircescu o urmărea concentrat. Era o realitate! Dacă bătrâna refuza depozitul, nu-i rămânea decât o singură soluţie, şi aceea riscantă. Să predea pentru o vreme sacul la

un birou de bagaje. Dar cât ţi-l ţin ăia acolo, fără să intre la idei?…

Întrebarea neaşteptată a bătrânei îl pocni în moalele capului:

— Te rog să fii sincer, Alfred!… Tu l-ai omorât pe inginerul Dragu?

Mircescu, după un moment de stupoare, îşi coborî privirea:

— Nu.

40

Telefonul Ancăi Dragu îl făcu să sară de pe scaun. Întrebă asigurându-se inutil, căci înţelesese perfect despre cine era vorba:

— Bătrânul Cernat?

— Da, răspunse stins femeia.

— Când?

— Azi-noapte cred.

— Asasinat?

— Nu… Nu ştiu… Veniţi, vă rog. Nu mai rezist.

Peste un sfert de ceas, se afla acasă la ea. Tremura incapabilă să-şi stăpânească mişcările, şi maiorul o simţi la capătul puterilor.

— Ştiam că-i e rău… Am intrat să-l întreb dacă n-are nevoie de ceva… Bănuiesc că a murit în timpul somnului… Duceţi-vă! Vedeţi că pe noptieră e o scrisoare, un plic…

Da, după toate aparenţele, Anton Cernat murise în somn. Se afla întins pe spate şi, făcând abstracţie de culoarea sepulcrală, ţi-ai fi putut închipui că doarme. Cauza decesului avea s-o constate medicul legist, dar Cristescu nu se îndoia asupra „diagnosticului“. Echipa operativă urma să sosească din moment în moment. El venise mai repede, neavând răbdare să aştepte „mobilizarea“. Scrisoarea, rezemată de o carte, sărea în ochi. Pe plic, Cernat aşternuse un soi de „moto“ *A se deschide de către autorităţi imediat după decesul meu*.

Un grafism mărunt, frumos, caracteristic contabililor, aşternut de o mână încă sigură; în interior, un sfert de coală

comercială. Doar două rânduri, data şi semnătura.

Eu l-am ucis pe inginerul Marian Dragu. Nu regret nimic. Anton Cernat. La 22 Decembrie 198...

41

În dimineaţa imediat următoare, îmbrăcaţi în vindiacuri şi pantaloni albaştri – i-ai fi putut lua drept orice: instalatori, electricieni, „ăia“ de la gaze sau deparazitare – Cristea împreună cu Mielu pătrunseră în blocul din Bulevardul Macaralei. Luc se hotărâse să acţioneze prompt şi dur. Prima mişcare: forţarea uşii apartamentului unde se afla sechestrată Lelia, fără nici un fel de avertisment. A doua mişcare: tratament lipsit de menajamente, mergând până la lichidare, administrat temnicerului. Unul sau poate mai mulţi. Trei, evident, eliberarea Leliei cu orice preţ. În faţa blocului, cu motorul în funcţiune, aştepta la volanul unei Dacii roşii Dobre cel Bun. Nu folosea niciodată pumnii – doar boxul sau şişul – şi se adresa victimelor folosind prenumele de reverenţă.

Blocară liftul între etaje şi urcară pe scări.

Într-o taşcă ponosită, Mielu 46 îşi ţinea sculele. Totdeauna ieftine, obişnuite. Abandonate în caz de forţă majoră la locul faptei, nu exista pericolul că ar putea fi identificat posesorul.

Ajunşi în faţa apartamentului, Cristea trase adânc aer în piept, apoi rosti hotărât, fără să se întoarcă:

— Dă-i bice!

Într-un genunchi în faţa uşii, Mielu ridică un cap stupefiat.

— Ai să râzi, coane, dar n-au pus foraibăr.

— Ce?

— E liber!

Răsuci butonul metalic şi uşa se deschise. Intrară amândoi o dată. Străbătură din doi paşi micul vestibul şi primul lucru pe care îl zăriră, pătrunzând în încăperea aproape goală, fu o gazetă deschisă. O ţinea o mână palidă. Mai jos, două picioare în pantaloni cenuşii, o pereche de ghete negre. Un glas bine timbrat ţâşni din spatele ziarului.

— Ai întârziat, Cristea. Te aştept de o oră!

Luat prin surprindere, Luc se bâlbâi cu o voce răguşită:

— Ei bine, am venit.

Bărbatul închise jurnalul, descoperindu-şi faţa. O figură clasică de dur, osoasă, unghiulară, marcată. Doar perimetrul gurii era lipsit de riduri. Fireşte, nu râdea niciodată.

Simţindu-i privirea, Mielu se făcu mic.

„Ce faruri, dom'le! Laser plus nitroglicerină. Ăsta-ţi culcă o companie doar plimbând reflectorul…“

— Unde-i Lelia?

De furie, pe fruntea asudată o venă pulsa neliniştitor, cu zvâcniri de şopârlă.

— Stai jos.

— Nu primesc ordine.

Bărbatul îl măsură fără expresie:

— Ai să primeşti.

Cristea îi făcu semn lui Mielu să-i aprindă o ţigară.

— Uite, Dolga! Am navigat cândva sub acelaşi pavilion. Nu ne-am înţeles, n-am plâns unul după altul, dar ne-am despărţit bărbăteşte.

— Cunosc istoricul.

— Am încheiat atunci o înţelegere.

Mielu 46 dădu brusc din cap, subliniindu-şi acordul. „Aşa e! Cristea cuvântează cinstit şi civilizat.“

În realitate, îi era teamă de ieşiri necontrolate. Cristea se stăpânea greu, tăbăra repede cu pumnii, iar cu Dolga, chiar la cincizeci de ani, nu-ţi măsori puterile, trăgându-te în degete. Îi întâlni o singură clipă privirea şi încremeni.

Dolga se interesă dispreţuitor:

— Pe maimuţoiul ăsta de ce l-ai adus?

Cristea făcu un pas înainte.

— Te-am întrebat ceva, Dolga. De ce n-ai respectat convenţia noastră?

— S-ar putea să n-am chef să-ţi răspund. O fac totuşi. Sunt mai puternic decât tine.

— Asta rămâne de văzut.

— Nu, Cristea. N-a mai rămas nimic de văzut. Am oameni mai buni decât tine, mai mulţi bani, alte debuşeuri, o minte mai cuprinzătoare.

— Şi? Ce vrei?

— Tot ce ai subtilizat din inventarul inginerului Dragu.

Scoase o foaie de hârtie şi o depuse neglijent pe masa improvizată.

— Aici e lista completă.

Perplexitatea înfipse în obrazul lui Cristea o expresie de nătâng.

— Ai înnebunit?

— Nu eu. Tu, flăcăule, că mă crezi dobitoc. Cunosc toată mişcarea de la documentarea pe teren, până la infiltrarea damei în patul victimei.

Mielu îşi simţi gura uscată. Privirea îi pendula pasăre speriată de la Dolga la Luc.

— Ascultă-mă, Dolga, începu Cristea, cine-i mai puternic şi mai dotat dintre noi o rezolvăm altă dată. Acum însă îţi dau cuvântul meu de onoare că nu m-am ales nici măcar cu o aţă din întreaga combinaţie.

— Ar trebui să vorbeşti la *Noapte bună, copii*! Eşti extrem de convingător.

— Insist! Îţi dau cuvântul meu de onoare.

— Inutil. L-aţi lichidat pe ăla – greşeală de amatori – şi v-aţi umplut ghiozdanul. Scurt! Dă-mi marfa şi-ţi livrez dama.

— Înţelege că nici măcar n-am apucat să acţionăm. Lelia trebuia să ne dea semnalul. Fără OK-ul ei nu puteam întreprinde nimic. Şi-acum înţeleg că aţi imobilizat-o,

probabil înainte de a da ochi cu inginerul. Cu Lelia în casă n-ar mai fi răspuns nici unui apel: la uşă sau telefonic.

Dolga se ridică:

— Ultimul termen de predare – sâmbătă dimineaţa la orele zece, aici. Dacă n-ai luat tu caimacul, l-au luat oamenii tăi şi, dacă nici ei, alţii. Nu mă interesează furnizorul, ci marfa.

Pe neaşteptate, Cristea se repezi ţintind gâtul lui Dolga.

— Stai liniştit. Nu vorbesc şi nu trag de două ori.

În mână ţinea un revolver mic, obiect de lux, accesoriu frecvent al poşetelor de seară de pe alte meridiane. Mielu se lipise de zid cu atâta înverşunare, încât ai fi crezut că vrea să intre în el. Cu pumnii strânşi, palid ca varul, Cristea gâfiia:

— Ai să mi-o plăteşti.

— Până una alta, vezi să nu plătească domnişoara.

— Ai să mi-o plăteşti! repetă Cristea.

— Nu cred, dragul meu. Bancnotele mari nu-s de tine, iar mărunţiş n-am. Sunt din ăia care nu cer restul. Te-am salutat.

42

„Ce urât e când plouă iarna…“

Cenuşiul Bucureştiului, cenuşiul atât de drag maiorului, un citadin prin excelenţă, iar oraşul dacă nu e gri, nu-i oraş, ci staţiune cu fanfară militară şi bărbaţi în maiouri şi pantaloni scurţi, devenea murdar, anotimpul îşi pierdea personalitatea, oamenii păreau derutaţi. Păstrau expresia din primele ore ale dimineţii când încercând să descifreze negura cerului, se întrebau sâcâiţi: „Ce să îmbrac? Paltonul sau balonseidul? Iau umbrela?“

— Staţi jos.

Olga Gabrelotti căută din ochi şi se aşează pe scaunul cel mai incomod, de lemn, cu spătar tare în formă de liră şi fără braţe.

„Ciudat! gândi Cristescu. De obicei, clienţii preferă fotoliile. Olga, femeie a plăcerii, plină de pofte pe care temperamentul luptă să şi le satisfacă din plin şi imediat, alege un scaun ţeapăn şi incomod. Sau poate judec eu greşit, implicând obligatoriu confortul în noţiunea de hedonism. Hedonism! «Concepţie filozofică idealistă conform căreia scopul vieţii este plăcerea…» Hm, nu-s prea deştepţi nici ăştia de opintesc cincizeci de ani să scoată un dicţionar. Scopul existenţei fiecărui individ este plăcerea, şi cine o contestă e ori ipocrit, ori imbecil. Puţin îmi pasă că bucuria lui Popescu este să stea toată ziua în cârciumă, pe când Ionescu exultă studiind în bibliotecă subtilităţile sanscritei. Amândoi au o bucurie în organism…”

— Am venit…

Olga Gabrelotti îl măsură pe sub genele frizate. Făcea parte dintre femeile care se simţeau mult mai la îndemână în prezenţa bărbaţilor, detestând în principiu reprezentantele propriului sex. Această preferinţă o făcea să împrumute instinctiv un aer seducător, oferind la fel de reflex un repertoriu complet de fiţe, deşi Costică, să zicem, nu prezenta din punctul ei de vedere nici un interes. Fără a friza vulgarul, ori a aborda un stil vădit provocator – totul era chestie de nuanţe, apropouri fine ale privirii, surâs parşiv, dar de casă bună, periat de orice trivialitate – partenerul se simţea brusc electrizat, iar fraierii (şi ăştia-s majoritatea) îşi închipuiau c-au făcut o cucerire fulger.

Cristescu, obişnuit cu trucurile, zâmbea în sinea lui, apreciind ca un cunoscător doar ineditul şi temperamentul. Olga era îmbrăcată într-o haină de antilopă foarte strânsă pe corp. Cenuşiul întregii ţinute pe nuanţe savant împreunate dădeau o căldură catifelie tenului de meridională extrem de discret fardată. Un surâs trist contrasta picant cu întreaga făptură sexy, din cercei până la gleznele subţiri.

— Am venit, repetă pe o voce groasă, mai ispititoare decât o duzină de picioare chinuite de french can-can, deoarece conştiinţa mă împiedică să procedez altfel.

Maiorul avu o mişcare a capului greu de calificat: ceva între „ia te uită, bravo!“ şi „hai să fim serioşi!“ Era femeia de la care te puteai aştepta la orice şi, în consecinţă, păstra o expectativă sceptică.

Olga îşi frânse degetele. Două lacrimi, bine strunite – alunecând ar fi deranjat rimelul – îi muiară ochii în lumină. Izbucni:

— Domnule maior, eu l-am ucis pe Marian.

Prima reacţie a lui Cristescu fu să-şi ducă mâna la ceafă, scărpinând-o inutil.

„Măi, să fie! Trei mărturisiri spontane în mai puţin de patruzeci şi opt de ore! Nanu, picat în transă. Cernat pe

patul morţii, asta la mine în birou… Uite ce va să zică un dosar fără probleme…“

— Deci conştiinţa dumneavoastră, pe care o bănuiesc foarte strictă, s-a silit la această declaraţie.

— Da… Şi-apoi, mă călăuzesc după un principiu: a-ţi recunoaşte înfrângerea la timp, înseamnă a pierde mai puţin.

„Unde o fi citit-o?“

Se mulţumi să remarce surâzând:

— Iată un aforism pe care nu vi l-aş fi atribuit niciodată. Îmi închipuiam că sunteţi omul care nu abandonează o partidă până n-o secătuieşte şi de ultimul atom de şansă. Dovadă, presiunile făcute asupra inginerului Dragu când interesul acestuia pentru dumneavoastră era definitiv epuizat, iar acum… crima.

Olga nu se lăsă derutată. Răspunse cu naturaleţe:

— Vedeţi, totul depinde de ce înţelege fiecare dintre noi prin înfrângere. Când Marian mi-a spus că nu mă mai vrea, nu mă socoteam înfrântă. Acum, da. Abia acum sunt cu adevărat învinsă.

— De ce?

— Omorându-l pe el, m-am omorât pe mine. Eu, cu mâna mea, mi-am asasinat orice perspectivă de a fi fericită.

— Apreciez piruetele de inteligenţă. Sunt spectaculoase, dar nu totdeauna şi convingătoare. Să trecem la fapte concrete. Practic, cum aţi procedat? Luaţi-o de la întâlnirea stabilită prin telefon.

Olga clipi de câteva ori. În ochi i se aprinsese un licăr de interes:

— Cine v-a relatat-o?

— Nu-i nici un secret. Vecinul de apartament al victimei, care i-a auzit replicile.

— Aha… Trebuia să-mi închipui. Nevastă-sa era doar plecată… Da, l-am sunat la unsprezece dimineaţa, cerându-i să ne întâlnim. Pretextul – „Hai să ne luăm rămas-bun frumos. Aduc o sticlă de whisky, bem de despărţire şi o să

ne salutăm zâmbind pe stradă.“ I-am promis că nu stau mult.

„Până aici, verosimil. Oricine ar prefera să rămână în termeni buni cu o nebună în genul Olguţei…“

— La ora unu, sunam la uşa lui. Mi-a deschis imediat. Era tandru, cald, dar simplu amical: *„Nous sommes des copains…“*

— Deci sâmbătă la ora 13, inginerul Dragu încă mai trăia, sublinie Cristescu, pentru care amănuntul era extrem de important. Sunteţi fermă asupra orei?

— Absolut. Ne-am aşezat pe canapea, cu sticla de whisky între noi.

„Ce faci, n-o deschizi?“

„Mai am eu un rest de Ballantine’s. Propun să-l isprăvim întâi pe ăla.“

„Şi-al meu e desigilat. Am gustat un deget…“

„Ce-ţi pasă dacă lichidăm întâi licoarea mea?“

— Marian era un tip foarte zgârcit, probabil vi s-a mai spus. A fost omul care n-ar fi „aruncat“ cinci lei, fără să obţină zece. Fanfaronada şi meschinăria erau la el la fel de cutremurătoare…

— Interesant, se miră maiorul. Atât de pătimaş îndrăgostită şi totodată, atât de lucidă…

— Ochii şi inima nu se află totdeauna pe aceeaşi lungime de undă… Am băut trăncănind tot felul de fleacuri. Am recapitulat mici episoade amuzante, am pomenit de cunoştinţe comune. Timpul trecea, iar sticla mea rămăsese neatinsă pe masă. Începeam să fierb.

— De ce?

— Amestecasem alcoolul cu verde de Paris.

— Aha!

— Când s-a făcut vreo două, mi-a dat de înţeles că audienţa s-a terminat. A adăugat cu jumătate de glas.

„Dacă vrei, ia-ţi sticla înapoi. În orice caz, nu mai avem timp s-o uscăm.“

— M-a lăsat în living şi el a intrat în bucătărie.

„Faci ce vrei, dar eu am treabă.“

— Adică „pleacă odată, eu am tras obloanele!“ Mi s-a făcut negru înaintea ochilor. M-am dus după el. Stătea cu spatele spre mine. Am văzut o secure de menaj.

— Unde? o întrerupse Cristescu.

— Cum unde? Eram în bucătărie.

— Am înţeles. Dar unde se afla? Rezemată de perete, de un bufet, pe masă?

Femeia se gândi câteva clipe.

— Nu mai ştiu… Eram prea tulburată… Fără să se uite la mine, s-a întors din nou în living. Şi-atunci…

Îşi astupă faţa cu mâinile, retrăind grozăvia momentului.

— Şi atunci, am izbucnit!

— De câte ori?

— Nici asta nu mai ştiu. Mi-amintesc doar că mi-am luat paltonul şi am băgat sticla în poşetă. Ce sens avea să moară nevinovaţi?

Maiorul îşi împreună mâinile a rugăciune în dreptul gurii.

— Povestea e captivantă. Straniu mi se pare altceva. Cum de nu s-au găsit amprentele dumneavoastră pe mânerul securii?

Olga îl privi descumpănită:

— Habar n-am! exclamă aproape imediat: Ba da, cred că asta e! Aveam mâinile ude. Când m-am dus după Marian în bucătărie, am răsturnat o glastră cu câteva garoafe. Le-am strâns şi le-am pus în chiuvetă.

Cristescu se lăsă pe spate.

— Hotărât, sunteţi o persoană cu reacţii greu de urmărit. Vă mai păsa de covorul şi florile victimei cu câteva zeci de secunde înainte de a-i fredona *Te Deum*-ul? Pe cuvântul meu dacă vă înţeleg.

— În momentele cheie oamenii au reacţii bizare. Nici eu nu pot să-mi explic. Probabil tot un gest mecanic.

Maiorul clătină capul edificat.

— În regulă, doamnă. Voi mai medita la aceste momente cheie. Sunteţi liberă.

Mirarea căţără sprâncenele Olgăi până la rădăcina părului.

— Cum? Nu mă arestaţi?

— Tţ! făcu Cristescu. Şi dumneavoastră o ştiaţi foarte bine. Aţi venit fără un minimum de bagaj, îmbrăcată ca de vizită. Gândul puşcăriei era la fel de departe de dumneavoastră ca şi oamenii de zăpadă din Alaska de portocalele roşii ale Andaluziei. Reflectaţi vă rog la altă variantă.

— Nu credeţi că l-am ucis eu?

— Cu riscul de a vă ofensa, nu. Nu cred. În ce scop însă vă autoînvinovăţiţi, pe cine vreţi eventual să salvaţi, nu ştiu. Cu siguranţă însă că o să mi-o spuneţi la viitoarea noastră întâlnire.

43

— Auzi, Mirciulică?

Motanul n-auzea, dar Melania nu se sinchisi. Se simţea excelent, ca în toate dimineţile reci, cu cer fumuriu. Din punct de vedere al constituţiei fizice, predilecţia pentru anotimpul rece n-avea justificare. Fusese toată viaţa subţire, iar transpiraţia abundentă, blestemul persoanelor corpolente, îi era un fenomen necunoscut. Şi totuşi, nimic n-o înviora mai mult decât o dimineaţă rece, „ştii, draga mea, acidulată ca o şampanie bine frapată“, o zi cu aromă de tufănele, umbrele ude şi şoşoni de cauciuc. „Chiar! De ce-or fi renunţat cucoanele la şoşoni? Mi se pare cu mult mai elegant să te duci într-o vizită şi să-i scoţi în vestibul, rămânând într-un escarpen elegant, decât să tropăi în cizme de infenterist sau – oroare! – să te descalţi şi să intri în ciorapi…“

— M-asculţi, dragul meu? Consider că nu e tocmai prudent să păstrăm în casă obiectele aduse de Alfred. Ce spui tu?… Hoţi? Vezi, nu la aspectul ăsta mă refeream. N-am fost în viaţa mea o nababă, aşa că n-am încercat teama că aş putea fi jefuită… Tu însă eşti mai circumspect. Ştiu, de când ţi-a furat parizerul domnul Ionescu de la trei, căruia nu-i place să stea la coadă. Mă gândeam la domnul maior Cristescu…

Se apropie tiptil, în vârful picioarelor, de fereastră, de parcă în propria-i locuinţă i-ar fi fost frică să nu fie surprinsă de cineva. Dădu la o parte un colţ de perdea. Iubea peisajul familiar al străzilor din ce în ce mai puţine în

Bucureşti, cu blocuri vechi, de trei-patru etaje, ocolite de circulaţie şi deci aproape pustii, unde oamenii se cunoşteau între ei măcar după figură, străzi care îşi păstraseră fizionomia iniţială, îţi dădeau impresia că timpul a rămas pe loc.

În momentele ei de dispoziţie meditativă, Melania se simţea emoţionată închipuindu-şi multitudinea de întâmplări consumate între acele ziduri vreme de patru sau cinci decenii. În acelaşi perimetru evoluase de pildă un magistrat celibatar, cu tabieturi, baston şi Universul în buzunarul de la veston, mai târziu un cuplu – el miliţian, ea tramvaistă –, amândoi tineri şi gălăgioşi, apoi o domnişoară bătrână, fără prieteni, cu părul prea lung şi rochii prea scurte, pe urmă din nou un cuplu de soţi în vârstă; seara se puneau la mare ţinută (el într-un smoking care cunoscuse şi zile mai bune, ea în rochie decoltată) şi se îmbătau la ei acasă cu vin de 14:50.

La fel când era silită să se ducă la cimitir (ziua morţilor, parastasele colonelului, ori înmormântări unde prezenţa e obligatorie şi care se transformau în reuniuni deosebit de agreabile ale foştilor prieteni, avându-se doar decenţa să nu se pună muzică), Melania încerca un sentiment asemănător. N-o impresiona imaginea pumnului de oase zăcând în fund de gropniţă, ci feliile de viaţă zăticnite sub lespezile de marmură; emoţii, sentimente, diplome, examene, ambiţii legitime ori deşarte, procese istovitoare, prima scrisoare de dragoste, patimi mistuitoare, poeziile închinate celui mai frumos nas din lume, satisfacţia dormitorului cumpărat în rate, vacanţe splendid colorate, la mare, nervii făcuţi de servitoare, divorţuri dureroase, corigenţe, teze la matematică…

Întoarsă acasă, Melania se simţea copleşită de sentimentul zădărniciei şi, în loc de un simplu păhăruţ de coniac, bea două. De aceea, evita pe cât posibil drumurile la Bellu – „nu ştiu cum se face, dar numai acolo am cunoştinţe; pe undeva e bine, când va fi să mă *mut*, voi fi scutită de

deplasări“ – şi, având şi o vocaţie în acest sens, îşi umplea viaţa numai cu agreabil.

Asta intenţiona şi-acum, în dimineaţa ceţoasă de iarnă.

— Nu, domnul maior Cristescu nu trebuie să găsească bagajul lui Alfred. Cred că nu e cazul să-ţi aduc aminte, draga mea, că băiatul acela bucălat şi drăgălaş, locotenentul Azimioară, a început să te supravegheze. Nu, nu, n-ai de ce să te superi. După atâtea coincidenţe nefericite, este firesc ca domnul maior să nu mai aibă încredere în tine… Până vei lua o hotărâre, trebuie să duci obiectele de acasă. Dar unde? Unde, Melania? Concentrează-te şi arată-mi încă o dată cât eşti de isteaţă. Hai, fetiţa mea, te rog…

Ca întotdeauna când reflecta intens, plimbările bătrânei în lungul garsonierei căpătau un ritm mai lent, cu opriri dese şi lucruri luate în mână şi cântărite.

— Să le îngropi undeva? Te rog, draga mea, nu fi ridicolă. Te joci de-a Comoara din insula Cocotierilor? E absolut demodat, iar despre conservarea obiectelor e inutil să mai discutăm…

Azvârli o privire întâmplătoare pe geam şi exclamă încântată:

— Mirciulică! Vino să-l vezi pe domnul Petrăchescu… Ei, cum nu-l ştii? Persoana aceea mare cât un garderob cu oglindă care stă la colţul străzii. Închipuieşte-ţi, l-am întâlnit alaltăieri în staţia de tramvai cu Gigel în braţe. Îl ducea la doctor.

Plină de elan, deschise fereastra şi strigă cu o voce piţigăiată din pricina efortului!

— Domnu’ Petrăchescu! Domnu’ Petrăchescu!!

Grasul, surprins, îşi ridică privirea:

— A! Sărut mâinile.

— Cum îi merge lui Gigel?

Bărbatul surâse radios:

— E bine, sărut mâna! Aproape complet întremat… Dar nu-i mai dau drumul pe-afară.

— Foarte bine, vă rog să-i transmiteţi multă sănătate…

Închise fereastra şi se întoarse spre Mirciulică.

— Nu trebuie să fii gelos, dragul meu. Nici nu-ţi trece prin minte ce răi pot fi oamenii! Gigel îi trezea dimineaţa, mă rog, concedă, în zori, şi-atunci l-au otrăvit. Cum, nu înţelegi? Gigel e cocoşul domnului Petrăchescu, un element foarte harnic şi conştiincios.

Oftă mulţumită, „mi s-a luat o piatră de pe inimă“, şi îşi reluă plimbarea constructivă.

— Deci, draga mea, nici nu mai discutăm de îngroparea obiectelor… Ce-ar mai fi? Să le ascunzi într-un cavou la Bellu? A, nu! Ai mai folosit acest truc şi-apoi nu uita că eşti urmărită pas cu pas… În tolba poştaşului? Nici nu te gândi, proastă mică. Iartă-mă, Melanie, dar soluţia aceasta ar presupune o colaborare cu PTT-ul, ori tu ai fost totdeauna împotriva combinaţiilor cu complici.

Se concentrase toată şi privirea albastră, de obicei palidă, căpătase consistenţă.

— Dar e simplu, draga mea! Extrem de simplu. Dacă vrei să ascunzi obiectele, ele nu trebuie ascunse. Ci, dimpotrivă, expuse. Icoana o vei atârna printre celelalte. Nu-mi spune că domnul maior Cristescu, o persoană distinsă şi cultă, fără îndoială, este şi expert în materie de obiecte de artă. Tabloului lui Picasso e de ajuns să-i schimbi rama cu una mai modestă, desenul lui Lautrec îl strecori printre hârtiile vechi din birou… Iar cristelniţa? O laşi să rugineasc ă şi o pui în blidarul din bucătărie, între ibricele de aramă… Bineînţeles, aceasta e o soluţie provizorie.

După jumătate de ceas, fredonând bine dispusă, îi puse lesa lui Mirciulică şi-l scoase la plimbare. Înainte de a încuia uşa, îşi luă ca totdeauna bun rămas de la fotografia ei, făcută acum patruzeci de ani la Studio-Julieta.

— La revedere, draga mea.

44

Domnea un miros specific de încăpere neîncălzită, unde s-a fumat intens, fără să se aerisească.

— Aţi venit… Bine…

Cuvintele lăsară o dâră de alcool, şi maiorul observă cu blândeţe:

— Nu faceţi bine. Băutura n-a fost niciodată o soluţie.

Anca Dragu răspunse agresiv:

— Nu caut soluţii. Nu mă interesează nimic. Atâta doar, să înceteze coşmarul.

Cristescu privi în jur. În mai puţin de o săptămână, locuinţa căpătase un aer de abandon, de degradare. Praf, scrum împrăştiat peste tot, pahare murdare, un combinezon uzat aruncat pe canapea, iar înfăţişarea femeii dădea relief atmosferei dezolante: nu se pieptănase, sprâncenele, neretuşate de dermatograf, lipseau. Fruntea cheală părea de-a dreptul indecentă. Dintre reverele capotului prins cu un ac de siguranţă scăpau dantelele unei cămăşi de noapte murdare.

— N-ar trebui să staţi singură… Măcar o vreme.

Anca rânji:

— Cu cine să stau? Cu maică-mea?

— Pentru moment, ar fi o ieşire. E pensionară.

— Niciodată! strigă Anca. Niciodată! Bestia aia mi-a distrus viaţa!

Maiorul ridică surprins sprâncenele. Glasul, întreaga făptură a femeii clocoteau de patimă.

— Da! Ea m-a nenorocit. Cu educaţia ei cretină, cu preceptele de fată bătrână, cu interdicţiile ei de temniceră… La optsprezece ani, n-aveam voie să întârzii după şapte seara. Terminasem liceul şi nu fusesem la un singur ceai: „Lasă, Anca, sindrofiile pentru dezmăţate şi golani… Eu una ştiu, că vreau să mă uit la bărbatu-tău când o da Dumnezeu, fără să-mi plec ochii. După aia, n-aveţi decât să faceţi ce poftiţi!…“ Imbecila mă ducea la control periodic, dar bani de dentist nu-mi dădea.

— Îşi închipuia probabil că procedează înţelept. „Iadul e pavat cu bune intenţii.“

Anca întinse mâna după pahar şi-l goli cu un gest care trăda deprinderea.

— Bune intenţii! Fac ceva cu ele… Uitaţi-vă la mine ce a izbutit: o gâscă depersonalizată, modestă, cuminte şi dobitoacă. Exact o pradă ideală pentru Marian!

— N-aveţi prietene?

— Nici una care să nu fi trecut prin patul lui. N-am pe nimeni! Înţelegeţi! Pe nimeni!

Cristescu oftă. Femeia nu putea fi ajutată cu remediile obişnuite ale „singurătăţii în marele oraş“, fenomen social pretutindeni existent; solitudine tratată în cluburi, reuniuni ale celibatarilor, excursii colective, activităţi de inventată şi imaginară utilitate. Nefericirea Ancăi îi crea alţi parametri de singurătate, o izola definitiv într-o zonă unde paliativele, în tablete sau fiole, se iau la ore fixe, însoţind pensionări premature şi *séjour*-uri prelungite la Sanatoriul din Predeal.

— Da… Îmi pare rău, doamnă.

Anca Dragu se strâmbă. Era sătulă până în gât de compasiune convenţională sau nu, dar totdeauna la fel de ineficientă. Cristescu, încercând acelaşi sentiment de penibil, ridică imperceptibil din umeri. „Ce dracu’ poţi să reciţi în situaţii din astea? Şi ceva trebuie să spui…“

— De fapt, se interesă femeia cu o bruscheţe care n-o caracteriza şi care se datora în mare parte alcoolului

consumat, de ce-aţi venit?

Cristescu arătă spre peretele încăperii:

— Mă interesează soarta obiectelor dispărute.

— Pe mine, nu.

— Constituiau nişte valori…

— Ei şi? Le-am urât şi le urăsc. Fiecare vechitură din asta preţuia pentru Marian mai mult decât zece neveste. Când îl vedeam gâdilându-şi comorile, mi se umplea gura de venin. Mie, exclusiv mie, nu-mi dăruia nici măcar o jumătate de ceas, dar pierdea după-amieze de-a rândul curăţind o bucată de lemn numai pentru că era contemporană cu Gingis-han. Trebuia să le dau foc şi să plec în lume.

— Ştiţi cel puţin ce a dispărut?

— Habar n-am. Toate semănau: icoane, trenţe, tablouri. Nu mă lăsa nici măcar să le şterg de praf, aşa că nu mă uitam la ele.

Maiorul se simţi iritat. Bun, de acord, n-ai cine ştie ce simţ estetic, nu deosebeşti un autentic de un fals, dar, dă-o dracului de treabă! Ştii că aici, la tine în casă, atârnă Madona cu pruncul a lui Rafael sau o felie de harbuz şi două ştiuci…

— Chiar nu vreţi să mă ajutaţi deloc?

— Dacă insistaţi, înseamnă că n-aţi înţeles nimic. Fiecare boscârţă reprezenta petru mine un duşman, un rival, încă un sacrificiu. Deschideţi garderobul şi număraţi câte rochii am. Nu de un sezon sau altul… În total! Cinci. Vreţi să vă enumăr şi lenjeria? Să vă mai povestesc că mâncam roşii de bulion, iar căpşuni sau cireşe câte una ciupite de pe tarabă? Vezi, Doamne, să văd dacă sunt dulci. Când au ajuns ţăranii să mă cunoască, am schimbat piaţa. Cel mai mare harpagon care s-a născut vreodată! Până şi abonamentul la *România liberă* îl împărţea cu un vecin… Halal economie! Câţiva poli pe an.

— În regulă. Presupun că soţul dumneavoastră avea un inventar al bunurilor.

— Poate… N-am idee. Căutaţi…

Îşi umplu din nou paharul şi sorbi absentă, cu ochii pierduţi. Maiorul îşi propuse să nu se enerveze. Respiră adânc:

— Unde îşi păstra soţul dumneavoastră documentele, în sfârşit, hârtiile mai importante?

— În birou. Aşa bănuiesc. Cheile sunt pe televizor. Trebuie să ştiţi că n-am avut niciodată acces la ele.

Cristescu pătrunse în bibliotecă. Era elegantă ca şi celelalte încăperi. Masa de lucru avea una din laturi uşor ondulată, lăsând spaţiu comod pântecului. Birouri făcute acum o sută de ani, când burţile prospere, alături de mustăţile în ghidon, erau cărţile de vizită ale bărbăţiei opulente.

Broasca sertarului, complicată, fireşte, ca tot ce presupunea zăvoreală în casa Dragu, cedă la a treia cheie. Ordinea era desăvârşită, hârtiile împărţite pe dosare, acte personale, bunuri imobiliare, bunuri mobile, chitanţe etc.

„De ce o fi păstrat ăsta note de telefon sau de întreţinere achitate acum cinci ani?“

În general, meticulozitatea victimei, depăşind pedantul, ţinea deja de patologic. Într-o cutie metalică, de pildă, maiorul găsi bonurile (şi era de bănuit că inginerul insistase pe lângă vânzătoare ca obiectul şi suma să fie nu grifonate, ci scrise desluşit) unor lucruri achiziţionate cu ani în urmă: pantofi, cămăşi, un pardesiu, şase pahare.

„Îi era teamă de legea 18… Şi totuşi… Ce mai contau 241 de lei, o pereche de sandale, faţă de milioanele de pe ziduri?“

— Aţi găsit ceva?

Anca fuma, rezemată de uşor. Semăna cu o prostituată falimentară, beată.

— Nu, şi e ciudat. Mi se pare imposibil ca un om ca Dragu, care păstra până şi bonurile de la Alimentara, să nu aibă un inventar al colecţiei.

— Ciudat, într-adevăr.

— Cine ar fi avut interes să-l subtilizeze?

— Eu în nici un caz.

— Sunt dispus să vă cred, dar intervine aici aspectul moştenirii. Doamna Zoe Dragu costituie un concurent serios. Deci nu se poate face abstracţie de interesul ca unele bunuri să nu figureze în masa succesorală.

— Pe mine subtilităţile juridice mă depăşesc.

Cristescu epuizase dosarele. Instinctiv, pipăi fundul sertarului. Scoase o periuţă de dinţi şi o cercetă nedumerit.

— Ce-i cu asta?

Anca îşi muşcă buzele privindu-l înfrigurat.

„Hm, se miră maiorul… Ce Dumnezeu caută în birou – biroul lui Dragu – o perie de dinţi?“

Derutat luă o coală de hârtie, o împachetă şi o puse în buzunar. Habar n-avea ce putea ieşi de-aici, dar avea s-o predea la laborator. Cine ştie?…

Anca Dragu stinse ţigara strivind-o de uşor.

— Nu vă mai osteniţi!

— Poftim?

— Spuneam că n-are sens s-o mai duceţi la analize. E… pudrată cu cianură. Aşa intenţionam să-l ucid.

— De ce aţi păstrat-o? întrebă căpiat maiorul.

— Marian n-a murit otrăvit.

— Ce importanţă are? Tentativa de crimă este aspru pedepsită.

Femeia răspunse cu indiferenţă:

— Nu m-am gândit atât de departe. Şi, pe urmă, nu-i exclus să fi avut *eu* poftă de otravă. Presupun, deşi problema mă frământă foarte puţin, că incidentul mă scoate din cauză. Intenţionam să-l omor, şi nu v-am ascuns-o, dar întâmplarea a decis s-o facă altul în locul meu.

— Hm! rosti maiorul frecându-şi bărbia. Lucrurile nu sunt chiar atât de simple. O persoană căreia îi trece prin minte să-şi omoare partenerul, „sărându-i“ peria de dinţi cu cianură, este o persoană cu idei. Idei remarcabile. De ce nu m-aş gândi că povestea cu cianura e un truc? Adică, practic,

l-aţi doborât cu securea, având alibiul unei alte intenţii în ceea ce priveşte modalitatea de a ucide.

— Şi de ce n-aş fi rămas la formula otravă? Recunoaşteţi singur că ideea era bună.

— Cu o condiţie! Să fi avut cianură. După atâtea zile, în contact cu aerul, la analiză nu se mai poate detecta nimic. Iar în faptul că aţi ascuns-o în sertarul biroului, e prea multă aţă albă. Mai limpede, ţineaţi cu tot dinadinsul să dau de periuţă, să-mi sară în ochi. În baie, evident, nu mi-ar fi atras atenţia.

— Nu vă pot împiedica să credeţi ceea ce vreţi.

— Mai e o chestiune, reluă maiorul. La ce oră obişnuia soţul dumneavoastră să se scoale în zilele libere?

— Cel mai târziu la nouă.

— Dacă cele susţinute de dumneavoastră corespund realităţii, înseamnă că inginerul Dragu a fost asasinat înainte de a-şi face toaleta de dimineaţă. Deci, în jur de ora 9.

— Şi e importantă chestia asta pentru dumneavoastră?

— Da, pentru că aţi plecat la Caracal cu acceleratul de 9:45. În trei sferturi de oră puteaţi să-l doborâţi pe soţul dumneavoastră şi apoi, chiar fără taxi, să ajungeţi la gară în timp util.

45

Era singura persoană care-l văzuse zâmbind, nu ricanând, care-l văzuse râzând – nu rânjind. Împlinise treizeci de ani, dar îşi păstrase intacte prospeţimea, o nevinovăţie a privirii înduioşătoare, aerul de fetiţă abia intrată în adolescenţă. Aer neconstruit – nu artificii de divă scuturată, rochiţe ècolière, buclişoare, gene ce clămpăne a dulce mirare, alintături în glas şi cuvânt – „ce-ai adus azi lu' păpuşica?“ –, ci sincer, de netăgăduită autenticitate. Avea să rămână şi la şaizeci de ani tot feciorelnică, toată viaţa va trebui dusă de mână. Inteligenţa firavă, fantezia modestă şi calineria delicioasă făceau din ea prototipul de persoană pe care femeile o dispreţuiesc, dar bărbaţii o adoră. Dinaintea lor se simt puternici, cresc în ochii proprii, „mari vom fi, statui vom avea, busturi ne vor face!…“

Când se încurcase cu Dolga – Jean pentru ea – avea douăzeci şi trei de ani, două rochiţe de vară şi inima zdrobită. Prima ei dragoste, un bărbat cu ochi catifelii, felin în dezmierdări, nestatornic ca un fluture şi pretenţios ca un paşă, o părăsise gustând în materie de femeie genul picant. Mioara i se părea mototoală, fără nerv.

Dolga o iubise din prima clipă. Era vânzătoare la un magazin de confecţii. După două săptămâni îşi lua lichidarea, Jean oferindu-se s-o „ţină acasă“, ceea ce în mentalitatea Mioarei echivala cu superlativul dragostei. Trecuseră şapte ani, dar îi rămăsese la fel de recunoscătoare, traiul tihnit şi prosper n-o alterase, nu îşi închipuia că probabil merită mai mult, nu tânjea după

prezente masculine juvenile. Nu erau căsătoriţi, însă rămânând credincioasă aceleiaşi mentalităţi rurale, Mioara se considera măritată, dar „fără cununie“. De ce Dolga nu legitima o legătură fericită, habar n-avea, iar chestiunea în sine îi era complet indiferentă. Pentru un observator rece, străin farmecului prin excelenţă feminin al Mioarei, ea rămânea o gâsculiţă dezirabilă, un animal drăguţ care cuvânteză şi nu creează probleme.

Când se îndrăgostise de Mioara, Dolga schimbase garsoniera din centru cu un apartament de două camere, într-un bloc vechi din Cotroceni. Nu se amestecase în decorarea interiorului, iar Mioara încercase voluptăţi rare, aranjându-l după idealuri oftate, parametri estetici de mult fixaţi, la care visase ani de-a rândul fără nădejde. Ambele încăperi aveau câte un set complet „Răpirea din Serai” – verde în sufragerie, roşu în dormitor – porţelanurile bombardau apartamentul cu scrumiere, vaze, bomboniere, pahare şi coşuleţe.

Când Dolga se întoarse acasă, Mioara îi ieşi dinainte ca totdeauna: fragedă, cu obrajii bucalii înfierbântaţi de cuptor, în capot cu flori şi sorţuleţ. Ţinea mâinile ude de la bucătărie îndepărtate de trup şi-i întinse tandră obrazul, apoi buzele moi.

Dolga o strânse în braţe:

— Bucuria mea…

Deşi obişnuită cu efluviile sentimentale, Mioara, simţindu-i în glas şi îmbrăţişare o căldură particulară, îi căută ochii:

— Ce-i cu tine? Eşti necăjit?

Se simţea emoţionat. Da, fetiţa asta îl iubea cu adevărat. Doar respirase altfel şi intuise că nu-i în apele lui. Arboră un aer tonic:

— Îmm… Ce bine miroase!

Mioara exclamă veselă ca un cintezoi:

— E ceva ce-ţi place!

După-masă, se întinseră. Mioara caldă, încolăcită de trupul lui, suflând uşor, ca un copil, el strângând-o lângă

piept, simţind că-l doare inima de atâta fericire. Aproape adormită, insistă:

— Ai necazuri, Jean? Pot să fac ceva pentru tine?

— Da, şopti bărbatul sărutându-i părul! Să rămâi mereu frumoasă, mereu tu. Dormi, iubita mea.

Simţea o nelinişte specială, pe care încerca s-o localizeze, s-o identifice. Chipul lui Cristea îi reveni dinaintea ochilor. Netotul o iubea pe Lelia – o femeie care pe el nu l-ar fi interesat niciodată, dar incontestabil un număr extraordinar – şi era încredinţat că fostul lui învăţăcel va face totul pentru a o elibera. Se imagină o singură clipă în situaţia lui Cristea şi, instinctiv, o strânse mai tare pe Mioara.

Femeia mormăi prin somn cu glas răsfăţat:

— Nu aşa… mă doare… Vrei s-o doară pe păpuşica?

Când Dolga se trezi, în jur de cinci, cafeaua aburea în ceşti. Se învârti fără rost prin casă zornăindu-şi mărunţişul din buzunare. Mioara lălăia un cântecel, făcându-se că brodează. Migălea la o broderie – macrame – de vreo trei ani şi fiecare pretext era bun ca să întrerupă lucrul. Compuneau, ea şi Dolga, un paşnic peisaj de familie, cu arome şi culori tihnite de răcitor bine dotat, pat comun şi înduioşătoare atenţii conjugale: „Nu uita fularul… Mai ia bucăţica asta, de dragul meu…“

— Ne plimbăm?

Mioara îşi ridicase obrazul rotund şi zâmbea. Lui Dolga i se păru că seamănă cu un nufăr şi femeia avea chiar ceva din carnaţia apetisantă, din frăgezimea florii. Dolga îi ciupi uşor obrazul.

— Nu, draga mea, azi nu. Am să ies singur, am o afacere…

Mioara nu insistă. În general, nu punea întrebări, chestiune nu de principiu, ci de lipsă de curiozitate atât de totală, încât îţi purta gândul în nesimţirea ei la o rumegătoare –, iar Dolga aprecia în mod deosebit genul. Mioara avea cunoştinţe foarte aproximative despre viaţa

profesională a lui Dolga şi întrebată, de pildă, unde lucrează „soţul“, răspundea laconic: e funcţionar. Nici nu ştia mai mult. Dolga care o adora, ceea ce nu-l lega la ochi, având perfecta, lucida reprezentare a radiografiei ei sufleteşti, se gândea de multe ori ce reacţii ar fi încercat Mioara – în lipsa ei de reacţii (şi referindu-se la altcineva ar fi zis cretinism) – descoperind adevăratele lui preocupări. Ar fi căscat? Şi-ar fi pus părul pe bigudiuri? Ar fi deschis televizorul?

După ce îşi puse paltonul, cedând unei vagi nelinişti, Dolga i se adresă cu glas blând:

— Să nu ieşi în lipsa mea…

— Să ies acum, noaptea? Ce-ţi veni?

— În general, vorbesc. Vreo câteva zile, îmi spui mie ce trebuie să cumpăr… Şi să nu deschizi nimănui, indiferent cine ar suna… Nu uiţi, da?

— Nu uit.

Îi întinse obrazul şi bărbatul o sărută cu tandreţe. Intră apoi veselă în bucătărie, unde lăsase o prăjitură în cuptor.

Dolga aspiră cu plăcere aerul rece al nopţii. Îşi legă mai bine fularul şi o luă cu paşi repezi spre staţia de tramvai. Nu observă silueta care se desprinse din umbra copacului de peste drum. Luă tramvaiul până la staţia Gemeni, apoi urcă într-un taxi.

Necunoscutul urmă acelaşi itinerar.

46

— Ce bizar reacţionează oamenii! exclamă Octavian Nanu. Hotărât lucru, natura umană rămâne un ghiveci de enigme.

Deşi în birou era cald, rămăsese cu paltonul pe el, şi Cristescu se întrebă dacă individu-i friguros sau se jenează de hainele ponosite. După starea pantalonilor cu manşete murdare şi roase, îţi puteai lesne imagina cum se prezentau vestonul şi cămaşa.

— Îmi închipuiam că, în materie de dragoste, femeile urăsc doar în două situaţii: când iubesc fără să fie iubite, sau încetează să fie iubite.

— Mai ţineţi şi astăzi la doamna Vintilă?

Nanu îl privi sincer surprins de naivitatea întrebării:

— Ce înseamnă şi astăzi? Când iubeşti, iubeşti pentru toată viaţa. Dumneavoastră gândiţi altfel?

— De… Cunosc destui care au avut în viaţă mai multe pasiuni. N-am întâlnit însă nici un individ care să poarte veşnic sculptat în inimă un singur chip. Fără să încurajez maniile statistice în materie, pot spune însă că vă compătimesc. Deci, dacă am înţeles bine, consideraţi că doamna Vintilă vă urăşte.

— Nu-i limpede? Ea e aceea care v-a semnalat că exist, ea v-a spus răspicat că mă vede perfect în ipostaza de asasin al lui Dragu. Încerc doar să înţeleg esenţa acestui resentiment. Cecilia a câştigat totul de la viaţă. Dacă te gândeşti la ce am ajuns azi, o ruină din toate punctele de vedere, despărţirea de mine a constituit o mare şansă şi

premisa succesului ei. Şi-atunci? Cum să-mi explic atitudinea ei? Mahalagism? A vrut să se facă interesantă, să-şi dea importanţă oferind un *tuyau* gras poliţiei?

— S-ar putea, opină maiorul, să fi ţinut într-adevăr foarte mult la Dragu. Şi atunci, cu gândul de a-l răzbuna, v-a sacrificat pe dumneavoastră.

— Poate. În fond, ce importanţă mai are, de vreme ce m-am desemnat singur ca asasin?

Maiorul oftă. Începu să vorbească, privindu-şi degetele încrucişate deasupra biroului:

— Ştiţi, domnule Nanu, v-am studiat cu atenţie dosarul de la întreprindere. Sunt trei factori, consider, care au contribuit la căderea dumneavoastră: superficialitate desigur, concluzii pripite şi hotărâri imprudente din partea fostei conduceri. Secundo, farmecul fascinant conjugat cu abilitatea lui Dragu şi trei, condamnabila dumneavoastră neglijenţă. Evit termenii brutali, dar nu vă pot califica altfel actele, comportarea, lipsa celor mai modeste măsuri de precauţie decât inconştientă. Citind toate hârtiile acelea, aveam sentimentul că sunteţi lipsit de un elementar spirit de conservare, că ceea ce ştiţi dumneavoastră despre viaţă intră în ghiozdănaşul unui copil de cinci ani. Nici o probă care să vă servească, nici o semnătură, o ştampilă, vreun act doveditor.

— Am crezut în oameni, făcu obosit Nanu. Şi, pe urmă, când douăzeci şi şase de ore din douăzeci şi patru eşti în priză căutind soluţii tehnice, formule economice, propuneri viabile şi eficiente care să nu sperie, eviţi orice scurtcircuit până şi în somn. Nici prin minte nu mi-ar fi trecut să-mi pierd vremea cu compuneri ştampilate. Iar acum, domnule maior, lecţiile de morală sunt inutile. De o inutilitate cutremurătoare.

Maiorul îi cercetă mâinile palide, slăbite, prea ostenite – nu muncite, ci sleite, lipsite de vitalitate – pentru vârsta lui, faţa fără sânge.

— De ce boală suferiţi’?

Înregistră în privirea lui Nanu o tresărire scurtă. Răspunsul veni cu o iuţeală suspectă:

— N-am nimic. Nimic fizic. Adăugă moale: N-am arătat niciodată prea viguros.

— Da… Mă întrebam dacă, la gradul dumneavoastră de slăbiciune, aş zice de boală, fără a vrea să vă indispun, l-aţi fi putut doborî pe Dragu. Cele două lovituri aplicate presupun o forţă peste potenţialul dumneavoastră.

Nanu râse arătând un rând de dinţi intacţi:

— Mâna destinului e totdeauna puternică.

— Hm! Destin! Chestia e ce nume are în buletin.

— Vă îndoiţi că eu l-am omorât pe Dragu?

— Da. Mă îndoiesc. Nu ştiu de ce vă atribuiţi o culpă străină, nu-mi faceţi impresia unui pervers masochist, însă minţiţi. Începu să râdă: ca anchetator, trăiesc o situaţie specială. În loc să vă demonstrez că aţi ucis, dimpotrivă, trebuie să lupt împotriva mărturisirii dumneavoastră. S-o răstorn. Rămâne de văzut cine-i ghinionistul dintre noi doi.

— Dăm cu zarul?

— Nu, căci s-ar putea ca dumneavoastră să fiţi un jucător mai dibaci decât mine. Vreau câteva precizări, apropo de crima comisă. Rândul trecut, vă simţeaţi prea rău ca să intru în amănunte. La ce oră l-aţi vizitat pe Dragu şi cum l-aţi determinat să vă primească?

— La ora douăsprezece. Vorbisem cu el în prealabil, pretextând că-i cer o scrisoare de recomandare către un oarecare Popovici, bun amic de-al lui, director în minister.

— Caraghios! Nu călăului dumneavoastră i-aţi fi cerut un asemenea serviciu.

— Nu l-aţi cunoscut pe Dragu. Era de o vanitate patologică. A doua zi toată întreprinderea ar fi aflat despre magnanimitatea inginerului Dragu, de eleganţa cu care ştie să se comporte chiar faţă de un fost adversar. Şi, servindu-mă, nu pierdea nimic, eu fiind scos definitiv din competiţie.

— Da, concedă Cristescu, e un argument. Deci l-aţi vizitat la ora douăsprezece. V-a deschis el?

— Bineînţeles.

— De ce? S-ar fi putut ca nevastă-sa să fie acasă.

— Nu. Mă interesasem în prealabil, dându-mă drept un coleg de serviciu al doamnei Dragu.

— Cum aţi procedat în continuare?

— I-am explicat despre ce e vorba şi s-a oferit să mă ajute pe loc. A intrat în birou să redacteze scrisoarea. Eu aşteptam alături. Când s-a întors, l-am lovit. O dată, de două ori.

— Cu ce?

— Cu un mic satâr pe care-l aveam la mine. Nu suntem la Chicago, revolverele nu-s de vânzare pe Calea Victoriei, altfel lucram mai civilizat.

— Vreţi să mi-l arătaţi şi mie?

— Regret, dar l-am aruncat în Dâmboviţa.

— De ce? Dacă tot v-aţi mărturisit crima…

— Iniţial, intenţia mea a fost alta. Nu ştiam însă ce simţi după ce ai luat viaţa unui individ.

— Regretaţi?

— Nu. Era firesc să-l omor, aşa cum el m-a omorât pe mine. Nu-mi pare rău de Dragu, dar fapta în sine mă apasă, trebuie să mă eliberez. Dacă eram în vest, angajam un asasin plătit şi m-aş fi simţit perfect. Mâncăm toţi viţel, porc sau pui, dar nu fiecare poate să le taie şi gâtul.

— Hm! Comparaţia e cam acrobatică. Enumeraţi-mi, vă rog, fiecare gest pe care l-aţi făcut din momentul prăbuşirii lui Dragu. Insist, fără să omiteţi nimic.

— N-am ce omite. Am împachetat într-un jurnal satârul, m-am uitat destul de superficial dacă n-am urme de sânge şi am plecat, vă asigur, fără să mă uit o secundă în urmă. De altfel, spectacolul nu era vesel.

Cristescu nu-l slăbea din priviri. Omul îşi debita nonşalant versiunea. Cuvintele erau însă spontane, nu păreau învăţate pe dinafară.

— Unde aţi găsit gazeta?

— Pe masă, în odaia unde l-am aşteptat.

Maiorul îşi supse buzele, dând nervos din picior.

— Domnule Nanu, desigur, sancţiunea pentru declaraţii false şi derutarea autorităţilor e un fleac pe lângă ce se poate face rost în materie de crimă. Există însă. Pe lângă alte inexactităţi, mi-aţi oferit în ultimele zece minute două minciuni grosolane. Pe data de 15 decembrie, la ceasurile douăsprezece, inginerul Dragu nu mai era în viaţă. La zece, poştaşul venit cu o recomandată a sunat insistent şi nu i-a răspuns nimeni.

— O fi fost pe-afară… Lapte, ţigări, ştiu eu…

— Ştim în mod categoric că Dragu n-a apucat să iasă sâmbătă din casă. Deci, la douăsprezece nu mai era de cel puţin două ore în viaţă. Şi apropo de jurnalul în care v-aţi învelit satârul… În casa Dragu nu există gazete.

— Aberant! râse Nanu. Ultimul pârlit şi tot dă doi lei măcar pe Informaţia.

— Nu şi Dragu. De o avariţie singulară, împărţea abonamentul la *România liberă* cu un vecin. Jurnalul îl primea victima, dar cu obligaţia ca, la ora 19, cel mai târziu, să-l predea persoanei în chestiune. Pregătiţi-mi, vă rog, pentru data viitoare o versiune mai inteligentă. Ridicolul nu vă onorează. Vă mulţumesc.

„Cine minte? Olga Gabrelotti pretinde că la ora 13 l-a văzut pe Dragu. Nanu pretinde că l-a asasinat la 12. Ori, la 12 victima avea întâlnire cu Mircescu. Nu i-ar fi convocat pe amândoi în acelaşi timp.

Cine minte? Sau mint toţi?“

47

„Dacă perorează – colonelul Ionaş îşi împleti degetele a răbdurie ascultare şi îşi compuse un facies asortat – e bine. Ăstuia îi prieşte să fie indignat, siderat, enervat. Glandele încep să-i vâjâie. Şi, în maximum o săptămână, dosarul se rezolvă.“

Într-adevăr, Cristescu perora înflăcărat. Părea că se adresează unui terţ nevăzut:

— Domnule! M-am convins că există vocaţii. Şi unde e chestie de vocaţie, e chestie de predestinare. Ei, şi unde e predestinare, trebuie să fii căzut în cap să te mai îndârjeşti.

Ionaş îl luă cu duhul blândeţii:

— Explică-te, dragul meu.

— Ce să mă mai explic?! Unul are vocaţie de misionar în Bermude şi, orice altceva ar face, ar fi un ratat, profund nefericit, altul are *béguin* pentru ţambal, X pentru fecioare blonde, Y pentru pilaful de raci. Eu am un talent *sui generis*. Captez – şi nu las pe nimeni să mi-o ia înainte – toate cazurile fistichii, aberante, imbecile şi care te umplu de ridicol. În orice caz, bizare şi originale.

Ionaş zâmbi:

— Înseamnă că ţi-ai găsit fericirea. Parcă aşa teoretizai, apropo de ăla de plimbă Biblia printre băieţeii care bat cimpanzeii la 100 m căţărat.

— Aici e aici! pocni din degete Cristescu. Am vocaţie, dar mă simt fericit dacă mă ocoleşte.

— Şi nu te ocoleşte!

— Să luăm cazul Dragu. Există cinci suspecţi. Toţi cinci, după cum v-am mai spus, îşi mărturisesc intenţia de a-l ucide pe Dragu, iar trei Olga Gabrelotti, Nanu şi Cernat declară că au şi făcut-o! Pe cuvântul meu, am senzaţia că trăiesc într-o lume de nebuni.

Ionaş netezi coperta dosarului, de parcă ar fi vrut să alunge imaginare firimituri.

— Să ne oprim la cei trei. De ce şi-ar asuma o culpă inexistentă?

— Aia e, că habar n-am.

— În regulă! Propun alt sistem. Plecăm de la general la special şi procedăm prin eliminare. Din ce motive un individ nevinovat îşi atribuie, încalţă ipostaza de asasin?

— În primul rând, intenţia de a descărca de culpă un terţ. Pretind că am ucis eu ca să fie absolvit fiu-meu, taică-meu sau ibovnica.

— Corect. În al doilea rând?

— Apelând la manuale şi la statistici, ar rămâne, fără preferinţe de rang, mitomanii, vanitoşii patologici, opintind să iasă din anonimat cu orice preţ; mai rar indivizi care urmăresc un interes material şi ţin un as în manşetă pregătit pentru ultima clipă, închipuindu-şi că vor putea fenta tot aparatul judiciar. Evident, ar mai rămâne „glumeţii“! Eu le-aş zice ţicniţii fără certificat. Am cunoscut acum câţiva ani un ziarist. Se dădea peste cap să fie vedetă într-un proces de viol. Chestia n-a ţinut. Tipul avea la activ trei divorţuri, iar motivaţia cucoanelor în cauză era identică: omuleţul meu nu făcea parte dintre ăia care să deranjeze noaptea. Nici somnul, nici lenjeria.

Ionaş începu să râdă:

— Păi asta e! Condamnat într-un proces de viol, obţinea un certificat incontestabil de virilitate.

— Şi ce făcea cu el? îl afişa la Sfatul popular? Nu, dom’le! Pe individ îl interesa cu orice preţ să intre în puşcărie. Voia să-i tragă un material „*vérité*“. Înţelegeţi? „Reportaj cu ştreangul de gât.“

— În sfârşit, încerc să înţeleg. Cum rămâne cu cei trei? La ce rubrică îi înregistrezi?

Cristescu ridică din umeri oftând:

— La nici una. Cernat a luat secretul cu el în mormânt.

— Şi dacă totuşi el e asasinul?

— Ar fi un banc bun din toate punctele de vedere apropo de timpul, energia şi nervii pe care-i consum eu acum. Ai mei şi ai celorlalţi. Dar nu cred. Era genul de bătrân care se ambalează, se învineţeşte, ameninţă, face spume la gură, dar, în cele din urmă, se mulţumeşte să-şi tortureze propriul ficat. Ar fi fost în stare de relatări tendenţioase, de exagerări şi de calomnii chiar, şi-ar fi acuzat victima de cele mai cumplite păcate, dar până la urmă n-ar fi apăsat pe trăgaci.

Colonelul începu să se joace cu degetele pe birou, de parcă ar fi încercat o gamă.

— Hai s-o luăm altfel. De ce şi-ar asuma vina de pildă o Olga Gabrelotti? După câte mi-ai spus, e femeia poftelor excesive, de nestăpânit.

— Din cauza asta se va îngrăşa peste câţiva ani, doar dacă n-are un metabolism extrem de amabil. Nu râdeţi. Este într-adevăr omul care nu-şi cenzurează apetiturile. Trăieşte clipa şi bucuria ei.

— Pricep, dragul meu, atunci de ce s-ar supune în perspectivă unui regim care nu seamănă a croazieră cu iahtul lui Onassis pe Coasta de Azur? Chiar cu un avocat excepţional, pledând „pasional“, şi tot umflă minimum zece ani.

Maiorul începu iar să dea din picior. Cel mai mult îl irita, îl ostenea, nu munca propriu-zisă, nu nopţile scurte sau dimineţile precoce, ci lipsa de logică, neghiobia. „Nu sunt îndeajuns de deştept – era unul din aforismele lui de căpătâi, ca să înţeleg mecanismul prostiei.“

— Nu ştiu! Inconştienţă? Masochism? Are chef să sufere? Habar n-am.

— Şi Nanu?

— Alt anormal. Dar nici ăsta nu e asasinul. Hotărât nu! N-are relief pentru asemenea faptă, moral şi… fizic!

— Alo! Intrăm în papa Lombroso?

— Mi-e absolut egal ce susţinea macaronarul, dar, în douăzeci şi cinci de ani de meserie, am învăţat că există anumite fizionomii care nu ucid. Nu pot să ucidă!

— Serios! L-ai uitat pe superbul din Căciulata? Avea ochi de serafim, un cap buclat à la îngerii lui Rafael şi strangula cu o sârmă de telegraf.

— Nu l-am uitat. Ridică brusc privirea: Adevărat, chip angelic, păr buclat, pometi care nu-şi pierduseră încă bujorii adolescenţei, căutătura albastră a dimineţilor de iunie…

— Devii poetic, îl întrerupse zâmbind colonelul.

— Oare? Într-a zecea am rămas corigent la română. De-aia nici n-am atacat Filologia.

— Probabil profesorul era un invidios.

— Uite o ipoteză la care nu m-am gândit. Ziceam, dar, că tipul avea fotografie de arhanghel. Dar ţineţi minte gura lui? Dantura lui? Mâinile lui? Respiră adânc: Toată lumea s-a lăsat înşelată de ochi albaştri, ten pur, culori sărbătoreşti: îngeraşii pe care-i agăţăm în pomul de Crăciun. Avea o gură cu tăietura mai hapsână decât a unei ghilotine, dinţi de fiară, ascuţiţi, răi, – caninii cel puţin înfiorau –, iar mâinile…! Dumnezeule! Mâinile acelea asasinau chiar când mângâiau o pisică.

Ionaş ridică palma:

— Gata! M-ai convins. Deci Nanu n-are portret de ucigaş. În consecinţă, cine a ucis? Făcu o pauză şi începu să râdă: Poate vechea noastră prietenă Melania…

Cristescu tresări. Figura i se adumbri dintr-o dată.

— Nu… Nu e stilul ei. Deşi…

— Deşi?

— Am… am impresia că nu mai joacă fair-play. Lautrec, Picasso, icoane secolul al XI-lea sunt zurgălăi la a căror chemare nu rezistă. Nici ea, nici Mirciulică.

— Şi-atunci, cine a ucis?

Colonelul ridică receptorul. Zbârnâia ca un bondar, care încearcă să evadeze prin geamul unei ferestre închise.

— Da?... Nu, nu... Fă-i legătura aici. Săltă bărbia spre Cristescu şi împinse aparatul. E pentru tine.

Maiorul îngână plictisit:

— Vă ascult... Poftim?! Hm, da! Perfect. Voi fi la dumneavoastră peste jumătate de oră.

Ionaş ridică interogativ sprâncenele:

— Cine?

— Doctorul Mircescu. El l-a asasinat pe Dragu şi vrea să facă mărturisiri complete.

— Al patrulea!

Colonelul începu să râdă. Cristescu îl privi trist:

— Al patrulea şi nu ultimul. Balul continuă. Cadril! Perechile! Daţi-i bice, *m'sieurs, dames...!*

Îmbrăcă paltonul şi îşi pipăi buzunarele căutând mănuşile. Ionaş îi prinse braţul.

— Iubitule, circul e atât de... original, încât începe să semene a Melania.

— Dacă nu-i ea capelmaistru, categoric are un frate geamăn. De bine s-auzim!

48

— Un cocoş arţăgos! Îmi place… Ştii, e o chestie de opoziţie. Nu-mi plac persoanele care acceptă necondiţionat orice, fără să se îndârjească. Nu trebuie să fii supărat, Mirciulică. A trecut printr-o grea încercare, şi-acum e firesc să se răzvrătească.

La fiecare cucurigu, motanul tresărea şi ciulea urechile.

Melania, cu spatele spre Mirciulică, gusta delicat dintr-un bol cu lapte de pasăre.

„Hotărât, azi nu te poţi bizui pe el. E mai ţepos decât însuşi domnul Vlad Ţepeş – apropo, cred că dumnealui a inventat clisma – şi mai ermetic decât un sfinx. Pe sfincşi i-a inventat un surdomut, poţi să mă crezi pe cuvânt, Melanie. Dar nu despre asta e vorba acum…“

Se îndreptă spre oglindă. Când nu se simţea în formă, nu aprindea lumina, iar în timpul zilei trăgea draperiile.

„Nu pentru că te-ai confunda cu Elisabeta Angliei, fetiţa mea. Regina era slută, fecioară şi de sânge nobil. Ori tu, Melanie, prezinţi mici diferenţe. Bunica ta e din Mizil – ai auzit de conţi de Mizilisburg? – slută n-ai fost niciodată, iar fecioară foarte puţin, căci n-ai avut timp. Dacă eviţi oglinda sau lumina prea indiscretă, este pentru că nu are sens să te indispui azi când arăţi ca o ciupercă şifonată, tu ştiind foarte bine că mâine, după un somn reconfortant, vei fi proaspătă ca o brânduşă de pădure… Atenţie, draga mea! Devii din nou încrezută şi mai cochetă decât i se cuvine unei doamne…“

Oglinda îi întoarse chipul de toate zilele. Vag ofilit în contururi, dar mereu proaspăt colorat, cu flori roz în pometi şi albastre în privire. Surâsul fermecător il putea invidia şi o fată de douăzeci de ani.

Îşi trecu mâinile prin părul buclat de culoarea levănţicii – *eau d'argent* – şi băgă de seamă că piatra inelului începuse să joace. Era un ametist prins în două gheare, briliante mici, pe care-l cumpărase cu vreo douăzeci de ani în urmă.

„Furia zodiacului, ţii minte, Melanie? Tu eşti născută în martie, iar piatra Berbecului e ametistul... Colonelul s-a enervat. Dacă tot vrei să-ţi cumperi un inel, barem să-ţi fi luat ceva ca lumea, nu un mărţişoraş vineţiu... Nu putea suporta loboda şi de aceea nu făceai borş rusesc decât când dumnealui pleca la manevre..."

După câteva ture prin casă, Melania se aşează în fotoliu. Blocă telefonul şi ascultă câteva secunde tonul şi păcăniturile receptorului scos din furcă. Zgomotul o enerva şi puse o pernă deasupra.

— Da, Melanie, acum ai toate condiţiile să reflectezi în linişte. Spune-mi sincer, dar sincer de tot, ştii, ca între noi două! Ce ai de gând să faci cu lucrurile lui Alfred şi, în consecinţă, cum vrei să procedezi faţă de domnul maior Cristescu? Nu uita, el te consideră prietena lui şi nu cunosc nimic mai frumos pe lume decât camaraderia. Ai de gând să-l dezamăgeşti?

Tăcu o vreme cu ochii aţintiţi asupra peisajului lui Picasso, fără să priceapă mare lucru. Ea una prefera pictura academică – se dădea în vânt după Corot – şi regretase totdeauna că nu-l putuse admira la el acasă. Nu fusese niciodată în Franţa, căci...

— Înainte de război, amânam de pe un an pe altul. Colonelul nu era ceea ce aş numi eu un voiajor şi, mai ales, nu-i plăcea să iasă dintr-o viaţă cu program cazon. Orice schimbare, nu mai zic fantezie sau capriciu, îl speria. După aceea, a venit o perioadă... anti-turistică. Chiar o călătorie în Bulgaria părea o utopie... Iar acum... Acum n-ai bani,

draga mea. Aud că cel mai modest hotel la Paris costă douăzeci de franci pe noapte, ceea ce reprezintă cu mult peste posibilităţile tale. Nu, hotărât, scoate-ţi ideile astea din cap!

Îşi privi câteva clipe mâinile pe o parte şi pe alta şi ridică brusc capul burzuluită.

— Adică de ce ţi le-ai scoate din cap? Ştii, Melanie, uneori modestia ta mă irită. Ba ai să te duci la Paris şi chiar la vară!

Privirea îi căzu din nou asupra pânzei lui Picasso, dar în faţa ochilor avea o altă imagine. Un peisaj delicios.

— Corot, evident – reprezentând o felie de pădure. O pădure de menuet… Bois de Boulogne sau poate crângul de la Chantilly… Simţea pe piele soarele cald, pe obraji adierea răcoroasă a copacilor graţioşi, în nări arome dulci.

— Spune-mi, Melanie! Ai de gând să scoţi pânza din casă? Şi vorbeşte te rog mai încet, ştii cât de indiscret e Mirciulică.. Mă priveşte ce-am să fac. Şi cu domnul maior Cristescu cum rămâne? Sper că n-ai de gând să-ţi spun. Ăsta e secretul meu. Şi-acum, noapte bună. Am obosit de atâta pălăvrăgeală.

Se băgă în pat şi, peste câteva minute, stinse lumina.

49

— V-aş fi recunoscător, domnule Mircescu, dacă m-aţi scuti de poveşti fanteziste şi de improvizaţii.

Medicul, surprins de violenţa tonului, îl privi descumpănit. Îşi făcuse cu totul altă impresie despre Cristescu, considerându-l un tip distins, civilizat, eminamente urban, un bărbat care nu-şi pierdea eleganţa stilului, indiferent de cadrul unde ar fi evoluat: la meci, în biroul lui, pe stradă, în baie.

— Vă spun sincer, m-aţi blocat. V-am chemat având cele mai bune intenţii.

— Rândul trecut făceaţi afirmaţii asemănătoare. Când aţi minţit? Atunci? Acum?

— Minţi… Cuvântul e grav…

— Găsiţi-mi alt sinonim pentru inexactitate grosolană. Domnule Mircescu, m-am săturat de basme. Şi în zeci, poate sute de dosare rezolvate până acum, n-am întâlnit atâtea poveşti şi atâtea personaje dispuse să se distreze cu organele de anchete. Un amănunt ar putea să vă dea de gândit: sunteţi al patrulea care mărturiseşte că l-a asasinat pe inginerul Dragu.

— Interesant!

— Pentru dumneavoastră. Pentru mine, enervant. Aproape că-mi vine să cred că lucraţi toţi de conivenţă. În sfârşit! De ce nu v-aţi mărturisit de la început fapta?

— Câţi criminali o fac?

— Aproape nici unul. Dumneavoastră însă vreţi cu orice chip să vă abateţi de la regulă. Întâi contestaţi, vă apăraţi,

pledaţi *non coupable*, iar, după trei zile, vă răzgândiţi şi vă confecţionaţi altă carte de vizită: Dr. Mircescu – asasin.

— Domnule maior, dumneavoastră aţi auzit de conştiinţă?

— Din experienţa mea ştiu că atâta vreme cât autorul unei crime premeditate – deci îl excludem pe nea Gheorghe care s-a îmbătat la parastas şi a vârât cuţitul în socru-său – se simte la adăpost de rigorile legii, deci nu-i e teamă că va fi decapitat, găseşte o grămadă de leacuri pentru a-şi pansa conştiinţa.

— Eu fac excepţie de la regulă. A mai intervenit şi mâna lui Dumnezeu.

— Şi… cum s-a manifestat?

Ochii lui Mircescu se umplură de lacrimi. Arătă spre uşa întredeschisă şi rosti încet:

— Mama e grav bolnavă. A avut o criză de inimă din care nu-şi va reveni.

— De ce nu închideţi uşa? Genul acesta de conversaţie nu cred că e de natură s-o învioreze.

— Ea n-aude, iar eu pot s-o supraveghez.

— De ce n-aţi dus-o la spital?

— De douăzeci de ani mă pune să jur că am s-o las să moară în casa ei, în patul ei. N-a fost în spital niciodată, nici când m-am născut eu.

— Câţi ani are?

— Optzeci şi nouă, deşi ea, sărmana, declară doar optzeci şi cinci.

— Mda… Nu vreau să par cinic, dar există – şi dumneavoastră ca medic o ştiţi mai bine decât mine – nişte praguri biologice.

— Mama a fost toată viaţa un om perfect sănătos şi face parte dintr-o familie de longevivi. Putea să mai trăiască uşor zece ani. Până acum două zile, când a avut atacul, n-a luat nici măcar o pastilă de hiposerpil, iar tensiunea era de adolescent: 13 cu 7. Vă spun, e mâna lui Dumnezeu. O simt cu toată fiinţa mea.

Cristescu îl privi lung, căutându-şi o poziţie mai comodă.

— Vă ascult. Cum s-au petrecut faptele?

— După cum ştiţi, aveam întâlnire fixată. Îl ştiam avid de orice chilipiruri şi i-am spus că vreau să vând un smarald de patru carate. Scoase o cutiuţă din buzunar, apăsă pe butonul mic şi i-o întinse maiorului: Uitaţi-vă, ăsta el

Cristescu dădu din cap şi-i făcu semn să continue.

— Sâmbătă dimineaţă m-am dus la el.

— La ce oră?

— Unsprezece.

— În agendă, întâlnirea era fixată la douăsprezece.

— Aşa-i, dar nu mai aveam răbdare. Emoţia, un soi de trac îngrozitor, mă înnebunea. Mi-era teamă că, dacă întârzii, nu voi mai avea curajul să-l ucid, că voi renunţa.

— Ce modalitate de crimă preconizaţi?

— O înţepătură!

Maiorul îl privi ironic:

— Adică: ar fi stat să-i faceţi o injecţie?

— Nu! Am o fiolă de curara încă de pe când eram medic secundar. E suficientă o înţepătură cu ac otrăvit, pentru ca victima să decedeze istantaneu.

— Aha! mai departe.

— Era singur. M-a primit râzând.

— O clipă, vă rog! Cum era îmbrăcat?

— În haină de casă.

„Corect, reflectă maiorul. Şi totuşi, nu-l văd pe pigmeul ăsta dând cu barda…“

— Mi-a arătat zidul cu icoane, apoi celălalt, unde atârna Picasso-ul meu „Fac bine aici, nu crezi?“ Simţeam că-mi clocoteşte sângele în vine. Sadismul, rânjetul cinic lăbărţat pe mutra aceea de gigolo fercheş nu le-am putut îndura. „Apropo, ziceai că sunt un escroc ordinar…“ „Asta şi eşti!“ Am văzut securea pe masă. În momentul acela, am uitat de otravă, de acul pregătit într-o fiolă, şi-am pus mâna pe satâr. Simţeam nevoia să-i crăp capul. O nevoie imperioasă, de nestăpânit. Să i-l crăp! Dând cu amândouă mâinile! Cu toată puterea!

Din odaia alăturată se auzi un geamăt. Medicul sări de pe scaun:

— Da, mamă, vin imediat… Scuzaţi-mă, vă rog, numai o secundă.

Cristescu îşi trecu degetele peste pleoape. Nu ştia ce să creadă. „Fie vorba între noi, dintre toate poveştile îngurgitate până acum, asta e cea mai plauzibilă…“

Medicul se întoarse după câteva minute. Părea – poate o impresie – ceva mai palid, ochii îi lunecau în toate părţile, lăcuste isterice.

— I-am administrat un tonic… E conştientă – ghinion când te afli pe moarte, căci agonia trează, lucidă e cea mai rea dintre toate –, dar nu mai are mult.

— Îmi pare rău, spuse maşinal maiorul. Ce-aţi făcut după ce l-aţi doborât pe Dragu?

— Am fugit.

— Doar atât? Nici un gest în plus?

— Nici unul.

Maiorul strivi ţigara în scrumieră, încercând un vag sentiment de culpă. Se ferise dintotdeauna, încă din primii ani de meserie, de antipatiile spontane (nemotivate), de ideile preconcepute. Mircescu îi repugna şi i-ar fi repugnat în orice împrejurare. L-ar fi ocolit, de pildă, într-o staţiune unde oamenii încheie relaţii estivale, abandonate imediat ce urcă în trenul care-i va întoarce acasă, chit că la despărţire au făcut schimb de adrese şi şi-au scuturat mâinile până să le scoată din ţâţâni, zâmbind până la urechi, i-ar fi evitat compania într-un *chausson* – excursie de trei zile pe litoral –, nu s-ar fi aşezat alături de el în avion şi probabil că, solicitat, i-ar fi dat un număr de telefon fals.

— La ce vă gândiţi? întrebă timid Mircescu.

Maiorul dădu din mână, „n-are importanţă…“

— De fapt care a fost mobilul dumneavoastră? Ce aţi intenţionat ucigându-l?

— Să-mi recuperez bunurile.

— Şi? V-aţi realizat scopul?

— Nu. Nu m-am simţit în stare. Cred, adică sunt convins, că am fost prea speriat de propriul meu act... V-am mai spus, eu însumi m-am îndoit până în ultima clipă că voi ucide într-adevăr.

— Şi totuşi, din casă au dispărut mai multe obiecte, icoane şi tablouri în orice caz, pentru că absenţele de pe pereţi sunt evidente.

— Regret, dar nu vă pot da nici o informaţie în sensul acesta. La urma urmelor, ce mai conta, mărturisindu-mi crima, să recunosc că mi-am „furat“ bunurile? Un furt pe care l-aş considera totdeauna legitim, o restituire, chiar dacă punctul de vedere juridic este altul.

— În concluzie, aţi ucis şi aţi fugit. Nici un gest în plus.

— Categoric.

— Mda... Ceva nu-i în regulă. Cine a şters amprentele dumneavoastră de pe satâr?

— Purtam mănuşi.

— Tţ! Dumeavoastră, scos din fire, aţi pus mâna pe satâr dar, de fapt, intenţionaţi să-l lichidaţi cu acul otrăvit. Asemenea manevre presupun o mână liberă care să se mişte cu uşurinţă.

— Aveam mănuşi medicinale.

— Când le-aţi pus? În faţa lui Dragu? Hai să fim serioşi!

Mircescu se bâlbâi:

— Care-i concluzia dumneavoastră?

— Nu ştiu. Probabil v-a ajutat o zână bună. Aveţi grijă însă să nu vă abandoneze. Zânele sunt de obicei blonde, iar blondele îndeobşte sunt capricioase.

50

Era o locuinţă ciudată, cum nu mai văzuse. De un lucru era convinsă. De astă dată, se afla într-unul din vechile cartiere ale Bucureştiului. Liniştea, verdeaţa, priveliştea liberă, fără păduri de blocuri, cer săgetat de antene, stâlpi sau macarale îi purtau gândul spre Cotroceni sau Şosea. În casă existau două odăi mari, dar întunecoase, despărţite de un culoar lung şi îngust. La un capăt se afla baia cu bucătăria, la celălalt uşa de intrare. Totul era mohorât. Vechi, sărac. De la dormitorul demodat – cu pat dublu şi două noptiere, un tavan cu huma scorojită, găurit de un bec fără abajur şi un covor a cărui culoare iniţială nu se mai ghicea – până la instalaţiile din baie.

În încăperea cealaltă, unde dormea Sică Tropicalu', se aflau un divan, o masă cu patru scaune şi un soi de gheridon unde zăcea, plin de praf, un căţel de pluş, care ar fi putut fi jucăria preferată a unui copil de patruzeci sau cincizeci de ani, azi. Şi conţinutul micii biblioteci, improvizaţia unui tâmplar nu prea dotat, avea cam aceeaşi vârstă. Erau cărţile tineretului anilor '50, de care Lelia nici măcar nu auzise: *Alitet pleacă în munţi*, *Povestea unui om adevărat*, *Schimbul de onoare*, poeziile unui oarecare Djambul Djabaev. Nu-i spuneau mare lucru nici nume ca Davidoglu, A. Toma, Ion Călugăru. Găsise doar două cărticele mai amuzante, *Emil şi detectivii* şi un roman poliţist ferfeniţit, fără copertă şi, în consecinţă, fără autor: *Sandala galbenă*.

— Cine stă aici?

Lelia, obişnuită cu confortul, cu interioarele plăcute, luminoase, prospere – părinţii ei erau oameni bine situaţi, îşi răsfăţaseră copilul unic şi pe ei înşişi –, se simţea zăpăcită, înfiorată de sordidul locuinţei.

Sică Tropicalu', răsturnat în aceeaşi poziţie comodă, prototipul de individ pe care îl vezi veşnic cu paharul într-o mână şi ţigara în cealaltă, dădu din umeri.

— Nu-ţi frământa glagoria, păpuşică. Faci riduri la poză şi ascultă-l pe Mandea! Gargara muianului cu Gerovital şi toate vaxurile ălelalte sunt tromboane. Am întâlnit odată, în tren, doi macaronari din Milano, un el şi o ea însuraţi de vreo sută de ani. Veneau în pas gimnastic la Bucureşti, la madam Aslan, să se facă tineri şi frumoşi. Schimb de adrese – vorba aia, poate mă rătăcesc vreodată pe la imperialişti, ştii, nu vreau să scap momentul când vor veni de-a dura în prăpastie –, vizite la sanatorii. Mă duceam încliftat, cu guler scrobit şi portocale în sacoşă.

— Şi? făcu Lelia amuzată.

— Zglobiii împlinesc acum vreo trei ani de când admiră realizările noastre şi urmăresc programul gigea de la televizor. Ce-i drept, au progresat! El se crede Mastroiani, şi gagica, logodnica lui Mussolini.

Într-un fel se împrieteniseră. „Convieţuiau" de cinci zile. Lelia se plictisea, iar Sică, în felul lui, era un tip simpatic, dar care nu comitea indiscreţii. Singura abatere, atunci când schimbaseră domiciliul:

— Îi e teamă lui Dolga că m-a descoperit Cristea?

— Hm… Nu trebuie să ghiceşti de trei ori.

Lelia mai aprecia că grăsunul ăsta cu burticică jovială şi figură de Mitică nu încercase sub nici o formă să-i dea târcoale. Când îşi acoperise instinctiv genunchiul, Sică observase:

— Stai blândă! Din partea mea poţi să faci şi nudism. Nu m-aş vârî niciodată la o gonzesă ca matale. Eu sunt de paraşute modeste: o scatoalcă pe şezut, asta de bună

cunoştinţă şi un sutar-două pe seară – dacă-i 23 August! La urmă ne despărţim frumos: „Mulţumesc, domn Sică, nu m-ai tratat cu seminţe ca alde Oancea, îţi dai cu odicolon şi te exprimi cu pardon.“ Pe viaţa mea, aşa mi-a zis ultima zână.

Lelia râse:

— Eşti un tip amuzant.

— Hm, concedă Sică. Aşa şi aşa.

— Spune-mi, cu ce te-ai ocupat până să-l cunoşti pe Dolga?

Sică Tropicalul, în dispoziţie nostalgică, la a doua sticlă de vodcă, recapitulă succint:

— Am făcut cică parte dintr-o familie dezorganizată. Aşi! Bătrânul a murit ce-i drept de beţie, dar nu era alcoolic. Se machea şi el o dată pe lună, la lichidare. A adormit afară, pe o viforniţă cumplită. Când l-au înregistrat îngeraşii de la Recepţie, cred că s-au bucurat: „uite omul de zăpadă!“

— Şi mama?

Sică stinse ţigara. O undă imperceptabilă de tristeţe îi tremură în glas ca o flamă plăpândă.

— Amărăşteancă. A slugărit din casă în casă. De, n-avea studii şi cu patru clase nu te fac ăştia secretară: manichiură, încălţări – toc-toc-toc! – cinci telefoane şi scoate rujul c-a venit o delegaţie la tovarăşu’! A arat mai cu spor când a fost la un doctor ginecolog. Vorba aia, numai ce slobozea pacienta pruncul şi ieşea şi miarul, şi curcanul. Atunci a vieţuit şi maică-mea. Bacşişuri grase, haleu să ţii un orfelinat. Venea acasă cu paporniţele pline. Din ce aruncau ăia! N-aveau ce face cu atâta produse agroalimentare, nu răzbeau, şi nici în piaţă nu puteau ieşi cu crăpelniţa: Ia pasărea, neamule! Ia bucata de telemea. Acolo să fi văzut nivel de trai! Chestia-i că n-a ţinut decât doi ani. După aia, bărbatul a cărat-o peste gârlă, să vadă cum stau tovarăşii *how do you do* cu agroalimentarele. Avea, aşa, o curiozitate în organism.

Lelia, captivată, îşi ridică genunchii în dreptul gurii.

— Mai spune, îmi placi grozav.

Sică, deşi măgulit, nu se lăsă luat de val.

— Îmi faci zulufi… Da, vorba aia, tot n-aveam ce face şi vodcă mai e. Asta cu doctorul a fost evul ei de aur. Încolo, a rânit doar pe la calici. „Vine femeia. Îi tragem o ciorbă de cartofi – ştii, e spornică – şi o fasolică cu slănină. Trebuie hrănită, că altfel nu munceşte.“ Ăi din familie „furau“ din frigider fripturile sau ce merinde simandicoase or fi avut şi mâncau pe ascuns prin casă. „Ai grijă, să nu te vadă femeia. Nu pot să-i dau şi ei rasol, sau piftie de curcan, sau muşchi de vacă.“ Chestia era să nu mănânci în faţa ei, să nu-i faci poftă. Şi se credeau nobili. Ptiu!

După un scuipat autentic, trase o duşcă zdravănă. Îşi turnă iar – nu suporta vederea paharului gol – şi se uită la Lelia.

— Când te plictiseşti, exprimă-te şi închid difuzorul.

— Ba nu! făcu Lelia ca un copil. Mai spune!

— Ce să-ţi mai spun, fătuţo? Azi are cincizeci de ani şi arată, fără nasoale, de şaptezeci.

— Vă întâlniţi?

— Nu. I-am trimis de vreo două ori bani şi mi i-a făcut retur prin soră-mea, altă vită de tras la jug.

— De ce? E nefericită?

— Nu. Ea zice că propăşeşte. Lucrează la Tricodava de la şaişpe ani. A făcut liceul la seral şi acum termină textilele la fără frecvenţă. Adăugă gânditor: E şi asta o viaţă…

— De ce-i supărată maică-ta pe tine?

Sică dădu din mână:

— Las-o dracului!… Adică, de ce nu? După ce a dat în primire babacu’, deştepţii de la Autoritatea Tutelară ne-au vârât, pe mine şi pe soră-mea, într-o casă de copii. Eu am nimerit la Buşteni, ea pe lângă Iaşi. Mi-aduc aminte de o duminică. În faţa căminului se afla un chioşc ţinut de un găinar. Tot soiul de rahaturi care-mi luau ochii: baletiste de plastic, soldăţei, ochelari, portchei… Îmi sticleau ochii după un breloc-maşinuţă. Costa zece lei. Se uită zâmbind la Lelia: Ai idee ce înseamnă zece lei pentru un copil de opt ani care

trăieşte din mila statului, care trebuie să zică săru’ mâna pentru că nu soileşte sub cer virgin şi are un blid de lături? E imens! E uriaş! E o casă! Un vapor! Un oraş! Când am auzit preţul, am îngheţat. Am continuat, totuşi, să mă uit la rahatul ăla, de parcă ar fi fost cel puţin Mickey Mouse tras în aur masiv. Am simţit o mână pe măr. O cucoană înaltă mă privea zâmbind.

„Ce vrei să cumperi, flăcăule?“

Înlemnisem. De ruşine, de suferinţă, de spaimă. Educatoarele ne pedepseau al naibii dacă ceream ceva străinilor.

„Nimic.“

„Hai, spune!“

„Nimic.“

Mi-a arătat maşinuţa de celuloid.

„Pe asta o voiai?“

A răspuns în locul meu vânzătoarea.

— Da. Pe asta.

A cumpărat-o şi mi-a pus-o în mână. Mi-a mai dat şi douăzeci şi cinci de lei. „Să ai de un film şi o îngheţată…“

Făcu o pauză şi aprinse ţigara de la mucul celeilalte. Zâmbi:

— Auzi, coană Lelio? N-am s-o uit pe femeia aia niciodată. Şi azi i-aş săruta urma paşilor, aş face orice – dar orice! – pentru ea. A fost cea mai fericită zi din viaţa mea. Şi vrei să-ţi spun un pont? Pont valabil. Au trecut de atunci aproape douăzeci de ani. Din ziua aceea am crezut şi mai cred în minuni. Fără să-şi dea seama, mi-a făcut un dar pe care nu-l voi pierde niciodată.

— Şi-acum în ce minuni crezi tu, Sică?

Tropicalu’ o privi surprins, apoi începu să râdă încetişor.

— Întrebare salon, parol!

— Da! Ce-ţi visezi tu extraordinar?

Sică dădu din mâini amuzat:

— Să fim treji! Nu mă zbat s-ajung preşedintele Statelor Unite.

— Dar ce? Ce?

— Uite, coană Leliţo, dacă tot ne-am pus pe spovedanie, iar mata văd că ai duh răbduriu, am să ţi-o slobod. Mie unul, o zic p-a dreaptă, nu-mi place să asud opintind. Munca, după mine, e un blestem, o osândă şi ăluia de-a zis că-i binefacere şi ţel de viaţă, eu îi strâng tovărăşeşte mâna şi-l invit la mine să facă parchetul, başca mai cunosc nişte activităţi interesante cu lipsă de personal. La deratizare, de pildă, te primesc cu flori şi drapele. De altfel, de-aia au şi început ostilităţile cu bătrâna. Cum am scăpat de la cămin, m-am dat la trai dulce. Mai o ciupeală, mai o bişniţă, am rostuit de niscai trimestre la întristare. O dată, de două ori, şi m-a dezmoştenit. Adică duminica – eu lucram zice-se la găzăriile din Ploieşti – nu mă mai aştepta cu clătite calde – moartea mea! – şi „ce să-ţi mai dau eu ţie, puiule? Uite, am păstrat pentru tine ceva bun…“ Şi scotea din bufet o ciocolată de 1,50, mă mai credea copil mic, sau un păhărel de lichior de nucă. Făcut de mâna ei, înţelegi…?

— Înţeleg. Ce vrei acum?

— Mi-ar plăcea o singură chestie. Singura unde aş trudi cu adevărat. Un coteţ în afară de oraş şi o felioară de grădină. Am eu un bighin pentru plante, flori, animale. Să nu râzi. Aş creşte şi ceapă, şi garoafe, şi găini, şi canari… Să fiu de capul meu, fără ture, condică şi chenzină.

— Şi-i chiar atât de complicat?

— În gazetă am citit multe oferte. Şmecheri care propun cooperative. Au teren, bordei, niscai dobitoace, dar vor capital iniţial. Al mai fraier cerea un miar.

Lelia făcu ochii mari:

— O mie de lei?

— Nu fi pionieră, râse Sică. Un miar de Bălceşti. Aştept să-i strâng, dar baiul e altul. Până umplu eu safe-ul, preţurile cresc. În fine…

Lelia rămase pe gânduri, cu bărbia rezemată în genunchi:

— Auzi, Sică! Am o propunere.

— Pronunţă-te, că tot dăm la peşte pe asfalt, dar parolez de la început.

— Nu fi prost! Eu îţi dau cuvântul meu de onoare că vei avea o sută de mii, dar ajută-mă să scap de aici.

Fără să şovăie, Sică dădu din deget:

— Ţţ! Şi iar ţţ! Frumoaso!

— De ce? N-ai încredere în mine?

— Nu. Şi chiar dac-aş avea, mi-e frică de Dolga.

— Eşti fraier. Ce poate să-ţi facă?

Sică ridică degetul gros:

— Unu, mă lichidează. Prohodul nu-i melodia mea preferată. Doi, dacă mă cruţă, mă dă pe mâna gaborilor. Ştie destule despre mine.

— Dar şi tu despre el.

— Ei, vezi că-i iar ţţ?! Iar bară? De unde-l iei, de unde-l apuci? Nu ştiu cum îl cheamă, ce învârte, unde stă. Mă priponesc, de-o pildă, la miliţie şi vreau să-l torn. Că bat câmpii despre un mort, încă mai am un subiect. Răposatul are un domiciliu şi o cruce. Îl găseşti pe aleea cutare şi în registrul la pagina cutare; are pe buric muşcate şi incinerarias. Dar despre Dolga? Zic sticleţii că fac mişto de activitatea şi viaţa lor şi că le recit poveşti cu fantome… Stai! Aud cheia.

Dolga le azvârli o privire neagră. „Deşi, îşi spuse Lelia, dintr-o dată crispată, are ochi deschişi… Albaştri, parcă…“

Sică Tropicalu’ se ridică instinctiv în picioare şi îşi trase puloverul peste pântece, până după buzunare. Nu ştia ce să facă cu mâinile şi, în cele din urmă, şi le înnodă la spate. Lelia, înfrânându-şi acelaşi impuls de a lua poziţie de drepţi, reuşi să se stăpânească şi rămase pe divan.

Dolga se propti în mijlocul odăii şi o fixă lung. Un minut-două. Imens, când privirea nu-i însoţită de sonor. Puţini sunt cei care rezistă probei, fără a începe cel puţin să se foiască neliniştiţi sau să-şi plece ochii. Lelia, cu figura încremenită, rezistă.

— Cu dumneata discut, domnişoară!

Vorbea ciudat, fără să-şi mişte buzele. Lelia luă o ţigară, pe care o aprinse cu mâna sigură. Părea calmul personificat, deşi inima îi bătea nebuneşte.

— Mâine, sâmbătă la ora 10, expiră termenul acordat lui Cristea.

— Ce pot să fac eu?

— Dacă nu aduce marfa, ştii ce te aşteaptă!

— Şi din nou te întreb: ce pot să fac eu?

Accentuase în mod intenţionat pe pronumele familiar: *te*. Adică „nu mă impresionezi şi nu văd de ce-aş păstra o reverenţă excesivă, când nici tu nu-mi vorbeşti în termeni dantelaţi“.

Dolga puse pe masă o hârtie şi un pix:

— Trimite-i câteva cuvinte. Este ultima şansă pe care ţi-o acord.

— Mă rog! Presupun că-mi dictezi.

— Scrie! *Fă tot posibilul să-i îndeplineşti dorinţa lui Dolga. Altfel, mă lichidează fără scrupule.* Semnează!

Lelia se execută, un licăr maliţios, se simţea moartă de spaimă, dar orgoliul era un demon căruia nu i se putea împotrivi, altarul unde totdeauna arseseră şi aveau să ardă până în ultima clipă nu simple luminări, ci torţe îi însufleţi privirea.

— Pot să adaug *te iubesc, mon chou*?

Palma lui Dolga îi şterse cuvintele de pe buze. Fusese atât de neaşteptată, atât de dură, că Sică, tresărind, se lovi cu tâmpla de colţul bibliotecii.

Ochii Leliei se umplură de venin:

— Brută!

Dolga, cu hârtia în buzunar, se îndreptă spre uşă.

— Nu-mi plac târfele obraznice!

51

— Mielule, te întreb pentru ultima oară! Tu ai umflat marafeturile inginerului?

Şuţul îşi făcu mai multe cruci la rând:

— Uite, pe mâna asta ţi-o jur, jupâne! Aşa să se usuce, cum te trag eu în piept.

— Ţine minte, Mielule, că eu fac moarte de om!

— Bădie, în locul matale, aş parola. Nu se există muiere pe lumea asta să merite douăzeci de coţi. Dar fiecare le ştie pe-ale lui. Eu una ţi-o jur: în chestia cu abţibildurile inginerului sunt virgin.

52

Se simţea mânios din două motive: în primul rând, pentru că îl minţea, în al doilea rând, fiindcă ştia că nu se poate supăra pe ea. Şi doar gândul că va ajunge iar la „întristare“, că va trebui din nou să se dezbrace de obiceiuri, să renunţe la conversaţiile cu Mirciulică şi la cornurile cu nucă şi frişcă (cunoştea ea o cofetărie pe Moşilor, absolut extraordinară), îl îmbolnăvea.

„Sunt un cretin! mârâia cu glas tare, îngrozind-o pe nevastă-sa, care, isterică de profesie, se speria când vedea nebuni în jurul ei. Da, domnule! Un cretin cu majuscule! Dacă pe ea, pe Melania, fermecătoarea mea Melanie, o lasă rece gândul unui *séjour* la puşcărie, de ce mă ţin pe mine şalele? I s-o fi părând monotonă viaţa şi femeia dă din aripi să intre în bizar, în formidabil, în… paştele ei de nebună…“

Şi iarăşi, pentru a *n*-a oară de când se cunoşteau, se întreba până la saţ fizic, până la paroxism, până la dementă, de ce zăpăcita nu era o femeie ca toate femeile, o bătrână ca toate bătrânele, să-şi vadă de injecţiile cu iod de primăvară şi de serialul TV de luni seară, de canastele cu domnu’ Mitică, fost funcţionar superior în Ministerul X, de coana Matilda cam surdă, de madam Elvira (poartă pantofi decupaţi la monturi, în schimb mai ştie ce adresă are), de Miţa Nasture (făcea bişniţă într-o dugheană cu fleacuri din plastic şi artizanat-traforaj), de dulceţuri, acadele şi vise de propăşire, domnule!

Când Melania îi deschise, era atât de furios, încât îi clănţăneau dinţii şi abia articulă un bună-seara gâfâit.

Bătrâna, într-un capot alb, îi răspunse graţios:

— Ce mai faceţi? Ştiţi…

— Ştiu! făcu hotărât maiorul.

Genele Melaniei clămpăniră a dulce mirare:

— Ce ştiţi?

— Ştiu că iar vă faceţi de cap. Nădăjduiam să fi ajuns la o înţelegere.

— Înţelegere? În ce sens?!

Maiorul luă loc fără să fie invitat.

— Mi-am închipuit că suntem amici şi că aţi renunţat la ideile fistichii.

— Fistichii? În viaţa mea n-am avut idei fistichii. Ştiţi…

— Ştiu!

— Ba nu ştiţi. Presimt lucrul acesta. Eu sunt din Vaslui şi prietenul nostru cel mai bun era un bărbat blond… Cum să vă spun, de un blond pai, aproape de albinos…

Cristescu se bătu cu palma peste frunte.

— Doamnă! Vă implor! Am auzit atâtea poveşti de la dumneavoastră, că mi-au ajuns până peste urechi!

Melania îl privi consternată:

— Ia te uită! Eu eram încredinţată că povestesc extraordinar de interesant… Şi, când colo, vă plictisesc…

— Doamnă, pentru numele lui Dumnezeu, scutiţi-mă de circ.

— Dar nu voiam decât să vă spun că această persoană pe care o chema Matula – un nume original, trebuie să recunoaşteţi, directorul şcolii primare pretindea că ar fi de origine dacică, dar eu cred că se înşela, ştiţi, rezonanţa cuvântului te duce la incaşi –, gândiţi-vă la Manitu…

Îşi ridică braţele în unghi de 90° à la Winetou – aşa cum îl vedem în filme – şi se uită la Cristescu, vrând să constate efectul. Maiorul oscila între stupoare, amuzament gros şi furie abia stăpânită. Hotărî, totuşi, să-şi păstreze cumpătul. Rosti, aproape silabisind:

— Ei bine, doamnă, ce s-a întâmplat cu acest personaj extraordinar, Matula?

— A! Nu s-a întâmplat nimic. Doar că avea o preferinţă, un *penchant* ar fi spus bunica mea şi soeur Blanche, cea mai bună profesoară de la pensionatul *Charité*, pentru fularele în dungi pe care le croşeta cu multă aplicaţie, iar, din când în când, ştiţi, nu era ceea ce aş numi eu un plimbăreţ, dădea bună ziua prin tramvaie. Ei, despre acest bărbat se afirma că ar avea idei fistichii. N-ar fi fost cine ştie ce, doar oamenii foloseau un ton oarecum jignitor… Făcu ochii mari, albăstrele palide culese în pădure de Albă ca Zăpada: Sper… sper că n-a fost în intenţia dumneavoastră să mă jigniţi.

Maiorul trase adânc aer în piept:

— Stimată doamnă, ultima mea dorinţă, ultimul gând, ultima intenţie ar fi să vă ofensez. Dumnezeu mi-e martor că am chiar o slăbiciune pentru dumneavoastră şi…

Melania îl întrerupse cu glas timid:

— Sper…, sper că aceasta nu-i o declaraţie. Trebuie să ştiţi…

Cristescu îşi înfipse exasperat mâinile în păr:

— Ştiu! Ştiu! Ştiu!!!

— Nu chiar totul, căci ar însemna să cădeţi în păcatul trufiei, iar, din câte ştiu eu, dumneavoastră nu aveţi păcate. Voiam să vă spun că am rămas văduvă de cincizeci de ani, iar colonelului, un bărbat cu adevărat dârz, deşi avea picioarele crăcănate, eu totuşi i-am rămas credincioasă. Fidelitatea mea ţine puţin de tragedia greacă, ar putea să pară cam afectată, dar trebuie să ţinem seama de realităţi. Chiar asta îi povesteam lui Mirciulică zilele trecute, când domnul Petrăchescu de vizavi, o persoană foarte bine care a fost pompier – o profesiune pe care o consider vitejească – şi are un cocoş interesant, Gigel, m-a cerut în căsătorie. Nu că aş avea ceva împotriva acestei instituţii, dar amintirea colonelului mă împiedică să mă hotărăsc la un asemenea pas.

— Am înţeles, doamnă. Şi-acum, pentru numele lui Dumnezeu, ce doriţi? De ce încercaţi să câştigaţi timp,

oferindu-mi una din celebrele dumneavoastră salate? Ce mai puneţi la cale? Şi mai concret! Ce rol jucaţi în tot circul ăsta? Ce urmăriţi? După Rembrandt şi Goya, vreţi acum şi Picasso?

Glasul maiorului mergea în crescendo. O venă umflată îi împărţea fruntea în două, şi Melania îşi aminti, după aproape şaizeci de ani, de Oltul care atunci, pe harta agăţată lângă tabla neagră – clasa a IV-a, Şcoala Primară Oltea Doamna –, i se părea că împarte Muntenia în jumătăţi exacte. Arboră o mină perplexă:

— Domnule maior, dar dumneavoastră mă îngrijoraţi. Nu v-am văzut niciodată atât… atât de avântat şi chiar comentam cu Mirciulică: dacă admir ceva la domnul maior Cristescu, în afară de distincţie – o, da!, o distincţie de marchiz – şi politeţe, atunci acel ceva se numeşte stăpânirea de sine. Vă recomand călduros un medic foarte bun. Îl cheamă Dănilă, fără să fie rudă cu domnul Prepeleac al lui Ion Creangă. În această privinţă vă pot da toate asigurările, căci m-am interesat. Toată viaţa a lucrat în branşă, ceea ce reprezintă, bănuiesc, o garanţie.

— Adică între ţicniţi.

— A! Nu erau toţi ţicniţi, acesta este punctul de vedere profan despre instituţiile de specialitate. Unii erau doar nervoşi. În orice caz, a obţinut rezultate remarcabile. De exemplu, exista acolo un bărbat cu multă fantezie care se credea Iulius Cezar…

— Îhî, făcu Cristescu. Şi-acum se crede Garibaldi.

— A, nu! A progresat, într-adevăr, şi-acum se ia drept o panseluţă.

Se uită la maior care o cerceta căpiat, cu aerul „Ei! Ce părere aveţi?“ Completă cu ingenuitate:

— Un progres remarcabil. Gândiţi-vă că a renunţat la instinctele războinice şi-acum nu cere decât o baie la picioare, în fiecare dimineaţă. Preferabil cu stropitoarea. Tovarăşul Mardare, care e deputatul nostru de stradă, întâmplător suntem şi vecini, îl consideră un cetăţean de

nădejde şi l-a pus să ude spaţiile verzi din jurul blocului, o sarcină de care domnul Cucu, aşa îl cheamă, s-a achitat cu conştiinciozitate. Săptămâna trecută s-a propus ca fotografia lui să fie afişată pe gazeta de perete a străzii. Avem o gazetă foarte interesantă.

— Dumneavoastră, ricană Cristescu, sunteţi, presupun, redactorul-şef.

— Ţţ! făcu Melania. Eu sunt doar „capul limpede“.

— Şi în această activitate, vă consultaţi, desigur, cu Mirciulică.

— Extraordinar! Aţi ghicit.

Maiorul, excedat, se ridică în picioare:

— Am sentimentul, nu prea subtil, că vă bateţi joc de mine. Nu e prima oară şi deja vă cunosc stilul, diapazonul, repertoriul. Ce sens are acest joc absurd de-a v-aţi ascunselea?

Melania Lupu îşi ţuguie buzele ofensată.

— Este o atitudine pe care nu mi-aş îngădui-o faţă de nimeni şi mă surprinde că dumneavoastră, chiar dumneavoastră… Izbucni în plâns. Nu! Asta n-am să i-o spun lui Mirciulică. S-ar simţi îngrozitor de dezamăgit.

Cristescu oftă neputincios. Ce Dumnezeu avea femeia aceasta că izbutea cu un simplu surâs, cu un suspin, cu o singură privire să-i lege mâinile? Era conştient că-şi bate joc de el, că joacă teatru, că totul e recuzită şi partitură în cel mai propriu stil Melania. Şi totuşi se simţea incapabil s-o brutalizeze, să uzeze de cea mai inofensivă violenţă de limbaj.

— Hai s-o luăm altfel, doamnă! Ce-a căutat la dumneavoastră doctorul Mircescu marţi dimineaţa, la ora cinci?

— Dumnezeule! Bietul băiat mi-a făcut o vizită. Suntem prieteni de o sută de ani.

— Vizită la ora cinci dimineaţa?

— E interzis cumva? Ştiţi, nu citesc gazetele în ultima vreme ca să nu-mi solicit prea mult ochii.

— A lăsat aici un sac de voiaj.

— Serios? Nu cred. Eu nu l-am văzut, dar, admiţând că spiritul meu de observaţie s-a anemiat – vârsta nu-ţi face decât cadouri dezagreabile –, precis mi-ar fi dat un telefon ca să-şi reclame sacul.

Cristescu o privi lung. I-ar fi dezmierdat buclele argintii şi, dacă ar fi avut treizeci de ani mai puţin, ar fi cârpit-o cu plăcere. Îşi încheie paltonul:

— Bine, stimată doamnă. Deci ne ascuţim din nou paloşele.

— Nu-mi amintesc să fi avut aşa ceva la mine în casă vreodată, căci colonelul nu era cavalerist. Trebuie să vă spun însă că mă simt extrem de tristă. Presimt că voi avea o noapte oribilă. Nu ştiţi cât de mult ţin la prietenia dumneavoastră.

„…Şi ta-ta-ta şi lu-lu-lu…, gândi maiorul coborând furios treptele blocului. Bubulina mă cheamă, cu nimeni n-am treabă!

Asta e, Cristescule! Iubita noastră Melania a redeschis balul în paşi graţioşi de menuet! Trăiască Rudotelul şi de bine s-auzim!“

La ieşirea din bloc se întâlni cu Mirciulică. Motanul îl privi fix câteva secunde, săltă coada şi intră în imobil cu demnitate crăiască.

Maiorul îi adresă câteva cuvinte ireproductibile. Îşi săltă gulerul paltonului şi opri un taxi.

53

— Domnule! exclamă Cristescu, fără să se uite la colonelul Ionaş, adresându-se unui terţ invizibil. Încep să ader la teoria imperialistă că democraţia nu-i un meniu pentru orice stomac, nu-i valabilă pentru orice cimpanzeu care umblă pe două picioare. Asta-i pentru oameni normali şi civilizaţi. Ce să mai discutăm!

Ionaş râse încetişor. Situaţia era într-adevăr imposibilă şi puţin comună. Patru zăpăciţi din cinci (şi era de aşteptat ca al cincilea să vină puternic din urmă) îşi asumau culpabilitatea într-o crimă, iar tu, anchetator trebuia să-ţi baţi capul să le demonstrezi că mint, sau, în fine, să-l detectezi pe ăla care spune adevărul.

— Dacă ar fi să cedez instinctelor mele primitive, urmă maiorul, i-aş reţine pe toţi măcar o săptămână – ştiţi, ca să facă cunoştinţă cu meleagurile – şi le-aş administra câte trei clisme pe zi.

— De ce clisme?!

— E o operaţie imposibilă, pe care eu n-o suportam nici când purtam breton şi costum de marinar. Dar le-ar trece gărgăunii, domnule! Le-ar trece cheful să facă pe Al Capone sau Jack Spintecătorul. Îşi bat pur şi simplu joc de mine şi eu, fraierul, sunt cu mâinile legate.

Colonelul îşi stăpâni zâmbetul. Cu drept cuvânt, Cristescu se putea considera colecţionarul *number one* de cazuri bizare care cădeau în ridicol. Numai în ultimii trei ani, patru dosare cu inegalabila Melania Lupu, campioană în materie de afaceri demente.

Şi iat-o acum şi în al cincilea, făcând deocamdată doar figuraţie – şi, cunoscând-o cât de cât, nu ţi-o puteai imagina acceptând rol de coristă –, evoluând alături de alţii patru smintiţi. Maiorului, deşi dotat cu glanda humorului, începuse să-i fie silă să dea ochii cu colegii. Îl înnebuneau zâmbetele cu subînţeles, apropourile groase de genul: „Ştii, a mai evadat unul de la balamuc. Pariez că în următoarele trei zile, chestia o să-l intereseze pe Cristescu…“

— Admiţând totuşi că unul dintre ei e asasinul lui Dragu, pe cine ai suspecta în primul rând?

Maiorul şovăi câteva clipe:

— Hai să zicem pe Mircescu. Filmul crimei, aşa cum mi-l relatează el, în calitate de autor, s-ar apropia cel mai mult de verosimil. Dar nu-l văd în ipostaza de ucigaş! Se vorbeşte mereu de intuiţia detectivului. Există sau nu există. Nu mă cheamă Lemmy Caution, nici Maigret, aşa că evit sentinţele. Eu i-aş zice instinctul generat de experienţă. În nişte ani de când lucrez în circul ăsta, cam am idee cum arată fotografia pe dinafară şi pe dinăuntru a unui asasin.

Ionaş alungă cu degetul mic scrumul căzut pe birou.

— Dragul meu, ştii bine că tipologia criminalului e teribil de variată, înregistrând specimene de toate vârstele, păturile sociale, mediu etc.

— Fără îndoială, dar dacă mi s-a întâmplat – şi cine n-are rateuri la activ? – să mă înşel asupra unui individ, considerându-l nevinovat, nu mi s-a întâmplat niciodată, dar niciodată, să mă aflu în faţa autenticului vinovat şi să trec pe lângă el cu candoare. Uneori n-aveam probe, flăcăul îmi aluneca printre degete, dar ştiam, simţeam că mă aflu în faţa omului căutat. Iar pe Mircescu îl exclud. Omul acesta, mă repet, nu poate ucide. Dacă pe o Olga Gabrelolti o văd omorând la un moment dat, într-un moment paroxistic, pe medic, sărac temperamental, obişnuit de mic să-şi stăpânească pornirile şi dorinţele, terorizat de o mamă tiranică şi puternică, nu-l văd dezvoltând până la crimă momentul de mânie.

Ionaş făcu o pauză înainte de fluierul final:

— Şi Melania? Iubita noastră Melania?

— Nu-şi vede de treabă. Habar n-am când a intrat în bal, din start sau melodia a început să-i placă pe parcurs, dar cert este că acum şi-a pus pantofii de dans. Şi evoluează cu graţie ca întotdeauna.

Făcu o pauză, evitând privirea colonelului, pe care o ghicea sarcastică. Îşi înfipse mâinile în buzunare şi anunţă calm. Un calm ameninţător:

— Şi al dracului să fiu, dacă de data asta o cruţ! Pe ea şi pe consilierul ei personal, Mirciulică.

Ionaş arboră un aer gânditor: „Oare?“

54

Era prima oară, într-o convieţuire de şapte ani, când Dolga nu venea acasă noaptea. Mioara, placidă, blândă şi fără fantezie – primul amor îi reproşa privirea de vacă melancolică, asortându-i instinctiv o inteligenţă şi un temperament pe măsură, „nimic n-o poate scoate din fire, decât muştele şi ţânţarii vara“ – nu se impacientă decât abia a doua zi, spre seară. În conformitate cu parametrii concepuţi de ea, îşi petrecuse ziua extrem de agreabil. Debutase de dimineaţă cu o ciocolată cu frişcă (trei linguriţe de cacao şi cinci de zahăr într-o ceaşcă de apă), după care mai tândălise în pat vreo două ore, ascultând la radio muzică uşoară, şi „De vorbă cu ascultătorii“. O pasiona mai ales rubrica profesorului Alexandru Graur „Cum vorbim“, care-i oferea un sentiment subtil de intelectual. La ora zece îşi făcuse toaleta: un duş, oleacă de machiaj, părul scos de pe bigudiuri şi un capot roşu, ales dintr-o colecţie impresionantă de rochii de casă. Mâncare avea în frigider. Gătea doar de două ori pe săptămână. Dolga nu era pretenţios, aveai impresia că nu ştie ce pune în gură şi, în consecinţă, prepara doar felurile ei favorite, de care nu se sătura niciodată. De pildă, putea înghiţi fără saţ, de la un capăt la celălalt al anului, sarmale, macaroane cu nuci şi zahăr sau salată de boeuf, aşa că o oală de şapte-opt kile cu produsul preferat acoperea zilele săptămânii, nesolicitând eforturi şi timp suplimentar.

Pe la douăsprezece, puse casetofonul – înnebunea după romanţe – şi bău un păhărel de liqueur de portocale, industrie casnică. La unu, se „trânti“ în pat cu o carte lângă

care adormi după două pagini. Spre seară o invită la ea pe Madame Tanţi, vecina de la etajul doi. Era pensionată înainte de vârstă, văduvă şi mare specialistă de dat în cărţi şi cafea. Femeia, şi aşa se explica deverul fantastic, era de-a dreptul înviorătoare. Ghicea totdeauna de bine – „cade cu dar, crai de ghindă, cu gândul şi inima la dumneata, pică la drum de seară, succes în afaceri, sănătate etc.“ –, motiv pentru care era extrem de agreată. Amatoarele nu se supărau chiar dacă profeţiile fericite nu se confirmau. „Stai să vezi. Ea, de fapt, n-a minţit. Dar! Păi n-am primit gâsca de la cumnatul Costache? Că eu mă gândeam la cadoul promis de Vasileşti care au mâncat şi băut la botez de ne-au speriat, mă priveşte… Dar a picat cu dar? A picat.“

În consecinţă, toate cucoanele din bloc o invitau frecvent. Madame Tanţi nu accepta bani „de plăcere, dragă doamnă cutare, că mi-eşti dumneata simpatică, nu-mi fac din asta o meserie, am pensioara mea şi mi-ajunge etc.“, iar fraierele se simţeau şi mai abitir obligate. „Femeia e drăguţă, nu poţi să nu-i oferi o cafea, o gustare, o ţuică ceva, acolo.“ Madame Tanţi realiza astfel importante economii de sacoşă, timp, electricitate şi bani. Habar n-avea ce-i aia „am plecat azi cu o sută de lei în piaţă şi n-am luat mai nimic“, coadă la unt, carne sau fructe, iar în frigider, scos definitiv din priză, păstra lenjerie. Se sătura prin vecini şi, cu cât aceştia erau mai culanţi, cu atât profeţiile erau mai generoase.

Mioara reprezenta una din clientele favorite. Totdeauna veselă şi amabilă, dispunând de vreme berechet şi mai toată vremea singură. Madame Tanţi evita privirile şi urechile sceptice ale soţilor, în genere mai puţin dotaţi în materie de ocultism. În plus, bucătăria Mioarei era bine dotată şi, în ciuda decorului modest, cărturăreasa era prea versată ca să nu realizeze că în casa Dolga circulau bani. Gustarea pe care i-o oferea era totdeauna consistentă, de calitate, iar la plecare, Mioara avea grijă să-i pregătească o farfurioară acoperită „cu ceva bun, să te îndulceşti şi dumneata mai încolo“.

Madame Tanţi sosi mai către seară, în uniforma de lucru: capot de zenana, trei bigudiuri înghesuite pe frunte, cremă pe faţă şi papuci comozi, în ale căror laturi interioare ţipau monturi indiscrete. Era o femeie la vreo cincizeci şi cinci de ani, despre care nu-ţi puteai imagina cum arătase în tinereţe. Figura n-avea personalitate, era cumva păstoasă, trăsăturile incerte, bărbia fugită făcea corp comun cu gâtul, ca la găini. Atrăgeau atenţia mâinile extrem de îngrijite, albe, catifelii, foarte tinere şi cu unghii lungi, totdeauna lăcuite.

Gustând cu deliciu dintr-o tartă cu dulceaţă de căpşuni, începu să întindă cărţile pe masă.

— …Ei, ei, ei! Dar ce se întâmplă, coniţă? Ce-i grija asta pe inimioara matale!… Uite-aşa te apasă, ca o negură!

Mioara căscă gura extaziată. Deşi nu era cine ştie ce neliniştită, acum i se păru, într-adevăr, că nu dormise toată noaptea de grija lui Dolga.

„Ce să mai discutăm, conchise, este extraordinară!”

— A! se dumiri Madame Tanţi. Craiul de verde, la drum de seară, departe de casă… Ăsta ţi-e oful…

Mioara, prăpădită de admiraţie, îşi duse mâna la gură:

— Aşa e… Da’ cum le citeşti dumneata pe toate astea?

Cărturăreasa zâmbi cu superioritate.

— Vezi, coniţă Mioară, cartea nu minte. Bătu cu unghia lustruită în riga de pică şi în şeptarul de cupă… Uită-te şi dumneata! Ăsta e craiul, ăsta-i aşternutul…

În realitate, madame Tanţi nu zărise în vestibul paltonul şi galoşii lui Dolga, iar uşa de la dormitor era deschisă. În plus, ora la care o chemase era neaşteptată, Mioara solicitând-o cu predilecţie dimineaţa, când se afla singură.

— Griji să nu-ţi faci… Nu zic, a trecut printr-o primejdie, are vrăjmaş mare în popa ăsta de ghindă, dar e teafăr şi-alăturea cu necazul… Stai să mai bat o dată cartea, să vezi şi dumneata.

Le strânse şi le amestecă expert, bombănind nedesluşit:

— …douăşpatru de cărţi, bine-ţi şti, bine-ţi ghici… Dac-o fi de bine…

Întinse pachetul spre Mioara, care-şi înfipse cartea, dama de roşu, ţinută până atunci în dreptul buzelor, undeva pe la mijloc. Madame Tanţi studie concentrat suita din faţa cărţii, apoi din spatele ei şi exclamă triumfătoare:

— Ce-ţi spuse-i?! Uite cum ţi se spulberă grijile! Se întoarce negreşit, cu dragoste şi dar de bani. Adăugă zâmbind: Să nu-mi zici mie madame Constanţa, dacă nu te faci măcar de un taioraş. Zic şi eu taioraş, dar aci pică o paporniţă de parale. Hai, că le mai ştii şi matale! Uite decarul de caro împreună cu ăl de cupă…, adică banii vin cu bucurie… Ascultă, un coniac, o vodcă n-ai, că mă invită azi Brăiloaia la o musaca şi acum mă taie greaţa.

Mioara sări de pe scaun.

— Te-am rugat, madame Constanţa, să nu mai mănânci la Brăiloaia. E cumsecade, nu zic, dar, de când i-am văzut muşte şi gândaci în frigider, n-aş înghiţi la ea un dumicat nici poleit cu aur. Vino să prânzeşti la mine, tot mi-e urât singură şi, cât e Dolga sănătos, slavă Domnului, s-o găsi ceva pe plită.

— Vezi, nici aşa nu pot să deranjez, protestă moale cărturăreasa. Mai are omul şi obraz.

— Nu mai zi de deranj, că mă fac foc!

Se întoarse repede din bucătărie cu o sticlă de coniac albanez şi cu o farfurie cu saleuri. Madame Tanţi trase repede o duşcă, apoi încă una. Îşi supse obrajii şi buzele de plăcere şi începu să bată iar cărţile cu chef.

— Ia să vedem ce dă roata!

Roata dădea şi ea bine. Bucurii cu ghiotura, bani Bistriţă, realizări cât să ducă doi inşi în spinare, călătorii mai încolo da’ sigur! – peste mări şi ţări şi ia te uită! – pe drum un Dolguţ mititel.

Madame Tanţi se pilise şi fantezia îi înflorise grădină mai mult ca de obicei. Mioara roşi puternic:

— Nu mai zi şi dumneata… La vârsta lui Jean.

— Ci lasă-mă cu vârsta! E verde, am văzut eu bărbaţi la şaizeci de ani care…

Mioara o întrerupse:

— Jean n-are şaizeci.

— Păi vezi? Şi-auzi… Să nu-mi dai mie bună ziua dacă mint – era la jumătatea sticlei şi o luă razna, de obicei fiind mai prudentă – se lasă cu gemeni. Uite, în scris îţi dau!

Peste o oră, sticla de coniac era isprăvită. Madame Tanţi plecă împleticită, după ce o sărută lipicios pe amândoi obrajii şi pe frunte, de parcă ar fi binecuvântat-o.

Mioara, rămasă singură, se uită la ceas. Aproape douăsprezece, deci a doua noapte de când lipsea Dolga. Îşi propusese la un moment dat să-i anunţe dispariţia la miliţie, dar prevestirile fericite ale cărturăresei îi alungară temerile.

Se culcă gândindu-se la viitorii gemeni, băieţi, desigur. Avea să le pregătească nişte cămăşuţe bleu cu volane de dantelă albă. Văzuse modelul în Almanahul Femeia. Boneţele asortate…

55

Melania Lupu îl primi pe Mielu 46 cu dezinvoltura ei obişnuită. Şuţul nu se anunţase la telefon, sunase pur şi simplu la uşă, iar bătrâna, mereu suavă şi cu ochi candizi, îi deschisese fără ezitare. Mielu îl mângâiase în treacăt pe Mirciulică, gazdă alături de Melania, iar aceasta păru fermecată de gest.

— Presimt că dumneavoastră doi veţi deveni foarte buni prieteni. Ştiţi, Mirciulică e mai dificil, nu se apropie de oricine.

În vederea întâlnirii cu bătrâna, Mielu se pusese la „ţol sobru“. Un costum de gata de la Adam, maro, la care asortase o cravată albastră.

„Oroare! gândi Melania, dar apreciez că tânărul se prezintă într-o ţinută decentă. Gulerul cămăşii e proaspăt şi, în orice caz, n-a venit în straie de salahor. Blugi – parcă aşa le spune – şi pulovere pe gât spălate la două săptămâni.“

Ospitalieră ca totdeauna, îi oferi un ceai. Mielu, nelaîndemână în ambianţă – décor-climat-maniere Melania – acceptă cu un burghez „n-aş vrea să vă deranjaţi“.

— Poate preferaţi o vodcă. Bărbaţilor li se întâmplă să aibă asemenea preferinţe iarna. Ştiu de la colonel – bietul meu soţ care, în lunile friguroase, debuta dimineaţa cu o litră de coniac Martel, „combustibil“ după cum se exprima – şi nici Mirciulică nu se dă înapoi din faţa unui grog fierbinte, bine preparat.

Mielu – ca toţi cei care o întâlneau prima oară – rămase perplex, întrebându-se dacă „gagica“ e belalie sau „face mişto de viaţa“ lui. Acceptă, totuşi, vodca şi intră în subiect având sentimentul că dacă n-o face imediat va fi incapabil să mai acţioneze. Încercă să-şi perie limbajul şi să pară cât mai distins.

— Stimată tovarăşă… ăăă… doamnă…

— Ba vă rog, spuneţi-mi tovarăşă. Mă face să mă simt extrem de tânără, căci pe vremea mea nu se întrebuinţa acest apelativ. Vorbiţi, nu ştiţi cât de nerăbdătoare sunt să aflu motivul pentru care mă vizitează o persoană atât de interesantă.

Mielu o privi cu gura căscată: „Ce-i cu asta, domnule? A picat din scrinul bunicii?“ Nesimţindu-se în stare să ţină piept unui asediu de politeţe cu jabou, declară răspicat:

— Obiectele manglite – o scăpă – de doctorul Mircescu se află la dumneavoastră.

— Manglite? Nu sunt sigură că înţeleg acest termen. În orice caz, eu nu l-am întrebuinţat niciodată şi, tot aşa, nici unul dintre prietenii mei. Poate că aveţi amabilitatea să mi-l explicaţi.

— Adică săltate, ăăă…, vreau să zic şutite…, nu! nici asta! Furate din casa lui Dragu.

— Cine? Alfred Mircescu a furat? Aceasta n-o voi crede în ruptul capului. E o persoană adorabilă… Mi-l amintesc de pe vremea când avea splendide bucle blonde.

— Ei bine, acum are splendide bucle sure şi pesemne nu mai e atât de adorabil! Doamnă! L-am văzut cu ochii mei când le-a încărcat în roabă, vreau să zic în sacoşă, şi le-a scos din locuinţa fraierului. L-am filat vreo două zile şi l-am văzut venind la dumneavoastră cu sarsanaua.

Melania îşi subţie privirea:

— Habar n-am despre ce vorbiţi. Obiecte? Ce fel de obiecte?

— Icoane, argintărie şi alte chestii de Consignaţie. Cucoană! Hai să nu ne pierdem vremea. În trimestrul ăsta

mai avem de realizat şi, dacă nu ne grăbim, ne ajung capitaliştii din urmă. Vă propun un târg. Mergem la fifty-fifty sau – îşi luă inima în dinţi – vă torn la miliţie pentru complicitate: tăinuire de boscârţe furate şi restul tacâmului.

Melania rămase tăcută sub privirea aţintită a escrocului.

— Pronunţaţi-vă! făcu Mielu nerăbdător. Adăugă, renunţând la limbajul spălat: Mă grăbesc! E rece la matale şi mă trage la picioare.

Bătrâna redeveni vioaie:

— O! Asta e din cauza proastei circulaţii! Mă refer la circulaţia periferică. Vă recomand cu căldură frecţii cu lasonil şi un sejur, măcar trei săptămâni pe an, la Băile Felix. Sunt de-a dreptul extraordinare! Pedichiuristul meu, domnul Costică, o persoană distinsă şi cultă – s-a înscris de curând la Universitatea Populară, cred că secţia canto, e sopran de coloratură – s-a vindecat numai în trei şedinţe. De unde mergea cu baston, acum umblă în patru labe ceea ce, trebuie să recunoaşteţi, e o dovadă de sprinteneală. Încercaţi doar şi o să vedeţi că nu e deloc uşor dacă nu te cheamă Grivei, tigrul Akbar sau Ghiţă.

— Ghiţă?! întrebă aiurit şuţul.

— Da, porcul Ghiţă. Numele e la fel de frecvent în lumea porcină ca, să zicem, Popescu în cartea de telefon. Voiam să vă spun că eu una n-am izbutit căci, după prima încercare, mi-au trebuit cinci minute ca să revin la poziţia normală.

Mielu o privea căpiat. Se scutură „dă-o dracului, bătrâne, te laşi aiurit de o vice-centenară?“ Exclamă enervat:

— Lăsaţi textele! Ori mergeţi, ori parolaţi!

Bătrâna îşi coborî pleoapele. Zvâcneau, rândunici speriate, dar aceasta era o simplă metaforă care trecu prin mintea hoţului. În realitate, se simţea la fel de stăpână pe ea ca totdeauna.

— Îmi îngăduiţi, domnule..., domnule... Iertaţi-mă, dar încă nu v-aţi prezentat.

— Mielu! spuse scurt şutul. Mielu 46.

Melania, clămpăni din gene:

— Mielu Patruzeci şi şase? Ce original!! N-am auzit până acum – am împlinit şaizeci şi cinci de ani şi patru luni jumătate, deşi lumea mă crede mult mai tânără – de un nume de familie care să reprezinte o cifră. De obicei, începu să bată câmpii, numele de familie derivă fie din nume mici – Stan-Stănescu, Vasile-Vasilescu etc., fie din profesii – Ciubotaru, Săraru, Crâşmaru, Dogaru etc, sau porecle: Surdu, Mutu, Chioreanu, Şchiopu… Apropo de nume, mi se par grozav de neinspiraţi părinţii care îşi botează istoric copiii! Gândiţi-vă doar! Napoleon Ionescu, arhivar la Tribunalul din Focşani, sau Cleopatra, dactilografă! Slavă Domnului, pe mine mă cheamă doar Melania Adelaida-Evelina… Şi am să vă mai spun ceva…

Mielu, excedat, o întrerupse cu bruscheţe:

— Mie-mi zice 46, de la umblători, aşa sunt eu! Am talpa prosperă. Hai, cucoană, să lăsăm circul. Da sau nu!

Melania îşi coborî privirea:

„Fii atentă, draga mea, extrem de atentă. De răspunsul care-l dai, atârnă foarte multe lucruri. În primul rând plecarea la Paris nu! – hotărât, nu te voi lăsa să ratezi şi ocazia aceasta – relaţiile tale cu domnul maior Cristescu, ca să nu mai vorbim de…“

Şirul gândurilor îi fu curmat de intervenţia brutală a holului:

— Ei, ce facem? Batem palma?

— Cred, cred că da, domnule Mielu. Vă aştept mâine seară, la ora şapte să zicem, dacă dumneavoastră nu v-aţi luat alte angajamente.

— De ce mâine şi nu azi?

— Ştiţi, la mine e cam igrasie şi am preferat să duc lucrurile acelea la o prietenă. Mâine însă voi lua un taxi şi-atunci vom încheia tranzacţia.

O privea circumspect, zicându-şi însă în acelaşi timp că e prea „rozată“ ca să poată fi „ocnă“. „I-a picat din senin care de aşi, dar e ageamie…“

Maiorul Cristescu l-ar fi asigurat că se înşeală.

56

Din rapoartele subalternilor maiorului Cristescu:

„…Marţi, 22 decembrie, la ora 11 dimineaţa, Olga Gabrelotti a depus în Consignaţia, spre vânzare, o icoană din secolul al XVIII-lea evaluată de experţi la şaptezeci de mii lei. N-a prezentat facturi, motivând că este o moştenire de familie. Reproduc textual: «Acum o sută sau două de ani, dragă doamnă, când se făcea un cadou mai consistent nu se semnau chitanţe.» În cazul că există un inventar al valorilor inginerului Dragu, ar fi interesant de verificat dacă piesa respectivă figurează…“

„…Miercuri, 23 decembrie, ora 14, numitul Octavian Nanu a legalizat şi depus un testament la Notariatul sectorului IV. Nanu era în mod evident bolnav. A venit cu un taxi, a fost ajutat de şofer să urce scările clădirii. Acelaşi şofer l-a aşteptat (două ore) până la isprăvirea formalităţilor.“

„…Joi, 24 decembrie, în numele doamnei Zoe Dragu s-a introdus la Tribunalul sectorului II o cerere de instituire de sechestru asupra bunurilor ce figurează în patrimoniul inginerului Dragu, în scopul de a se evita eventuale sustrageri din masa succesorală…”

„…Tot joi, ora 18, doctorul Alfred Mircescu s-a întâlnit la restaurantul Odobesti, de pe Calea Moşilor, cu numitul Teodor Coman, zis „Doru RFG“, condamnat în 1970 la cincisprezece ani pentru procurarea de paşapoarte false şi facilitare de treceri frauduloase de graniţă…“

„…Vineri 25 decembrie, Anca Dragu, soţia victimei, s-a întâlnit în pasajul subteran de la Universitate cu numitul Lucian Cristea, aşa-zis „şef de gang“. Întrevederea, aparent calmă, a durat un sfert de oră. Disimulau importanţa întâlnirii, blocând telefonul public de la intrarea în WC-uri, unde încercau cu rândul un număr de telefon la care, evident, nu răspundea nimeni…“

„… Ora 18, Melania Lupu a primit vizita numitului Vasile Curcan, supranumit Mielu 46, persoană cunoscută în lumea interlopă, „proprietar“ de cazier judiciar: două condamnări pentru furt (ca minor) executate într-o şcoală de reeducare, a treia pentru escrocherie (patru ani). Vizita mi se pare cel puţin interesantă: Mielu 46 face parte din oastea lui Cristea, fiind considerat în tagmă drept primul lui locotenent…“

„…Sâmbătă, 26 decembrie, orele cinci dimineaţa, cetăţeanul I.G., muncitor la uzinele Republica, a descoperit în drum spre serviciu, pe strada Orizont (Pajura), în dreptul imobilului cu nr. 11, cadavrul numitului Ion Dolga, contabil la cooperativa „Avântul îmbrăcămintei“. Muzeograf de profesie, a executat o pedeapsă de cinci ani pentru fals şi escrocherie. După efectuarea anilor de detenţie, s-a reprofilat. Poate că este vorba despre o simplă coincidenţă, dar asociaţia – muzeograf (deci specialist în obiecte de artă) şi patrimoniul „cu acelaşi profil“ al inginerului Dragu mă pun pe gânduri…”

„Da, conchise maiorul Cristescu. Azimioară nu e prost. Asociaţia e cel puţin interesantă.”

Raportul continua:

„Moartea numitului Dolga se datorează unei lovituri de cuţit magistral administrate. Având o constituţie extraordinară, a supravieţuit un număr de ore. A decedat din cauza hemoragiei. Descoperit şi spitalizat la timp, ar fi fost salvat…”

57

— Ce ai de gând să faci?

Maiorul se uită la colonel. Ionaş, calm ca totdeauna, avea o figură prosperă de gestionar care a ieşit cu bine după ultima vizită a revizorului contabil. De altfel, ducea – cel puţin acasă – o viaţă liniştită: nevastă-sa, fire domoală, nu se supăra niciodată că „i s-a ars mâncarea în cuptor“ aşteptându-l, se uita la el ca la Arhanghelul Gavril (îl chema Gabriel) şi n-o interesa setul de vulpe polară (guler-căciulă egal cinci mii) de la Romarta; fiică-sa – nu-i dădea dureri de cap – se căsătorise cuminte, la Primărie, cu burta suplă şi bâlciul de rigoare la restaurantul CCA, lăutari (zece mii de lei) şi fotografii luxoase (trei mii) la Studio-Baby, iar peste câţiva ani, când se va retrage, pe colonel îl aştepta o căsuţă modestă, dar bine utilată pe malul Argeşului, unde avea să pescuiască, să citească tot ce achiziţionase în bibliotecă, dar n-avusese vreme să consume şi de aia cărţile erau noi, parcă atunci aduse de la librărie.

— Arăt bine? surâse Ionaş.

Maiorul îl fixa de două minute, verificate pe ceas.

— Nu! răspunse neatent Cristescu. Adică, da, scuzaţi-mă. Mă gândeam la altceva.

Ionaş începu să râdă. Nu se suspectase niciodată că ar fi vreun superb, iar acum, la cincizeci şi unu de ani, rubicond, cu tâmplele şi ceafa albe – în creştet îi răsărise luna la douăzeci de ani – şi obrajii pudraţi de cuperoză, nu-i trecea prin minte că s-ar putea face artist de cinema.

— În primul rând, începu Cristescu, vreau să văd ce-i cu Dolga ăsta. Mă bate gândul că ar fi una şi aceeaşi persoană cu escrocul specializat în obiecte de artă pe care-l căutăm de mult. Am cerut relaţii de la serviciu, iar eu vreau să-i cunosc familia, dacă există.

Vorbea repede, lapidar, iar Ionaş, cunoscându-i genul, îşi dădu seama că anchetarea cazului Dolga trecea pe plan secund. Când o problemă îl preocupa în principal, o analiza cu meticulozitate de artizan chinez, despicând firul nu în patru, ci în paişpe, avântându-se în ipoteze fantastice, apoi repliindu-se, dezvoltând variante, concluzionând, consumând „benzină“, cum spuneau subalternii, cât cinci Mercedes-uri supraturate. Întrebă cu tâlc:

— Ce ai de gând să faci în al doilea rând?

Maiorul îi azvârli o privire cruntă. Ionaş, ştia că, de fapt, nu-i este adresată.

— Îi arestez pe toţi! exclamă Cristescu. Uite aşa, de-al dracului! Barem să mă distrez şi eu.

Ionaş se lăsă pe spate, ţinând masa cu amândouă mâinile. Îl luă cu duhul blândeţii:

— Dragul meu, credeam că-i o glumă.

— Depinde din ce punct de vedere priviţi chestiunea. Dacă amicii se ţin de bancuri, vreau să le demonstrez că pot fi şi eu glumeţ.

— Spune-mi, Cristescule, vorbeşti serios?

— Cât se poate de serios.

— Hm, ştii că fără avizul meu…

— Ştiu, dar o să mi-l daţi!

— Nu!

— Ba da. Altfel îmi declin competenţa în acest dosar.

— Mă ameninţi? zâmbi Ionaş.

— Nu-mi îngădui. Dar este singura modalitate de a face cât de cât ordine în această adunătură de smintiţi. Sunt convins că n-am întâlnit niciodată atâţia adunaţi la un loc. O spun a nouăş’ noua oară.

Ionaş îşi azvârli privirea pe fereastră. Cerul greu, plin de zăpadă, era atât de scund, încât îţi venea să crezi că-l puteai atinge ridicându-te pe vârful picioarelor.

— Practic, ce realizezi arestându-i?

— Îi dezmeticesc.

— Crezi?

— Aşa sper. N-o văd pe zăpăcita asta de Olga Gabrelotti, o *plaisiristă* prin excelenţă, rezistând mai mult de două zile regimului de penitenciar, fie el cel mai blând. Or să-i lipsească Whiskyul, oglinda şi pila de unghii. Mircescu e un tip slab. Face acum demonstraţie de forţă, dar nu ştiu pentru cine. Poate faţă de maică-sa, vis-à-vis de care a încercat toată viaţa crunte complexe. Hipersensibil însă, nervos cât un salon suprapopulat de neurastenici, nu va rezista claustrării. Probleme mai complicate s-ar putea să am cu Nanu.

— De ce?

— Asta-i alt căzut în cap. Cel mai periculos, pentru că dă impresia că nu mai are nimic de pierdut. Iar cu ăştia, vorba lui papa Shopenhauer, să nu te iei niciodată la luptă.

— Ascultă, iubitule, şi dacă totuşi asasinul este bătrânul Anton Cernat?

Maiorul scutură energic din cap:

— Nu! Asta-i categoric scos din cauză. Avea mâna dreaptă paralizată – s-a constatat la autopsie –, iar lovitura care l-a doborât pe Dragu n-a fost administrată cu stânga.

— De ce şi-ar fi asumat o crimă care nu-i aparţinea?

— Întrebarea e valabilă pentru oricare dintre ceilalţi zăpăciţi. La Cernat însă „mărturisirea“ nu mai conta. Simţea că moare sau că, oricum, n-o duce mult. În sinea lui, l-a felicitat pe asasin şi şi-a zis că merită chiar un premiu pentru lichidarea lui Dragu. Din punctul lui de vedere, o pedeapsă – cinşpe, douăzeci de ani – ar fi constituit o nedreptate. Asumându-şi culpa, l-a decorat.

— La ipoteza ca Anca Dragu să fi lucrat în cooperativă cu Cernat te-ai gândit?

— Nu… Sincer, nu… Da’ văd unde bateţi. Ăla-i bătrân, foarte bătrân şi foarte bolnav, îşi numără, dacă nu zilele, săptămânile…

— Vasăzică încă unul care n-are ce pierde, sublinie Ionaş.

— …exact, iar amândoi îl urăsc de moarte. Deci, complici. Probabil. Însă nu cred.

Ionaş se montă:

— Dar ce crezi, pentru numele lui Dumnezeu?!!

— În arestarea lor. A tuturor. Câteva zile măcar de detenţie vor duce la o departajare. Din patru nebuni care mărturisesc, se auto-exclud măcar doi sau trei. Trebuie să aprobaţi mandatele de arestare. Dacă o sugeraţi dumneavoastră, o va accepta şi procuratura.

— Mandate de arestare… Inclusiv – surâse parşiv – al amicei noastre Melania Lupu?

— Inclusiv!

58

Asupra cadavrului lui Ion Dolga se găsise o scrisoare, un bilet mai bine-zis, al cărui conţinut era mai mult decât limpede. O femeie, Lelia, fusese sechestrată de victimă, iar destinatarului – şantajat – i se „poruncea“ un târg: eliberarea persoanei contra unui preţ (sumă de bani?, servicii?) probabil cochet.

„Cine-i Lelia?“ se întrebă Cristescu, concluzionând că, înainte de a descoperi identitatea sechestratei, trebuia să afle cine e Dolga.

De la întreprindere – maiorul începuse în ultimii ani să nu-şi mai facă iluzii în legătură cu eficacitatea oficiilor serviciului Personal şi Cadre – îi parveniseră informaţii modeste, cu risipă de calificative spălate în limonadă… Un salariat conştiincios… Răspunde tuturor sarcinilor… Apreciat de conducere şi colegi… Modest… Competent…

„Hm! făcu Cristescu. Mie-mi spui? Iar mâine, poimâine, pensia, pişcoturile şi şampania oferite de sexagenarul *à la retraite* şi cadoul monstruos al colegilor: o vază, o urnă, un ceas de cămin (de unde dracu’ cămin în apartamentele de trei camere – maximum 40 de metri locuibili?), importante, de mare volum şi mostre monstruoase de prost-gust. De regulă, moştenitorii nu ştiu cum să se descotorosească de ele: fie ajung locatarele boxei de la demisol, fie, cele mai norocoase, ajung cadou de nuntă: «uite, să aveţi şi voi un lucru de valoare, mai deosebit, aşa ceva nu se mai face azi!»“

Mioara îl primise anevoie – reţinuse dispoziţia lui Dolga să nu iasă, să nu deschidă – după multă şovăială şi având girul a doi vecini, faţă de care maiorul, iritat, fusese nevoit să se legitimeze.

„Era suficientă demonstraţia asta, conchise Cristescu, ca să-mi dau seama că individul nu era un dulce tată de familie care aştepta chenzina, în timpul săptămânii uda spaţiile verzi din jurul blocului, iar duminica ieşea «cu baba» să dea la peşte.“

Din prima clipă sesiză că, în fond, Mioara nu se speriase, că nu era o anxioasă de felul ei, ci că acţionase ţinând scrupulos seama de indicaţiile lui Dolga.

„Vacă placidă, dar sexy“, o taxă Cristescu. Apoi, intuind viaţa aventuroasă a lui Dolga, îşi zise că reprezenta exact genul de femeie care l-ar fi putut reţine. După zile şi ceasuri zbuciumate, cu relief accidentat, era agreabil – balsam dulce – să te întorci într-un interior cald, cu masă caldă şi aşternut cald, burghez.

„La urma urmelor, cred că în Dolga ăsta zăcea un tip cu idealuri burgheze. Locuinţa – comodă, îndestulată, bine utilată, dar fără nici o aspiraţie de somptuozitate –, femeia cuminte: capotele cochete, moaţe, colecţie de reţete culinare, ciorbe aburinde şi „stai să vezi ce i s-a întâmplat azi lui madam Georgescu de la III“ trădau o vocaţie pentru linişte, viaţă domestică în parametrii cei mai clasici. Visa probabil la o bătrâneţe înlesnită, secondat de mult mai tânăra, dar mereu îndatoritoarea şi dulcea Mioara, respectat de amici şi vecini.

Şi totuşi – căci pentru asemenea aspiraţii n-aveai nevoie de comorile lui Cresus – se avântase într-o existenţă riscantă, unde primejdia pândea la fiecare colţ de uliţă. Prima la stânga – miliţia, prima la dreapta – surprizele în bernă ale firmei concurente.

— Pot să vă servesc cu ceva? întrebă Mioara.

Avea o voce mică, senzuală. Era deja plinuţă, dar plusul încă nu deranja. Gropiţele din obraji, când surâdea, erau

dulci, începutul de dublă bărbie picant.

— Intâmplător, am clătite fierbinţi. Mie-mi plac cu brânză sărată şi smântână, dar dacă le preferaţi cu dulceaţă…

Maiorul clătină din cap. Îşi adună toate puterile. Nu era dintre cei cărora le plăcea să aducă veşti proaste, dar nu era nici partizanul sistemului:

„— Dom’le ţi-a murit toată familia.

— Toţi?!!

— Nu, dom’le, de fapt numai bunica.

— Slavă Domnului! Ce noroc!“

— Doamnă, regret că trebuie să vă anunţ o nenorocire: soţul dumneavoastră a fost asasinat.

Buzele moi ale Mioarei se rotunjiră desenând un O perfect.

— Oh! A fost asasinat?

Maiorul netezi cu palma pluşul roşu al feţei de masă, făcând parte din setul „peripeţiile lui Othello“.

— Deci Dolga a murit?

Cristescu îşi ridică privirea. Femeia era surprinsă, dar parcă nu realiza situaţia, în orice caz, durerea nu-şi făcuse încă drum spre suprafaţă.

— Da, oftă maiorul. Şi repetă: Ucis.

— Ucis! De ce să-l fi ucis? A fost cel mai cumsecade om care a călcat vreodată pe faţa pământului.

Începuse să plângă, dar lacrimile – intui maiorul – erau tot de suprafaţă. Nu că femeia ar fi jucat teatru, dar potenţialul ei afectiv era debil. Lăcrima, râdea, se neliniştea, cu aceeaşi uşurinţă şi fără reverberaţii interioare. După o partidă de plâns, era în stare să se aşeze la o masă de patru feluri, după care urmau dulciurile, fructele şi cafeaua cu o ţigară bună.

— Cel mai cumsecade…, rosti neutru maiorul.

— O, da! Când ne-am luat, aveam doar două combinezoane, o fustă şi câteva bluze. Iarna împrumutam paltonul de la o mătuşă paralizată. Nu se mişca din casă, dar îşi închipuia că, dăruindu-mi-l, s-ar putea s-o neglijez

după aceea. Ştiţi, o haină cum se purta pe vremuri, cu cerculeţe şi guler de lutru. Lutrul era roşu de atâta…, atâta bătrâneţe.

Plângea de-a binelea, dar frumos. Lacrimile se rostogoleau boabe perfecte ca perlele pe obrajii cauciucaţi, nasul nu-i provoca necazuri.

— Am fost o fată săracă… Tata, mecanic, câştiga bine, nu zic, dar eram cinci fete, iar el o părăsise pe mama. Dolga s-a purtat cu mine ca un părinte. M-a îmbrăcat, m-a încălţat, nu m-a mai lăsat să mă duc la serviciu.

— Avea prieteni? Îi cunoaşteţi?

Mioara îşi tamponă nasul delicat cu manşeta capotului.

— Nu… Spunea că-i ajung doar eu. Că prietenii sunt duşmani ţuicăriţi. Vâri în ei un frigider şi după aia te vorbesc prin vecini că ai. Şi dacă ai, înseamnă că furi. Am zis şi eu că e mai bine aşa. Mi-am văzut de casă şi, dacă dânsul poftea, ieşeam la o bere aci, la Zorile, sau la vreun film. Dar mai mult stăteam la televizor. Ştiţi, prindem şi bulgarii, au emisiuni interesante, păcat că nu înţeleg ce zic. Dar de plictisit, n-aveam timp. Într-o casă, dacă vrei s-o ţii cumsecade, ai în fiecare zi ceva de făcut. Pe urmă mă mai luam cu o carte, cu o broderie, ceva… Vorba maică-mii: „Fată, a dat fericirea peste tine! Aşa bărbat, să-l ţii pe palme, să-i sorbi de pe buze. Unde n-am avut eu norocul ăsta? Nu bea, nu fumează, ochii nu-i alunecă la vecina, peste gard, banii ţi-i aduce, uite aşa, stup în batistă, acasă. Că-i mai copt… Ei şi? D-aia se uită la tine ca la sfântă icoană şi-ţi face pe voie.“ Şi-adevărat, îmi făcea toate voile…

Îşi şterse iar lacrimile şi-i îndreptă o privire nevinovată:

— Chiar nu vreţi o clătită? Sunt încă fierbinţi. Le-am păstrat pentru Jean.

Cristescu o privi tâmp:

„E cretină? îi povestesc că i-a crăpat bărbatul şi ei îi arde de trataţii.“

— Nu…, nu. Spuneţi-mi, bănuiţi motivul pentru care a fost ucis?

— Nu ştiu… De un’ să ştiu?

— Nu vă ţinea la curent cu… problemele lui?

„Doar dacă era şi ăla cretin, îşi răspunse în gând maiorul, ceea ce n-a fost cazul. *Loin de là*, cum ar spune omologul meu din Paris, Nantes sau Grenoble.“

Erau însă întrebări obligatorii, de rutină şi, din nefericire, ca timp, ele consumau optzeci la sută din orice anchetă.

Mioara dădu din cap.

— Nu… O muiere, zicea, cât ar fi ea de mintoasă şi tot cap de pasăre rămâne… Iar eu… ce să mă pricep la cifrăriile alea ale lui? Când eram vânzătoare la Romarta, abia o scoteam la capăt cu socotelile. Cum zicea şi Dolga, săracul: „mai înţelepţi bătrânii noştri. Femeii nu-i trebuie multă carte, că după aia se sminteşte. Câteva clase acolo îi ajung. Să-şi vadă de casă şi de copii. Astea titratele nu ştiu să ţină un ac în mână, au de spălat sau curăţat, duc la Nufărul, umplu frigiderul cu semipreparate de la Gospodina.“

— Şi… împărtăşiţi aceeaşi opinie?

— Da’ bineînţeles. Cum să mai ţii o casă pahar când vii de la lucru cu oasele frânte? Ce faci mai întâi? Speli, mături sau găteşti? Şi încă te mai pune bărbatul să şi zâmbeşti…

— Da, făcu Cristescu, e un punct de vedere. În consecinţă, nu ştiţi mare lucru despre afacerile… soţului dumneavoastră.

Ar fi trebuit să spună concubin, dar maiorul detesta termenul. Existau în general cuvinte care îi repugnau. De exemplu un om „finuţ“, popular mai cu seamă printre micile funcţionare, „recamier“, greşit atribuit canapelelor extensibile şi care n-aveau nimic de-a face cu respectiva mobilă a doamnei de Recamier, sau ţâţă. (Nu contenea să se mire că, în limbajul de specialitate, orice recipient cu gât lung şi subţire se numea vas cu ţâţă.)

— Adică ce afaceri? Ştiam de slujbă şi-atât.

— Dolga era contabil la o cooperativă de încălţăminte. Oricât de bine retribuit ar fi fost, nu putea sări din trei,

poftim patru mii de lei pe lună. V-a oferit un trai confortabil la care nu rezistă acest venit.

Femeia îl cercetă nedumerită. Nu-şi pusese niciodată problema că ea, o vânzătoare, câştigând cam jumătate din eventualul salariu al lui Dolga, nu-şi permisese nici zece la sută din ceea ce cheltuia azi.

— Mai lucra şi-acasă…

— Ce anume?

— Nu ştiu… Socoteli.

— Puteţi să-mi arătaţi vreo mostră? În faţa privirii nedumerite traduse imediat: Vreo lucrare, vreo hârtie…

— Nu… socotea ce socotea şi după aia rupea totul.

— De ce?

— Nu ştiu. Nu l-am întrebat.

Fu rândul maiorului s-o privească aiurit. „Cum naiba, se miră. Îl vezi pe unul că-şi stoarce creierii făcând calcule peste calcule, că după aia rupe totul şi n-ai curiozitatea să te interesezi măcar dacă n-a înnebunit?!“

Dintr-o dată îi veni o idee neaşteptată. Tipul ducea o existenţă dublă – eventual o altă femeie, legitimă, o altă identitate, sau avea încă un loc de refugiu. Interiorul acesta banal, în care-l aştepta o tembelă cu nuri, nu constituia un cadru suficient pentru un Dolga… Apoi alungă ideea… Nu! Ar fi fost prea complicat să-şi disimuleze preocupările faţă de încă o persoană, primejdia l-ar fi pândit din prea multe părţi. Se interesă totuşi:

— Spuneţi-mi, doamnă, se întâmpla să lipsească de acasă?

— Aşa şi aşa…, uneori avea teren. O dată, de două ori pe lună. Mi-era urât. Nu-mi place să dorm noaptea singură şi atunci mai chemam o vecină, pe madam Tanţi, de la doi… Poate să va spună şi ea. Sunt femeie cinstită, nu-mi bat eu joc de casa mea.

Cristescu suspină. În materie de cretinism, femeia avea o statură monumentală. Îşi închipuia că el, maiorul Cristescu, o deranjase ca să-i ancheteze statutul de fidelitate.

— Nu mă îndoiesc de corectitudinea dumneavoastră, dar mă refeream la cu totul altceva. Lipsind rar, absenţa lui trebuia să vă pună pe gânduri. De ce ne-aţi alertat atât de târziu?

— Ce-i drept, un pic mă neliniştisem. Am şi chemat-o pe madam Tanţi să-mi dea în cărţi. E foarte pricepută şi le nimereşte ceva de nemaipomenit!

Cristescu o cercetă sarcastic:

— Şi ce v-a spus?

— Cărţile ziceau bine… Bucurie, dar la drum de seară. E prima oară că nu se brodeşte. Conchise filozofic: De, a făcut şi ea ce-a putut. Uneori, mi-a zis şi dânsa, cartea-i falsă. N-are nici o vină. Dar de-aia am mai aşteptat o zi… Cădea bine, ce mai!

— Hm! Spitalizat la timp, Dolga ar fi putut fi salvat.

Femeia comentă liberă de orice corelaţie; nu încerca nici o remuşcare:

— Ca să vezi! Degeaba, dacă n-ai zile…

O întrerupse ţârâitul soneriei.

— Cine-o mai fi picat?

— Sunt colaboratorii mei, care vin să efectueze o percheziţie. E o simplă formalitate. Nu vă speriaţi, nu fac deranj.

Începu să-şi încheie nasturii paltonului. Mioara îl privi mirată:

— Dumneavoastră nu rămâneţi?… Îmi pare rău… Ştiţi, măcar o clătită fierbinte… Le-am ţinut în cuptor… Jean zicea că le fac delicioase. Reţeta lu’ Sanda Marin.

59

Mielu gâfâia.

— Te aştept de azi-dimineaţă, îl apostrofă Cristea cu ochii pe ceas. Pe unde dracu’ ai umblat?

Îi pârâiau măselele, iar faţa, şi aşa îngustă, fără obraji devenise simplă piele întinsă pe osatura de o geometrie perfectă.

— Pe unde umbli matale, coane, că eu ţi-am băgat mereu sârme.

— Am căutat-o, scrâşni Luc. Peste tot, până şi la Calist Arhiereul.

Mielu 46 rămase cu gura şi ochii căscaţi.

— La Chindergarden?

— Da… Dolga are o şustă acolo. Intendenta azilului, bucătăreasă, moaşă, ce o fi… când mai eram în cooperativă, continuă Cristea, fără să-i dea atenţie, a ascuns în orfelinat un tip. Nici dracu’ nu l-a căutat acolo.

— Cred şi eu! rânji Mielu. Ăia de la miliţie nu fac istorie contemporană. Se redresă brusc, zâmbetul i se alungă de pe chip: Jupâne, e groasă!

— Adică?

— Dolga a tras obloanele.

Cristea se încordă. Lui Mielu i se păru că nu doar încheieturile degetelor, încleştate pe scaun, dar până şi unghiile i se albiseră.

— Mort?

— Cât se poate! Apt de colivă şi „nu te vom uita niciodată“, în chenar cu zig-zag la Mica Publicitate.

— Când?… Cine?… Cum?

— Ieri seară. O iau pe invers, ca la ebraică, că aşa sunt eu cult în cap. Ieri seară. Pe la opt şi un pol. Cine? Habar n-am. Eu îl ţineam pe Dolga în faruri, când a ţâşnit un piţigoi, o arătare, cât un mărţişor, şi i-a făcut cu şişul un şliţ în spinare, de ultima modă. L-a retezat până la rinichi, după care flăcăul a virat-o.

— Unde? L-ai urmărit?

— Eu eram în potcoave, iar gagiul motorizat. Am scuipat toate seminţele, coane, ce-i pe mine şi în ladă. Al dracului să fiu, dacă ţin la piteală o singură silabă.

Umerii lui Cristea se încovoiară dintr-o dată.

— Lelia… Unde o mai găsim acum? De Tropicalu’ ştii ceva?

Hoţul îşi şterse gura cu dosul palmei:

— E în recreaţia mare de o săptămână. Mi-a zis Lili Buric.

— Lili?!

— Da, coane. Au făcut cooperativă serioasă, cu popă şi binecuvântare de la tipul cu tricolor pe diagonală. Gagica era furioasă Bistriţă… Cum adică, o şterge în luna de miere şi nu lasă adresă nici măcar la post-restant…

Măselele lui Cristea pârâiră:

— Ce facem? Ce facem?

— Vrei o povaţă, şefule? Vârâ-ţi răbdarea în priză şi trage pe dreapta. Acum că Dolga ţine o conferinţă de presă pentru sfinţi şi îngeraşi, şi dacă n-a apucat încă s-o ţăndărească, coana Lelia vine ea singură.

— Să dea dracu’ dacă nu-i anunţ dispariţia la miliţie!

Mielu căscă ochii. Hotărât, Cristea n-avea stofă. Cât ţi s-ar fi muiat mădularele după o fustă, nu-ţi pui singur juvăţul de gât.

— De… În locul matale, eu aş parola ideea. Când se apucă aia să scotocească, o fac eu râvnă şi elan tineresc. Zic dară, să le mai chibzuieşti.

Cristea rămase tăcut. Mielu îi azvârli o privire scurtă.

„Asta-i anesteziat de paraşută, ce să le mai chibzuiască?! E clar, trebuie să schimb cartea de imobil.“

60

Maiorul Cristescu ţinu să asiste la toate arestările. Oricât de mult s-ar fi bizuit pe fidelitatea de raport a subalternilor săi, voia să înregistreze personal reacţii şi nuanţe de comportament, pentru un ochi mai puţin exersat insesizabile.

Olga Gabrelotti citi liniştită mandatul de arestare şi îşi umplu sacul de voiaj cu mult dichis. Nu uită trusa de machiaj completă (cremă de faţă, fond de ten, pudră, ruj, culori pentru pleoape etc.), şi maiorul, care o asista fumând o ţigară, se întrebă dacă nu cumva femeia se simţea în faţa aparatului de filmat, evoluând într-un rol fascinant gen spioana secolului, era inconştientă sau, pur şi simplu, îşi bătea joc de el. După ce închise ultima cataramă a sacului Olga declară patetic:

— Sunt gata să răspund pentru faptele mele.

Cristescu se ridică surâzând:

— Altceva nici n-aţi avea ce face.

61

Octavian Nanu primi vestea arestării cu un zâmbet care se voia ironic.

— Mă aşteptam.

Maiorul comentă sec:

— Perfect. În cazul ăsta v-am scutit de o surpriză dezagreabilă.

— Da’ de ce-l săltaţi, maică? o scăpă cucoana Lucreţia, proprietăreasa.

Uitase limbajul distins pe care şi-l impusese o dată cu căsătoria fie-sii. Înainte de nuntă, Lucica îi făcuse un instructaj minuţios:

„Ai grijă, mamă, ce slobozi! Ăştia sunt familia bună: ta-su a fost diriginte de poştă, maică-sa e profesoară, frate-său, avocat. Au în neam numai granguri şi ştabi. Vezi ce ţoale pui, scoate vipla din gură că pute a sărăcie, lasă permanentul Wella de la „Nory“, mai pui acolo doi poli şi te coafezi în centru, nu cere scobitori la masă şi, la urmă, după ce ai băut o damigeană de vin, nu mai cere şi o ţuică, să te dregi că aşa proceda răposatul, care era bărbat şcolit şi umblat.“

Cucoana Lucreţia replicase ofensată:

— Uite, Lucico, decât să-mi stea sarmaua în gât la nunta fie-mii că n-am ştiut cu ce furculiţă s-o apuc, să-nghit peştele cu oase, că nu se face să le scoţi cu deştele şi să nu beau un şpriţ în lege, cum am apucat cu taică-tău care a făcut o prinţesă ca tine, mai bine mă îmbăt aici, în mahala,

cu sor-mea şi nea Tase, şi fac ceva pe neamurile alea simandicoase ale lu’ bărbatu-tău!

În sinea ei însă, era încântată de pretenţiile fiică-sii, iar în vecini şi printre neamurile mai sărăcuţe se făIea cu familia ginerelui.

Emoţionată peste măsură, zdrobită de senzaţional, se agăţă de haina lui Nanu:

— De ce te saltă ăştia, suflete?

Octavian Nanu rânji:

— L-am deschis pe unu, coană Lucreţio.

— De-adevăratelea?

Cristescu rosti în doi peri:

— De-adevăratelea.

Cucoana Lucreţia o luă la goană, urlând încă înainte de a ajunge în curte:

— Madam Nuţica!… Victoriţo! Ileana!… Auziţi-l!!!

Nanu râse fără dinţi, cu buzele lipite.

— În sfârşit, pentru prima oară în viaţă, voi fi vedetă. Vedetă absolută.

Cristescu nu comentă şi-l aşteptă să iasă primul.

62

În mod evident, Anca Dragu trecuse la ofensivă. Aruncă mandatul de arestare pe jos, interesându-se arogant:

— Pot cunoaşte baza legală a acestei măsuri?

Cristescu, în mod excepţional cu ochelarii de distanţă pe nas – medicul îi recomandase mai de mult, dar maiorul nu reuşea să se deprindă cu ei – îi scoase ca s-o vadă mai bine. Constată perplex că avea de-a face cu altă femeie.

Dreaptă ca un I, fermă, stăpână pe ea, într-o rochie neagră cu oarecare linie, n-avea nimic de-a face cu Anca Dragu de-acum o săptămână. Cristescu cunoscuse în cariera lui mulţi „artişti“, cunoştea câte ceva în materie de capacitate de disimulare, dar acum avea impresia că întâlneşte o campioană.

— Hm… Da… Nu există multe argumente mai legale pentru emiterea unui mandat de arestare decât o tentativă de crima. Deocamdată. O măsură din tocuri până în cocul savant răsucit de coafeză pe ceafa delicată: De fapt, când aţi minţit?

— Nu ştiu la ce vă referiţi.

— Apropo de personalitatea dumneavoastră. Mi-aţi oferit un clişeu melodramatic – femeia victimă, complexată, umilită de un bărbat snob şi anturajul asortat, nevropată până în vârful unghiilor – acum vizionez cu totul altă fotografie. Care e autentica Anca Dragu?

Femeia râse zgârcit:

— Dacă vă închipuiţi că am jucat sau joc vreun rol, vă înşelaţi. Totdeauna, dar totdeauna am făcut doar ceea ce

am simţit. Poate că evenimentele m-au transformat sau poate că în mine au existat dintotdeauna două euri. Alegeţi varianta care vă convine, pe mine deocamdată chestiunea nu mă interesează.

— De fapt, ce vă interesează?

— De pildă, ce-ar trebui să-mi iau „la drum“. Nu ştiu ce intră în inventarul legal al deţinutului.

— Ciudat! zâmbi Cristescu. Aveţi un bun amic familiarizat cu aceste amănunte.

— Eu?!

— Dumneavoastră. Lucian Cristea e un nume care nu vă e străin. Ultima oară l-aţi văzut în seara de vinei, 25 decembrie, în gangul de la Universitate. Asupra acestei întâlniri vom reveni. Altceva voiam să vă întreb acum. Făcu o pauză şi arătă spre pereţii goi: Unde au dispărut „blestematele comori“ ale soţului dumneavoastră?

— Sunt obligată să vă răspund?

— Din nefericire, cred că da. Cele mai multe dintre ele trebuie să rămână în evidenţa forurilor care se ocupă de patrimoniul naţional, ca să nu mai pomenesc că există o succesoare legală cu drepturi inatacabile: doamna Zoe Dragu, moştenitoarea rezervatară.

Ochii Ancăi se întunecară:

— Ei bine, baba n-o să aibă nimic. Destul m-a umilit ciocoaica! Prefer să le dau foc! D-aia le-am şi cărat de-acasă.

Cristescu o cercetă lung:

— Palmaresul dummneavoastră începe să devină îngrijorător: declaraţii false, derutarea autorităţilor, o tentativă de crimă, sustragere de bunuri – termenul uzual e furt – din masa succesorală. Un douăzeci de ani ar constitui o condamnare modestă…

Anca Dragu îşi încleştă pumnii:

— Nu-mi pasă!

63

Cel mai bine dintre toţi fu doctorul Mircescu. Îl aştepta pe scaun, cu valiza făcută şi mâinile încrucişate pe pântece. Trebuia să-şi mai ia doar paltonul, căciula şi la revedere de la maică-sa.

Cristescu abia îşi stăpâni râsul. Constată cu glas alb:

— Nu s-ar spune că puteţi fi luat prin surprindere.

Medicul rosti cavernos:

— Iată o situaţie patetică, domnule maior. O situaţie care, pictată de condeiul unui Sofocle sau Euripide, ar fi dat naştere unei tragedii nemuritoare.

Buzele lui Cristescu zvâcniră „Ce naiba?! Doar cu artişti am azi de-a face?“

— Vă daţi seama? continuă medicul. O bătrână nenorocită pe patul morţii, fiul, un ratat şi un ucigaş, urmează să se ducă la ocnă, fără să aibă privilegiul ultimului ei suspin…

— Hm! făcu maiorul. Nu ştiu dacă toată lumea ar numi asta un privilegiu.

Se uită circumspect la Mircescu. Ochii, frumoşi, catifelii, erau sticloşi, genunchii, umerii cam ţepeni. Întrebă brusc:

— Cât aţi băut?

Medicul se holbă. Îşi împinse pieptul cu degetul gros:

— Eu?… Nu beau niciodată.

Din camera alăturată răzbătu glasul bătrânei.

— A băut o jumătate de coniac… Şi nu vă uitaţi la ce bălmăjeşte el acolo. Veniţi mai aproape… Nu pot vorbi tare…

Maiorul intră în dormitorul bătrânei. Zăcea într-un aşternut cu dantele şi panglicuţe îngălbenite, dar tot elegant după cinci sau şase decenii. Laura Mircescu, deşi slăbită, era mereu frumoasă. Peruca uşor alunecată, lăsând să se vadă o ureche palidă, îi dădea un aer dramatic. Îl simţi că a intrat şi vorbi, fără să deschidă ochii:

— Nu vă luaţi după Alfred… *Il est complètement fou*… Nu el a omorât canalia aia… N-are putere, îl cunosc… Face pe nebunul. De fapt, e un pigmeu, un limbric… Ca şi taică-său.

— Mamă! exclamă Mircescu.

Bătrâna schiţă un gest slab, dar cu semnificaţie de neconfundat: zât!

— Domnule dragă, urmă, mai dă-i un *relache* de câteva zile… *Quelques jours seulement*… Eu mă sting… N-are cine să-mi ţină lumânarea şi să grijească de colivă şi de cele creştineşti. Nu m-am omorât niciodată cu biserica, dar orice voiaj – şi ăsta al meu e ultimul – presupune un minimum de bagaj… Tăcu câteva clipe şi adăugă: Mai e o chestiune… Toată viaţa am fost friguroasă… Să mă îngropaţi cu blana… Pe urmă, faceţi ce vreţi.

64

Mereu încântătoare, acceptând cu linişte, aproape cu voioşie, ideea că-i arestată, Melania Lupu îl pofti să ia loc şi-i oferi un ceai sau, dacă domnul maior preferă, poate o cacao cu frişcă. Avea în debara o cutie olandeză pe care o păstra pentru ocazii mari şi prieteni dragi.

Cristescu, enervat la culme, „iar începe show-ul, şi eu iar mă simt impresionat ca un cretin de graţiile de fetiţă şi ochii albaştri înrouraţi“, izbucni:

— Renunţ, doamnă, şi la ceai şi la cacao! Vă mărturisesc că n-am trăit încă momente mai penibile, iar dumneavoastră aţi fi putut să ne scutiţi pe amândoi de tot valsul ăsta.

— Vals? se minună Melania. Nu-mi amintesc să fi afirmat că aş avea chef să dansez. Dar poate ca Mirciulică să-şi amintească.

— Pentru numele lui Dumnezeu, încetaţi! Am avut naivitatea, la un moment dat, să-mi închipui că suntem prieteni, că, în sfârşit, fantezia dumneavoastră nu mai cochetează cu Codul Penal…

— Ce frumos aţi formulat această frază! În realitate, am invidiat totdeauna persoanele ale căror fraze sunt repetate, circulă, sfârşesc prin a intra în folclor.

Cristescu se strâmbă: „Nu ştiu ce se întâmplă cu frazele mele, dar, de când te cunosc, eu unul sigur am intrat…“

— V-aş fi infinit recunoscător dacă v-aţi grăbi.

— Dar sunt gata! Nu trebuie decât să-mi iau câteva mici obiecte de toaletă. Cunosc, nu-i aşa, formalităţile de rândul

trecut. De altfel, n-am fost niciodată partizana unei garderobe excesive, iar în aşezământul acela, unde aveţi de gând să mă cazaţi, pretenţiile vestimentare nu sunt exagerate.

— Cum vreţi, făcu maiorul plictisit.

Bătrâna i se proţăpi dinainte şi îşi prinse poalele rochiei ca într-un reverans. Se interesă cu nevinovăţie:

— Nu credeţi că acesta e o ţinută potrivită? Culoarea-i închisă, iar ţesătura caldă şi rezistentă.

Ca totdeauna când aborda genul candidului penibil, grotesc în recuzita oricui în afară de a Melaniei, Cristescu rămase cu gura căscată. Se uită la toaleta bătrânei, o salată tip Fond Plastic, harababură de vopsele aruncate anapoda pe o rochie al cărei model ar fi dat mult să-l poată desluşi cineva. Predomina culoarea verde cu pete din paleta albastrului de cobalt şi a cenuşiului şi, dacă creatoarea intenţionase să realizeze ceva apocaliptic, atunci reuşise cât se poate de bine. Dungi, triunghiuri, trapeze, pătrate. Îţi venea ameţeală doar când o priveai.

— Citesc în ochii dumneavoastră multă admiraţie, rosti uşurată bătrâna, de parcă de avizul maiorului ar fi depins toată bucuria ei de a trăi. De fapt, eu totdeauna m-am îmbrăcat cu gust şi fantezie.

— Într-adevăr, vă admir, stimată doamnă. Nu-i prima oară când îmi oferiţi o partitură remarcabilă de sânge rece.

— Sânge rece? se minună Melania. Ca totdeauna, sunteţi pornit pe complimente. De fapt, nu vă ascund că mă simt într-o dispoziţie excelentă.

Cristescu rânji:

— E şi firesc! Plecăm în excursie la iarbă verde.

— Din nefericire e iarnă, însă cunosc escapadele reuşite şi pe zăpadă. Vă asigur însă că voi revedea cu plăcere pensiunea aceea drăgălaşă, unde am legat prietenii de neuitat: Vanda Trai-Dulce, Lili Buric, Nuţi Zuluf... M-aş bucura s-o revăd şi pe doamna aceea care ne servea micul dejun. Veta parcă o chema şi avea o statură impunătoare.

Multă lume afirma că, în tinereţea dumneaei, rupea lanţuri la circ sau că făcea parte dintr-un trio plastic… ştiţi la ce mă refer. Se caţăra unii peste alţii şi strigă Manitu! sau Odin! nu ţin minte exact.

Îi făcu o demonstraţie completă, crăcănându-se brusc şi ridicând braţele un unghi de 90° cu palmele deschise.

Deşi obişnuit de mult cu numerele bătrânei, Cristescu simţi că-i vine ameţeală. Izbucni:

— Aţi isprăvit, în sfârşit?

— Ce să isprăvesc? Bagajul? Bineînţeles, v-am spus doar că nu-mi iau prea multe toalete. În orice caz, cele de seară sunt excluse. Am constatat că, la dumneavoastră, lumea se culcă devreme…

În cele din urmă, îşi puse paltonul şi mai zăbovi, spre exasperarea maiorului care, decis să se stăpânească, îşi muşca la sânge buzele, câteva minute în faţa oglinzii, pentru a-şi aranja cât mai estetic toca. Se uită triumfătoare la Cristescu:

— Am băgat de seamă că tinerele de azi poartă toca drept, adică le reteză fruntea orizontal. Consider însă că moda din vremea mea – adică toca aşezată oblic – te face mult mai cochetă. Uitaţi-vă la mine şi o veţi constata singur.

— Da, doamnă! aproape urlă Cristescu. Aşa este! Vă stă splendid! Luaţi-vă, în sfârşit, rămas-bun de la Mirciulică.

Melania se extazie:

— Ce delicat din partea dumneavoastră că mi-o amintiţi, dar fiţi sigur că nu l-am uitat niciodată pe prietenul meu.

Rămasul-bun fu tandru, plin de poveţe înţelepte şi optimism.

— Sunt încredinţată că ne vom revedea cât de curând… Să nu uit… Când sunt filme bune la Mioriţa, poţi apela la Familia Mândroiu, un cuplu de oameni cu adevărat amabili… Încă o clipă, domnule maior! Doar să închid plita şi să las frigiderul deschis pentru Mirciulică…

Afară se pornise viscolul. Inaine de a intra în maşina miliţiei, Melania aspiră fericită aerul rece:

— Ce vreme minunată, nu credeţi, domnule maior?

Cristescu, zgribulit, simţindu-şi până şi părul zvâcnind de nervi, nu credea deloc.

65

Când Cristea dădu ochi cu Lelia, însoţită de Sică Tropicalu’, rămase înlemnit, încercând fără îndoială, cea mai mare surpriză din viaţa lui. Prinse mâna Leliei şi o trase lângă el, fiindu-i parcă teamă să nu dispară din nou. Privirea nu i se dezlipea de chipul Tropicalului. Sică încerca să-şi ascundă încurcătura sub o mască de veselie.

— Invită-mă la un vestibul, şefule. Doar două vorbe şi o virez.

În antreul destul de spaţios, Sică debită dintr-o suflare:

— Ţi-am adus-o gigea şi cu portretul intact. N-am nici o vină în toată tărăşenia şi m-am purtat salon. O să-ţi povestească don’şoara. Numa’ că l-am fentat pe Dolga şi ăsta nu iartă… Mă pun sub protecţia matale.

Cristea îşi descleştă buzele:

— Dolga a dat în primire.

Pe chipul gămanului, stupoarea şi neîncrederea zugrăviră o expresie nătângă.

— A mierlit-o?

Cristea dădu din cap.

— Vasăzică d-aia ne-a dat plasă… Cum s-ar zice, noi l-aşteptam cu flori în gară şi el dădea mâna cu Dumnezeu. Cine l-a aranjat?

Întrebare pusă de politeţe şi care totodată garanta discreţie în emiterea oricărei supoziţii tendenţioase, indiferent unde s-ar fi comentat moartea escrocului. În sinea lui, era încredinţat de vinovăţia lui Cristea.

— Nu ştiu.

— Mă rog… mă rog… Ascultă, şefule, acum c-am rămas şomer, poate ai nevoie de vreun ţucălar în garnizoana matale. Nu-s pretenţios.

— O să vedem.

O îmbrăţişă strâns pe Lelia, care i se lăsă moale în braţe.

— Iubita mea… Cum a fost?

— Neplăcut şi atât. Am avut emoţii îngrozitoare alaltăieri. Expira termenul… ştiam că tu vei face tot posibilul să pui mâna pe obiectele acelea blestemate, dar mi-era teamă că nu vei izbuti. Treceau minutele, apoi ceasurile, toată noaptea şi Dolga nu mai venea. Bietul Sică era lac de sudoare. Azi l-am convins, în sfârşit, să treacă de partea mea. Surâse: Cred că de fapt l-a convins teama ca Dolga să nu fi fost arestat şi să-l ciripească… În fine, bine c-a trecut… Dă-mi ceva de băut…

Cristea îi întinse paharul de vodcă. Lelia îl bău cu sete până la capăt, de parcă ar fi fost apă.

— Spune-mi, iubitule, tu l-ai lichidat?

— Nu. Crede-mă, ştii că de tine nu mă feresc.

— Dar cine?

— Habar n-am. Mă dau peste cap s-o aflu…

— De ce? se miră femeia.

— Eşti un copil. Dacă miliţia o să ia băieţii lui Dolga la întrebări – pe Zulă, Nucă Rublă, Tramvaistul etc. – primul nume pe care-l vor pronunţa e al meu. Şeful „gangului“ rival.

— Ai descoperit ceva?

— Nu… Am însă aşa o impresie în organism că ăl de l-a tranşat nu-i din breasla noastră, face parte din lumea subţire. Să dea Dumnezeu să mă înşel, că altfel o încurcăm nasol…

66

— Bineînţeles, puteţi veni…

Glasul Zoei Dragu răsuna ferm în receptor.

— …la cinci? Nu, nu mă deranja ora… La patru aştept vizita colonelului Odobescu. Dacă e cazul, îl pot concedia mai devreme.

— Nici gând, făcu maiorul Cristescu. Mă bucur că am ocazia să-l reîntâlnesc.

Îi găsi pe amândoi în salonul a cărui atmosferă agreabilă îl încântase pe maior de la început. Pe o etajeră stil apăruse fotografia înrămată în argint a inginerului Dragu. Alături, într-un pahar îngust de cristal, răspândeau discret culoare şi aromă câteva frezii. Ambianţa, interiorul, cei doi bătrâni eleganţi, fulgii de zăpadă de dincolo de fereastră, ceştile de porţelan fin îl fermecă. Totul era atât de estetic, atât de armonios şi plin de graţie, atât de scenă clasică de film englezesc consumată între lady X şi lordul Y cu parfum de scotch, *Cuir de Russie* şi tutun bun, încât devenea artificială. Dar de un artificial încântător, pe care-l savurai cu deliciu.

Uitându-se la cei doi – colonelul, într-un costum închis, perfect turnat pe un trup încă viguros, ea, desăvârşită într-o rochie de lenaj negru şi cu picioare perfecte – Cristescu intui dintr-o dată că oamenii aceştia se iubiseră cândva. N-ar fi putut spune ce anume îi stârnise gândul: poate căldura din priviri, liniştea pe care presimţeai că o trăiesc unul în preajma celuilalt, complicitatea de bună calitate a doi parteneri pe care dragostea pătimaşă, iar mai apoi

afecţiunea, camaraderia îi sudează, îi fac să fie, să simtă, să gândească într-o rimă perfectă.

— Aveţi noutăţi? se interesă colonelul.

— Nu faimoase.

Se uită deschis la doamna Dragu, aţintindu-i cu atenţie obrazul. Detesta privirile furişe, privirile-spion, penibile pentru că sunt totdeauna surprinse de cel „luat în faruri“.

— Cum vă simţiţi?

— Mulţumesc, mai bine.

Maiorul, care n-o cunoscuse înainte, îşi zise că arăta excelent. Odobescu i-ar fi putut spune însă că îmbătrânise cu clasicul zece ani, că doar în urmă cu două săptămâni, ridurile acelea urâte din jurul gurii nu existaseră şi că cea mai deprimantă era privirea stinsă; de o indiferenţă totală, de neînchipuit vreodată în ochii pe care, şi la şaptezeci de ani Zoe Dragu îi păstrase tineri.

— Stimată doamnă, începu maiorul, rândul trecut, încercând să reduc la maximum timpul vizitei mele, am omis să pun la punct două chestiuni.

— Vă rog…

Colonelul, ca să audă mai bine, se aplecă înainte şi îşi îndreptă urechea teafără spre maior.

— L-aţi cunoscut pe doctorul Mircescu? Vă întreb pentru că, dintre toţi „nemulţumiţii“, apropo de afacerile fiului dumneavoastră, resentimentele sale, proporţional cu paguba suferită, sunt cele mai vehemente.

Sprâncenele fine ale doamnei Dragu se încreţiră:

— Mircescu?

— Piticul, *ma chère*, interveni Odobescu. Nu-l ţii minte?

— A! Piticul! Da… Mi-am amintit. M-a vizitat acum patru sau cinci ani… Locuiam încă dincolo, pe Bulevardul Dimitrov… Încheiase, într-adevăr, nişte afaceri cu Marian şi voia să le rezilieze. Ceva în genul ăsta. Încerca să mă convingă să fiu un soi de arbitru, poate chiar avocat în favoarea lui… Nu reţin bine. L-am făcut să înţeleagă că nu

m-am amestecat niciodată în treburile fiului meu. Nu l-am mai văzut de atunci.

Maiorul rămase câteva clipe cu ochii în pământ, apoi îşi îndreptă umerii.

— Vă mulţumesc. A doua problemă: există vreun inventar al obiectelor fiului dumneavoastră? Ţinea o evidenţă?

— Scuzaţi-mă, dar chestiunea mi se pare de-a dreptul naivă. Orice colecţionar serios are o evidenţă…

— Aceasta este o generalitate. Vă întreb pe dumneavoastră dacă sunteţi informată precis despre existenţa unui asemenea document.

— N-a pomenit niciodată cuvântul inventar, dar e ca şi cum v-aş spune că nu mi-a pomenit niciodată de faptul că respiră sau bea apă. Un lucru însă e cert. Marian n-a fost persoana care să-şi neglijeze…, mă rog, patrimoniul, care să nu ştie exact ce are în buzunar, în casa de bani sau în frigider. Acorda chiar o atenţie exagerată bunurilor materiale şi m-a mirat totdeauna acest amănunt. Şi eu şi bărbatu-meu am fost de o inconştienţă din punct de vedere material care, chiar în timpuri normale, friza prodigitatea…

— Înţeleg altceva, Zoe, interveni colonelul Odobescu. Acest inventar, chiar dacă a existat, acum nu mai există. A fost sustras.

— În orice caz, sublinie maiorul, în locuinţa victimei nu se află.

Odobescu săltă sprâncenele:

— Cine avea interes s-o facă?

— Nu fi ridicol, *mon cher*. E clar ca un cer albastru. Eu sau Anca, singurele moştenitoare legale. Cum eu n-am călcat la ei dinainte de moartea lui Marian, rămâne Anca. Detest genul acesta de învinuiri, dar nu se poate proceda decât prin excludere.

Maiorul o cercetă scurt.

— Interesant. Atunci, în lipsa oricărei evidenţe a obiectelor, pe ce bază aţi introdus acţiune pentru instituirea unui sechestru asupra masei succesorale?

Bătrâna se holbă la el cu gura căscată. „Prima manifestare mai puţin distinsă a doamnei Dragu“, înregistră mecanic Cristescu.

— Eu?! Eu am introdus o acţiune juridică? Habar n-am despre ce vorbiţi…

Cristescu o privi neştiind ce să creadă. Colonelul îşi reveni primul:

— Domnule maior, cred că sunteţi victima unei farse.

Cristescu era însă mai puţin vesel în aprecierea situaţiei. „Farsă! Pe dracu’! Aici e o mână care vrea să întârzie clarificarea situaţiei bunurilor. De ce, e limpede. Încearcă o valorificare rapidă şi nu vrea să fie deranjat. Dar cine? Cine e autorul farsei?“

67

La minister, i se comunică să se prezinte de urgenţă în biroul colonelului. După figura lui Ionaş, înţelese că dandanaua e şi mai mare decât îşi închipuise:

— Ce s-a întâmplat?

— Imobilul din strada Toamnei numărul 9 a luat foc.

Maiorul se bâlbâi:

— Locuinţa Melaniei… Fantastic!

Se repezise spre uşă, dar Ionaş îl opri:

— Inutil. Incendiul este atât de puternic, încât nu mai poate fi salvat nimic.

Cristescu îşi înfipse mâinile în păr, scrâşnind:

— Blestemata! E mâna ei. Dar cum?… Cum?!… Şi încă n-am apucat să facem percheziţie…

Ionaş îşi muşcă buzele:

— Cum naiba a procedat?! E la noi de-aseară.

— Nu ştiu! strigă Cristescu exasperat. Nu ştiu… Trebuie să mă gândesc. Acum nu sunt în stare.

— Ce ar fi s-o iei la întrebări?

Maiorul îi azvârli o privire sticloasă. Reflectă câteva secunde:

— Nu!

— De ce?

— Nu pentru că vreau s-o fac – dacă cineva poate izbuti aşa ceva – să-şi piardă răbdarea. Să se neliniştească. Să-şi închipuie că manevra ei n-a izbutit.

— Hm! făcu sceptic Ionaş. Poate că e o idee…

68

Locuinţa lui Mielu 46 se afla în demisolul unei vilişoare din Vatra Luminoasă. Proprietarii ocupau parterul şi fuseseră încântaţi să obţină o chirie substanţială pentru o cămăruţă de doisprezece metri pătraţi şi o baie improvizată.

Mielu, la rândul lui, fusese încântat. „Dacă-mi încap umblătorii, e bine! Am spaţiu vital.“

Pe de altă parte, ceilalţi locatari, o pereche de treizeci-treizeci şi unu de ani, ursuzi, sobri şi cu nasul vârât exclusiv în treburile lor, nu-l deranjau „nici cu fizicul“ – îi vedea o dată, de două ori pe lună – „nici cu difuzorul“. Nu li se auzea glasul şi uneori Mielu, în dispoziţie mai meditativă, se întreba ce-or fi făcând ăştia doi singuri, încuiaţi în casă şi pe muteşte. „N-au mutre de amor intensiv şi, chiar şi în ramură, tot există oleacă de sonor…“

Bagajul şi-l încropi într-un sfert de oră. La treizeci de ani, patrimoniul lui Mielu se compunea dintr-o garderobă relativ bogată; douăsprezece perechi de pantofi la comandă, şaptezeci de mii în obligaţii, trei perechi de cărţi măsluite şi un scaun Ludovic al XV-lea câştigat la un pocher şi pe care, considerându-l mascotă, îl căra după el pretutindeni. De astă dată, îl abandonă provizoriu, luând cu el doar o servietă cu câteva schimburi uşoare. Proprietarilor le lăsă chiria pe trei luni şi un bilet laconic. Se va întoarce negreşit.

După douăzeci de minute – un troleibuz prins la fix, după care un „tanc“ de la curăţenia capitalei pus pe ciubuc – se afla pe strada Toamnei. Era pustiită de oameni şi lumină.

Ici-colo, câte o fereastră vieţuia albastru de levănţică. În curând, televizoarele aveau să adoarmă.

Întâlnirea fusese fixată pentru ora şapte, dar Mielu întârziase în mod deliberat.

„Fraierii, îşi zicea el, considerându-se extrem de competent, vin dimpotrivă, mai înainte, pentru a surprinde eventualii ginitori care împresoară meleagul pregătind capcana în care să pice iepuraşul. Cică pregătesc terenul! Aşi! Când sticleţii, cu ochii pe ceas, văd că iepuraşul întârzie o oră, două, îşi zic că au luat plasă. Atenţia o virează, prudenţa aşijderea: mai scapă un strănut, o tuse discretă, altul scoate capul să admire strada, mai clipeşte un ochi de ţigară…“

Se opri fulgerat, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Locuinţa Melaniei Lupu nu mai exista. Era arsă până în temelie, iar croncănitul ciorilor înţepa peisajul deprimant: câteva ziduri negre rămase în picioare, grămezi de moloz, copaci carbonizaţi.

N-avu timp să-şi revină din uimire. Simţi o mână pe umăr. Întoarse o figură năucă şi întâlni surâsul locotenentului Azimioară.

— Hai cu mine, flăcăule. Holocaustul nu-i o privelişte veselă.

69

Colonelul Ionaş îl privi peste ochelari.

— Ei, iubite, ce-ai izbutit? Sunt trei zile de când băieţii stau la gros. Ce spun?

Cristescu începu să dea nervos din picior.

— Nu spun nimic. În mod deliberat, nu l-am chemat pe nici unul la anchetă. Îi las să mediteze în linişte, să-şi revizuiască conştiinţa, eventual să recapituleze amintiri din armată.

— Hm! Şi totuşi, chestia nu-i tocmai legală…

— Ba perfect legală. Nu cunosc nimic mai legal decât un arest preventiv în materie de crimă, justificat bronz de mărturisirea celui în cauză ca fapt premeditat şi consumat. Un temei suficient de legal, în cazul că avem de-a face cu farsori, e şi dezinformarea autorităţilor.

— Mă refeream la altceva. Despre cel puţin doi sau trei eşti încredinţat că nu sunt vinovaţi.

— Ei şi? Am avut cazuri, şi nu unul singur, când eram ferm convins că anchetatul a săvârşit o infracţiune sau alta, dar, neavând probe, a trebuit să-l fotografiez doar de amintire. Ştiţi, să nu uit cum îmi dădea cu tifla.

— Care-i reacţia lor?

Vocea maiorului răsună ascuţit:

— Am de-a face cu o adunătură de nebuni. Dacă-şi căuta Melania parteneri pe măsură cu lumânarea, nu-i găsea mai reuşiţi. Să-i luăm pe rând: superba Olga Gabrelotti!

Rostise ultimele cuvinte cu tonul prezentatorului de la circ: „intră elefanţii!“ Ionaş începu să râdă.

— Râdeţi! făcu amar Cristescu. Dacă Melaniei i se pare puşcăria o pensiune drăgălaşă mişunând de persoane adorabile, superba confundă „întristarea“ cu un palace de pe Coasta de Azur. Reclamă trusa de unghii, o baie zilnică – dacă nu cadă, cel puţin un duş – şi o deranjează monotonia meniurilor. În rest, face toată ziua conversaţie cu Ioana Aragaz şi pe chipul lor se citeşte că viaţa-i frumoasă.

— Ioana? se miră Ionaş. E iar clienta noastră?

— Da, pesemne ne iubeşte al naibii! În plus, şi-a luat doctoratul! De la butelii de aragaz, a trecut la televizoare color şi video-casetofoane.

— Ce te-a determinat să le cazezi împreună? râse colonelul.

— De! Aragaza e dificilă, agasantă, voluntară şi-mi închipuiam că o s-o scoată din sărite pe Olga, care are trotil în vene. Dimpotrivă, se înţeleg perfect, n-au existat niciodată prietene mai bune. Pocni din degete înciudat: Toţi au reacţii atât de bizare, atât de neaşteptate pentru mine, încât îmi vine să cred că, în materie de psihologie, sunt numai bun de dus la solar cu găletuşă, greblă şi o lopăţică. Nici unul, domnule, dar nici unul nu reacţionează după cum am mizat. Mi-au dat peste cap absolut toate pronosticurile.

— Lasă chestiile astea, făcu Ionaş nerăbdător. Şi-o spun cinstit, nu m-am distrat niciodată aşa de bine.

— Pardon! maiorul ridică degetul arătător. N-a fost nici un dosar cu Melania, să nu râdeţi cu hohote.

— Nu contest, dar cel puţin partenerii erau cât de cât normali.

— Zău?! Adică era normal Morton, ditamai caidul care venea din Anglia să prindă mâţe negre pe acoperişurile Bucureştiului pentru Melania?[{3}] Sau…

— Lasă-i, dom’le, pe ăia, că-i cunosc…

— În regulă! Să trecem la amicul Octavian Nanu. Ăsta parcă-i drogat. Tace mult, surâde tot timpul şi-l admiră pe Niţă, gardianul.

— Cum adică, îl admiră?

— Ieri, când i-a întins blidul de ciorbă, părea extaziat: „Ce frumos eşti, domnule sergent!“ Ăla, fără o ureche – i-a scurtat-o un câine în copilărie, pe vremea foametei –, cu recreaţie mare la dinţii din faţă, că-i e frică de dentist, şi o bărbie de poţi să-ţi agăţi liniştit paltonul, s-a zbârlit:

„Îţi baţi joc de mine?“

Nanu i-a surâs serafic:

„Nu, domnule sergent. Dar aşa te văd eu. Pe dinăuntru…“

— Ghiţă Scandal, amicul de celulă, a încercat să-l tragă de limbă. „Cui zâmbeşti, neamule?“

„Lui Dumnezeu…“

„Îl vezi?“

„Da, îl văd.“

„Cum arată? Nu i-am ginit pozele decât în biserică, da’ alea-s retuşate.“

„Nu pot să ţi-l descriu… Strălucirea lui te orbeşte…“

— Scandal, urmă maiorul, beţiv harnic, hoţ dotat şi tip simpatic, a ieşit la raport:

„Dom’le comandant, nu mi-i frică de nimeni în meridian, da’ când dau de ţăcăniţi, mă lasă genunchii. Fă-mi un bine şi vârâ-mă în altă debara. La o adică, tot sunt flotant aici…“

— Şi l-a mutat? se interesă Ionaş amuzat.

— L-a mutat, ce să-i faci? Scandal stătea ghemuit într-un colţ, nu mai înghiţea nimic. Ne mai ieşeau vorbe cu greva foamei…

Ionaş aprinse o ţigară.

— Cum reacţionează Anca Dragu?

Cristescu săltă din umeri, „ce să mai discutăm!“

— Nici ăsteia nu ştiu ce-i defilează prin mansardă. Din femeia victimă, umilită, zdreanţa bărbatului, plebeiană intrată pe uşa de serviciu în templul Dragu, a ajuns acum o prea distinsă doamnă. Ce-i drept, mi-a oferit o mostră de aroganţă chiar la arestare, dar mi-am închipuit că-i beată. Îşi tratează de sus colocatarele…

— Cine sunt? îl întrerupse Ionaş.

— Ţuţi Troileibuz şi Dora Macaroană.

Ionaş râse iar. Prima, „zulitoare“ de buzunare şi poşete, opera în mijloacele de transport în comun în orele de vârf. Se fălea dinaintea anchetatorilor: „Lucrez doar juma’ de normă, de la 6 la 8 şi de la 3 la 5, după dejun, şi-mi iese, chiar pe secetă, şapte ateneuri pe zi! Voi, amărâţilor, şcoliţilor, cât scoateţi?… Da, pe puţin şapte albastre că mai am şi cheltuieli. Abonament pe toate liniile, ţoale a’ntâia, că pietonii’s atenţi la portofel, când îi stâlpeşte o treanţă sărmană…“

Dora Macaroană, o roşcovană plină de draci, îi „lucra“ pe străini, având un *penchant* pentru italieni. În materie de marfă însă, n-avea preferinţe. La percheziţie, lucrătorii operativi crezuseră că se află într-un magazin universal. Găseai de toate la Dora: costume bărbăteşti, rochii, valize, ceasornice, stilouri, whisky, cartuşe de ţigări străine, cafea boabe, ciocolată, cacao, brichete, truse de machiaj, până şi o protează, pe care unul dintre locotenenţi o privise căpiat.

„Asta de ce-o mai umflarăţi, soro?“

Dora explicase senină:

„E made în Elveţia, şi-mi zise un gagiu că acolo îs ăi mai dibaci dinţari…“

„Ei şi?“

„Păi taică-meu s-a îmbătat şi a scăpat fasolele în WC. Ţăndări s-au făcut. Tot vine Crăciunul, mă lăsam c-un dar…“

— Bag de seamă că i-ai cuplat pe toţi doar cu „persoane bine“. Tramvaista, Scandal, Aragaza…

— Normal! exclamă Cristescu. Voiam să simtă cum devine fenomenul „peisaj în dungi“. Îmi imaginam, de pildă, că o Olga Gabrelotti, nebună fără îndoială, dar femeie de oarecare calitate, se va simţi deprimată în compania Aragazei, vulgară, grosolană, cârcotaşă. Alături de X, contabilă la Gostat să zicem, cercetată pentru delapidare, sau de doctoriţa Y, învinuită de întreruperi de sarcină clandestine, îmi ziceam că s-ar simţi prea acasă, prea în acelaşi mediu.

— Da, oftă Ionaş, e un punct de vedere… Vorbeam de Anca Dragu…

— Exact! Face pe milady, se vrea servită, strâmbă din nas că ălelalte două miros a transpiraţie. S-a enervat Dora şi i-a arătat un deodorant mic – săpun – pe care a reuşit să-l camufleze la percheziţia corporală.

„Uite, fă, cu ce dau! Nina Ricci! Tu şi mă-ta nici măcar n-aţi auzit de tovarăşa!“ Bref, se uită la ele cu dispreţ nimicitor, nu ia parte la discuţii, se menţine într-o rezervă arogantă. Dintre toţi, e poate cel mai derutant personaj. La formidabil însă, îl înscriu pe doctorul Mircescu.

— A murit maică-sa?

— Da. A înmormântat-o alaltăieri cu tot dichisul: trei popi, colivă simandicoasă, pachete consistente, o junglă de flori (cumpărate de ei, cred, întristata adunare număra nouă inşi) şi, evident, blana.

— Blană?

— Da, aşa a cerut maică-sa, date fiind condiţiile meteorologice. Apropo, au un cavou senzaţional. Statui la intrare, living înăuntru cu măsuţă şi scaune, flori, etajere, cărţi, arbore genealogic, başca dormitorul, unde intră o sală de cinema. Cu telefon şi sonerie la intrare, ar concura cu orice vilă din Cotroceni sau de la Aviatorilor.

— Mă faci curios, surâse Ionaş.

— Parole! Merită o plimbare până acolo. După ceremonie, amicul Mircescu a dat o masă la Capşa – aşa se poartă acum parastasele –, iar ieri-dimineaţă s-a prezentat aici, punându-ni-se la dispoziţie.

— Auzi, zise Ionaş agitând morişcă pixul între două degete, n-ai impresia că se face circ?

— Categoric! Dacă n-aş ieşi pe stradă şi n-aş vedea coadă la tacâmuri, serviete diplomat unde cofrajul pentru ouă se aranjează perfect şi şoferi apostrofându-se tandru, în timp ce-şi flutura degetele la tâmplă: „Boule! Ai înnebunit la ficat?“ aş crede că trăiesc într-o lume de nebuni. Din fericire, realităţile mă aduc la realitate.

— Dă-i drumul cu Mircescu. Azi eşti pus pe divagaţii.

— Ei bine, ăsta-i al naibii de reuşit. Stă ceasuri întregi neclintit în poziţiile cele mai bizare: ca Budha, cu genunchii aduşi la gură, contorsionat ghem, de nu mai ştii de unde să-l apuci, cu capul în jos şi picioarele în sus etc.

— Yoga?

— Vezi bine! A venit Niţă la mine buimac: „Ce fac cu ăsta, tovarăşe maior?“ „Ce să-i faci? Lasă-l în pace. Nu există nici un regulament care să interzică statul în cap.“ „Păi, zice, se distrează ăilalţi mai al naibii ca la televizor.“ „Cred şi eu. Ăsta n-are emisiuni economice.“ „Credeţi că-i… educativ? Râd de se ţin cu mâinile de pântece.“ „Perfect! Un loc de detenţie model. Chiriaşii noştri sunt veseli, nu ca la Sing-Sing.“

— Ce-a zis Niţă? râse colonelul.

— Ce să zică? S-a uitat buimac la mine, pe urmă a început să scotocească cu privirea pe lângă picioarele biroului, doar-doar o da peste sticla de vodcă. Fraierul nu ştie că acum se toarnă în borcanul cu compot de vişine. Îl ţii pe birou fără să te doară capul.

— Şi Melania?

Maiorul îşi duse reflex mâna la frunte.

— Showul obişnuit. Politicoasă, prevenitoare, candidă, bine dispusă. Evident, trimiteri permanente la Mirciulică, reţete fistichii – plăcintă din frunze de palmieri, îngheţată de ciocolată cu măsline –, amintiri şi poveşti. Merită să le vezi pe Vali Flotanta şi Mioara Tapir (de fapt, fără nas, a „machiat-o“ concubinul gelos) ascultând fascinate ce a păţit măgăruşul răutăcios sau povestea căţeluşului Moftuleţ. Personal, se simte fermecată de societatea agreabilă a colocatarelor, dar mai ales de amabilitatea domnilor de la miliţie. Într-un cuvânt, Melania pe care o cunoaşteţi. Cu sos, mirodenii, idei şi ochi albaştri de preşcolar.

— Când ai de gând s-o ataci în chestiunea incendiului? Slavă Cerului că n-au fost victime!

— De data asta a izbutit-o lată! N-au fost victime, dar paguba… Ce să mai discutăm? Un imobil cu două nivele făcut zob! În sfârşit! Da… Mai am răbdare, nu există să nu se frământe: a luat casa foc? N-a luat? Lipsa de probe, pe asta mizează! Dacă incendiul n-a izbucnit, ştie că o încurcă… Ce pot să spun este că mă fentează a nu ştiu câta oară, dar partida încă nu s-a încheiat.

— Aştept cu nerăbdare *finish*-ul.

Colonelul se lăsă pe spate şi îşi încrucişă braţele pe piept:

— Deci ăsta-i cadrul general. Şi-acum, practic, ce-ai izbutit? Mă refer la ceilalţi. În intenţia ta era să le vâri minţile în cap, să-i dezmeticeşti, să-i scuturi niţel.

— Ei bine, mă scutură ei pe mine. Şi nu niţel. Zdravăn! Azi-dimineaţă, în locul lingurii de pantofi, am folosit pălăria nevesti-mii. A ieşit scandal, dar, pe legea mea, habar n-aveam că-i vreo simbolistă.

— Adică?

— I s-a părut că fac aluzii la inteligenţa ei.

70

Maiorul citea cu glas tare:

—„...percheziţia nedând nici un rezultat. După toate probabilităţile, Ion Dolga păstra materialele compromiţătoare şi banii în altă parte.“ Normal, constată Cristescu. Altfel şi-ar fi înnodat singur şireangul. Când convieţuieşti cu o cretină genială, ţi-e frică să şi visezi. Bun! Deocamdată, facem abstracţie de problema asta. Să vedem mai departe... „În mediu, continuă să citească, părerea unanimă este că numitul Lucian Cristea – el sau oamenii lui – l-a lichidat pe Ion Dolga. S-ar părea că între cei doi, cândva tovarăşi, exista o rivalitate de firmă concurentă, ambii luptând pentru obţinerea supremaţiei în lumea interlopă...”

Cristescu întrerupse lectura şi îşi trecu degetele prin păr. Se uită la Azimioară ricanând:

— În „mediu“! Hm! Ne deterăm dracului! *Le milieu*... Te crezi pesemne la Paris, printre *caïzii* şi *los pistoleros* din Pigalle. Tagmă îţi sună probabil prea valah.

Locotenentul, stânjenit, îşi coborî privirea.

— Îmi închipuiam ştiţi, nu-mi venea să folosesc în raport un termen argotic.

— Lasă, dom’le, nu-ţi mai închipui, că mă doare capul de atâţia inşi cu fantezie! Să-l aducă pe Mielu!

Hoţul se opri lângă uşă într-o atitudine politicoasă. Cristescu îl cântări scurt, de la ghetele uriaşe până în creştetul capului în formă de ou, şi-i veni să râdă. În „fişa de cadre“, alcătuită de Azimioară, figura, printre altele,

următoarea menţiune: „…Succes formidabil la femei (bineînţeles, de o anume factură). I se mai spune din această cauză şi frumosul Paris.“

Oricât s-ar fi străduit, maiorul nu-şi putea imagina farmecele lui Mielu rupe-inimă. Nefericitul, scund, pirpiriu, cu o faţă de pasăre şi picioare de elefant, îmbrăcat cu pretenţii de fante, era mai degrabă caraghios.

Iar „secretele de alcov“ nu-l convingeau decât în oarecare măsură. Ca să le descoperi, argumenta, individul trebuie încercat, şi, ca să-l încerci, trebuie să te inspire. Ori vreau s-o văd pe nebuna aia care pică lată când îl vede pe ăsta… Şi când te gândeşti că am întâlnit bărbaţi cu adevărat chipeşi la care muierile nu se uită nici cu cocul. „Ce are, dom’le, Marinaş de-l ocoliţi toate?“ o întrebase cu ani în urmă pe Lilica, dactilografa. „Aia e, că n-are!“ „Ce n-are?“ Fata îl privise ironică: „Pălărie! Şi i se mai văd şi gingiile când râde!“ „Păi atunci nu mai faceţi bancuri…“

— Apropie-te!… Aşa, stai jos!

Mielu se execută. Îi azvârlea priviri neliniştite, dar, îşi zise maiorul, nu părea din cale-afară de speriat. Pentru el constituia un client nou. Avea însă cazier – furt de maşini la şaisprezece ani (minor, deci şi scăpat ieftin cu doi coţi executaţi la locul de muncă) şi încă o condamnare de trei ani pentru speculă.

— Cunoşti poezia, flăcău! Nume, vârstă, domiciliu, ocupaţie şi ce mai ai în traistă.

Mielu înghiţi în sec, şi mărul lui Adam – „nici pe ăsta nu l-a scăpat“, gândi maiorul – îi sări în amigdale, făcând urgent cale întoarsă.

— Mă numesc Vasile Curcan…

— Aha! Probabil că Mielu ţi s-a părut mai nobil. Oricum, ai trecut la patrupede.

— Nu domnule maior, aşa-mi zicea naşa. Am treizeci de ani, stau pe strada Vlăsiei 25. Zilier.

— Adică bişniţă şi mica ciupeală.

— Aşa-s timpurile! oftă Mielu. M-am orientat greşit la meserie. De, cap tânăr!

— Da’ ce meserie ai?!

— Colector!

— Colector?! Cristescu auzea prima oară de asemenea ocupaţie. Ce colectezi?

— Păi aia e că nu mai colectez. Da’nainte era o sfârâială.

— I-auzi! făcu maiorul arzând de curiozitate. Şi ce colectai?

Hoţul începu să ridice câte un deget:

— Sticle goale de whisky, haine vechi, dar numai străineşti – pulovere, impermeabile, pantaloni, costume, orice ţoală, numa’ să aibă eticheta pe ea „made în capitalism“ –, sticluţe de pastă de unghii, parfum şi sprayuri cu marcă simandicoasă, cartuşe şi pachete goale de fumegante americăneşti şi câte altele. Aveam clienţii mei, numa’ lume babană, toţi în sectorul I.

Cristescu întrebă aiurit:

— Şi-ţi rentau fleacurile astea?

— Păi cum! Ia gândiţi-vă! Numa’ la un săpun scoteam ca la 130 de marafeţi. Lucram cu un şmecher pensionar, fost ambalator la Fabrica de cosmetice. Ce putea să scoată ăla din mâinile lui, nici cu gândul nu te duci! Atunci am priceput şi eu ce va să zică talent. Îi livram un ambalaj de Lux sau Palmolive mototolit şi ţi-l scotea mai fercheş decât la tata lui. Un săpun d-ăsta mare e 140 de lei. Vâra în el un Cheia sau Violeta de patru-cinci lei, şi fă acum matale scăderea. Investiţii ciuciu! – fierul de călcat şi niscai albuş de ou, că lipiciul nostru se cunoaşte – beneficiu o oală de sute. De la ţoale scotea etichetele, le spăla cu oţet şi alte chestii şi le lipea pe nişte scârbe de pulovere, să nu-mbraci nici mortul, şi vorba aia, la şaptezeci-optzeci de lei cât costa materia primă, scoteam peste două-trei sute. Cu băuturile a fost mai greu.

— Îmi închipui. Trebuiau sigilate.

— Şi ăstora le venisem de hac, că găsisem un sistem de sudat capsule la inel şi pe urmă o borteam ici-colo. Chestia era că pe unele buşoane e scrisă marca. Da’ puţini ştiu chestia, sau nu bagă de seamă.

— E clar! Şi… de ce nu mai ţine sfârâială?

— Parcă matale nu ştii? Vamă mare, pachete puţine, la Shop ţin numai dulăii, de unde ambalaje? Păi aveam un medic, numa’ de la ăla adunam ca la zece-douăşpe sticle de whisky, Scotch, Florio, ce vrei matale pe săptămână, başca un sac de cartuşe şi pachete goale Kent sau Marlboro, că erau familie numeroasă şi toţi fără fişe la policlinică. Trecui anul trecut după Paşti pe la el, aşa, de un la mulţi ani! „Băiete, a înţărcat şi Bălaia, şi mă-sa, şi fie-sa! Am doar BT-uri şi Apollonia…“

Fără să vrea, maiorul începu să râdă. Încurajat de succes, Mielu zâmbi şi el.

— Ascultă, familie ai?

— Da, cum nu? se grăbi s-adauge: Şi nu d-aia dezorganizată. Ai mei sunt luaţi cu cununie şi nu se îmbată cui decât o dată pe săptămână.

— Şi-o ţin trei zile, presupuse Cristescu.

— Nu. Doar două. Păi ce le-a mai rămas, tovarăşu’?!… Au muncit o viaţă, au fost pieţari în Matache Măcelaru. Acu’, la şaizeci de ani, au tras pe dreapta şi află şi ei ce-i viaţa. Toată comuna – sunt din Frumuşani – îi tratează cu bună ziua şi scuzaţi… Adăugă ca un ultim titlu pe o carte de vizită prestigioasă: Până acu’ au năşit de şaişpe ori…

— E clar, Mielule. Povesteşte-mi acum, dar tot aşa, pe îndelete, ce căutai în locuinţa Melaniei Lupu? Precizează: În lipsa ei.

Mielu, prins în flagrant delict, ştiind că nu poate contesta violarea de domiciliu şi încă prin efracţie, îşi pregătise răspunsul.

— Aveam întâlnire cu dumneaei la ora şapte.

— De ce n-ai sunat la uşă?

— Păi cucoana e surdă. Şi, cum întârziasem, ziceam că nu mă mai aşteaptă şi atunci, neatentă, nu mai aude nici cât o ciubotă văduvă.

— Melania Lupu nu e surdă.

— Mie aşa mi s-a părut…

— Minţi, dar vom reveni asupra chestiunii. De unde o cunoşti?

„Dacă au săltat-o pe babă, a ciripit, gândi iute Mielu. P-ormă, cum o mai bag în marşarier? Se hotărî brusc: O ţin pe şosea, cu inima-n palmă…“

— Acum vreo opt-nouă zile l-am văzut intrând la ea pe doctorul ăla ca un limbric… Mircescu. Căra după el o paporniţă.

— Aha? Dar pe ăsta de unde-l ştii?

— Păi am pândit casa lui don’ inginer trei zile înainte de a da drumul la strung. N-o lăsa jupânul pe cucoana Lelia să se azvârle aşa, cu capul în baltă, fără să prospecteze meleagul.

— Adică?

Mielu relată cu exactitate împrejurările. Informaţiile pe care le avea despre „belşugul“ lui Dragu, rolul de nadă al Leliei. Supraveghind locuinţa inginerului, îl remarcase pe medic care părea că face acelaşi lucru.

— Cum i-ai descoperit identitatea?

— Il ştiu de când eram puşti şi m-am operat de apendicită. Pe atunci mai lucra la Caritas. Şi p-ăsta îl ţii minte şi-l recunoşti chiar de-ai fi ştirb de-un far, ca amiralul Nelson. Başca, suntem vecini de stradă.

— Pretinzi că întâmplător l-ai văzut intrând în casa bătrânei?

— Aşi! L-am urmărit.

— De ce?

Hoţul îşi atinse vârful nasului:

— Ăsta nu-l am în dotare numa’ ca să cumpăr batiste. Prea pândea şi mişuna prin moşia mortului. Îl mai ştiu ififliu şi fără acces la bisturiu. Condică n-am, timp berechet. Zic,

n-am ce pierde dacă-l ţin câteva zile în reflector. Când l-am văzut intrând cu desaga la babă în creierii dimineţii, mi-a picat fisa!

— În ce sens?

— Cât eram eu de năuc, am băgat de seamă că s-au zulit scule serioase din hogeacul lui Dragu.

— Ce-ai căutat în apartamentul lui?

— Aşa-i, că nu v-am spus. În seara când trebuia să dăm gaură, coana Lelia avea întâlnire cu mortul, ca să ne deschidă pârtie. Trec un ceas, două, fătuca nu ne telefonează… Jupân Cristea se învârtea turbat prin casă, muşcat de tovarăşa Ţeţe. M-a trimis să adulmec situaţia.

— La ce oră'?

— Păi să fi fost cam la douăş' unu şi un pol. Am aşteptat ce-am aşteptat, pândeam intrarea, geamurile întunecate şi, până la urmă, am zis să fac o cercetare la faţa locului. Uşa de la apartament rămăsese crăpată. Am intrat *tiptilment*, *tiptilment* şi am rămas crăcănat şi cu gura ca la ORL. Film ca ăla n-am văzut în viaţa mea. Boierul zăcea răsturnat pe burtă, în jur lăcovişte de sânge.

— Închegat sau fluid?

— Bronz mă crezi, coane? Îmi pierdusem ochelarii şi izmenele de spaimă. Am luat-o la goană, să-i halesc pe bronzaţii de la Olimpiadă cu două gâturi juma'!

— Eşti sigur că n-ai luat cu tine nici o amintire? Aşa, vreo icoană ori sculă cu sclipici?

Mielu se ridică solemn în picioare:

— Domnu' maior! Ştiu că dumneavoastră parolaţi când e vorba de chestii mistice, dar eu unu cred în Ăl de Sus. Îşi făcu o cruce adâncă, tacticoasă: Să n-ajung până la Ziua Femeii, dacă am palmat măcar un ac. Nu numai că m-a speriat mortul, da' mi-am zis la moment, aşa sunt eu instantaneu, că dacă mă prinde vreunul acolo, o încurc nasol de tot. Atât am băgat de seamă, că lipseau scule de pe pereţi. Se cunoşteau locurile unde fuseseră agăţate, iar

vreo două-trei drăcii atârnau strâmb sau chiar căzute din cui. Era clar că se umblase…

— Da…, da… da… făcu maiorul pe gânduri, ducându-şi degetele la gură. „Pare verosimil…“ Se adresă hoţului: în fond, ce voiai de la Melania Lupu?

Mielu îşi lăsă ochii în jos, fals ruşinat:

— Am mers la noroc – poate că doctorul şi cu ea habar n-aveau de boscârţele răposatului –, dar am luat-o la sigur, ca ăla de le ştie pe toate, nu întreabă încotro s-o ia. Am minţit-o că l-am văzut pe Mircescu când le-a şutit, aşa că ori împărţim prada, ori o torn. Ştiu că nu-i salon să iei de la cucoane, da', la anii ei, mi-am zis că nu mai are ce face cu un ciubăr de parale, iar eu sunt băiat sărman şi fără ajutor de şomaj.

Îl întrerupse ţârâitul discret al telefonului.

— Da, făcu maiorul… Bine, am înţeles. În cinci minute… Vă salut.

Închise şi reflectă câteva secunde. Întrebă brusc:

— Cine l-a ucis pe Dolga?

— Pe legea mea că nu ştiu.

— Cristea?

Privirea hoţului alunecă. Spuse moale:

— Poate…

Colonelul Ionaş îi întinse un bilet de troleibuz.

— A fost găsit în portvizitul lui Dolga.

Maiorul îl răsuci. Pe verso, un număr de telefon: aparţinea doctorului Mircescu.

71

Maiorul preferă să stea de vorbă întâi cu Lelia.

Mai înainte, fusese sumar interogată de Azimioară. Simplă operaţie de rutină la care Cristescu apela rareori, când considera că „încălzirea“ prealabilă a anchetatului ar putea fi utilă. Tactica dădea rezultate în special cu orgolioşii care, profund ofensaţi, îşi ieşeau din pepeni când constatau că sunt interogaţi de un grad inferior. Nu li se acorda suficientă importanţă… Cristescu fu impresionat de frumuseţea deosebită a tinerei şi înţelese imediat că, în ciuda aspectului, fata nu era deloc proastă. Răspundea sobru, inteligent, limbajul era periat de cel puţin doisprezece ani de şcoală şi un număr de cărţi care se putea numi o bibliotecă.

— Cu ce vă ocupaţi?

— Rentieră.

Răspunsul fusese firesc, fără urmă de aroganţă.

— Cum izbutiţi?

— Foarte simplu. Scot bani de la CEC.

— Asta presupune un cont considerabil.

— Şi este. Soţul meu a fost doctorul Dumitru Bogdan. Cred că aţi auzit de el…

Maiorul dădu din cap. Cine nu auzise de celebrul medic chirurg de la Filantropia? Un as cunoscut şi peste graniţă, având la activ lucrări deosebite, intervenţii minunate, inovaţii în tehnica operatorie. Nici de Burghele, la vremea lui, nu se vorbise atâta. Bogdan, pe drept cuvânt, devenise o legendă.

— La moartea lui, am moştenit o avere considerabilă.

Precizare inutilă, gândi Cristescu. Un Bogdan nu moare pe un mindir de paie…

— Mi se pare straniu, rosti încet maiorul. Cum se poate încurca o femeie care a fost soţia eminentului medic Dumitru Bogdan cu un personaj ca Lucian Cristea?

Lelia îl privi mirată:

— De ce vă surprinde? Am cunoscut femei căsătorite de două sau trei ori. Nici un soţ nu semăna cu celălalt, ba, aş spune, erau genuri total diferite.

— Nu mă refer la structura individului, ci la calitatea lui. A trece de la un academician în patul unui borfaş mi se pare că ţine deja de o anume acrobaţie.

„Aia e, că academicianul n-avea pat“, replică în gând Lelia.

— Îl iubesc.

— Un sentiment înălţător, reluă maiorul, care nu v-a împiedicat să vă lăsaţi folosită ca hârtie de prins muşte. Probabil dragostea lui Cristea nu foloseşte acelaşi termometru.

Lelia clătină hotărâtă din cap:

— Luc… vreau să zic Lucian, mă iubeşte. Are în mine o încredere oarbă.

— Şi dumneavoastră?

— Eu m-am distrat. În primul rând îmi place să joc teatru, să mă dau de fiecare dată drept alta. Am vrut să fiu actriţă, mi-aş fi dat zece ani din viaţă ca să intru la Institut… Pe urmă, nu vă închipuiţi ce amuzant e să poţi învârti un bărbat în jurul degetului cel mic. Totu-i să nu pierzi controlul situaţiei.

— L-am cunoscut pe inginerul Dragu. Nu cred că făcea parte din categoria celor ce pot fi determinaţi să ciugulească din palma unei femei.

Tânăra avu un gest de îndoială.

— Adevărat, nu era o pradă facilă, dar nu ştiu cum ar fi reacţionat după câtăva vreme.

— Când l-aţi văzut ultima oară?

— În miercurea dinaintea morţii lui.

— N-aţi mai luat după aceea legătura?

— Ba da, vineri i-am dat un telefon, ca să reconfirmăm *rendez-vous*-ul. Mi s-a părut cam distrat…, cam rece. M-am simţit chiar contrariată şi i-am spus că, dacă chestia nu-l mai amuză, putem renunţa.

„Distrat…, rece…, reflectă Cristescu. De fapt era neliniştit, primise avertismentele…“

— Deci sâmbătă n-aţi mai reuşit să-l vedeţi.

— I-am spus colaboratorului dumneavoastră: Dolga m-a smuls pur şi simplu din pantofi…

— Am reţinut… În fond ce misiune concretă aveaţi sâmbătă seara vis-à-vis de Dragu?

— Să creez condiţiile propice pentru ca Lucian să poată acţiona.

— Mai explicit.

— Era o întâlnire de dragoste! Am fi băut, întinzându-i mereu paharul gol şi pretinzând evident că vreau să bem împreună. Odată ameţit…

— O clipă! În primul rând, riscaţi să vă ameţiţi dumneavoastră.

Lelia râse cu oarecare orgoliu:

— Eu nu mă îmbăt niciodată. Oricât aş bea şi oricât aş amesteca.

— După tenul dumneavoastră, aprecie maiorul, n-aş fi zis că sunteţi atât de antrenată.

— Mersi. Nu e chestie de antrenament. Aşa sunt eu făcută. Prima dată mi-am dat seama la optsprezece ani. Mă invitase la Berlin un avocat de vreo patruzeci şi cinci de ani, mare maestru. Îşi închipuia că are de-a face cu o gâsculiţă de provincie şi că, dacă o duce la bomba aia, o lasă praf şi fetiţa o să-şi tragă urgent fermoarul de la fustă. A comandat un meniu extrem de condimentat şi m-a făcut să înghit cinci feluri de băutură: whisky (vezi, Doamne, de aperitiv!), vin

alb la peşte, roşu la muşchiul tartar, şampanie şi, *pour la bonne bouche* Cherry-Brandy.

Se întrerupse şi râse încetişor:

— Ne servea un chelner în vârstă, cu aer de tată de familie. Avea probabil acasă o fiică sau nepoată de vârsta mea. Nu uit cu ce priviri îngrijorate, îndurerate chiar, mă urmărea.

— Şi până la urmă?

— Până la urmă, avocăţelul meu a căzut sub masă. I-am dat douăzeci şi cinci de lei ospătarului: „Găsiţi-i, vă rog, un taxi şi expediaţi-l acasă. Am impresia că e clientul dumneavoastră.“

Maiorul o cercetă curios. Nu, fata nu minţea. Făcea parte din specia aventurierelor şi aici nu mai era nimic de făcut. Nici măcar nu puteai pretinde că e vina mediului, a părinţilor, amândoi intelectuali, cu o reputaţie desăvârşită. Soiul… Asta era!

— Să revenim, propuse maiorul. Deci primo tempo – inginerul Dragu urma să fie ameţit. După aceea?

— Trebuia să fiu atentă la momentul psihologic. Să intuiesc, cu zece minute înainte, clipa când mă va invita în dormitor. Atunci, în conformitate cu planul nostru, l-aş fi sunat pe Lucian la telefon, pretextând că vorbesc cu unchiul meu… O comunicare urgentă.

— Clar. Şi?

— După aceea era simplu, râse Lelia. Lucian ar fi fost la uşa dormitorului înainte de a apuca să-mi scot bluza. Un om ameţit şi mai ales luat prin surprindere, e uşor de imobilizat. O lovitură bine aplicată l-ar fi scos din funcţiune pe cel puţin jumătate de oră. Timp prea suficient pentru ca băieţii să-şi umple geamantanele.

— Nu vă era teamă de o reclamaţie?

— Nu. Marian nu ştia absolut nimic despre mine.

Relata cu naturaleţe, cu voioşie chiar, de parcă ar fi fost vorba de o partidă de tenis, sau de o escapadă cu gaşca la Snagov, situaţii de o murdărie care friza obscenul.

„Canalisme calificate“, le zicea Ionaş. Maiorul se simţea de-a dreptul siderat.

— Spuneţi-mi, doamnă, chiar nu încercaţi nici un scrupul, să nu zic greaţă, faţă de asemenea întreprinderi?

Tânăra făcu ochii mari. Miraţi, cu gene dese, date cu un rimel bătând în albastru închis, erau minunaţi.

— De ce? În fond, delapidam un borfaş. Matrapazlâcurile lui Dragu sunt de notorietate în anume cercuri.

— Şi ceilalţi? Ceilalţi dinaintea lui?

— Ăilalţi? Tentative nereuşite. Luc e campionul combinaţiilor eşuate.

— Cu Dolga se pare că n-a eşuat…

Ochii Leliei se înăspriră.

— I-am spus-o şi locotenentului acela cu care am discutat înaintea dumneavoastră. Dacă l-a omorât, bine a făcut. Viaţa mea atârna de un fir de păr. Şi eu, şi Tropicalu’ eram convinşi că nu mă va cruţa, dacă nu i se va livra marfa. Dar nu l-a lichidat Lucian. Sunt gata să merg cu el de mână la ghilotină dacă a făcut-o.

Convingerea îi dăduse foc la obraji.

„Dacă joacă teatru, e co-lo-sa-lă!“

— Ce vă face să fiţi atât de sigură?

— Lucian e epileptic. Un epileptic special. Au vrut să-l interneze în cele mai formidabile spitale, ca să i se studieze cazul, dar Lucian a refuzat categoric. „Ce-s eu?! Şoricel alb?“ Spre deosebire de majoritatea bolnavilor care sunt cuprinşi pe neaşteptate de criză, la Lucian aceasta vine periodic, cu regularitate de ceasornic. Atunci rămâne în pat toată ziua şi în cea următoare, din pricina epuizării. Dolga a fost asasinat vineri, 25 decembrie seara. Adică exact ziua când cade Luc bolnav.

— De unde ştiţi când a murit Dolga?

— Ei, bravo! A doua zi, sâmbătă la ora zece, îl aşteptam împreună cu Tropicalu’. Eram convinsă că îmi trăiesc ultimele ceasuri. Luc, după toate aparenţele, nu izbutise

nimic. A fost o dimineaţă de coşmar… Bineînţeles, n-a mai apărut deloc. Ulterior, am aflat ce se întâmplase. Ştia toată tagma! Era un eveniment, nu?

Maiorul îşi bătu uşor dinţii cu pixul:

— O precizare în legătură cu boala lui Cristea. În afară de faptul că n-am auzit de asemenea cazuri, cum se poate proba că aceasta este data când criza îl imobilizează?

— V-o poate confirma medicul curant.

72

— Cine?!

— Mioara Georgescu… Soţia lui domnu’ Dolga.

— Aha! pricepu Cristescu şi mută reflex receptorul la urechea cealaltă.

Gestul revenea frecvent în ultima vreme, dar maiorul abia acum – de ce tocmai acum, stând de vorbă cu gâsca asta? – băgă de seamă. Se întrebă dacă nu-i un act instinctiv. „Oare nu mai aud cu urechea dreaptă la fel de bine? Trebuie să verific…“ Era simplu. N-avea decât să asculte ceasul brăţară cu o ureche, apoi cu cealaltă. Diferenţa, cât de sensibilă, se sesiza imediat.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Cu nimic, făcu simplu femeia, ignorând convenienţa şi imaginându-şi probabil că maiorul i se pune la dispoziţie pentru o cumpărătură oarecare sau alt serviciu domestic. Voiam să vă spun… Ştiţi, am vorbit şi cu madam Tanţi, vecina mea de la doi…

„Dumnezeule! oftă în gând Cristescu. E atât de perfect imbecilă, încât îţi vine să crezi că joacă teatru.“

— E o femeie foarte cumsecade şi cultă.

— Da, doamnă, mi-aţi descris-o şi rândul trecut. Am reţinut.

— Şi tocmai discutam. Dumneaei m-a sfătuit să vă deranjez… Domnul Dolga avea obiceiul să vorbească noaptea în somn. La început parcă mi-era frică, pe urmă m-am obişnuit… Odată a zis aşa! „Ai să mi-o plăteşti…“ M-am

speriat. Zic: „Eu?“ Zice: „Da, tu, Cristeo…“ Asta am vrut să vă spun.

— S-a întâmplat de mult?

— De Moş Nicolae… Ţin minte, că pe mama o cheamă Niculina.

„Mda… E o corelaţie…”

— Îmi pare bine că m-aţi sunat. Comunicarea-i interesantă. Vă mulţumesc foarte mult.

— Pentru puţin.

73

Maiorul se uită la Azimioară. Deşi afară erau –15°, locotenentul transpira laborios.

— Să mănânci mai puţină sare.

Azimioară făcu ochii mari:

— Poftim?

— De aia asuzi. Şi cheia de la frigider s-o păstreze nevastă-ta.

Locotenentul se îmbufna şi lăsă nasul în jos. „Le convine ăstora cu burta suptă, oricât ar vârî în ei, să facă pe şmecherii. Mănânci pe săturate, fără să slăbeşti cureaua cu o singură gaură, şi pe urmă ţii teorii despre cumpătare.“ În diverse ocazii îl văzuse pe Cristescu luând „o gustare“ la birou. Adevărat, doar un singur sandwich: o franzelă de patru lei tăiată longitudinal. Între cele două felioare aşternuse trei sute de grame de şuncă de Praga. Când a început să muşte din tartină, ziceai că avea în gură o trompetă. În patru minute haleul fusese îngurgitat până la ultima firimitură. „Şi pe mine, când m-a surprins că ronţăi un covrig, şi-a izbit palmele: «Ce faci, dom’le? Iar mănânci?»“ Puse o hârtie pe birou.

— Aceasta este declaraţia doctorului Scarlat.

— Scarlat? făcu neatent maiorul.

— Da, medicul curant al lui Lucian Cristea.

— Mulţumesc…

— Ni s-a comunicat de la miliţia sectorului III că s-a găsit maşina doctorului Mircescu abandonată în urma unui accident.

Maiorul deveni brusc interesat:

— Zău? Unde?

— Chiar în apropiere de locuinţa victimei, mă refer la inginerul Dragu, la distanţă de vreo două străzi.

— Şi cum dracu’ n-a observat-o nimeni până acum? Ce face sectoristul de-acolo?

Locotenentul constată placid:

— E în concediu.

— Paradită rău?

— Ce?

— Maşina, vezi bine. Ce are?

— Aripa lovită de zid – Renaultul a urcat pe trotuar – şi bara de direcţie ruptă. Scrie totul în raport.

Vorbea fără să-l privească, cu nasul în pământ şi glas automat.

Maiorul îl cercetă mirat şi începu să râdă:

— Văd că-ţi plouă! Te-ai supărat?

— Nu-mi permit.

— Atunci mai fă puţină gimnastică! Jogging-ul e în special recomandabil.

Azimioară îşi supse buzele. Se şi vedea în şort şi maiou alergând de nebun prin pădurea de blocuri din Berceni. Oamenii ar fi plătit taxă ca să stea mai în faţă, iar ăia de la etaj, cu balcoane, n-ar mai fi scăpat de musafiri. Duminica ar fi venit şi neamurile din provincie.

— Am înţeles, să trăiţi!

— Să începi chiar de mâine şi, peste două săptămâni, te prezinţi la raport… Să intre Olga Gabrelotti.

74

Femeia pătrunse în birou cu mersul ei caracteristic de star *made* în Hollywood.

„Cât de puţine femei ştiu să meargă!... Şi cât de puţini oameni acordă importanţă acestui amănunt!“ Chiar şi printre marile actriţe – fără ca celelalte să facă gafe bineînţeles – puţine au un pas cu adevărat princiar. Grace Kelly fusese una dintre alese. În filmele ei, Cristescu abia aştepta s-o vadă ridicându-se, mişcându-se. Un mers regesc... Fusese predestinată. Principesă de Monaco...

„Da, devenim din ce în ce mai civilizaţi, mai motorizaţi, deodorantul a pătruns şi în complexele de la sate, dar cât de mult din rafinamentul de altădată s-a pierdut... Cine mai cântă sau pomeneşte azi de ceafa delicată a unei femei, de forma desăvârşită a mâinilor atât de slăvite în Evul Mediu şi mai târziu. (Bineînţeles! observase un amic. Sculptai ode şi madrigale pentru mâini, fiindcă picioarele nu se vedeau, camuflate în kilometri de cârpă.) Unde-s decolteurile fastuoase, mândria străbunicelor, sau pletele lungi, mătăsoase, podoaba femeii?...“ Maiorul observase că, mai cu seamă la capitolul păr, majoritatea femeilor sunt deficitare: Rar, tocit, lipsit de strălucire, chiar din cea mai fragedă tinereţe.

— Aţi vrut să mă vedeţi, spuse Cristescu. Despre ce e vorba?

Olga Gabrelotti, palidă, nefardată, îşi strânse buzele:

— Dispuneţi de fonduri atât de confortabile, încât vă permiteţi să acordaţi locuinţă şi hrană gratuit, fără să

încercaţi cea mai mică economie de timp? Sunt de patru zile aici şi nu mi s-a pus nici măcar o întrebare.

Cristescu o cercetă atent. „E prima oară când o aud enunţând o tâmpenie…“ În acelaşi timp, jubila. „Slavă Domnului! Copiii au început să reacţioneze.“

— Mda… Mă întreb în ce măsură această risipă intră în sfera interesului dumneavoastră. Oricum, apreciez înalta dumneavoastră, emoţionantă aş zice, responsabilitate civică. Este singura problemă pentru care m-aţi solicitat?

Olga îi aruncă o privire piezişă:

— Vreau să fac o nouă declaraţie.

Cristescu îşi împleti degetele sub bărbie:

— Vă ascult.

— Nu eu l-am omorât pe Marian.

— Şi?

— Şi-atât? Nu-i de-ajuns?

— Aia e că nu-i de ajuns! În primul rând, trebuie să vă atrag atenţia că o declaraţie dată şi semnată în faţa autorităţilor înseamnă ceva mai mult decât un răvaş de plăcintă. Această atitudine, cam veselă, nu poate fi interpretată decât în două feluri: fie sunteţi iresponsabilă şi vă ştiam doar… originală, fie sunteţi rău intenţionată şi dezinformaţi deliberat organele de anchetă.

Olga îşi greblă cu degetele părul de la ceafă.

— Când v-am declarat că eu sunt asasina lui Marian nu m-aţi crezut. V-aţi schimbat părerea?

— De ce nu? Potenţial, sunteţi aptă de crimă. Iar intenţia, care presupune în nouăzeci la sută din cazuri şi premeditarea, aţi mărturisit-o deschis.

— Şi totuşi nu eu l-am omorât.

— Asta rămâne de văzut. Să luăm oricum ca ipoteză de lucru şi drept autentică declaraţia dumneavoastră de azi. Deci nu l-aţi ucis! Ce v-a determinat atunci să vă autoacuzaţi?

— Mă aflam într-un moment de mare depresiune. Cred că nici nu ştiam ce vorbesc.

— Sunt de acord că nu eraţi într-o formă excepţională, dar n-am desluşit nici cea mai mică incoerenţă în gândirea sau fraza dumneavoastră. Căutaţi altceva.

— Trebuie să mă înţelegeţi… Eram răvăşită… Luasem un pumn de tranchilizante… Mă simţeam ca drogată, încercam mustrări de conştiinţă… Îmi venea să cred că din cauza mea a murit… Ştiu că vi se pare absurd… Noi, ăştia cu sânge italian, suntem superstiţioşi… Credem în semne, în farmece…

— Doamnă!

— Ştiam că n-o să mă credeţi, dar aşa e. Mi-e jenă să vi-o mărturisesc, dar cu o seară înainte i-am chemat moartea.

— Care-i tehnica?

— Am fotografia lui. I-am împuns cu acul înroşit ochii şi inima. La fel am procedat cu toate literele numelui lui, scrise pe o bucată de carton… Puteţi să verificaţi. Sunt acasă la mine, pe masă.

Cristescu o scrută sarcastic dar, în sinea lui, aşa cum o cunoştea, o vedea în stare de orice ţăcăneală.

— Aceasta s-a întâmplat vineri seară. Ce aţi făcut sâmbătă? V-aţi prezentat la întâlnirea fixată?

— Da. Am sunat la uşă şi nu mi-a răspuns. Am aşteptat cam jumătate de oră, după aceea am început să mă plimb în jurul blocului. N-am rezistat mult, era un ger cumplit, iar eu venisem în taxi şi destul de uşor îmbrăcată. Hainele groase, multe, nu te pun în avantaj. M-am întors acasă şi l-am sunat toată ziua… Asta-i tot.

Maiorul îşi prinse capul în mâini. Privi îndelung mânerul sertarului, care atârna într-un singur cui, îl cântări în palmă şi spuse brusc:

— Nu-i tot! Povestea vrăjitoarei Bucureşti Anno Domini 1983 e romantică, dar mie nu trebuie să-mi cânte nimeni nani-nani ca să adorm. Pe cine acoperiţi dumneavoastră, doamnă Gabrelotti?

75

„Cum a dat foc imobilului? Cum? Era arestată de câteva ceasuri… Bombă incendiară cu întârziere n-a fost – de unde s-o procure nebuna? –, iar vecinii sunt categorici: nu s-a auzit nici o explozie. Şi sunt la fel de fermi când afirmă că focul a izbucnit în apartamentul ei…“

— Da! rosti maşinal, când Lucian Cristea pătrunse în birou.

Se gândi că, văzându-l pe stradă, ar fi fost incapabil să-l situeze din punct de vedere social. Înalt, bine făcut, îmbrăcat sobru, putea fi la fel de bine inginer, sportiv sau, graţie aerului oarecum occidental, datorat vestimentaţiei şi unei anume siguranţe, lucrător în comerţul exterior, individ cu mii de kilometri parcurşi în avion la activ. În orice caz, nu mirosea a bişniţă şi nu părea mai bolnav decât un campion la karate, înot sau judo, aflat în forma lui cea mai bună.

Din relaţiile culese de Azimioară, rezulta că este fiul unic al unor modeşti funcţionari. Absolvise liceul şi doi ani de politehnică, după care trecuse la fără frecvenţă, pentru ca, în cele din urmă, să-şi abandoneze studiile.

— De ce? se interesă maiorul.

— Medicii mi-au interzis orice efort cerebral şi mi-au recomandat cât mai multă mişcare fizică.

— Şi cum aţi preconizat, totuşi, să vă câştigaţi existenţa?

— Prestând munci care nu-mi solicită decât timpul şi foarte superficial intelectul.

— Ca de pildă…

— Am lucrat o vreme ca ghid ONT, câteva veri la Salvamar.

— Şi-acum?

— Acum, răspunse sigur de el, prestez muncă la domiciliu. Un soi de artizanat din mase plastice. Am autorizaţie.

— Sunt convins. Ce înţelegeţi prin artizanat din mase plastice?

— Tot felul de obiecte care se vând de obicei prin staţiuni sau în bâlciuri: bibelouri, brelocuri, mici jucării, ascuţitori, portchei…

— Am înţeles. Este singura dumneavoastră activitate?

— Îmi este suficientă.

— Nu s-ar zice. Mă întreb doar cum aţi ajuns atât de tânăr şef de gang – se pare că e un termen la modă – şi cum de cazierul dumneavoastră judiciar este absolut virgin.

— Poate că am avut şansă. Îşi muşcă buzele, trădând primul semn de emoţie: Vă rog să-mi răspundeţi la o întrebare. Aţi reţinut-o pe Lelia?

Cristescu tăcu, gândindu-se că dragostea rămâne splendidă oriunde ai întâlni-o: pe un câmp de maci şi margarete, încătuşată între kilometri de sârmă ghimpată sau în cotloane neguroase, unde uneori abjectul îşi dă mâna cu duioşia şi tandreţea.

— Ea n-are nici o vină, reluă precipitat Cristea. Îmi asum în exclusivitate toată răspunderea.

Maiorul surâse:

— Pentru ce? Pentru care fapte?

— Dumneavoastră ştiţi cel mai bine pentru ce m-aţi invitat aici.

— Tăgăduiţi că Lelia Bogdan este complicea dumneavoastră?

— N-a făcut nimic.

— Doar că ademenea fraierii cu *safe* bine asortat. Dacă se întâmpla ca fleţul în cauză să aibă şi niscai „scule“ – parcă aşa le ziceţi dumneavoastră – de valoare, putea fi

asigurat că, după câteva întâlniri cu încântătoarea văduvă Bogdan, scăpa de grija lor.

— N-am luat nici un singur obiect din casa inginerului Dragu. Lelia v-a informat probabil cum au decurs lucrurile.

— În seara zilei de 25 decembrie v-aţi întâlnit cu Anca Dragu în pasajul Eforie. În ce scop?

— Mă sunase la telefon.

— De unde vă cunoştea?

— Am fost la ei acasă. Lelia dispăruse şi eram înnebunit. Nu ştiam unde s-o mai caut, mă agăţam de orice fir de pai. Bineînţeles, n-a putut să-mi dea nici o informaţie. La plecare i-am lăsat numărul meu de telefon.

— Ce voia de la dumneavoastră?

— O aiureală. Cred că-i nebună. Îmi oferea un tablou în valoare de douăzeci de mii de lei, ca să omor o babă… speriind-o!

Cristescu se holbă. Categoric, trăia într-o lume smintită.

— Speriind-o? Cum vine chestia asta?

— Bătrâna în cauză suferă de inimă. După afirmaţiile lui madam Dragu, ar fi fost de ajuns să fac pe fantoma. Recte, să dau buzna peste nenorocită, eventual costumat într-un cearşaf alb şi cu o lumânare în mână.

Maiorul îşi aduse aminte că citise ceva asemănător în Maupassant, dar lăsă pentru mai târziu amintirile livreşti.

— Ştiţi cumva despre cine e vorba?

— Nu, am trimis-o urgent la plimbare. Mă prezentasem la întâlnire doar în nădejdea că mi-ar putea da veşti despre Lelia. Individa categoric – făcu un gest semnificativ la tâmplă – e sonată. Uite o femeie cu care n-aş vrea niciodată să am de-a face! Încep să-l înţeleg pe răposatul Dragu.

— Da…, da…, da…

Maiorul se ridică şi se uită pe fereastră, de parcă ceva i-ar fi atras atenţia în mod particular. Se întoarse la birou.

— În ce relaţii vă aflaţi cu Ion Dolga?

Privirea lui Cristea scăpă o singură clipă în lături, apoi redeveni direcţională. Spre deosebire de majoritatea

indivizilor care au ceva de ascuns în viaţa lor, mai mult sau mai puţin grav, Cristea nu evita ochii interlocutorului, privea în adâncul lor.

— Aveam grijă să stăm la distanţă unul de celălalt.

— Cândva aţi lucrat împreună.

— Nu contest, faptul e de notorietate. Într-o anume lume, fireşte… Ne-am despărţit acum doi ani.

— Despărţind Bucureştiul în două sectoare: banda dumneavoastră să zicem lucra în estul oraşului, cealaltă în vest.

Cristea, păstrându-şi mereu calmul, începu să râdă.

— Asta începe să semene a serial TV. Suntem la New York? Ştiţi bine că la noi nu există fenomen infracţional organizat. Dacă patru-cinci inşi colaborează operând găinării, asta nu se cheamă Cosa-Nostra.

— Găinării… Ce înţelegeţi prin aceasta?

— Bişniţă.

— Ceea ce aţi încercat cu Dragu, nu se încadrează în parametrii fenomenului. Cel mai indulgent exprimat ar fi tentativă de furt din avutul particular.

— Eu am o morală personală, domnule maior. Luam de la un escroc care în materie de şarlatanism şi canalism se afla cel puţin cu un cap deasupra noastră. Oricât aţi scotoci, nu veţi găsi în palmaresul meu infracţiuni grave: crimă, jaf, furt din avutul obştesc etc…

— Apropo de crimă! Părerea unanimă în tagmă este că dumneavoastră l-aţi asasinat pe Dolga.

— Mă aşteptam, dată fiind duşmănia şi rivalitatea dintre noi. Cu atât mai mult cu cât Dolga încălcase convenţia non-deranjului reciproc. Este o aberaţie!

— Oare?

— V-o pot dovedi. Este adevărat că de dragul Leliei aş fi fost în stare să-l ucid. De-ajuns s-o fi atins doar cu degetul. După ce a răpit-o şi a început şantajul, intenţionam să-l prind şi, prin presiuni fizice, să-l determin s-o elibereze.

— Presiuni fizice, ricană maiorul. Ziceţi mai clar păruială până la tortură.

Faţa frumoasă a lui Cristea se înăspri.

— Era ultima canalie de care trebuia să-i fi fost cuiva milă. Vreau să precizez că nu aveam interesul să-l ucid. Asta i-ar fi închis definitiv gura, iar pe mine mă interesa să aflu unde e sechestrată Lelia. I-am luat toţi oamenii la întrebări. I-am mituit, i-am ameninţat. Nu ştiau. Iar Sică Tropicalu', omul de încredere al lui Dolga, dispăruse de-acasă.

— Mai aveţi şi alte argumente?

— Da. În general detest să vorbesc despre boala mea, dar acum sunt silit. Sufăr de un anumit gen de epilepsie… Crizele mele au dată fixă: 25 ale lunii. Mă imobilizează pe cel puţin două dacă nu trei zile. Dolga a fost asasinat pe 25 decembrie, când eu zăceam inconştient în pat. În ceea ce priveşte maladia mea, puteţi lua legătura cu doctorul Scarlat de la Policlinica Titan.

— Am luat-o.

Maiorul deschise sertarul şi-i întinse plicul peste masă. Cristea nici nu se uită la el.

— Şi? Nu confirmă?

— Ba da! Dar în vreme ce dumneavoastră, ca şi Lelia Bogdan, mi-aţi dat să înţeleg că aceste crize, într-adevăr nimicitoare, au loc lunar, medicul subliniază că ele se declanşează la două şi chiar la trei luni, *niciodată* o lună după cealaltă. Ori dumneavoastră aţi avut ultima criză în 25 noiembrie. Completă sarcastic: Dolga a fost asasinat în 25 decembrie.

76

— Trebuie să-mi exprim recunoştinţa fierbinte, spuse doctorul Mircescu, pentru umanismul de care aţi dat dovadă. Mama a închis ochii aşa cum şi-a dorit-o, în respectul strămoşeştilor datini, iar eu mă simt cu conştiinţa împăcată şi sentimentul reconfortant că mi-am făcut datoria de fiu.

Se echipase de „puşcărie“, în conformitate cu o viziune foarte personală asupra locurilor: pulover gros cu guler rulat, pantaloni strâmţi cu elastice pentru tălpi, hanorac, o căciuliţă pe care o mototolea între degete nervoase. „Ce sănătos e sky-ul!“

Maiorul rosti convenţional:

— Mă bucur că v-am putut fi de folos. Cum vă simţiţi la noi?

Sensul întrebării, categoric sarcastic, anihilat însă de tonul alb, lipsit de orice insinuare, ca şi expresia nevinovată a lui Cristescu îl derutară pe medic. Răspunse, folosind automat aceleaşi intonaţii convenţionale, de amabilităţi schimbate între doi oameni civilizaţi.

— Bine, mulţumesc.

— Practicaţi de mult yoga?

— De zece ani. Am început exerciţiile – râse urât, fără să vrea urât, dar aşa râdea el – în timpul detenţiunii mele. Unul dintre colegii mei de celulă, un profesor condamnat pentru viol, era un vechi practicant. Sunt o fire nervoasă, neliniştită… Iniţial, am căutat o modalitate de sinucidere. Nu suportam regimul de închisoare, ceasurile se dilatau

îngrozitor, o zi dura câte trei. Omul acesta m-a salvat. Deşi mă întreb…

Se întrerupse şi râse scurt.

— Dacă nu v-ar fi ajutat mai mult, lăsându-vă să pieriţi.

— Nu era greu de ghicit. Sunt un ratat, şansele mele, chiar înainte de această…, mă rog, poveste neplăcută cu Dragu, de a fi nu fericit, termenul e mult prea ambiţios, dar măcar mulţumit, se aflau sub zero.

Cristescu îl privi în adâncul ochilor. Îşi înţepa buzele cu vârful creionului, automat.

— V-aţi închipuit că, asasinându-l pe Dragu, şansele dumneavoastră de a vă împăca mai comod cu această existenţă ar fi sporit?

— O rectificare, vă rog. Nu eu l-am asasinat pe Dragu.

„Aha! îşi zise maiorul. O luăm de la capăt, doar că în sens invers. Până mai alaltăieri, au ucis toţi, acum n-a ucis nici unul.“

— Aveţi cumva amabilitatea să-mi explicaţi atunci de ce mi-aţi recitat… balada asasinului *Alfred the kid*?

Simţea că-şi pierde răbdarea, stăpânirea de sine. Mircescu îl simţi. Declară cu o voce care încerca să îndulcească momentul, aproape conjurând:

— Ştiu, a fost inelegant din partea mea…

Cristescu îşi pocni o palmă peste frunte.

— Inelegant! Dumnezeule! De parcă ar fi vorba că aţi uitat să-mi expediaţi de ziua mea o carte de vizită cu felicitări.

— Vă rog, ascultaţi-mă. Sunt convins că mă veţi înţelege.

— Mi-o doresc din tot sufletul.

— Sunt unicul fiu al unei femei care la vremea ei a fost considerată extraordinară. Splendidă, scăpărător de inteligentă, originală în toate actele vieţii ei, voluntară, aproape tiranică, spirituală. Din nefericire, i-am produs o mare decepţie. Altfel trebuia să arate fiul Laurei Mircescu. N-am să vă înşir adjective, am să vă ofer tipuri: nedomolitul, sălbaticul, pătimaşul Heathcliff al domnişoarei Emily

Brontë, iată că totuşi nu mă pot stăpâni, epitetele vin de la sine, Reth Butler, aventurierul gentleman, pe care de cincizeci de ani îl iubesc milioane de femei (am cunoscut cucoane în toată firea, bunici credincioase şi azi aceluiaşi idol), sau temerarul Trandafir Alb. Trebuie să vi-l amintiţi, era acel conte enigmatic, care facilita emigrările familiilor proscrise în timpul Revoluţiei franceze. Un astfel de fiu şi-ar fi dorit, cu un asemenea fiu s-ar fi mândrit. În locul lui, s-a trezit cu un mormoloc anemic, mereu bolnav, fricos până la patologic. Unul dintre acei copii care dau probleme părinţilor până târziu, în adolescenţă. Studios, adevărat, capabil, colecţionar de premii, dar teribila Laura aprecia la un bărbat în primul rând calităţile de virilitate. „Puţin îmi pasă că e academician sau că îl cheamă Edison, dacă nu-i în stare să mă apere de o bandă de derbedei care sar pe mine noaptea în port la Marseille sau Barcelona.“ Făcea aluzie la un incident penibil petrecut în străinătate, pe când se afla cu tata în voiaj de nuntă… Cum n-a fost niciodată o femeie victimă şi, în orice caz, nu dispusă să sufere toată viaţa pentru o situaţie iremediabilă, decepţia ei s-a transformat într-un dispreţ nimicitor. Nu ştiu să-i fi smuls vreodată un singur zâmbet care să nu fi fost acid, plin de maliţiozitate.

„Hm! Până aici se pare că nu minte. Şi romanul concordă cu ceea ce mi s-a relatat pe temă. Deci fiul ar fi ideea traumatizat, copleşit de impunătoarea, strălucitoarea şi nimicitoarea statură a mamei…“

— Fenomen paradoxal, eu am adorat-o toată viaţa. O admiram în taină şi tot în taină îi urmăream fiecare mişcare, fiecare reacţie. În copilărie, şi chiar mai târziu, mi-aş fi dat viaţa – nu, nu! nu exagerez, viaţa – ca s-o pot epata, să-i smulg măcar un surâs de aprobare. Visam fapte eroice, pe potriva vârstei. Să salvez un copil de la înec sau dintr-o casă incendiată, mă vedeam călărind un armăsar sălbatic şi luând obstacolele cele mai primejdioase sub privirile ei uluite şi îngrijorate, devenind campion la cursele de automobile ori făcându-l KO pe Joe Louis.

Se opri uitându-se la maior, care îl asculta rozându-şi unghiile de la ambele degete groase.

— Poate că abuzez de răbdarea dumneavoastră.

— Nu…, nu. Vă rog să continuaţi.

— Dorinţa aceasta de a o epata, de a o surprinde, mi-a rămas toată viaţa. Evident, nu mă mai gândeam la acrobaţii, de fapt, nu mă mai gândeam la nimic, dar dorinţa, în stare latentă, a existat permanent. Odată, împlinisem treizeci de ani, îmi luasem doctoratul şi aveam un raft de bibliotecă plin de comunicări, studii, lucrări publicate, am auzit-o spunând unei mătuşi: *„…de la foutaise, ma chère!* Criminal să fie şi l-aş respecta mai mult.…“ Când m-am hotărât să-l asasinez pe Dragu, desigur mă gândeam la recuperarea obiectelor mele, dar încercam o satisfacţie sadică, jubilam închipuindu-mi ce figură va face când va afla că l-am ucis.

— I-aţi enunţat dinainte intenţiile dumneavoastră?

— Bineînţeles. Şi tot bineînţeles nu m-a crezut în stare, m-a persiflat în mod sângeros. Dacă prima întâlnire cu dumneavoastră n-ar fi avut loc la noi acasă, v-aş fi făcut o declaraţie cinstită chiar de la început. Aşa, ea auzea ce vorbim. Eram fericit că aude. Citise *faire-part*-ul din ziar, dar parcă încă se mai îndoia. După ce aţi plecat, mi-a spus o singură vorbă. „De, băiete, se pare că tot ai moştenit ceva vână de la noi, Dumeştii…“

— De… Ciudată satisfacţie să-ţi ştii fiul asasin, şi nu prea comod de explicat acolo sus, că eşti practic autorul moral al celei mai crunte fărădelegi. Să reluăm deci filmul zilei de sâmbătă, din unghi total opus: cel al inocentului!

— De acord, făcu medicul. Tot ce v-am declarat cu ocazia primei noastre întâlniri rămâne valabil până la un anumit punct. Adică în primele ore ale dimineţii am făcut curăţenie, după care am mers la Boteanu pentru slujbă…

Făcu o pauză, îşi duse arătătorul la buze şi, timp de o secundă, maiorul îl avu în faţa ochilor pe băieţelul Alfred cu breton şi fluturaş de catifea la cămăşuţa îndantelată, fragil, îngrijorător, reflexiv.

— După aceea, reluă, m-am dus la Dragu acasă.

Deşi Cristescu ştia că în principiu o depoziţie nu trebuie întreruptă, nu se putu împiedica să constate ironic:

— Aha! Aţi avut deci grijă să obţineţi în prealabil OK-ul divin.

Mircescu trecu peste observaţie.

— Am găsit uşa deschisă…

— Scuzaţi-mă, la ce oră?

— 12. Era ora *rendez-vous*-ului. Fixat. Când am dat ochi cu cadavrul lui Dragu, am avut un şoc. Câteva clipe, poate minute, nu ştiu exact cât a trecut, am rămas paralizat de groază şi surpriză… Şi iar nu ştiu cum am ajuns în stradă. Am urcat într-un taxi – o şansă! l-am găsit imediat – şi am venit acasă. Restul nu mai interesează.

„Mda, gândi Cristescu. Aceeaşi placă. Mielu, Olguţa, micul Alfred… «Am vrut să-l omor, dar mi-a luat-o altul înainte. Şi când l-am văzut pe ăla cu ţeasta ţăndări, s-o aduni cu pipeta, mi-am amintit că în liceu eram campion la cursa cu obstacole.»”

— N-aţi întâlnit pe nimeni? Mai precis, urcând scările, în apartament sau în secundele vertiginoasei dumneavoastră retrageri?

— Nu!

„Cine minte? Nanu sau ăsta? Ora vizitei lor coincide…“

— Pretindeţi că nu v-aţi recuperat obiectele? Acesta era în fond mobilul esenţial al tentativei dumneavoastră.

— Vă jur! Nu mă mai ţineau puterile.

— Încerc să vă cred. Nu-mi pot explica însă un fenomen. De ce tocmai lucrurile dumneavoastră lipsesc din inventarul actual al victimei?

— Asta n-o mai ştiu. Dacă existau sau nu în casă, nu mi-am putut da seama. Eram prea îngrozit ca să mai înregistrez ceva. Posibil însă, emit o simplă ipoteză, este ca Dragu să le fi înstrăinat la o dată anterioară. Nu contest că era un colecţionar pasionat, dar mai înainte de toate a fost un om de afaceri extrem de iscusit. Sunt încredinţat că s-ar

fi despărţit chiar şi de cea mai îndrăgită piesă, dacă ar fi obţinut un beneficiu interesant.

— Ipoteza cade. Asemenea înstrăinări sunt prea importante, indiferent de patrimoniu, pentru a se efectua fără actele şi formalităţile necesare. Ori între hârtiile lui Dragu, un pedant până la patologic în chestiuni care presupun cea mai neînsemnată operaţiune financiară, nu s-a găsit nici un act de vânzare-cumpărare privitor la obiectele respective.

— Ce să vă spun?! Într-adevăr, e curios. S-ar putea ca soţia lui să vă poată oferi vreo informaţie.

— E o soluţie, rosti alb maiorul. Îşi luă inima în dinţi şi improviza: Întâmplarea face însă că există un martor care v-a văzut părăsind apartamentul victimei. Făcu o pauză şi adăugă: Duceaţi un mic sac de voiaj.

Maiorul înregistră un singur semn de tulburare. Mircescu clipi de câteva ori, apoi îşi reluă aerul candid, de om pus pe confesiune şi care nu are nimic de ascuns.

„Pentru un hipernervos şi sensibil – e de-ajuns să-i priveşti mâinile – se stăpâneşte extraordinar de bine. Te pomeneşti că o fi vreo chestie cu yoga…“

— Este o minciună. Deliberată sau nu, dar e o minciună.

Cristescu începu să bată cu pixul în sticla biroului.

— Consideraţi că ar putea fi vorba de o confuzie? Hm, greu de acceptat ipoteza. Dumneavoastră nu sunteţi persoana care poate fi luată drept alta… Şi viceversa.

Ca totdeauna când se făcea vreo aluzie la fizicul lui, medicul roşi violent.

— Înţeleg ce vreţi să spuneţi. Eu n-am contestat că am intrat în locuinţa lui Dragu, ci doar că aş fi sustras de-acolo măcar un ac.

— Am reţinut, spuse la fel de calm maiorul. Acelaşi martor, şi de data asta nu trişa, v-a văzut în dimineaţa imediat următoare… Făcu o pauză şi accentuă: În zorii dimineţii imediat următoare, mai precis orele cinci, ducând un bagaj la locuinţa doamnei Lupu, unde aţi zăbovit circa

un ceas. Când aţi plecat, ţineaţi amândouă mâinile în buzunare.

Medicul făcu ochii mari, mimând surpriza. Brusc, începu să râdă:

— Mi-am amintit. După cum ştiţi, suntem prieteni vechi, aş zice că o consider ca făcând parte din familie. Pentru mine a fost şi va rămâne totdeauna tanti Melania, de parcă ar fi sora mamei. În măsura posibilităţilor, îi fac mici servicii.

Cristescu, cu degetele încrucişate, se aplecă mult peste masă, arborând o expresie zâmbitoare: „Ce frumos ştii să povesteşti matale!…“

— În dimineaţa respectivă, continuă medicul, i-am dus nişte rufe pe care le dăduse la spălătorească.

— În zori, la ora cinci!

— Pachetul îl scosesem în ajun.

— Îmi închipui! Dar nu înţeleg de ce aţi pus ceasul să vă deştepte pentru chestia asta. Ca să fiţi la Melania Lupu la ora cinci, înseamnă că v-aţi trezit la trei jumătate.

— Ştiu că vi se pare bizar. Dumneavoastră sunteţi un bărbat ocupat, cu vremea drămuită şi riguros compartimentată, cu o destinaţie exactă a ceasurilor. La ora 16 mănânc, la 20 deschid o carte, noaptea s-a inventat ca să dormi. Pentru oameni ca mine, însă, regulile acestea nu mai există. Dacă am chef, mănânc la trei dimineaţa, dorm toată ziua sau mă plimb la miezul nopţii. Iar programul doamnei Lupu e la fel de dezordonat, fistichiu chiar.

„Ce-i drept, aici nu se înşeală…“

Maiorul îşi sprijini coatele de birou şi începu să-şi bată vârful degetelor într-o mişcare ritmică.

— Vedeţi, domnule doctor, situaţia dumneavoastră se prezintă în momentul de faţă în culori nu tocmai înviorătoare. Sunteţi suspectat de crimă şi, în plus, v-aţi făcut vinovat de furt din avutul particular.

— Prin absurd, replică Mircescu, chiar dacă aş avea de dat cont în faţa instanţei pentru această a doua învinuire,

voi beneficia de circumstanţe atenuante. Mi-am recuperat propriile obiecte, pe care un terţ le-a obţinut prin fraudă.

— Fraudă din punctul dumneavoastră de vedere. Actul încheiat la vremea respectivă de către doamna Mircescu este perfect legal. Ca o curiozitate juridică dacă vreţi, chiar dacă obiectele în cauză s-ar fi aflat doar în depozitul inginerului Dragu, iar dumneavoastră le-aţi fi recuperat în absenţa şi fără ştiinţa sa, fapta păstrează aceeaşi calificare: furt.

— Într-adevăr, o subtilitate care mi-a scăpat. Oricum ar sta lucrurile, nu eu sunt autorul furtului. În ceea ce priveşte acuzaţia de crimă, mi se pare ridicolă.

— Vă felicit dacă vă vine să râdeţi. Nu vă ascund că, în momentul de faţă, ocupaţi pe lista suspecţilor locul întâi.

Mircescu încercă să pară amuzat:

— Deci mai am colegi. Asta-i perfect, nu mi-a plăcut niciodată să mă simt singur. Sunt şi ei reţinuţi?

Maiorul se încordă. Întrebarea era puţin comună. Nu te interesează soarta altora decât în măsura în care aceasta poate influenţa propria-ţi situaţie. Îi veni să-şi pocnească o palmă peste frunte: „Tâmpitule!“ Greşise din start considerând neîndoioasă o anumită stare, de fapt, aparentă. Şi anume că… Întrebarea se precipită, se rostogoli singură:

— Cine e complicele dumneavoastră, domnule Mircescu?

77

Maiorul se scărpină discret în creştetul capului.

„După cum arată, nu scot mare lucru de la el…“

Octavian Nanu, străveziu, surâdea. Un surâs care nu se adresa nici uneia dintre persoanele de faţă, ci cuiva nevăzut şi pe care presimţeai că Nanu îl vede minunat, că-i aduce linişte şi mângâiere.

Slăbise îngrijorător de mult şi, faţă de cum arăta acum, Nanu, cel pe care-l cunoscuse abia cu zece zile în urmă, putea fi considerat o mostră de bărbat înfloritor. Capul în special se micşorase, şi maiorul îşi spuse că l-ar fi putut lesne astupa cu o batistă de damă. Gardianul Niţă reclamase faptul că Nanu refuza să mănânce: „nu de-al dracului, domnu’ maior, da’ nu poate, zice că parcă înghite sârmă ghimpată…“

Cristescu dispusese efectuarea unui consult serios. Medicul diagnosticase o uremie în stare avansată şi opinase pentru spitalizare imediată. Dar chiar regimul privilegiat – hrană, medicamentaţie, linişte absolută – nu izbutise nimic. Omul continua să viseze cu ochii deschişi, să zâmbească imponderabilului şi se părea că nimic nu-l poate scoate dintr-o stare care aducea a transă. Nici măcar compania lui Nelu Cinci Aşi, bişniţar şi jucător de cărţi profesionist, poate cea mai simpatică figură a lumii interlope bucureştene, nu reuşise să-l anime.

După două zile de încercări zadarnice de a-l antrena într-un dialog oarecare, Nelu se predase ridicând mâinile: „Ascultaţi-mă pe mine! Ăsta şi-a făcut mutaţia. A sărit şi

peste Aleea Colivei, acum se dă în căluşei cu flăcăii din cosmos, care au uitat să se mai întoarcă…“

Cristescu se interesă cu blândeţe:

— De ce mi-aţi ascuns starea sănătăţii dumneavoastră?

Nanu clipi mărunt. Privirea palidă părea să se întoarcă de departe.

— În ce măsură v-ar fi interesat problema? Este o chestiune personală, ca şi lista creditorilor mei sau a problemelor sentimentale.

— Continuaţi să susţineţi că dumneavoastră l-aţi asasinat pe inginerul Dragii?

— Da. Dacă vreţi, mai semnez încă o sută de declaraţii… De ce atâtea formalităţi? Kilograme de hârtie, tone de timp şi energie pentru situaţii limpezi ca lumina zilei… Peste tot e la fel… Ce lumină blândă!… O simt pe piele… Lăsaţi-mă să mă odihnesc… Eu, da, eu l-am omorât… Nu-mi pare rău… M-a iertat şi El… Nu-i simţiţi prezenţa?… Ce caraghioşi sunt oamenii… Nu văd nimic… Trec orbi pe lângă El… Şi e aici, printre noi, în fiece clipă… Uitaţi-vă în spatele dumneavoastră.

Maiorul întoarse capul, de parcă realmente s-ar fi aşteptat să vadă şi altceva decât perdeaua de la fereastră şi „pac-ul“ agăţat de cremonă, rămas de astă-vară.

Ochii lui Nanu străluciră:

— L-aţi văzut, nu-i aşa?

Cristescu închise uşor dosarul.

„Deliregază… N-a asasinat. Ştie, a ştiut că oricum se stinge şi şi-a asumat culpabilitatea. Acoperă şi el pe cineva. Dar pe cine?“

78

Aroganţa Ancăi Dragu luase proporţii, devenise aproape agresivă, şi maiorul se întrebă când Dumnezeu jucase teatru? Ani de zile se consumase într-un show jalnic faţă de familie şi prieteni (şi în ce scop?, mai ales că Dragu făcea parte din specia bărbaţilor care trebuie struniţi cu biciul), iar acum dezvolta partituri de personalitate frizând violenţa. Cristescu se simţea cu atât mai derutat cu cât el unul nu credea în transformări radicale şi nici nu întâlnise vreun singur caz în carieră sau viaţă personală. O dată depăşită perioada adolescenţei, când mutaţiile psihice pot avea uneori un caracter extraordinar, acel „nu-l mai recunoşti pe cutare, nici nu-ţi imaginezi cum s-a schimbat“ (bineînţeles, nu din punct de vedere fizic) îl făcea să zâmbească. Asemenea afirmaţii le eticheta scurt „legende“, încă o manifestare a fascinaţiei pentru senzaţional, de care suferă mai toţi oamenii, „Probabil nu l-au văzut bine înainte, conchidea, sau persoana a fost îndeajuns de şireată, ca să nu se lase citită…“

Acum, în faţa Ancăi Dragu, se simţea derutat, având sentimentul că nu ştie cu cine stă de vorbă.

Femeia îşi strânsese părul înnodându-l pe ceafă, şi chipul în formă de „V“ – cel mai primejdios susţin fizionomiştii (viclenie, vulpe, viperă) – se evidenţia parcă tras în cărbune pe o coală albă de hârtie.

— Protestez! anunţă cu glas ridicat.

Cristescu se simţi sâcâit de insolenţa tonului, dar ştia că cea mai mare greşeală e să te laşi enervat, când

interlocutorul nu urmăreşte nimic altceva decât să-ţi vadă părul zbârnâind de furie. În consecinţă, arboră un surâs de casă bună şi de „bine aţi venit, oaspeţi dragi!“

— Aveţi, vă rog, amabilitatea să luaţi loc şi…

— Protestez!! îl întrerupse Anca.

— De ce?

— Protestez în primul rând împotriva unei arestări şi detenţii abuzive. Au trecut de mult cele patruzeci şi opt de ore, termenul legal al unei reţineri în vederea cercetărilor…

— Ridicaţi un incident – aşa s-ar numi asta în limbaj juridic. Liniştiţi-vă. Sejurul dumneavoastră la noi a fost prelungit cu avizul şi semnătura procuraturii. Altceva?

— N-aveţi nici un fel de probă împotriva mea.

— Decât o tentativă de crimă mă refer la periuţa pudrată cu cianură şi sustrageri din masa succesorală. Dar despre asta am mai vobit şi, dacă mai vreţi probe, vă informez că s-a mai găsit câte ceva. Există şi alte temeiuri pentru care protestaţi?

— Da! Sunt suspectă, m-aţi făcut şi puşcăriaşă, dar asta nu înseamnă că mi-am pierdut statutul de om. Vă bateţi joc de mine!

Ultimele cuvinte le urlase.

— Ce anume vă nemulţumeşte?

Tonul era duios, semăna a mângâiere: „Ce vrei tu, fetiţa tatei?“

— M-aţi vârât într-o celulă mizerabilă, alături de nişte fiinţe mizerabile, scursura cea mai mizerabilă a societăţii. Meritam oricum alt tratament.

— De ce? Tuţi Troleibuz şi Dora Macaroană sunt reţinute pentru fapte care pe lângă ale dumneavoastră par un joc de copiliţe care sar coarda. În ceea ce priveşte celula, ea îndeplineşte absolut toate condiţiile de ordin sanitar impuse de regulament. Poate n-aţi observat, dar pe firma de la intrare nu scrie Palace şi nu-s pictate cinci stele. Revenind la societate, ca să punem capăt acestei probleme, cred că

nu vă aşteptaţi să întâlniţi aici lumea de la curtea Bourbonilor.

Anca Dragu îl privea palidă de mânie. În ochi ura aprinsese flăcări galbene.

— Mi se pare obligatoriu să se ţină seama de condiţia socială a celui reţinut. Nu mai rezist să ascult conversaţia acestor căzături. În viaţa mea n-am auzit lucruri atât de abjecte. Nu mai rezist, înţelegeţi?

— Din păcate, oftă maiorul, va trebui să vă obişnuiţi. Nu toate chipurile sunt frumoase, nu toate camerele au vederea spre mare.

Femeia răsufla precipitat. Izbucni:

— De ce m-aţi chemat? Ce vreţi de la mine?!

— Vedeţi, stimată doamnă – şi din nou avu gestul lui caracteristic, de parcă ar fi cântărit ceva în mână – obişnuiesc să răspund la toate întrebările, cu condiţia ca ele să fie emise într-o manieră urbană. Ţinând seama însă de starea dumneavoastră de spirit, voi trece peste principii. N-am înţeles o chestiune: de ce aţi abandonat varianta otrăvirii soţului dumneavoastră? După cum am mai remarcat, ideea era excelentă şi avea şanse să se transforme într-o crimă perfectă.

— Poate pentru că, aşa cum presupuneaţi, rânji Anca, n-aveam cianură.

— Aţi avut cianură, replică scurt Cristescu.

— De unde ştiţi?

— În dosarul dumneavoastră de cadre figurează o tentativă de sinucidere care a avut loc acum doi ani. Marian Dragu a intervenit în ultima clipă. Vi s-a făcut rău iar el, pierzându-şi un moment capul, a alarmat vecinii. Pe toţi i-a izbit mirosul acut de migdale emanat de lichidul împrăştiat pe parchet. Alături se afla paharul căzut din mâna dumneavoastră.

— Nu-i concludent.

— Pentru noi, da. Deci, de ce v-aţi răzgândit?

Femeia îşi frământă mâinile. Respira sacadat şi nu mai încerca deloc să se stăpânească. Izbucni:

— Vreţi să vă spun ceva? Pe Marian l-a omorât bătrânul Cernat.

— O formulă comodă. Morţii nu vorbesc.

— Nu vă mint. Credeţi-mă.

— Nu-mi oferiţi nici un gir în acest sens.

— Vă spun că el l-a ucis. Îl ura de moarte.

— Nici dumneavoastră nu nutreaţi sentimente mai creştineşti.

— Sâmbătă dimineaţă m-am întors acasă. Aţi fost bine informat. Am plecat cu trenul de 9:45. La nouă şi zece am deschis uşa, convinsă că Marian şi-a isprăvit toaleta. Voiam să recuperez periuţa de dinţi…

— Şi? făcu maiorul încordat arc.

— L-am găsit cu capul zdrobit. Vă jur! Am plecat ca o nebună, nici nu ştiu cum am ajuns la gară.

— Şi de ce credeţi că Cernat e vinovatul?

— Pentru că Marian nu deschidea niciodată uşa cuiva, nici măcar poştaşului, înainte de a se fi spălat, ras şi de a fi în ţinută decentă. Iar în casă se aflau doar el şi Cernat. Concluzia mi se pare perfect logică.

— De ce mi-aţi semnalat abia acum situaţia?

— Mi-a fost teamă să recunosc că m-am întors acasă.

— O teamă fără temei, de vreme ce vă dovedisem că aţi plecat cu trenul de 9:45.

— Asta nu presupunea în mod obligatoriu întoarcerea mea acasă, ori de asta mi-a fost frică. Pierdusem trenul şi basta! L-am luat pe următorul.

— Şi dacă mi-aş închipui că dumneavoastră l-aţi lovit cu toporişca?

— N-aş fi avut niciodată curajul.

Maiorul începu să bată darabana cu vârful unghiilor.

— Pretindeţi în mod categoric că Dragu la ora nouă şi zece era mort?

— Mă jur!

— Mda… Chestiunea e că Cernat nu putea ucide. Avea mâna dreaptă paralizată.

— Adevărat, făcu Anca Dragu şi dădu de câteva ori din cap, ca pentru a-şi întări afirmaţia. Dar dumneavoastră nu ştiţi că bătrânul era stângaci.

Cristescu începu să râdă.

— Ăsta era ultimul porumbel din joben, aşa-i? Ăla care iese la urmă fluturând panglici tricolore.

— Jur că nu mint. Şi poştaşul se amuza când îl vedea că semnează cu stânga talonul de pensie.

— Nu contest. Dar raportul medico-legal este categoric afirmând că loviturile care au cauzat moartea soţului dumneavoastră au fost aplicate cu mâna dreaptă.

Femeia îl privi zăpăcită.

— Atunci nu mai înţeleg nimic. Il cunosc pe Marian, am trăit atâţia ani cu el. N-a primit pe nimeni, în viaţa lui, cu părul zbârlit sau ochii încleiaţi de somn.

Cristescu rămase pe gânduri. După câteva minute, Anca începu să se foiască pe scaun.

— M-aţi uitat?

Privirea maiorului tresări.

— Nu… nu, spuse maşinal. Mă gândeam doar la dumneavoastră. Cum se poate ca într-o femeie cumpătată, o provincială cuminte cu veleităţi modeste, să se nască dintr-o dată apetitul criminal?

— Provincială, femeie modestă, adăugaţi şi monument de candoare şi imens rezervor de afecţiune. Dacă aţi fi trăit însă un singur trimestru, nu un an, nu şapte, alături de Marian, m-aţi fi înţeles.

— Încerc acum. Dar se pare că încep să am de-a face cu un viciu. După fiu – tentativă sau fapt consumat – aţi intenţionat s-o lichidaţi pe mamă.

Femeia se făcu albă ca varul.

— E o minciună!

— Oricând puteţi beneficia de o confruntare cu Lucian Cristea, căruia i-aţi propus s-o „sperie“, contra douăzeci de

mii de lei.

— Minte!

— Atunci ce i-aţi propus?

— Să-mi vândă câteva obiecte.

— Sunteţi chiar atât de presată financiar?

— N-o duc strălucit. Marian îmi lăsa bani de coşniţă şi atât.

— Mi-aţi mai spus-o, dar asemenea obiecte nu se vând dansând tango. Trebuie aşteptat un moment propice, cumpărătorii potriviţi. Una-i să vinzi o pereche de pantofi italieneşti, unde ai ca amatoare două milioane de nebune, şi-alta piese de muzeu. Şi asta, reamintindu-vă că sustragerile din masa succesorală sunt pasibile de pedeapsă.

Anca Dragu săltă din umeri:

— Puţin îmi pasă. Iar cu baba nu vreau să împart nimic. În afară de cadoul de nuntă, o ruşine, un serviciu de masă cică Rosenthal şi-un ineluş, în şapte ani n-am primit de la ea un ac. Iar nouăzeci la sută din obiecte au fost achiziţionate în timpul căsătoriei. Puteţi consulta actele. Şi culmea! Mai are obrăznicia să ceară şi sechestru! Ei bine, domnule maior, nu va avea nimic. Mă lupt cu ea până în pânzele albe.

— Hm! Deocamdată, în ceea ce vă priveşte, sunt cam bleumarine. E destul de ciudat, dacă nu incredibil, ca Dragu să nu fi avut un inventar la zi.

— L-o fi avut.

— Chestiunea nu-i chiar atât de simplă. Din toţi cei care-l înconjurau, sunteţi singura care avea interesul ca acest document să dispară.

— O puteţi dovedi?

— Mă străduiesc. Şi încă o problemă: vă rog să aveţi amabilitatea să-mi alcătuiţi lista obiectelor pe care le-aţi sustras. Biroul meu vă stă la dispoziţie, pixul şi un pachet de ţigări. Să nu uit, adăugă maiorul luându-şi paltonul din cuier. Daţi-mi în scris o declaraţie asupra relaţiilor dintre

dumneavoastră şi Ion Dolga. Cum l-aţi cunoscut, în ce raporturi vă aflaţi etc…

Femeia îl privi înspăimântată. Dintr-o dată păru că se frânge.

79

În dotarea maiorului – „m-am pregătit, domnule, atât cât se poate pregăti un om normal, având în vedere că urmează să competiţioneze cu o nebună de performanţă“ – intrau de toate: argumente, mărturii insurmontabile (îşi închipuia), amănunte bombă (oare?) culese din rapoartele subalternilor, un vagon de răbdare (există totuşi nişte limite omeneşti), o panoplie de zâmbete (atenţie, nu galbene!), o platoşă (vulnerabilă chiar şi pe vremea turnirelor) împotriva farmecului personal al Melaniei Lupu, başca trei zile de lectură intensivă din literatura şi teatrul absurdului. O întâlnire cu bătrâna presupunea în primul rând un duel cu aberantul în formele lui cele mai impunătoare.

După cum se aştepta, Melania se prezenta proaspătă şi înfloritoare. Îţi venea să-i atingi obrajii răcoroşi, să-i sorbi din privire rouă florilor albastre ale zorilor.

Era îmbrăcată în aceeaşi rochie fistichie cu romburi, cuburi şi paralelipipede (cam pe aici osteneau cunoştinţele de geometrie plană ale lui Cristescu) în culori stridente, care cam oboseau ochiul. La invitaţia maiorului, se aşează graţioasă. Dintr-o dată, în ochi i se aprinseră scântei de veselie şi scăpă un chicotit.

„Începe bine, îşi zise Cristescu. Alta căreia îi vine să râdă… Încep să mă întreb dacă n-oi fi cumva glumeţ de felul meu.“

— Mă bucur că sunteţi veselă.

— Vă rog să mă scuzaţi… Dar când a venit doamna aceea foarte drăguţă, mi se pare că o cheamă Dorobanţa…

„Aha! Dorobanţa!“… De fapt o chema Luminiţa Popeţ şi era cea mai solidă femeie gardian din toate penitenciarele ţării.

— …o persoană foarte drăguţă şi feminină, deşi cred că în locul ei aş prefera o altă nuanţă de ruj… Când a venit să mă poftească în biroul dumneavoastră, domnişoara Vali Flotanta tocmai îmi povestea ceva grozav de nostim.

— E într-adevăr o persoană spirituală, aprecie maiorul.

— Vă asigur! Ca şi doamna Mioara Tapir. Păcat că are nasul puţin cam scurt. De câte ori o priveşti, ai impresia că-i lipseşte ceva. Dar, în fond, nu eşti obligat să priveşti mai sus de bărbia ei.

— Dumneavoastră veţi găsi totdeauna o soluţie chiar şi insolubilului.

— Aţi avut totdeauna o părere mult prea bună despre mine. Am discutat mereu cu Mirciulică despre chestiunea aceasta. Apropo, îmi puteţi da veşti despre el? N-am mizat niciodată prea mult pe capacitatea lui de adaptare…

Îşi ridică senină ochii spre maior, care încercă să descifreze, în petalele proaspete ale privirii albastre, cea mai mică umbră de încordare. „Mă întreabă de motan, ca să afle ce s-a întâmplat de fapt cu apartamentul din Toamnei. E scrum ori ba? Mai corect, mai există sau nu probe?“

Cristescu ocoli răspunsul şi declară evaziv:

— Întâmplător am fost cam ocupat în ultima săptămână şi n-am avut timp să mă interesez. Dar cu proxima ocazie…

— A, nu, vă rog, îl opri Melania ridicând palma roz. Tocmai pentru că vă cunosc programul grozav de încărcat, nu îndrăznesc să vă deranjez. Doar poate că domnul acela dolofan şi atât de îndatoritor, Azimioară, ar putea s-o facă în locul dumneavoastră.

— În regulă. Îi voi da un ordin în acest sens.

— O! La cât este de amabil cred că va fi de ajuns să-l rugaţi frumos. Îşi coborî pleoapele şi se interesă cu glas ciripit: Aţi mai avansat?

Cristescu se holbă. Melania intra în ofensivă, nici măcar nu mai bătea câmpii despre modul desăvârşit în care ştia să servească ceaiul altă zurlie decedată acum o sută de ani sau ce osatură nobilă au mâinile gunoierului care printre altele o debarasează şi de sticlele goale.

— Poftim?

— V-am întrebat dacă aţi mai avansat în cercetările dumneavoastră. Rândul trecut v-am găsit cam îngrijorat, ori ştiţi bine că neliniştea, stările anxioase nu priesc ulcerului. Acum însă trebuie să recunosc, arătaţi mult mai bine şi vă asigur că această constatare îmi produce multă satisfacţie. Aţi progresat deci…

— Da, făcu maiorul, am progresat. A detecta nişte erori iniţiale, dacă nu e prea târziu, constituie totdeauna un mare pas înainte. Dar, mai ales, dezvăluirea unei noi perspective. Un obiect privit din toate părţile se înfăţişează altfel decât contemplat mereu din acelaşi unghi.

— Încerc să vă înţeleg. Presimt că fiecare cuvânt are mult miez.

Cristescu dădu din mână: „Las-o baltă!“

— Am greşit de la bun început, crezând – voiam s-o cred – că v-aţi liniştit şi că, în sfârşit, renunţând la… excentricităţile dumneavoastră, v-aţi încadrat în parametrii unei vieţi normale. Detest aluziile neplăcute, dar sunteţi la o vârstă când asemenea pretenţii, consider eu, nu sunt nesăbuite.

— Dar eu m-am îndreptat mult, se indignă Melania Lupu. Am renunţat aproape complet la dulciuri şi nu mă mai duc la filmele cu cow-boy.

— Mi-e egal ce filme vizionaţi, cert este că nu v-aţi astâmpărat. O constat cu durere în suflet, căci de astă dată aţi încurcat-o rău. Ce am omis eu, şi-i inadmisibil după ce am consumat patru dosare împreună, e că ochii dumneavoastră vor străluci totdeauna când treceţi pe lângă o afacere cu obiecte de artă, iar mintea şi ideile vor începe să vă vâjâie. O altă greşeală, cea mai gravă, a fost că m-am

lăsat înşelat de aparenţe. Am considerat drept axiomă faptul că cei cinci suspecţi din cazul inginer Dragu nu se cunosc bine între ei şi că lucrează independent unul de celălalt. Am exclus deci aprioric ideea de complicitate. Orice fel de complicitate: din start sau intervenită pe parcurs. Colaborarea dumneavoastră cu infractorii se înscrie la a doua rubrică.

Melania Lupu îşi scărpină uşor tâmpla, afişând un aer nedumerit:

— Nu sunt sigură că vă înţeleg la fel de bine ca la început… Îmi permiteţi să iau o ţigară din pachetul dumneavoastră? Nu sunt o fumătoare, căci colonelului nu-i plăcea să capăt un aer prea îndrăzneţ, dar mi se întâmplă să mai aprind câte una, când particip la o discuţie importantă… Vă mulţumesc…

Maiorul rămase tăcut câteva clipe, apoi oftă până în adâncul sufletului.

— Stimată doamnă, vă învinuiesc pentru complicitate la infracţiunea de furt din avutul particular – recte, tăinuirea obiectelor în cauză. A doua învinuire, şi cea mai gravă, o voi formula mai târziu. N-am înţeles niciodată pasiunea dumneavoastră pentru comorile de artă. Colecţionară nu sunteţi, iar modul de viaţă pe care-l preconizaţi nu depăşeşte limitele confortabilului şi civilizatului. Aţi dus totdeauna o existenţă în care nu v-aţi privat de nimic dar, în ultimă analiză, modestă. Şi dacă eu mă pricep la oameni, atât cât să deosebesc un băieţandru de o octogenară, atunci dumneavoastră v-aţi simţit foarte bine şi, în principiu, perfect mulţumită. Ce intenţionaţi cu aceste semnături ilustre – Rembrandt, Goya, acum Picasso – habar n-am şi, probabil, nu-mi veţi spune niciodată. Fără îndoială însă că, atunci când doctorul Mircescu a depozitat la dumneavoastră obiectele sustrase din apartamentul lui Dragu, aţi decis pe loc să vă asiguraţi un beneficiu oarecare.

Bătrâna îşi strânse buzele ofensată:

— N-am făcut niciodată afaceri cu prietenii.

— Noţiunile dumneavoastră, doamnă, râse încetişor maiorul, indiferent de domeniu, sensul pe care-l acordaţi termenilor sunt atât de politicos bizare şi neaşteptate, încât chestiunea e discutabilă. N-aţi fi încheiat afaceri, dar aţi fi acceptat un cadou… E altceva, nu? Şi la fel de bine, „acceptat“ se poate transforma în „pretins… Împrejurările în care Mircescu a apelat la serviciile dumneavoastră creau premise ideale de şantaj.

— Şantaj? Ochii Melaniei se umplură de lacrimi. Eu l-aş fi şantajat pe Alfred, acel copil nefericit, căruia îi cumpăram marţipane de la Zamfirescu şi caramele de şocolată de la Anghelescu? Ştiţi, unde-i acum Albina… Erau de-a dreptul extraordinare, deşi puţin cam lipicioase. Îţi smulgeau toate plombele.

— Un mic număr, da? În fond, nu mă interesează cum l-aţi fi operat ulterior pe Mircescu. Esenţial este că lucrurile au rămas la dumneavoastră cu scopul de a fi tăinuite, scăpate din obiectivul cercetărilor şi, ulterior, valorificate într-un fel sau altul.

— V-a spus…, v-a spus Alfred că mi-a dat mie în păstrare…

Cristescu o întrerupse:

— Doamnă, există un martor care l-a văzut pe Mircescu intrând la dumneavoastră cu acelaşi sac pe care l-a scos din apartamentul victimei.

— Dar de unde ştiţi ce se afla înăuntru? Iar eu nu-mi amintesc ca Alfred să fi venit cu o sacoşă. Firesc! Probabil eram încă buimăcită de somn, iar atenţia şi spiritul meu de observaţie au pierdut mult în ultima vreme. Chiar dumneavoastră mi-aţi pomenit înainte de vârstă. Ştiţi la fel de bine ca şi mine că am împlinit săptămâna trecută şaizeci şi cinci de ani şi opt luni.

— Iar Mirciulică şapte ani fără un sfert. Cunosc ambele fişe.

Ochii bătrânei sclipiră de recunoştinţă:

— Ce drăguţ din partea dumneavoastră să vă amintiţi de aniversările unor persoane atât de neînsemnate ca noi! Îmi aduc aminte cât eram de afectată deoarece colonelul uita totdeauna să-mi aducă flori de ziua mea. Deşi poate îl judecam pe nedrept şi luam drept lipsă de atenţie un gest de economie. Eu sunt născută în martie, după cum bine ştiţi, ori florile sunt foarte scumpe la începutul primăverii.

Îl privea în ochi, judecând febril:

„Fii atentă, draga mea. Ştie, dar n-are probe. Chiar dacă a vorbit. Alfred… Nu, nu, imposibil! Vrea din tot sufletul să se stabilească în străinătate ori aceste obiecte constituie unica lui şansă din punct de vedere material…“

Maiorul riscă:

— Şi dacă am să vă spun că obiectele au fost găsite la percheziţie în locuinţa dumneavoastră?

Melania îşi coborî iute pleoapele spre a-şi camufla licărul de satisfacţie.

„Îţi dau voie să râzi, fetiţo, dar nu în nasul domnului maior căci, după cum ştii, aşa ceva nu e frumos… Percheziţia nu putea avea loc decât în prezenţa ta şi a încă doi martori… Şi, dacă n-a avut loc, înseamnă că *nu putea* avea loc… Calm, fetiţo, şi ai grijă ce ton imprimi glasului tău…“

— Nu…, rosti tremurând – nu de frică, ci de perplexitate. Nu cred…

Cristescu oftă a neputinţă:

— Şi bine faceţi. Aţi calculat bine. O percheziţie se efectuează obligatoriu de faţă cu învinuitul. A fost greşeala mea că am amânat-o cu câteva ceasuri. Astfel v-am lăsat timp să organizaţi un incendiu, din cauza căruia au pierit toate probele. În schimb sunteţi vinovată comiţând infracţiunea de distrugere de bunuri din avutul obştesc şi particular.

— Doamne! Ce de grozăvii îmi puneţi în spate! Eu? Eu am distrus bunuri din…, în sfârşit, n-am reţinut cuvintele acelea complicate. Cum am izbutit aşa ceva?

— Prin incendiere. Când v-aţi dus în bucătărie să stingeţi plita, de fapt aţi dat drumul la foc. În apropierea flăcării aţi lăsat un produs inflamabil: un insecticid puternic, de exemplu, sau oricare alt spray în al cărui prospect figurează menţiunea „a se evita sursele de foc, căldură etc.“ Incendiul nu trebuia să izbucnească prea devreme, ci la cel puţin o oră după părăsirea apartamentului de către noi, pentru ca, astfel, să fiţi în afară de orice bănuială.

Pe obrajii Melaniei se rostogoliră câteva lacrimi. Plângea frumos, ca de obicei, fără nas umed şi gălăgios, fără trăsături boţite.

— Sunteţi sigur, domnule maior, că toate aceste orori le-am săvârşit eu? Nu contest că uneori sunt cam distrată şi mi s-a întâmplat nu o dată să uit câte ceva în priză. În afară de aceasta, eu nu mă pricep deloc la tehnică. Cât despre insecticid, sunt convinsă că asemenea produs nu există în gospodăria mea. Sunt o duşmană înverşunată a gândacilor, şi comit un act de barbarism, fără îndoială, căci îi otrăvesc cu acid boric. Ştiţi, îl pun în căpăcelele de staniol de la iaurt… Conchise încântată de propria logică: N-am o singură gânganie în casă, aşa că n-am nici insecticid… Spuneţi-mi, vă rog, pagubele sunt mari?

Cristescu răspunse sec:

— Din apartamentul dumneavoastră n-au rămas decât două ziduri.

— Dumnezeule mare!

— Faptele s-au consumat în conformitate exactă cu intenţiile dumneavoastră. Totul e praf şi pulbere, inclusiv probele: obiectele doctorului Mircescu.

„Nu chiar totul, draga mea, dar domnul maior n-are de unde să ştie. Ce a fost mai de preţ ai salvat. Fii atentă acum, mulţi şi-au frânt gâtul ameţiţi de succes, iar din câte ştiu, laurii nu sunt florile tale preferate.“

Îşi ridică faţa înlăcrimată.

— Unde am să mă întorc? Poate că prietena mea, Florence, va fi dispusă să-mi acorde azil. Au o odaie la

mansardă care s-ar putea amenaja. Din păcate, nu m-am înţeles niciodată prea bine cu Şerbănică, soţul ei. Nu are conversaţie şi îşi bagă toată ziua nasul în oale. Detest bărbaţii care mişună în bucătărie. Nu are preocupări intelectuale, iar la radio ascultă doar buletinul meteorologic.

Lăcrima, frântă în faţa lui, ţinându-şi la ochi batista perfect împăturită. Cristescu, plictisit, iritat, îşi plimba ochii pe zigzagurile stridente ale rochiei.

„Ce dracu’ i-o fi venit să-şi facă toaleta asta isterică? Apocaliptică… Dar parcă ea e altfel?…“

— Şi Mirciulică?… Ce s-a întâmplat cu Mirciulică?

Maiorul tresări, fulgerat de un gând! Da! Motanul, slăbiciunea incontestabilă a bătrânei şi pe care nu l-ar fi sacrificat în ruptul capului… E o idee!

— Voi da dispoziţie să fie căutat.

„Îşi bate joc de tine, fetiţă… Mirciulică nu i se pare un personaj îndeajuns de important, încât să mobilizeze o echipă de domni miliţieni care să încerce să-l descopere…“

De astă dată se înşela.

80

„...Soţul meu se afla de mai multă vreme – circa doi ani – în relaţii cu Dolga. Surprinsesem câteva convorbiri telefonice; cifrate, desigur, căci păreau fără sens, dar numele era pronunţat clar. Ştiam că raporturile lor se reduc strict la afaceri şi că Marian apela la el doar în situaţii limită. Aşa cum v-am declarat, după asasinarea soţului meu aveam nevoie stringentă de bani. M-am gândit să vând unele lucruri. Am încercat întâi prin intermediul lui Cristea, apoi mi-am amintit de Dolga şi i-am telefonat.“

Maiorul îşi scoase ochelarii. Îşi rezemă tâmpla în degetul gros şi se uită la femeia din faţa lui.

— De unde-i ştiaţi numărul? Un individ ca Dolga îşi ascunde până şi umbra, în orice caz nu-şi face afiş din adresă şi telefon.

— Lui Marian i l-a dat. Am trăit cu el şapte ani. Ştiam unde-şi notează numerele secrete. Sunt patru în total şi fără nume. Am încercat la toate patru, până am dat de o femeie, probabil nevastă-sa. Prin ea l-am contactat pe Dolga. Am stabilit o întâlnire la mine şi i-am arătat obiectele pe care voiam să le vând. Chiar în pierdere, dar cât mai repede.

— Din nou vă întreb: de ce această grabă? Nu mi se pare justificată de o criză temporară de bani, când practic aveţi comori în casă care pot fi altfel valorificate. De ce? Şi iarăşi nu mă convinge mercantilul, vindicativul „să nu le ia baba!“

O privi din nou atent, de parcă ar fi vrut să-şi dea seama cât cântăreşte, cât valorează ca om, ca femeie. La treizeci şi

cinci de ani, părea de cel puţin patruzeci. O prezenţă neînsemnată, pe care n-o observi chiar căţărată pe un soclu. Desigur, machiată, bine dispusă, elegantă, ar fi însemnat mai mult… Avea o siluetă bine desenată, iar chipul putea fi retuşat…

— Din experienţa mea…

Cristescu se opri brusc şi un zâmbet nostalgic îi înflori pe bune. Observase dintr-o dată că, în ultima vreme, expresia revenea tot mai frecvent în conversaţia lui. „Nici nu ne dăm seama când, din şeful, ajungem pentru subalterni, *bâtrânul*…“ Oftă şi o luă de la capăt:

— Da… Din experienţa mea, am constatat că oamenii recurg la riscante acrobaţii financiare doar în câteva situaţii determinate. Un viciu extrem de costisitor, cum ar fi stupefiantele, un şantaj dur, acoperirea unor fraude, sau o dragoste nesăbuită. Mă întreb ce rubrică vi se potriveşte.

— Nici una.

Maiorul, cu ochii subţiaţi, calcula de parcă ar fi fost singur.

— Viciu… Hm, adevărat, beţi, dar pentru o sticlă de vodcă nu te apuci, totuşi, să comercializezi molarul lui Sinan Paşa… Şantaj? Poate în legătură cu crima… Altfel, funcţia dumneavoastră nu oferă material, şi aceasta este valabil şi pentru capitolul eventuale fraude. Rămâne o dragoste nesăbuită… Nu, nu vă văd… L-aţi iubit pe soţul dumneavoastră. Această ură înverşunată este doar reversul puternicului sentiment iniţial. Dacă v-aţi îndrăgostit de altcineva, nu l-aţi mai fi detestat pe Dragu cu atâta ferocitate… Elementar şi verificat. Pur şi simplu nu v-ar mai fi păsat de el.

Ridică brusc capul şi începu din nou s-o fixeze concentrat. Avu impresia pe care o încercase şi în discuţia cu Melania Lupu, că ţine în mână un cristal pe care-l răsuceşte în bătaia luminii. Mereu alte faţete. Culorile se schimbă, ba chiar şi conturul.

— Dragostea, şopti... De ce neapărat vizavi de un bărbat... Sunt şi altfel de... O privi în ochi: Există vreun copil în viaţa dumneavoastră? Spuneţi-mi adevărul. Dacă există sau nu, o pot verifica în câteva ore.

Anca Dragu îi azvârli o privire rătăcită.

— De ce mă chinuiţi?

— Există deci, şopti Cristescu impresionat.

Femeia dădu din cap. Respiraţia sacadată îi ridicase buza superioară, lăsând să se vadă dinţii rari.

— Câţi ani are?

— Nouăsprezece. L-am avut la cincisprezece ani. Izbucni aproape urlând: Şi tot din cauza maică-mii, această dobitoacă sinistră, această piază-rea uscată, avară şi obtuză! M-a ţinut sub obroc! Nu filme, nu prieteni, nici un divertisment, lectură supravegheată. La cincisprezece ani eram cea mai imbecilă adolescentă din toată România. Bineînţeles, nu mai credeam în basmul cu barza, dar eram atât de neştiutoare şi atât de dornică de tandreţe, de un gest, de o prăjitură de cofetărie... Se întrerupse şi începu să râdă sinistru: Dulciurile noastre de casă! „Economice şi proaspete, fără chimicale, făcute de mâna ta, baremi ştii ce pui acolo!“ Ăsta era sloganul care camufla o zgârcenie dezgustătoare. Simt şi azi pe gât gustul uleiului din checurile noastre ieftine, din cozonacii făcuţi cu două ouă şi esenţă de rom. Esenţa asta o să mă urmărească până la capătul vieţii. Era prea scumpă o sticlă de Jamaica. Treizeci de lei!

Se uită la maior cu privire fixă, de nebună.

— Ştiţi cu ce m-a păcălit? Cu un bilet la cinema şi o cutie de bomboane de şaptesprezece lei cincizeci... Văd şi azi poza: un coş de răchită cu garoafe albe şi roşii pe un fond albastru. Mă simţeam pur şi simplu ameţită de atâta generozitate.

— Ce s-a întâmplat cu bărbatul acela’?

— Era student în anul I, venit în vacanţă. Tânăr şi inconştient. Presupun că nici nu s-a mai gândit la mine, că

ideea de abandon nici nu i-a trecut prin minte. O seară de vară, o singură seară, petrecută cu o fată în braţe, într-un crâng de la marginea oraşului. Nimic dramatic, nimic tragic… Iar eu, de frica maică-mii, am tăcut. Dacă ea mi-ar fi fost prietenă, dacă m-aş fi putut apropia de ea să-mi mărturisesc „crima“, viaţa mea ar fi fost alta. Când a descoperit însă „nelegiuirea ticăloasă“, era prea târziu pentru o intervenţie. M-a retras de la şcoală şi m-a ascuns la Vlazi, un sat din Maramureş. Nimeni n-a aflat nimic, iar eu mi-am continuat studiile la seral.

— Desigur, soţul dumneavoastră, sugeră Cristescu imaginându-şi că astfel explică multe din atitudinea lui Dragu faţă de nevastă-sa, cunoştea situaţia.

— Nu. Iar eu am încercat vizavi de el un permanent sentiment de culpă. De unde şi răbdarea mea de mucenic, puterea de a-i îndura comportarea.

— Înţeleg… Ce s-a întâmplat cu copilul?

— A făcut şcoala elementară la Vlazi, pe urmă l-am băgat intern la Liceul Gheorghe Şincai din Cluj. A terminat anul trecut…

— Mă întreb, spuse încet maiorul, cum aţi izbutit să-i camuflaţi existenţa atâţia ani? Sunt situaţii care nu se pot ascunde într-o cutiuţă.

Anca Dragu râse amar:

— Mie-mi spuneţi?… Am făcut pur şi simplu acrobaţii. Cel mai greu mi-a fost însă cu banii. Marian era un zgârcit antologic, cunoştea toate preţurile mai al dracului decât cea mai a dracului cumătră şi, oricum, din ciupelile de coşniţă nu creşti un copil.

— Şi cum v-aţi descurcat?

— Am efectuat ore suplimentare şi proiecte pentru studenţi. Dar şi aici era nevoie de multă exhibiţie, pentru că lucram acasă; camuflând sumele reale încasate, Marian mă trata de cretină şi se oferea să-mi facă el rost de clienţi mai generoşi. Adevărat, m-a ajutat mult mama, punându-mi la dispoziţie jumătate din salariu, mai târziu din pensie. Pot să

vă spun că această existenţă m-a răpus. Când mă gândesc, toată tinereţea mea a fost un slalom isteric printre zeci şi sute de minciuni mai mari sau mai mici, printre interminabile probleme de conştiinţă. Remuşcări faţă de băiat – n-a avut copilărie, n-a ştiut ce-i o vacanţă petrecută cu maică-sa, o jucărie pe care s-o găsească sub pomul de Crăciun, pomul lui şi numai al lui – griji materiale, complexe în ceea ce-l priveşte pe Marian, teama, obsedanta teamă de a nu se descoperi situaţia.

— Dacă i-aţi fi mărturisit înainte de căsătorie…

Femeia îl întrerupse scurt:

— Nu m-ar fi luat niciodată de nevastă. Ni-cio-da-tă! Eram şi influenţată de teoriile maică-mii – „cine-i prostul să te ia vacă cu viţel?“ – iar eu mă îndrăgostisem nebuneşte. Hotărâsem că, dacă Marian mă părăseşte, mă sinucid. Şi aş fi făcut-o, categoric. Tăcu o vreme, apoi reluă: Dobândisem oarecare curaj… Îmi ziceam că, dacă atâta vreme am izbutit să ascund existenţa lui Şerban – când m-am căsătorit avea zece ani – voi izbuti cu oarecare abilitate s-o ascund şi mai departe. Şi, ca dovadă că nu m-am înşelat, Marian a murit fără să ştie că am un copil.

— A fost o şansă unică.

— Şansă, poate. Eu i-aş zice o prudenţă de antologie. Dacă mi-aş imagina măsurile noastre de precauţie sub forma unei ţesături să zicem, atunci ea ar atinge performanţele de migală ale broderiilor chinezeşti. Şerban n-a călcat în viaţa lui nici măcar la Caracal, habar n-avea că locuiesc în Bucureşti, legătura o ţineam prin mama, care se ducea la Cluj o dată, de două ori pe lună. Iar maică-mea este categoric o capodoperă de discreţie. Nu i-a mărturisit nici măcar soră-sii secretul nostru. În schimb, eu mi-am ruinat nervii. Tresăream la orice telefon, la orice sonerie. Din acest punct de vedere, moartea lui Marian mi-a adus un sentiment de eliberare.

Maiorul dădu din cap: „Da, n-a fost prea veselă viaţa pentru amărâta asta. Un copil din flori tăinuit, o dragoste

nefericită pentru un ticălos, economii sângeroase, toate pe un constant fond de teamă! Teama – partener fidel, neîndurat, al nopţilor fără somn, al zilelor neguroase sau aurii, al fiecărui ceas. Şi azi, şi mâine, şi luna viitoare…“

— Deci, conchise Cristescu, băiatul a terminat liceul anul trecut. Ce face acum?

— N-a intrat la facultate, după cum era şi de aşteptat. De unde să iau şaizeci-şaptezeci de mii pe an să-i plătesc meditatori savanţi? Când mă gândeam că era de ajuns o singură zdreanţă din casă pentru a rezolva totul, că de o icoană ori un petic de pânză ilustrisim semnat atârnă viitorul băiatului, îmi venea să urlu, să mă dau cu capul de pereţi. Doamne! Cât urăsc toate boarfele alea! Vreţi să ştiţi ceva? Eu am distrus inventarul. I-am dat foc.

— Eram încredinţat. De ce sumă are nevoie fiul dumneavoastră?

Formulase anevoie întrebarea, cu inima strânsă. Intuia ce se întâmplase. Femeia tresări. Răspunse în şoaptă:

— De cincisprezece mii. Imediat.

— Delapidare?

— Cam aşa ceva. Lucrează la un GAS… Gestionar… S-a înhăitat cu nişte derbedei… A dat de gustul banilor. Începu să plângă: Un copil nefericit. Abia azi înţeleg că n-a avut nici o bucurie, ca el toţi aceşti ani a tânjit. Din prima chenzină şi-a cumpărat douăzeci de prăjituri – „să mă satur şi eu odată!“ – trandafiri de douăzeci de lei şi un urs galben de catifea… Cât l-o fi dorit sărmanul…

— Aţi făcut rost de bani până la urmă?

— Da. Mi i-a dat Dolga.

— Ce i-aţi vândut?

— O cană de argint cu capac… Auzisem de la Marian că-i de mare preţ. O lucrare de un italian Ceni… Cerini… Nu ţin minte.

— Cellini, sugeră Cristescu.

— Da, cred că da… Ştiam cu aproximaţie cât valorează, dar Dolga n-a vrut să-mi ofere mai mult de douăzeci de mii

în două rate. Am acceptat, eram forţată de termen. Vă daţi seama ce se petrecea în sufletul meu! Marian mort de câteva zile, Şerban ameninţat cu puşcăria.

Cristescu o privi fix:

— Dar pe Zoe Dragu de ce-aţi vrut s-o lichidaţi?

— Jur că nu-i adevărat! Ticălosul ăla minte!

Maiorul avu un gest de oboseală. Cristea n-avea nici un interes să improvizeze pe temă. Adevărul – diamant pur – nu-l va cunoaşte niciodată, dar ce importanţă mai avea? Dosarul Ancăi Dragu era îndeajuns de consistent, pentru a-i mai adăuga şi o instigare la crimă…

— N-am vrut s-o omor! N-am omorât pe nimeni! Mergeţi la mine acasă, hohoti, şi ascultaţi caseta a treia din stativ… N-am vrut să vorbesc din cauza lui Dolga… Aţi fi descoperit că există Şerban… Banii…

Îşi pierduse răsuflarea şi maiorul îi întinse un pahar cu apă.

— Despre ce casetă este vorba?

— O să vedeţi… Nu mai pot… Lăsaţi-mă.

Cristescu rosti cu blândeţe:

— O ultimă lămurire, vă rog. Cererea de bani a fiului dumneavoastră a intervenit înainte sau după asasinarea inginerului Dragu?

Femeia rămase cu gura căscată. Apoi se cutremură ca biciuită:

— Ce vreţi să spuneţi? Că l-am omorât pe Marian ca să-i pot vinde lucrurile?

— Deci înainte, conchise încet maiorul. Completă în gând: „E simplu de verificat…“

Anca Dragu îşi înfipse unghiile în gulerul bluzei.

— Nu! urlă. Nu eu l-am asasinat. Vă jur!

Cristescu închise dosarul şi înşurubă capacul stiloului.

81

— Cum vă simţiţi? se interesă automat maiorul.

În acelaşi moment, se simţi jenat de imbecilitatea întrebării. Nanu arăta atât de rău, încât te surprindea clipitul ochilor pe obrazul cadaveric.

— Aţi vrut să-mi vorbiţi.

— Da, făcu stins Octavian Nanu.

— Continuaţi să susţineţi că sunteţi asasinul inginerului Dragu?

— Da… Nu de asta v-am chemat…

Îşi umezi buzele şi ridică anevoie braţul scheletic. Scoase un plic de sub pernă şi i-l întinse cu mâini tremurânde…

— Vă rog să-l expediaţi dumneavoastră… E pentru ea.

Maiorul descifră: *D-nei Cecilia Vintilescu, strada…* Plicul era nelipit şi Cristescu îşi muie degetul în gură… Bolnavul surâse chinuit:

— Puteţi să citiţi…

— Doar dacă ţineţi cu tot dinadinsul.

— Oricum v-ar fi spus ea despre ce este vorba. Citiţi…

Cristescu descifra cu oarecare dificultate grafismul. Literele erau şovăitoare, neisprăvite, rândurile pierdeau linia orizontală. „Clar! îşi zise. Adresa i-a scris-o probabil asistenta…“

Poţi fi mândră Cecilia. Ai distrus doi oameni. Pe mine, demult, sunt zece ani de-atunci, acum pe Dragu. L-am considerat totdeauna autorul diabolic al prăbuşirii mele. Dar am greşit: adevărata piază rea tu ai fost. Din pricina ta am devenit azi asasin, iar el e în pământ. Gândul acesta să

te apese toată viaţa. Până la ultima suflare. Să nu uiţi... Să nu poţi uita...

Nanu urmări chipul maiorului până ce acesta împături scrisoarea, apoi închise ochii. Nu mai răspunse la nici o întrebare şi toate stăruinţele lui Cristescu asaltară zadarnic un chip şi o inimă încremenite.

82

— Iar transpiri?! *Parole*, eşti senzaţional! Până şi statuile tremură de frig şi tu parcă vii de la baia de aburi. Fantastic!

Expresia maiorului era aceea a individului care nu izbutea să-şi revină din uimire. Azimioară, şi aşa handicapat de ceea ce considera el că ar fi marea lui infirmitate, se simţi brusc fântână arteziană. În mâinile parcă atunci scoase de sub robinet, raportul se umezise.

Cristescu avu un hm! semnificativ, dar nu mai comentă. Răsfoi paginile şi le abandonă. Ridică ochii spre locotenent.

— Am să le citesc mai târziu. Acum glăsuieşte, fiule! Ce-ai făcut, în formulă concentrată!

Azimioară îşi duse mâinile la spate şi Cristescu ştia că, pe măsură ce se va apuca să enumere, îşi va strânge câte un deget în căuşul celeilalte palme.

— Unu! Cristea n-a minţit. În seara asasinării lui Dolga a zăcut în pat. Martora, portăreasa care-i mai deretică prin casă şi are cheia de la apartament, a venit de două sau de trei ori să vadă cum se simte şi l-a găsit în stare de inconştienţă. De aceea probabil Cristea nu s-a prevalat de mărturia ei, habar neavând că în timpul leşinului a fost vizionat.

— Corect! aprecie maiorul. De fapt, tot balamucul Cristea, draga noastră Leliţa, Tropicalu’ şi ăilalţi exotici or să danseze în alt dosar. Aici n-au făcut decât să ni se încurce printre picioare, făcându-ne semn cu batistele şi

ţopăind: „Alo! Fraţilor! Existăm!“ Deci, tot ne-am ales cu ceva… Zi mai departe!

— Doi! Ţinând seama de sugestia dumneavoastră, am fost la cimitir. Într-adevăr, persoanele sunt rude apropiate. Cele două nume de familie, cu diverse prenume, fireşte, umplu peretele din interior al cavoului.

— Splendid!

— Trei! L-am găsit pe Doru RFG. Declară că doctorul Mircescu l-a solicitat în chestiunea unei treceri frauduloase de graniţă. Amicul Doru nu se mai ocupă de mult de cărăbăneli şi ştim că aşa stau lucrurile. O spunea cu nostalgie: „Am îmbătrânit, tinere domn, sunt de două ori bunic şi Delfinul m-a asigurat că, dacă îi mai stric dosarul, mă pune sub interdicţie. Da’ ce client barosan Mircescu ăsta! Ştiu că-l procopseşte pe ăla de-i rostuieşte un carnet de bal *vert-bouteille*…“

Cristescu râse.

— Îl ţin minte pe Doru Coman. Eu eram pe atunci un puşti cu un an-doi de meserie. Tipul avea o prestanţă de ministru. Gomos, pantofi de antilopă cu scârţ lucraţi la Raul, melon cenuşiu, baston… Fieful lui era Capşa… Acolo negocia… Impresiona, domnule, ce mai! Anchetatori bătrâni şi-i vorbeau cu dumneavoastră… Continuă…

— Patru! L-am găsit pe Mirciulică. L-a adoptat o vecină, doamna Wanda, şi o duce excepţional.

— Eşti sigur că-i el?

Azimioară îşi puse mâna roşie pe piept.

— Îl cunosc mai bine decât pe frate-meu. Şi, pe urmă, maică-sa asta nouă i-a lăsat lănţişorul la gât. Are un mic necaz…

— Adică?

— Şi-a fracturat lăbuţa stângă din faţă.

— Ciudat… N-am văzut pisici şchioape în viaţa mea.

— Depinde! surâse cu tâlc locotenentul. Cât o fi de acrobată, dacă o arunci de la etajul doi fără paraşută, se mai întâmplă şi accidente.

— Ce vrei să spui?

— Doamna Wanda pretinde că a văzut cu „oroare, cum bietul motan“ a fost azvârlit pe geamul bucătăriei care, ştiţi bine, dă în spaţiul verde din spatele blocului.

Maiorul îl privi fix. Ochii îi străluceau.

— Bravo, băiete!

83

— Dublu asasinat! Ca să fiu sincer, nu vă credeam în stare de asemenea performanţă.

Maiorul îşi ţinea mâinile în buzunare şi-l privea atent, cu o curiozitate de profesionist. Mircescu, palid, cu pielea extrem de întinsă pe trăsăturile frumoase, afişa un calm desăvârşit.

„Domnule, îşi propuse Cristescu, trebuie să studiez mai îndeaproape care-i chestia cu yoga. Personajul, categoric, prin construcţie e de tipul isteric. Eu îi aduc acum o acuzaţie de dublă crimă şi se uită la mine de parcă ar vedea un film despre realizările noastre din siderurgie.“

— Aveţi probe că aş fi comis măcar una singură?

— Probe! se strâmbă maiorul. Toată lumea mă întreabă dacă am probe. Mi-ar plăcea să trăiesc şi situaţia inversă. Vinovatul să-mi aducă dovezi că-i nevinovat.

— Juridic, încă de la romani citire, anchetatorul trebuie să demonstreze culpabilitatea învinuitului. Parcă aşa reţin eu.

— Aţi reţinut perfect. Oftă: Vă voi aduce probe… Probe certe despre vinovăţia dumneavoastră. Dosarul însă prezintă şi unele aspecte unde voi emite simple supoziţii, dat fiind că unul din personajele centrale ale piesei azi nu mai există. Mă refer la Anton Cernat. El este autorul moral al asasinării lui Dragu. Mă înşel?

— Dacă vă referiţi la bătrânul acela care locuia împreună cu Dragu, trebuie să vă spun că nu cred să-l fi văzut de două ori în viaţa mea…

— Ajunge o singură dată.

— …şi atunci razant.

— Razant sau în picaj, mi-e egal. Afirmaţia face parte dintre prezumţii. Din punctul meu de vedere, constituie însă o certitudine. Mă gândesc mai ales la poziţia strategică pe care o ocupa în casa inginerului. Nutrind împotriva acestuia o ură crâncenă, desigur motivată, pensionar şi tot timpul cu urechea la pândă, era un adevărat spion. În sensul acesta, Dragu a fost imprudent. Când duci o existenţă nu prea ortodoxă, îţi asiguri spatele. Un Cernat e primejdios chiar şi pentru cel mai inocent individ. Dragu însă nu s-a gândit la bătrân decât ca la un parazit incomod care-i ocupă o cameră. „Dă-l încolo de moşneag impotent!… Ce o să-mi facă?…“ Spuneam, dară, că, datorită împrejurărilor şi resentimentelor, Cernat devenise un martor redutabil al existenţei lui Dragu. Îi asculta convorbirile cu nevastă-sa ori cu terţi, pândea telefoanele, ţinea în evidenţă toate intrările şi ieşirile din casă, inventarul amantelor. Astfel a descoperit că inginerul e un colecţionar de resentimente, a aflat numele, identitatea celor care le nutresc. Nu, cei cinci suspecţi nu se cunoşteau între ei, dar Cernat îi cunoştea pe toţi. Sunt convins că intenţiona să ucidă el, dar poate încerca un sentiment de nesiguranţă asupra potenţialului său fizic. Şi dacă mâna lui nu ar fi fost îndeajuns de puternică, între ceilalţi patru s-ar fi găsit desigur altcineva care să acţioneze în locul lui. Cernat v-a informat pe toţi asupra mişcărilor lui Marian Dragu, v-a sugerat că sâmbătă, având SRL – e ziua ideală pentru a trece la fapte.

Se uită la Mircescu. Îl asculta în tăcere, cu aceeaşi expresie de linişte pe chip.

— Bineînţeles, m-a şocat de la bun început că toţi cei cinci vrăjmaşi pentru achitarea conturilor au ales acelaşi moment, au simţit puseul criminal în aceeaşi zi. M-a derutat al naibii însă faptul că aparent, şi chiar adâncind cercetările, inamicii inginerului nu se cunoşteau între ei. De

aici, exclusă şi ideea de complicitate. Mircescu îşi drese glasul:

— Scuzaţi-mă, dar nici acum nu ştiu la cine vă referiţi. Habar n-aveam câţi colegi am şi nici azi nu ştiu cum îi cheamă.

— Asupra chestiunii voi mai reveni, spuse maiorul. Pe cel puţin una dintre colege o cunoaşteţi.

— Cum doriţi… Din nou iertare, dar vreau să elucidez o problemă. Mă interesează prea puţin memoria bătrânului Cernat, dar, apropo de poziţia strategică, una la fel de avantajoasă o avea soţia lui Dragu.

— Numai pentru că împărţeau acelaşi dormitor. Anca Dragu nu stătea toată ziua acasă, nu asista cu urechea lipită de gaura cheii la toate întâlnirile şi convorbirile bărbatului său, era sfâşiată de probleme personale cumplite care-i cheltuiau energia în altă direcţie şi, deşi îl detesta pe Dragu, n-ar fi avut niciodată nervii, răbdarea, capacitatea de a organiza o crimă, în asemenea condiţii.

— Şi ce urmărea în fond Cernat?

— Lichidarea cu orice preţ a lui Marian Dragu şi, bineînţeles, derutarea anchetei. Ghinionul meu a fost printre altele, că dintre toţi cei cinci suspecţi nici un personaj nu era cu adevărat normal: Anca, soţia, o isterică măcinată, cum spuneam, de frământări cărora cu greu le-ar fi putut face faţă altcineva, Octavian Nanu, un ratat aflat pe patul morţii, nemaiavând nimic de pierdut, o Olga Gabrelotti, fantastă a existenţei şi cu sânge care gâlgâie vijelios în vine, un doctor Alfred Mircescu handicapat, complexat de o mamă tiranică… Toţi ţăcăniţi, toţi mărturisindu-şi crima. Şi – culmea circului!, eu trebuia să le demonstrez că mint! Că, în ciuda intenţiilor şi resentimentelor, nu ei au ucis.

Medicul se interesă fără să zâmbească:

— Şi aţi izbutit?

Maiorul se uită la fărâma de om care încerca să stea ţeapăn între braţele fotoliului. Picioarele, prea scurte, nu

ajungeau la parchet.

— Am izbutit. Esenţialul era să descâlcesc motivele pentru care toţi îşi asumă o crimă imaginară. De bătrânul Cernat nu mai avem ce discuta. Şi-a simţit moartea aproape şi ne-a lăsat un bileţel precum că el e criminalul. Nu-i mai păsa.

— Hm, pomeneaţi înainte de un… Nanu dacă nu mă înşel, care s-a autoacuzat aflându-se tot pe patul morţii. Izbitoare similitudine, nu credeţi? Întâlnită mai cu seamă între coperţile aceluiaşi dosar.

— Lucrurile nu stau chiar aşa. Nanu şi-a ascuns până la ultimul prag fizic starea sănătăţii. S-a autoacuzat din motive sentimentale. Omul acesta a suferit o crâncenă decepţie. Distrus pe plan profesional şi afectiv de inginerul Dragu, a încercat, acum, după zece ani, să se răzbune pe fosta iubită. O răzbunare diabolică, când ai de-a face cu un om sensibil. Nu ştiu dacă este cazul cu femeia respectivă, dar Nanu a opintit s-o silească să aibă pe conştiinţă două vieţi distruse. A lui Nanu, criminal, şi a lui Dragu, ucis pentru că odată, cândva, a fost preferat, iubit, în ciuda canalismului său. Nanu nu i-a iertat niciodată nimic femeii acesteia, nu doar pentru că l-a abandonat. L-a durut mai presus de orice lipsa de credit, în vreme ce celuilalt i-l acordase cu generozitate şi fără nici un discernământ. Şi dacă şi-a ascuns starea sănătăţii este tocmai pentru ca doamna în cauză să nu aibă satisfacţia de a conchide: „Era pe ducă, de aia a avut curaj să facă aşa şi pe dincolo…“

— Sofisticat, dar, din punct de vedere psihologic, plauzibil.

Maiorul râse încetişor:

— Ştiţi de ce vă spun toate astea? Cred… da, cred că încerc să fac ordine în acest amalgam de situaţii demente, caractere bizare, reacţii smintite… Pentru mine o fac… Iat-o pe Anca Dragu! Şi ea vrea să-l ucidă pe inginer, are motive deosebit de puternice şi, probabil, ar fi făcut-o, dar circumstanţele, spre şansa ei, n-au favorizat-o. Ca sosul să

fie bine condimentat, dumneavoastră introduceţi în numele Zoiei Dragu o cerere de inventar şi instituire de sechestru asupra masei succesorale, întrucât există primejdia ca obiectele să fie subtilizate.

— Eu? De ce eu?

— Simplu. Ignorând că doamna Zoe Dragu şi-a schimbat locuinţa, în acţiune aţi trecut vechea adresă, la care o vizitaserăţi acum cinci sau şase ani, respectiv cea din Bulevardul Gheorghi Dimitrov. Cât de mult şi-ar fi detestat soacra şi nu s-ar fi prăpădit cu vizitele Anca Dragu, în orice caz, ar fi ştiut exact unde stă. Dar acesta-i deja un fapt subsidiar.

— Ce urmăream?

— Ştiţi bine. Întârzierea şi derutarea cu orice chip a cercetărilor. Acesta e şi motivul pentru care aţi antrenat-o în joc pe Olga Gabrelotti, verişoara dumneavoastră.

— Verişoară…, făcu medicul pe un ton neutru.

— N-are sens să contestaţi. Dovada rudeniei e înscrisă cu litere mari aurite, în cavoul dumneavoastră, unde apar frecvent numele celor două familii. Gradul înrudirii l-am stabilit la Consiliul Popular.

— N-am contestat. Dar nu văd pe nimeni, de dragul nimănui, exclud sacrificiile părinţi-copii, jertfindu-se în asemenea măsură. Înţeleg însă că şi ea şi-a asumat paternitatea crimei.

— Pe nimeni, de dragul nimănui, reluă zâmbind maiorul. Aşa e, dar nu când ai de-a face cu o personalitate atât de neaşteptată ca a Olgăi Gabrelotti. Pătimaşă, fantastă, excesiv de voluntară, iresponsabilă, exaltată şi încredinţată că-şi poate permite orice, în starea de spirit în care se află, este de acord să se autodenunţe ca ucigaşă. E sfâşiată de dorinţă neîmplinită, plină de ură (aşa i se pare) faţă de bărbatul pe care – crede ea – îl adoră şi, poate, extrem de obligată faţă de dumneavoastră. Bănuiesc că la mijloc trebuie să fie o poveste de avort clandestin, care a scos-o din încurcătură. Lucrurile acestea le vom stabili ulterior,

căci au un rol subsidiar. Pe undeva, Olga se şi joacă. Ştie că, la o adică, se poate dezvinovăţi cu uşurinţă. Toată dimineaţa fusese blocată în casă de doi meşteri instalatori. La ora 13:00, când a pătruns în locuinţa lui Dragu, acesta era de mult mort. Trebuie să vă spun că, de la bun început, am suspectat-o că acoperă pe cineva, că vrea să-i salveze capul, iar când dumneavoastră, în cursul unei discuţii, m-aţi întrebat dacă sunteţi singurul suspect reţinut – o întrebare absolut nefirească pentru cineva care a acţionat de unul singur –, ideea de complicitate s-a născut ca o consecinţă directă. Dintre toţi cei cinci, ca personaj care camuflează un altul se desemna în primul rând Olga.

— Ce interes…

— Ştiu cum sună întrebarea, îl întrerupse maiorul. Ce interes aveaţi ca Olga să-şi asume crima. Mereu acelaşi: să întârziaţi cercetările. Pentru a o implica şi mai mult, i-aţi sugerat să vândă o icoană prin consignaţia. Naiv! Nici ultimul borfaş nu-şi desface public marfa la o săptămână după comiterea infracţiunii. Între timp, dumneavoastră intenţionând să părăsiţi clandestin ţara cât se poate de rapid, aţi luat legătura cu Doru-RFG. Propunerile dumneavoastră au fost directe şi oricând vă pot prilejui o confruntare. Tăcu câteva clipe, consultându-şi maşinal unghiile. Da, urmă privind fără să vadă pendula electrică din spatele medicului. Lucrurile s-au complicat şi din pricina unei coincidenţe. În sâmbăta fatidică, o bandă de borfaşi decid să-l devalizeze pe Dragu. În apartament se constată lipsa mai multor bunuri. Putea să şi le însuşească aproape oricine: dumneavoastră, nevasta victimei, o membră a bandei – superbă hârtie de prins muşte – sau unul dintre cambrioleuri. În ultimele două situaţii, crima ar fi fost în principiu o consecinţă a furtului. Deplasare de mobil, deplasare de subiecte infracţionale. O presupusă achitare de conturi cu o a doua bandă, rivală, şi care se soldează cu o a doua crimă, pare să încurce definitiv lucrurile.

Se ridică şi îşi îndreptă spatele amorţit. Când reluă, glasul lui păru că vine din altă odaie.

— …prefer să-l ştiu asasin… Ar fi o dovadă de bărbăţie…“ Parcă aşa spunea mama dumneavoastră.

— Nu vă înşelaţi. Aţi reţinut aproape exact.

— Hm, ricană maiorul. E o frază memorabilă… Ei bine, i-aţi dat această satisfacţie. Ba chiar aţi supralicitat. De două ori asasin! Cu câteva zile înainte de comiterea crimei aţi reclamat la miliţie furtul autoturismului dumneavoastră, un Renault 16 înmatriculat 2B-1619…

Medicul se aplecă înainte:

— S-a găsit?

— Nu fiţi penibil, domnule Mircescu. Aţi contat la sigur că maşina se va găsi, machiată şi parcată conform scenariului preconizat. Stratagema făcea parte din filmul asasinatului. După uciderea inginerului Dragu, autoturismul a fost descoperit la două străzi de locuinţa sa, cu bara de direcţie ruptă. În intenţia dumneavoastră era ca noi să conchidem că asasinul a furat-o în vederea comiterii crimei. Sau şi mai pervers, că prezumtivul hoţ şi ucigaş încerca astfel să îndrepte suspiciunile asupra doctorului Mircescu. Intervenind pana pe care aţi provocat-o deliberat, maşina a trebuit – vezi, Doamne să fie abandonată aproape de locuinţa victimei. În realitate, Renaultul a fost folosit de dumneavoastră şi numai de dumneavoastră. Şi e foarte probabil că aţi venit chiar cu el acasă la Dragu, în ziua crimei.

Ochii catifelaţi ai medicului străluciră:

— Cum puteţi fi atât de sigur?

Maiorul răspunse într-un târziu. Arătă cu pixul spre picioarele scurte ale medicului, care atârnau cam la o palmă deasupra parchetului.

— Sunteţi o persoană scundă… Excesiv de scundă. Scaunul şoferului este glisat, apropiat la maximum de volan. Altfel nu puteţi ajunge la pedalele de comandă… Nici o altă persoană n-ar fi putut şofa în aceste condiţii… Insist!

Dumneavoastră aţi fost ultima şi singura persoană care a condus autoturismul…

Îl privi atent:

— În ciuda faptului că întâlnirea a fost fixată la prânz, dumneavoastră v-aţi prezentat la ora nouă fără un minut.

Doctorul Mircescu începu să râdă:

— Îmi place acest „fără un minut“.

— O să vă placă şi mai mult când am să vă precizez că aţi comis crima la nouă şi opt minute. E cronometrat exact.

Medicul îl cercetă neîncrezător:

— E un bluf. Şi încă unul ieftin.

— Nu. Vă rog să ascultaţi.

Maiorul scoase din fichet un magnetofon mic Philips şi îl vârî în priză.

…Hârşâit caracteristic, o sonerie, un zăvor tras, paşi, nouă bătăi de pendulă, două glasuri:

„Te-ai grăbit, doctore. Parcă era vorba de ora douăsprezece.“

„Scuză-mă, domnule Dragu. Am fost nevoit să devansez. Mama nu se simte bine şi…“

„De ce n-ai dat telefon?“

„A fost tot timpul ocupat.“

„În fine, despre ce este vorba?“

Mică pauză.

„Vreau să vând inelul ăsta.“

„Interesant… (râs scurt) Parcă ziceai că nu mai vrei să ai de-a face cu escrocii. Sau te-ai convins că nu-s escroc?“

„Ba da. Asta eşti. Şi canalie pe deasupra.“

Hohot de râs:

„Caraghiosule!… Ce zici de comorile dumitale? Nu găseşti că se asortează perfect cu interiorul (glasul devine insinuant), cu personalitatea mea?“

Trilul telefonului.

„Scuză-mă.“

Paşi. Receptor ridicat.

„Alo! Da, Dolga, eu sunt… Nu, nu mă deranjezi… E un mic caraghios la mine… Mircescu… Da, făcătorul de îngeri… Aşteaptă-mă un minut, am numărul în haină.“

Paşi. Un zgomot indescifrabil. Al doilea rând de paşi. Urlet îngrozitor, neomenesc. Greutate care se prăbuşeşte. Paşi alergând. Receptorul pus în furcă. Zgomote indefinite, metalice. Trilul prelung al telefonului… Zgomotul zigzagat, fâşâit, al unui fermoar. Paşi care aleargă. Din nou, obsedant, trilul telefonului…

— Nouă minute în total, sublinie din nou maiorul.

Pentru prima oară, medicul lăsase capul în jos.

— Ştiţi bine că imprimările – bandă de magnetofon sau casetă – nu constituie probe în instanţă. Nu sunt luate în considerare.

— Bineînţeles. Din păcate, caseta respectivă se coroborează cu celelalte probe. A fost ghinionul dumneavoastră. Când aţi sosit, Dragu probabil se pregătea să imprime ceva. Caseta a găsit-o Anca Dragu care de fapt căuta altceva… Trebuie să recunosc că aţi fost provocat. Dragu, insolent, josnic, canalie, ar fi scos şi un sfânt din sărite. Vă înţeleg, dar crima rămâne crimă. Oftă: Trebuie să vă mai spun ce anume a provocat asasinarea lui Dolga? Mă întreb doar dacă el a început imediat şantajul sau dumneavoastră l-aţi prevenit, lichidându-l înainte de a opera.

— El a început, făcu răguşit Mircescu. Dragu, după cum aţi auzit, îi spusese că sunt la el, auzise urletul şi pe urmă nimic. Telefonul care suna în gol. Dacă mi-ar fi cerut o sumă în limitele rezonabilului, aş fi marşat, dar porcul era dement. Nu aşa se efectuează un şantaj, dacă ţii la pielea ta. Ceri în limitele solvabilităţii celuilalt şi lăsându-i suficient pentru a avea pentru ce lupta. Ştiam unde stă… Am avut cândva o afacere împreună… L-am pândit… A mers mai uşor decât mă aşteptam.

— O greşeală psihologică din partea lui Dolga. El se păzea de un Cristea, nu i-ar fi trecut însă niciodată prin minte să se păzească de dumneavoastră.

— Aşa e, râse chinuit medicul. Cine se fereşte de un pigmeu?

— Nici dumneavoastră n-aţi fost cine ştie ce prudent. Există un martor care v-a văzut înfigându-i cuţitul în spate. Vorbindu-mi despre o persoană atât de firavă, încât nu era sigur dacă asasinul nu-i de fapt o femeie, m-am gândit imediat la dumneavoastră… Coroborat şi cu faptul că nu-mi închipuiam ca un Dolga să se lase atât de uşor dus… „Glonţul“, metaforic vorbind, îl aştepta deci din cu totul altă direcţie. În sfârşit, mai sunt chestiuni de amănunt, pe care le vom puncta mai târziu. Spuneţi-mi acum vă rog care sunt obiectele depozitate la Melania Lupu.

Mircescu îi azvârli o privire rătăcită.

— Ea n-are nici o vină… Am luat-o prin surprindere… Nu ştia nimic…

— Sunt convins.

— Păi… o icoană cu Sfântul Martin din secolul al XI-lea, o cristelniţă de argint de epocă Brâncoveanu autentică, un Lautrec şi un Picasso – ulei, 30 pe 20.

— Care e piesa cea mai valoroasă şi imediat negociabilă într-o piaţă din… Vest, să zicem?

— Picasso, fără îndoială. Are o cotă stabilă fantastică.

— Da… Puteţi să-mi spuneţi ce reprezintă?

Mircescu râse:

— Pânza se intitulează „Portul Marseille“. Pentru un ochi neavizat însă pictura aceasta n-are nimic nici dintr-un port, nici din orice altceva văzut vreodată de o făptură omenească pe Terra. A fost pictată în 1906, în plină epocă cubistă.

— Cubistă?

Medicul îl privi amuzat.

— Da. Vă spune ceva chestia asta?

— Enorm. Vă mulţumesc.

84

— Nu vă simţiţi bine?

Glasul pâlpâi, flacără firavă între pereţii biroului. Maiorul trase adânc aer în piept, hotărându-se în sfârşit să înfrunte cel mai neplăcut moment al anchetei: ultima discuţie cu Melania. O Melanie vinovată, vinovată, de trei ori şi cu majuscule, cât casa de vinovată!

Îşi luă braţele de pe masă şi ridică privirea. Bătrâna îi zâmbea timid, iar privirile decolorate emanau o blândeţe şi o nevinovăţie înduioşătoare.

— Un cubuleţ de zahăr dizolvat într-un pahar cu apă de roze refrişează grozav şi alungă durerile de cap. Ştiu de la bunica mea, care avea migrene insuportabile. Locuia lângă regimentul de dorobanţi din oraş, care avea un tambur major foarte energic şi conştiincios.

— Am înţeles… Voi reţine remediul.

N-o privea mai sus de bărbie. Îi tremura ca la copii, gata să plângă.

„Trebuie să isprăvesc cât se poate de repede. Altfel înnebunesc…“

Îşi drese glasul, apoi, discret, îşi trecu palmele peste reverele hainei, de parcă şi-ar fi căutat stiloul sau portvizitul.

— Rândul trecut îmi cereaţi veşti despre Mirciulică. Sunt în măsură acum să vă dau unele informaţii…

Chipul Melaniei înflori instantaneu, obrajii i se acoperiră brusc cu o glazură trandafirie.

— Totdeauna am afirmat că domnul Azimioară este extrem de îndatoritor. Am observat că aceasta este o calitate pe care o întâlneşti constant la persoanele dolofane… Ce v-a spus despre Mirciulică? Ard de nerăbdare să aflu.

— Ei bine, amicul a fost adoptat de o vecină care stă chiar peste drum de fosta dumneavoastră locuinţă şi dă impresia că se simte bine. A suferit un mic neajuns…

— Despre ce neajuns este vorba?

Inima îi sărise din loc, îi simţeai la modul concret palpitaţiile. Cristescu vorbi rar, aproape desfăcând cuvintele în silabe:

— Când i-aţi dat brânci pe fereastră, şi-a fracturat o lăbuţă…

— Eu i-am dat brânci?! Eu? Ce grozăvie! De ce?

— În primul rând, pentru că nu-l interesa un plonjon de la etajul doi şi deci nu voia să sară singur. Secundo, pentru că dumneavoastră voiaţi să-l scutiţi de o incinerare şi, în consecinţă, trebuia să-i daţi drumul pe stradă şi nu pe scările blocului, unde ar fi avut de suportat acelaşi risc. Eu fiind de faţă – mi s-ar fi părut desigur bizar un abandon la primul colţ de uliţă –, n-aţi avut altă soluţie…

— Incinerare… Abandon… Nu sunt sigură că înţeleg despre ce vorbiţi.

— Înţelegeţi perfect. Sunteţi autoarea incendiului din strada Toamnei 9 şi vă rog să mă credeţi că, de data asta, aţi încurcat-o… V-o spun cu lacrimi în ochi şi regret în suflet.

— E… E o concluzie ciudată… Faptul că bietul Mirciulică şi-a frânt o lăbuţă…

— Pentru mine nu, doamnă. Mai mult, vecina în cauză a văzut când i-aţi făcut vânt pe geam. La sentimentul care vă leagă de motan ar fi părut de altfel ciudat să-l sacrificaţi fără şovăire. Insist, pentru mine aceasta constituie o dovadă irefutabilă în ceea ce priveşte paternitatea incendiului. Bineînţeles că orice avocat se va avânta cu toate pânzele

sus şi râs homeric, făcând ţăndări şi ridiculizând o asemenea „probă“ prezentată în faţa instanţei dar, din fericire, mai există şi altele… În ciuda dezastrului, în zidul bucătăriei s-a constatat că ştecărul plitei electrice rămăsese în priză. Or, dumneavoastră mi-aţi spus că vă duceţi să-l scoateţi. Dar despre aceasta am mai discutat. Supoziţia de atunci s-a transformat în certitudine.

— Ştiţi, dumneavoastră uitaţi că staţi de vorbă cu o persoană în vârstă. Când ai ajuns să porţi protează, devii teribil de distrat şi uneori mâinile tale se mişcă singure, fac cu totul altceva decât intenţionai cu adevărat să faci…

Maiorul scoase batista şi îşi şterse figura asudată.

— Este un argument pe care vă sfătuiesc să-l sugeraţi viitorului dumneavoastră apărător. Probabil că tot din distracţie aţi introdus între faldurile rochiei dumneavoastră şi pânza lui Picasso.

Privirea bătrânei tresări. O singură clipă. Apoi reluă jocul.

— Poftim?

— O idee excelentă! aprecie Cristescu. Dacă eram ceva mai instruit, aş fi ştiut că Picasso, printre alte epoci, albastre, portocalii sau ţunţurlii, a avut şi una cubistă, dar eu, în ignoranţa mea, nici măcar nu m-am interesat ce reprezenta tabloul respectiv.

Arătă cu pixul spre rochia Melaniei, care-l privea surâzând încremenită.

„Fii tare, fetiţo, nu-ţi pierde cumpătul!…“

— M-a surprins de la început toaleta dumneavoastră. Vă ştiam o femeie de gust, cu preferinţă pentru vestminte discrete. Culorile, croiala, accesoriile erau totdeauna rafinate, fără tuşă de stridenţă. Şi, dintr-o dată, aţi abordat un stil cu totul opus. Rochia dumneavoastră îmi amintea de ornamentaţia sălilor de chermeză din mahalalele de altădată. Lampioane chinezeşti, panglici de hârtie creponată, serpentine, becuri albastre, roşii, verzi… Vă

felicit încă o dată pentru idee şi pentru realizare! Pictura se încadrează perfect în desenul ţesăturii.

Melania clipi parcă trezită din somn:

— Vreţi să spuneţi că eu am un Picasso, acum, pe mine?

— Îhî! Picasso, cea mai preţioasă piesă dintre obiectele pe care vi le-a încredinţat doctorul Mircescu. Tocmai de aceea aţi păstrat-o şi trebuie să vă fi distrat grozav stând aici, de vorbă cu mine, iar eu, tontul, având-o în faţa ochilor şi căutând-o aiurea prin tramvaie, în cimitire sau în lună, ideile dumneavoastră fiind imprevizibile şi inepuizabile. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, voi dispune expertizarea acestei nepreţuite toalete. Probabil, în momentul de faţă, cea mai scumpă din lume.

„Nu te speria, Melanie… Nu-i prima oară când te prinde cu o minciunică, dar ştii că domnul maior nu e ranchiunos, iar tu reuşeşti totdeauna să te descurci până la urmă… Mai cu seamă, fii atentă la cuvintele tale…“

Cristescu simţi dintr-o dată că nu-l mai ţin nervii. Silueta fragilă, mâinile neputincioase, privirile de fetiţă, lacrimile… Nu, nu! Toate acestea erau cu mult peste puterile sale. Izbucni pe neaşteptate:

— Dumnezeule mare!! De ce?! De ce aţi făcut-o?… De ce?

Se opri muşcându-şi buzele. Rosti tulburat:

— Vă rog să-mi scuzaţi ieşirea… Deocamdată atât. Vă mulţumesc.

Apăsă pe buton şi uşa se deschise. Cristescu făcu un semn sergentului. Melania Lupu se ridică. Părea nesigură pe picioare. Făcu câţiva paşi şi întoarse capul.

— La revedere, domnule maior.

— O vodcă! ceru Cristescu, aprinzând ţigara de la mucul celeilalte.

Dădu perdeaua la o parte şi se uită prin ferestrele largi ale restaurantului. O ploaie urâtă de iarnă şiroia lacrimi pe sticla verzuie. Zeci de umbrele săltau ciuperci colorate deasupra trotuarelor. La o masă, un băiat şi o fată ar fi dat

orice pe lume să fie singuri. Maiorul urmări distrat mişcările barmanului care ştergea expert un pahar. „Oare câte milioane de pahare spală un şmecher din ăsta într-o viaţă?“

Ospătăriţa, o junică cu şolduri nervoase şi un canin de argint, îi puse vodca pe masă.

Cristescu sorbi încetişor. Şopti, cu ochii umezi:

— Adio, Melania…

— Ce-i cu ăla? se interesă barmanul, arătându-l pe maior. Pare matolit rău.

Ospătăriţa săltă din umeri:

— Nu ştiu! Cred că l-a lăsat fufa, una, Melania. Dă-mi două cafele şi o sută Campari…

[{1}] Colecţie de timbre (argou).
[{2}] Falsuri prezentate drept obiecte originale (argou).
[{3}] Vezi *320 de pisici negre*.